

Cemil Meriç

10.Uluslararası Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi

Özet Metinler Kitabı

23-25 Kasım 2018, Hatay / Türkiye

Editörler

Sami Baskın - Özlem Gedikli

Yayın No.: 08

ISBN: 978-975-77535-08

Yayımlanma tarihi: 01 Aralık 2018

Cemil Meriç – 10. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi

Editörler: Sami Baskın - Özlem Gedikli

Saybilder Yayıncılık Sertifika No: 77535

Genel Yayın Yönetmeni: *Sami BASKIN*

Sayfa Tasarım: *Tuğba Ünver Kocadağ*

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

1. Basım, x+231 s.

210 x 297 mm

Kaynakça var, dizin yok.

ISBN 978-975-77535-08

1. Spor 2. Sosyal bilimler 3. Tebliğler

Çevrimdışı PDF yayın

Genel Dağıtım ve İsteme Adresi:

Fakülte Kitabevi - Yeni Pazar Mah. Ali Okumuş Cad. Mevlana Sitesi A Blok ÇAYELİ / RİZE

Kurullar

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Faruk Yamaner

Dr. Öğretim Üyesi Sami Baskın

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Bououchma Elhadi - Institute of Humanities and Social Sciences University
Center (Cezair)

Prof. Dr. Jerzy Kosiewicz - President of ISSSS- (Polonya)

Prof. Dr. Tamas Sterbenz - Sport University (Macaristan)

Prof. Dr. Tamasne Foldesy - Emekli Öğretim Üyesi (Macaristan)

Dr. Öğretim Üyesi Asad Layek - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)

Dr. Öğretim Üyesi Ferman Konukman - Katar Üniversitesi (Katar)

Dr. Öğretim Üyesi Yuliia Tarasiuk - I.I.Mechnikov National University (Ukrayna)

Sekreteryaya

Ar. Gör. Tuğba Kocadağ Ünver - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)

Ar. Gör. Özlem Gedikli - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Abdelghanie Ennam

Ibn Tofail University (Fas)

Prof. Dr. Adnan Kan

Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ahmad Alhosain

Şam Üniversitesi (Suriye)

Prof. Dr. Ahmad Mohamad Wais

Bahreyn Üniversitesi (Bahreyn)

Prof. Dr. Ahmet Nedim Serinsu

Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ali Ahmet Doğan

Kırıkkale Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ali Sinan Bilgili

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ali Utku

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Asım Yapıcı

Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ayşen Güre

Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Bekir Buluç

Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Bekir Tatlı

Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Cafer Şen

Dokuz Eylül Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Cemile Arzu Aytekin

Dokuz Eylül Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Cengiz Gündoğdu

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Cevdet Kılıç

Trakya Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Duygu Arıkan

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Elif Dikmetaş Yardan

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Emanuele Isidori

Universita Degli Sutidi Di Roma' Foro Italico' (İtalya)

Prof. Dr. Erdal Zorba

Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Erdoğan Başar

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Erdoğan Erbay

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Eyüp Sarıtaş

İstanbul Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Fethi Gedikli

İstanbul Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Gülay Ekici

Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Halil İbrahim Bulut

İstanbul Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hanife Dilek Batıslam

Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hanife Nalan Genç

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hanifi Vural

Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hasan Çiçek

Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hasan Yener

Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hatice Şirin User

Ege Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hayati Akyol

Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Hidayet Aydar

İstanbul Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İhsan Çapcıoğlu

Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İhsan Çiçek

Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İlhan Öztürk

Çağ Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İlknur Aydın Avcı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İlyas Topsakal

İstanbul Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İsmail Tuncer

Mersin Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. İsmet Boz

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Kemal Doymuş

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Kemal Tamer

Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Kenan Arıncı

Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Kürşat Yenilmez
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
(Türkiye)

Prof. Dr. M. Aytül Kasapoğlu
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Medine Sivri
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
(Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Akif Ziyagil
Mersin Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Ali Kıрман
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Günay
Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Taşınar
Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Tayfun Amman
Sakarya Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Yavuz Erler
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Metin Eker
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mitat Koz
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mohammed T. Bani Salameh
Yarmouk Üniversitesi (Ürdün)

Prof. Dr. Muna Yüceol Özezen
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Muslih Abdel Fattah Najjar
Hashemite Üniversitesi (Ürdün)

Prof. Dr. Mustafa Böyükata
Yozgat Bozok Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Muzaffer Sümbül
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Nazire Akbulut
Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Necla Türkoğlu
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Niyazi Akyüz
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Nuran Öztürk
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Orhan Kurt
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Osman Bilen
Dokuz Eylül Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Osman İmamoğlu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Osman Köksal
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
(Türkiye)

Prof. Oya Sipahioğlu
Dokuz Eylül Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Robert Schneider
The College At Brockport, State University
Of New York (ABD)

Prof. Dr. Sadullah Sakallıoğlu
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Serap Çabuk
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Serkan Yılmaz Kandır
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Seyfettin Artan
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Sevgi Koyuncu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Sinan Öge
Atatürk Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Süleyman Dönmez
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Şinasi Akdemir
Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Talip Atalay
KKTC Din İşleri Başkanı (KKTC)

Prof. Dr. Temel Öztürk
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Timur Gültekin
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Uğur Ünal
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ülkü Eliuz
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Ülkü Eser Ünalı
Gazi Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Vahit Göktaş
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Vedat Ceyhan
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Veli Duyan
Ankara Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Yakup Civelek
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Yaşar Sarı
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
(Türkiye)

Prof. Yeşim Alkaya Yener
Hacettepe Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Yusuf Budak
Gazi Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Yusuf Gelişli
Gazi Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Yusuf Yanar
Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)
Prof. Dr. Yüksel Kaştan
Akdeniz Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Abdülmecit Canatak
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Ahmet İnanır
Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Cuma Bozkurt
Gaziantep Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Cihan Seçilmiş
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
(Türkiye)
Doç. Dr. Erkan Demirkan
Hitit Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Hasan Çukur
Dokuz Eylül Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Hanifi Murat Mutlu
Gaziantep Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Md. Ashrafuzzaman
University Of Chittagong (Bangladeş)
Doç. Dr. Mustafa Oner Uzun
Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Özgür Alparlan
Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Stevo Popovic
University Of Montenegro (Karadağ)
Doç. Dr. Şaban Çetin
Gazi Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Şule Yüksel Özmen
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Türkiye)
Doç. Dr. Coşkun Karaca
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi (Türkiye)
Dr. Öğretim Üyesi Celal Varışoğlu
Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)
Dr. Öğretim Üyesi Behice Varışoğlu
Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Türkiye)
Dr. Ahmad Tuama Halabi
Katar Üniversitesi (Katar)
Dr. Ahmad Yasouf
Lyon Üniversitesi (Fransa)

Dr. Ahmet Aktaş
Girne Üniversitesi (KKTC)
Dr. Cherifa Klau
Cezayir Üniversitesi (Cezayir)
Dr. Delloui Nasreddine
Mascara Üniversitesi (Cezayir)
Dr. Ender Eyuboğlu
Bartın Üniversitesi (Türkiye)
Dr. Hasan Fehmi Mavi
Eastern Ilinoid University (ABD)
Dr. İrem Eğriboz Bozkurt
Hacettepe Üniversitesi (Türkiye)
Dr. John Hoon Yu
Glenville State College (ABD)
Dr. Muhemmed Kesgin
Rochester Institute Of Technology (ABD)
Dr. Muzaffer Uysal
University Of Massachusetts Amherst
(ABD)
Dr. Sheeba Farhan
Eastern Command Nursing College
(Hindistan)

ÖN SÖZ

Cemil Meriç - 10. Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi, Hatay Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde 23-25 Kasım 2018 tarihlerinde gerçekleşti. Bu etkinlik Türkiye'nin en büyük mütefekkirlerinden biri olan Cemil Meriç'e adanmıştır. Cemil Meriç; yazar, çevirmen ve bir düşünür olarak, başta dil, tarih, edebiyat, felsefe ve sosyoloji olmak üzere sosyal bilimlerin birçok alanında özgün fikirlerini dile getirmiş önemli bir Türk aydınıdır. Kendisini, "yazar ve hocayım. Başlıca işim düşünmek ve düşündüklerimi cemiyete sunmaktır." diye tanımlayan özgün bir fikir adamına adanmış bu kongrede katılımcılar ülkemizin önemli sosyologlarından biri olan Cemil Meriç'in kızı *Prof. Dr. Ümit Meriç* haminefendinin ağzından babasının hayat hikâyesini dinleme fırsatı buldular. Prof. Dr. Ümit Meriç, yaklaşık iki saat "Benim Babam, Cemil Meriç" adlı bir söyleşi gerçekleştirdi.

Cemil Meriç - 10. Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi, 23 Kasım günü Türkiye'nin Türk Tasavvuf Müsikîsi sanatçılarından biri olan *Mustafa Demirci*'nin verdiği Musikâr konseri ile başladı. Mustafa Demirci'ye *Alper Akdeniz* ve *Serbülent Arpa* eşlik etti. Sonra sosyal bilimler ve spor ile ilgili bildirimlerin sunumuna geçildi. 399 bilim insanı Cuma ve Cumartesi günlerinde 264 farklı bildiri sundu. Bu bildirimlerin 28'si yabancı bilim insanları tarafından İngilizce ve Arapça sunuldu. Ülkemize gelip sunum yapan bu yabancı bilim insanlarının tam listesi şudur:

Belabdi Nabila	Cezayir
Nekkaa Zahia	Cezayir
Tahar Lakoues Ali	Cezayir
Soufi Abdelouaheb	Cezayir
Mounir Mouras	Cezayir
Maimoun Souheila	Cezayir
Elhadi Bououchma	Cezayir
Allaoui El Khamsa	Cezayir
Hamel Cheikh	Cezayir
Khemili Sagra	Cezayir
Walid Khaled Hammadi	Irak
Manaf Majid Hassn	Irak
Adnan Fadous Omar	Irak
Nasr Khalid Abdel Razzaq	Irak
Iman Ghanim Shareef	Irak
Amthal Shihab	Irak
Fadia Abdulrahman	Irak
Muna Hazim Yahya	Irak
Elabed Nabiha	Tunus
Dalila Chakroun	Tunus
Wafa Muhanna Al-Jaradin	Ürdün
Anas Alkalaileh	Ürdün
Mahmoud Ali Mohammad Al Omari	Ürdün
Ahmad Musalam Odeh Alhalibeh	Ürdün
Tareq F.S. Barbakh	Mısır
Buthaina Gasm Elseed Omer	Sudan
Fatahelrahman Eltahir Abdelrahman Hamed	Sudan
Awadh Abdullah M Alqahtani	Suudi Arabistan
Jerzy Edward Kosiewicz	Polonya
Tamasne Foldesy	Macaristan
Tamas Sterbenz	Macaristan
Reylin Maciejewski	Güney Kore

Görüldüğü gibi Cemil Meriç - 10. Sosyal Bilimler ve Spor Kongresine Türkiye dışından *Cezayir, Güney Kore, Irak, Macaristan, Mısır, Polonya, Sudan, Suudi Arabistan, Ürdün* ve *Tunus*'tan katılımcılar iştirak etmiştir. Bu bilim insanlarının bazıları davetli konuşmacı olarak katılım göstermiştir. Davetli konuşmacılar; *Türkiye* (Abdülmecit Canatak), *Cezayir* (Elhadi Bououchma), *Macaristan* (Tamasne Foldesy ve Tamas Sterbenz), *Polonya* (Jerzy Edward Kosiewicz), *Sudan* (Buthaina Gasm Elseed Omer) ve *Ürdün*'den (Wafa Muhanna Al-Jaradin) gelmiştir.

Cemil Meriç - 10. Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi, konser ve sunumlar dışında bir de bir kişisel sergiye de ev sahipliği yaptı. *Zehra Vahapoğlu*, kutnu kumaşı ile birlikte kadife, Özbek ipeği kumaşlarından oluşan, kristal taş, inci, kesme-kum boncuk ve Türk işi desenlerle nakışlı ürünlerini sergiledi.

Kongrenin son günü, şehir gezisi yapıldı. Yerli ve yabancı katılımcılar, Vakıf Köyü, Musa Çınarı, Titus Tüneli, Harbiye Şelaleleri gibi şehir merkezinde bulunmayan ama Hatay'ın önemli tarihi ve kültürel noktalarını görme fırsatı buldular. Böylece kongre sürecine dahil olan bilim insanlarının bilimsel, kültürel ve tarihi konularda birbiriyle paylaşımında bulunmaları sağlanmış, kaynaşmaları ve yeni işbirlikleri kurmalarının önü açılmış oldu.

Bu etkinlikte büyük bir gayret gösteren, Anadolu misafirperverliğinin güzel bir örneğini sergileyen Hatay Büyükşehir Belediyesi mensuplarına, araştırmalarını paylaşmak üzere Hatay'a kadar gelen bilim insanlarına ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Dileğimiz aynı şevk ve heyecanla, benzer etkinliklerde bir daha bir araya gelmektir.

Saygılarımızla...

Prof. Dr. Faruk Yamaner - Düzenleme Kurulu Başkanı
Dr. Öğretim Üyesi Sami Baskın - Düzenleme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Catering İşletmelerinde Üretim Kayıplarının Önlenmesi: Hatay İlinde Uygulama Çalışması .1	
Darbe Süreçlerinde Kitle İletişim Araçlarının Rolü: 15 Temmuz Darbe Girişiminde Medyanın ve İletişim Teknolojilerinin Kullanılması	2
22. Yüzyıl Yolunda Yapay Zekanın Pazarlamaya Entegrasyonu Ve Modern Pazarlama Araçları	3
Farklı Kültürlerde İş Yönetime Zorlukları Ve Üstesinden Gelme Yöntem Önerileri: Filipinler Örneği	4
Hatay’da Bulunan Devlet Üniversitelerinin Mali Analizi	5
Kütahya Şehir Merkezinde Yaşayan Ahalinin Lâkapları/ Aile ve Sülale İsimleri	6
19. Yüzyılda İstanbul’u Mekân Olarak İşleyen Türk Edebiyatçılar	7
Sezai Karakoç'un Epistemik Poetikasında Metafizik Tahayyül	8
The Construction of Identity: Kazuo Ishiguro’s “Cellists”	9
About The Commonality of Turkish Literature	10
Köyde Rekreasyon Engelleri Gökçam Ve Karatepe Köyleri Uygulaması	11
Examination of the Relation between Reasons for Choosing Public Education Centers with Physical Activity and Quality Of Life: Sample of Antalya.....	12
Badminton Sporcularında Kazanma Algısının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi	13
Sosyal Bir Proje Bağlamında Futbol Etkinliklerine Katılan Çocukların Duyuşsal Özellikler Açısından İncelenmesi	14
The Effect of Recovery Times in the Quality of Repeated Sprint Training in Free Style Swimming	15
Perceptions on Violence in Combat Sports and Martial Arts in the Philippines.....	16
Maârif Salnâmelerine Göre Urfa Sancağı’nda Eğitim ve Öğretim (H.1316-1321/ M. 1898-1904)	17
Kültürel Değerlere Duyarlılık Açısından Türk Eğitim Sistemi Bileşenlerine Bir Bakış	18
Türkiye’de Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalında 2015–2018 Yılları Arasında Yayınlanan Doktora Tezlerinin Analizi.....	20
Lise Öğrencileri Arasında Sosyal Medyadaki Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Yaygınlığının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.....	21
Süreç Temelli Yazma Modeli Üzerine Bir Değerlendirme	22
Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dilekçe Yazma Sorunlarının İncelenmesi	23

Pozitif Örgütsel Davranışın Çalışanların Örgütsel Bağlılıklarına Etkisi (Bir Devlet Hastanesi Örneği).....	24
Üniversite Mezunu İşsiz Bireylerin Benlik Saygısı, Psikolojik Dayanıklılık, Umutsuzluk ve İntihar Bilişleri Arasındaki İlişki	25
Babası Yurtdışında Çalışan Ergenlerde Sosyal Kaygı Benlik Saygısı ve Öznel İyi Oluş	26
Hikâyeme Gel! Bir Pazarlama Stratejisi Olarak Hikâyenin Gücü	27
Factors Affecting the Decisions of Farmers in Taking Agricultural Insurance: Sample of Adana Province	28
Ergenlerin Siber Zorbalık ve Mağduriyetlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.....	29
Kelami Tartışmaların Müslümanların Ahlak Telakkilerine Etkileri: Özgür İrade ve Kader ...	30
Ahzâb Sûresi 45. ve 46. Âyetler Özelinde Bir Eğitimci Olarak Hz. Peygamber	31
İlkelilik Ahlakı Açısından Kur'ân'da Uhud Gazvesi'nin Anlatımı ve Şûrâ Prensibi	32
Şahsiyet Eğitiminin Barış Kültürünün Oluşmasına Katkısı.....	33
Hadith Sources of the Quran Exegesis "Hak Dini Kur'an Dili (The True Religion, the Language of the Quran)"	34
Cahiliye Dönemi Muallim Algısı Bağlamında Kur'ân'da Ve Hadislerde Risalet Görevi ve Eğitim İlişkisi	35
The Effect of Bicycles Training Performed in High Altitude on Fat Percentage of Elite Cyclists	36
Elit Güreşçilerde Pnf Germesinin Omuz ve Ön Kol Kuvveti Üzerine Akut Etkileri	37
Sivil Topluma Katılımda Sportif Faaliyetlerin Rolü Üzerine Sosyolojik Bir Analiz	38
6 Haftalık Eskrim Antrenmanının 10-12 Yaş Kız Eskrimcilerin Fiziksel Parametrelerine Etkisi	39
Future Athletes: Measurement of E-Sportsmen's Change of Cortisol Levels	40
Üniversite Öğrencilerinin Sorumluluk Duygusunun Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Gümüşhane Üniversitesi Örneği	41
Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Tutumları: Selçuk Üniversitesi Öğrencileri Örneği.....	42
Veteriner Fakültesi Öğrencilerinin Biyokimya Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	43
Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Nomofobileri İle İlişkisi.....	44
Ortaokul Öğrencilerinin Bilimsel Tutum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi.....	45
Matematik ve Fen Bilgisi Eğitiminde Artırılmış Gerçeklik: Meta Analiz Çalışması.....	46
Kralların Hazinesine Adanmış Bir Hayat: Cemil Meriç	47
Cemil Meriç'in Entelektüel Serüveni: İrfan Arayışına Giden Yol	48

Hizmet İnovasyonu Uygulamalarında Bilgi Paylaşımı Ve İşgören Tatmini: Bir Çağrı Merkezi Örneği	49
Dünyanın Nabzını Tutan Büyük Veri Projesi: GDELT	50
The Effect Of 3-Dimensinal Software Usage on the Mathematical Thinking Levels of Ceit Students	51
Türkiye’de Eğitim Alanında Yapay Zeka Kullanım Durumlarına Göre Yapılan Araştırmalara Bir Bakış: Bir İçerik Analizi	52
Translation and Localization of Open Source Softwares: An Example of Xerte Online Toolkits	53
Hatay’daki Ermeni Göçlerinin Sebepleri.....	54
Hatay’da İç Göç Hareketleri	55
Syrian Immigrants in the Labour Market in Turkey: Attitude of Y and Z Generations	56
Suriye Göçü Sonrası Hatay İli ve İlçelerinde Değişen Nüfusun Sayısal Değerlendirmesi	57
Göçmenlerin Topluma Entegrasyonu Açısından Boş Zaman Değerlendirme Sorunları	58
Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Sportif Etkinlikler: Olimpiyatlar Örneği.....	59
Yabancı Okullarda Yetişen Öğrencilerin Spora Katkıları: Robert Kolej Örneği	60
Aktif Video Oyunlari ve Bosu Topu Egzersizleri Çocuklarda Dinamik Dengeyi Geliştirebilir mi?.....	61
Limb Symmetry Index Scores (LSI) Of Eccentric Knee-Flexor Strength in Young Male Soccer Players with No Injury History	62
Genç Sporcular Neden Spor Yapar? Takım ve Bireysel Sporcuların Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi	63
The Relationship between the Investigation of the Perception Response to Problem Solving Skills of the Secondary School Students and Attitudes	64
Öğretmenlerin Bilimsel Epistemolojik İnançlarına İlişkin Algıları	65
An Analysis on the Relationship between Pre-Service Teachers' Life Skills and Attitudes towards Teaching Profession	66
Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık ve Girişimcilik Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	67
Öğretmenlerin Öğretim Programına Bağlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi.....	68
5E Öğrenme Döngüsünün Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Çalışmalarında Kullanılabilirliği	69
Entimem	70
Premises Used in Rhetorics	71
Nardaniye Hanım Masalı ile Pamuk Prenses Masalının Karşılaştırılması.....	72
Bekçi Destanlarında İstanbul	73

Zeki Ârif Ataergin'e Ait Dört İlâhî'nin Makâm ve Geçki Bakımından İncelenmesi	74
Mûsikî ile Hendese-i Savt İlişkisi	75
Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı Nazım Türlerinin Tekke Musikisi Formlarının Oluşumuna Etkileri.....	76
Yahya Bey'in Kasidelerinde Savaş-Tabiat İlgisi	77
Müşâkâ Baba'nın Dilinden Şiir ve Şairlik	78
Edebi Eserin Tarihselliği Üzerine Tartışmalar	79
Ockham'lı William'ın Felsefesinde Tümel Sorunu	80
Selanik'ten İstanbulu Yazmak: Patrikhane Dergisi Ortodoksia (II. Dönem)	81
Osmanlinin Kuruluş Döneminde Bir Ortodoks – Müslüman Polemiği (Keşiş Palamas'ın Mektupları)	82
Nikhil Chopra'nın "Manzara"ları	83
Anish Kapoor'un Heykellerinde Renk	84
Yeniden Çeviri Bağlamında Zola'nın Vérité'sinin Türkçe Çevirileri.....	85
Suç-Ceza Uyumunu Açısından Kur'ân'da "حَقَّ" Kökünün Kullanımı	86
Bir Literatür İncelemesi; Elmalılı M. Hamdi Yazır (1878-1942) ve <i>Hak Dini Kur'an Dili</i> Adlı Tefsiri Hakkında Hadis Alanında Yapılan Çalışmalar	87
Kur'an-ı Kerim'e Göre Model İnsanın Nitelikleri	88
Evaluation of the World Thought of Sufist Tradition in terms of Qur'an	89
Küresel Çağda Sorumluluk: Dindarlığın Sorumluluk Duygusu Üzerindeki Etkisi	90
Günümüz Gençliğinin Temel Sorunları ve Gençlere Sunulan Din Hizmetlerine Dair Bir Araştırma: Belen Örneği.....	91
Hanefî Mezhebine Göre Namaz İbadetinde Kıraatin Arapçadan Başka Bir Dille Okunması Meselesinin Değerlendirilmesi	92
Halep Maarif Müdürü Kemal Halil Bey'in Antakya Nusayrileri ile İlgili Layihası (1892)	93
İslam Dünyasındaki Fundamentalist Örgütler Üzerine Bir Değerlendirme İŞİD Örneği.....	94
The Spatial Distribution of Women Parliamentarians and the Factors Affecting Distribution on the General Elections Scale in Turkey	95
Van-Hakkâri Nestorians in 1895 from the Eyes of an Ottoman Officer	96
Osmanlı Dönemi Adab-ı Muâşeret Kuralları ile Cumhuriyet Dönemi Protokol ve Sosyal Davranış Kurallarının İletişim Bağlamında İncelenmesi	97
Makedonya İle Yunanistan Arasındaki İsim Sorununun Çözümüne Yönelik Alternatif Arayışları: Kuzey Makedonya Cumhuriyeti.....	98
Ankilozan Spondilitli Hastalarda Su İçti Egzersizin Etkinliği: Bir Derleme	99
The Education of Pathology Laboratory Technicians	100
Epilepsi Hastalarında Egzersiz ve Spor İçin Yeni Yaklaşımlar	101

Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Önlisans Programında Uzaktan Öğretimin Durumu	102
Investigation of Internal and External Load Levels during Tennis in Recreational Participants	103
Ayak Bileğine Uygulanan Kinezyo Bantlamanın Postural Salinima Etkisi	104
Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Egzersizde Davranışsal Düzenleme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	105
Lise Öğrencilerinin Çevresel Davranış Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	106
Social Studies Teachers' Views on Utilizing Popular Culture Materials in Social Studies Teaching	107
Lise Öğrencilerinde Sosyal Kaygının İncelenmesi: Bireysel ve Takım Sporları ile Uğraşanlar Üzerine Bir Çalışma	108
Yüzme Eğitiminde Kazanımı Güç Olan Psikomotor Becerilerin Programlı Öğretim Yöntemi Kullanımı ile Hedeflenen Düzeye Ulaşması	109
Sporcuların Algıladıkları Antrenör Davranışları ve Optimal Performans Duygu Durumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	110
Effect of Spectator-Based-Brand Equity on Brand Resonance: A Research on Trabzonspor Spectators	111
Sport-Specific Comparison of Two Different Methods of Anaerobic Performance Assessment in Athletes	112
Futbol Hakemlerinin Sosyal Yaşantılarından Kaynaklanan Müsabaka Yönetimindeki Hataları Merkez Hakem Kurulu Dikkate Almalı mı?	113
The Relationship between Anaerobic Performance, Agility and Jumping Performance in Young Competitive Basketball Players	114
“Premenopozal ve Postmenopozal Sedanter Kadınlarda Kinestetik Dinamik Denge Değişimleri”	115
Çocuk Suçluluğunun Önlenmesinde Sporun Yeri	116
Bulut Teknolojisinin Muhasebe Üzerine Etkileri	117
Muhasebe ve Toplam Kalite Yönetimi İlişkisi	118
Türkiye ve Polonya için Uluslararası Ticaretin Belirleyicileri Üzerine Ampirik Bir İnceleme	119
Özel Markalı Ürünlerde Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma	120
Yeni Medya ve Futbol: Türkiye'deki Futbol Kulüpleri Üzerine Bir Araştırma	121
Sporcuların Ahlaklıktan Uzaklaşma Durumlarının Araştırılması	122
Sporcularda Temel Psikolojik İhtiyaçların Tatmini ve İçsel GÜdülenme Arasındaki İlişki	123
Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi	124

Genç Futbolcularda Vücut Kitle İndeksi (VKİ) ve Eksantrik Diz Fleksör Kuvveti Arasındaki Korelasyon	125
Profesyonel Futbolcularda Rehidrasyonun Bazı Elektrolit Düzeyleri Üzerine Etkisi	126
Kadın Futbolcularda Dar Alan Oyunlarında Oyun Alanı Boyutlarının Teknik Aksiyonlara Etkisi	127
Sapanca Gölü ve Çevresinin Sportif Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi.....	128
Kırsal Geçimin Kadın Profili ve Mülkiyet Çelişkisi	129
Sağlık Haberlerinde Cinsiyetçi Söylem ve Kadın İmgesinin Kullanımı	130
Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısıyla Yaşlı Dul Kadın	131
Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Suriye Vatandaşları	132
Yabancı Hastalarda Cinsiyetin Rolü: Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Örneği	133
Resmi Nikâh ve Kadının Korunması	134
Öğretmen Adaylarının Fen Öğretiminde Kaynaştırma Öğrencilerine Yönelik Öğretimsel Uyarlama Örnekleri	135
İnternet Üzerindeki Riskler ve Bu Risklerle Baş Edebilme Farkındalığı Üzerine Öğretmen Adaylarının Görüşleri.....	136
Farklı Sosyo-Ekonomik Bölge Okullarında Öğrenim Gören Çocukların Fiziksel Uygunluk Düzeyinin İncelenmesi	137
Öğretmen Adaylarının Hayat Bilgisi Öğretimi Hakkındaki Tutumlarının İncelenmesi.....	138
Bütünsel Beyin Modelinin Dil Eğitimi Açısından Önemi	139
Önlisans Programlarında Açık Öğretimin Durumu: Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Örneği.....	140
Psikopatoloji Alanında Güncel Gelişmeler	141
A Review of Vulnerability Factors for Depressive Disorders	142
Rekreatif Etkinliklere Katılım ve İletişim Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	143
Fiziksel Aktivitelerle Meydana Gelen Alt Ekstremitte Yaralanmalarına İlişkin Maliyetlerin İncelenmesi.....	144
Spor Yapan ve Yapmayan Kadın Üniversite Öğrencilerinin Beden İmge Hoşnutluğu İle İletişim Becerilerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi	146
Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Ağ Kullanım Amacı İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi.....	147
Origami Çalışmalarının Öğretmen Adaylarının Uzamsal Düşünme Yeteneklerine ve Origaminin Matematik Dersinde Kullanımına Yönelik İnançlarına Etkisi.....	148
6. Sınıf Öğrencilerinin Niceliksel ve Niteliksel Orantısal Akıl Yürütme Problemlerinin Çözümünde Kullanılan Stratejiler.....	149

Öğretmen Adaylarının “Üniversite Eğitimi” Kavramına Yükledikleri Duygusal Semantik Değerlerin Analizi	150
Öğretmen Adaylarının Gözlem Becerilerinin İncelenmesi	151
Sağlık Sistemi Hedefleri Açısından OECD Ülkelerinde Bir Performans Değerlendirmesi: Logit Model Uygulaması.....	153
Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri Kullanılarak G20 Ülkelerinin Ekonomik Performans Değerlendirmesi	154
Çok Kriterli Karar Verme Yöntemlerini Kullanan Spor Çalışmalarına Bakış.....	155
A Content Analysis for Influencer's Product Placement Practices in Different Categories ...	156
A Research About Fanzine Recognition in Instagram	157
Spor Giyim Mağazaları Tasarımında Deneyimsel Pazarlamadan Faydalanarak Müşteri Mutluluğunu Sağlanmasına Bir Örnek.....	158
Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi	159
Türkiye’de Biyoteknoloji Eğitimi	160
Üniversite Öğrencilerinin Spor Tesisleri ve Spora Katılım Hakkında Düşüncelerinin Değerlendirilmesi.....	161
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi	162
Disiplinler Arası Beslenme Eğitiminin Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sağlığı Geliştirme Davranışlarına Etkisi.....	163
Neo-Liberalizm Medyayı Nasıl Etkiledi?	164
Karl Marks’ın Görüşlerinin Günümüz Medyası Üzerindeki Yansımaları	165
“Yüzüklerin Efendisi” Örneği Özelinden Transmedya Hikâyeciliği.....	166
Yaşlıların Gözünden Kişilerarası İletişimin Değişen Yüzü	167
Mekânsal Ayrışma ve Tüketim İlişkisi: Tüketime Dayalı Yaşam Tarzları	168
Bir Sanatçı Tavrı Olarak Dışavurumculuk	169
Kültürel Bilginin Reklam Aracılığıyla İnşası	170
Anadolu Giyim Tarihinde Yazmacılık.....	171
"Modern İzmir" Pastışı.....	172
Hatay İpeğinin Gelecek Kuşaklara Aktarımı ve “Samandağ İpek Baharı (Harir Adar) Festivali”	173
Hatay, Asi ve Sanat: Sanat Yolu ile Nehri Uyandırmak	174
The Period of Ministry of Public Works and Transport of Ali Çetinkaya.....	175
Gazali’ye Göre Şahsiyet.....	176
K. Marx ve S. Freud’a Göre Bireyde Dinin İşlevsel Değeri	177
Ahmet Mithat Efendi’nin <i>Acaib-İ Âlem</i> Romanında Osmanlı Kimliği	178

Modern Fizik Kavramlarının Lise Düzeyinde Öğretimi	179
Öğretmenlerin “Nükleer Enerji” Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Belirlenmesi	180
Molla Lütüfî'nin Bilim Tarihimizdeki Yeri.....	181
Ailenin Spora Katılımı ile Çocuklarının Elit Spora Yönelmesi Arasındaki İlişki	182
Bir Habitus Olarak Eğitim Programı	183
Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz-Yeterliliklerinin İncelenmesi.....	184
Ortaokul Öğrencilerinin Öz-Yeterlilik Düzeyleri ve Bu Düzeylerin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi	185
Ortaokul Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma ile Programlama Öz-Yeterlilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi ve Düzeyler Arasındaki İlişki	186
Öğrencilerin Bilgi Teknolojileri Kullanmaya Yönelik Öz-Yeterliliklerinin İncelenmesi	187
Çocuk Edebiyatı Ölçütlerine Göre Ahmet Ümit'in “Olmayan Ülke” Masalının Değerlendirilmesi.....	188
Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterliliklerinde Öğretim Teknolojileri	189
Kalkınma 2.0 : “Milli Gelir ve Ötesi” Tartışmaları Işığında “Orta Refah Tuzağı”	190
Rus Toplumunda Semaverin Önemi	191
Örgütsel Güvenin Pozitif Örgütsel Davranışa Olan Etkisini Demografik Faktörler Değiştirmekte midir? Büyükşehir Belediyesi Çalışanları Üzerine Bir Araştırma	192
Hatay İli Lojistik Sektöründe Yaşanan Sorunların Delphi ve Dematel Yöntemleriyle Analizi	193
Citizen Relationship Management (CZRM) in Government-to-Citizen Services.....	194
Vergi Uyumunun Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Belirleyicileri: Sivas İli Örneği	195
İnternet ve Mobil Platformlar Üzerinden Satın Alma Gerçekleştiren Tüketicilerin Kontrolsüz Satın Alma Eğilimlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma	196
Digital Executive Concept and Digitalization of Business: A Qualitative Research on it Businesses.....	197
Sağlıkta Nesnelerin İnterneti: Betimleyici Bir Araştırma	198
Sosyal Belediyecilik Kapsamında Yerel Yönetimlerin Sosyal Hizmetlerine İlişkin Bir İnceleme	199
Tripadvisor.com Sitesinde Yer Alan Yorumların Restoran İşletmeleri Açısından İncelenmesi: Afyonkarahisar Örneği.....	200
Gaziantep'te Gastronomi Alanında Düzenlenen Etkinliklerin Değerlendirilmesi	201
Hastalıkların Önlenmesinde Fiziksel Aktivite: Epigenetik Modifikasyonların Etkisi Var mı?	202
Yaşlılıkta Sarkopeni ve Egzersiz.....	203

Adölasan Kadınlarda Dikey Sıçrama Güç Çıktısı Yoluyla Yeni Bir Bacak Gücü Tahmin Denklemi Geliştirilmesi.....	204
Profesyonel Futbolcularda Kafein İlavasının Teknik Beceri Testleri Üzerine Etkisi.....	205
Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi	206
Genç Voleybolcularda Kısa Dönem Pliometrik Antrenmanın Fizyolojik Parametrelerine Etkisi	207
Bir Ahlaki Problemi Olarak İrkçılık	208
Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Suriye Vatandaşları	209
Bir Sembolik Şiddet Aracı Olarak “Kezban” Karakteri	210
Bademli (Ödemiş) Osmanlı Dönemi Mezar Taşları.....	211
Empirical Analysis of the Financial Failure Risk of Airlines Implementing the Cost Leadership Strategy	212
Interaction between Corruption and Economic Development: An Application for MENA Countries	213
Economic Value Added (Eva) and Market Value Added (Mva) Analysis: An Application in Airline Companies	214
Effect of Liberalization on Economic Development.....	215
Vergi Uyumunun Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Belirleyicileri: Sivas İli Örneği	216
Psikolojik Sermaye, Örgütsel Sinizm ve İşe Gömülü Olmanın İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma	217
Dikey Tarımın Avantajları ve Geleceği.....	218
Fransızca Edebi Eserlerde İstanbul Yahudileri	219
The Constructed Masculinity and ‘American Dream’ In Arthur Miller’s <i>Death of a Salesman</i> (1949).....	220
İslamcı Feminist Misin? İslamcı Feminist Söylemin İmkân ve Sınırlılıkları	221
Spotlight Filmi Alımlama Analizi	222
Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımı ve Mahremiyet Algısı.....	223
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yöntemler Üzerine Bir Değerlendirme	224
Yenilenen Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı ile İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri	225
Dil-Kültür İlişkisi ve Türkçe Eğitiminde Spor Kültürünün Öğretimi	226
Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Özyeterlik Düzeyleri: Tokat Örneği	227
Farklı Branşlarda Görev Alan Profesyonel Sporcuların Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelim Düzeylerinin İncelenmesi.....	229

Geleneksel Çin Ayakkabısının Tarihsel Gelişimi: “Güzellik Anlayışı Olarak Lotus Ayak ve Ayakkabı” 230

Catering İşletmelerinde Üretim Kayıplarının Önlenmesi: Hatay İlinde Uygulama Çalışması

Sebahattin Karaman – Nurbanu Kalkan

Catering işletmeleri maliyetlerini azaltmak için öncelikle stok maliyet kontrollerini doğru tespit etmeli ve üretim kayıplarını olabildiğince ortadan kaldırmalıdır. Çalışmada Hatay ili merkezinde ve çevre ilçelerde bulunan catering işletmelerinin üretim kayıplarını ortadan kaldırmak ya da en azından minimize etmek için kullandıkları yöntemler araştırılmaya çalışılmıştır. Araştırma da görüşme/mülakat yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, işletmelerin üretim kayıplarını ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek için üretim planlaması ve maliyet kontrolü yaptıklarını ortaya çıkmıştır. Bunun için de iki ayrı yöntem seçtikleri görülmüştür. Bunlardan ilki stok yöntemi ile üretim planlamasıdır. İşletmeler stoklarını doğru kontrol etmenin, depolarını doğru incelemenin ve üretime geçmeden ürünlerini doğru kontrol etmenin bu yöntemin ana ögesi olduğunu vurgulamışlardır. Diğer bir yöntem ise sıfır stok ile üretimi gerçekleştirmektir. Bu yöntemi kullanan işletmeler sıfır stok ile çalışmanın üretilen yemeğin tazeliğini arttırdığını ve böylece müşteri memnuniyetini sağladıklarını belirtmişlerdir. Stoklamaya gitmedikleri için de stoklama maliyetlerinin ve stokta oluşabilecek üretim kayıplarının (fire) önüne geçtiklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Catering işletmeleri, Maliyet, Stok, Üretim Kayıpları

Darbe Süreçlerinde Kitle İletişim Araçlarının Rolü: 15 Temmuz Darbe Girişiminde Medyanın ve İletişim Teknolojilerinin Kullanılması

Oğuz Göksu

Türkiyenin siyaset ve medya tarihinde darbelerin ve darbe teşebbüslerinin belirleyici bir rolü vardır. Darbeler demokrasiye sekteye uğratmanın yanı sıra siyasal kültürü derinden etkilemektedir. Bu süreçlerde darbeciler kitle iletişim araçlarını kullanmışlardır. 15 Temmuz darbe girişiminde ise, darbenin önlenmesinde medya ve iletişim teknolojileri kritik bir rol oynamıştır. Çalışmanın amacı, 15 Temmuz darbe girişiminde medyanın nasıl bir rol oynadığı ortaya koymak ve yeni iletişim teknolojilerinden nasıl yararlandığını tartışmaktır. 1960'dan 2016'ya darbelerde ve darbe teşebbüslerinde kullanılan kitle iletişim araçlarının değişimi üzerinde durulmaktadır. Araştırmada 1960 ve 1980 darbelerinde, 1971 Muhırtasında, 28 Şubat sürecinde ve 2007 e-muhırtasında hangi kitle iletişim araçlarının kullanıldığı irdelenmektedir. Ordunun siyasete doğrudan ve dolaylı yoldan müdahalelerinde medyanın konumu üzerinde durulmaktadır. Araştırma, literatür taraması tekniğı kullanılarak, online kaynaklar incelenerek ve gözleme dayalı analizlerle gerçekleştirilmiştir. Çalışma, Türkiye'de çok partili dönemlerde yaşanan darbelere, muhtıralara ve darbe süreçlerine medya bağlamında bütüncül bir yaklaşım getirmesiyle önem taşımaktadır. Araştırma, 15 Temmuz darbe girişiminde geleneksel medyanın, yeni medyanın ve iletişim teknolojilerinin nasıl kullanıldığıyla sınırlandırılmıştır. Çalışma sonucunda, 15 Temmuz darbe girişiminde geleneksel medyayı merkeze alarak darbeyi duyurmak isteyen terör örgütünün teknolojinin sunduğı fırsatları ve yeni medyayı kontrol edemedikleri görülmüştür. Darbe girişiminde bulunanların yeni iletişim teknolojilerinin etkisini ve fonksiyonunu göz ardı ettiği sonucuna varılmıştır.

22. Yüzyil Yolunda Yapay Zekanin Pazarlamaya Entegrasyonu Ve Modern Pazarlama Araçları

Elif Kara

Uzmanlar önümüzdeki yılların dördüncü sanayi devrimini getireceğini ifade etmektedir. Sanayi 4.0 olarak nitelendirilen bu devrim; geleneksel sanayiye bilgisayarlaştırmayı ve ileri teknoloji ile donatmayı hedefliyor. Tüm sektörlerde olduğu gibi pazarlama sektörü de bu yönde değişime uğramaktadır. Dördüncü sanayi devrimi teknolojik gelişme, sayısallaştırma, bilgi ve iletişim teknolojisinin gelişmesi, makine öğrenimi, robotik yapay zeka ile kuvvetlenecek, karar vermeyi insanlardan çok makinalara bırakacak. Teknolojideki bu değişim müşteriyi yakalamada kullanılan araçların da değişimine sebep olmuştur. Hızla değişen tüketici ihtiyaç ve isteklerinin tespit edilmesinde, hatta tüketicinin farkında dahi olmadığı ihtiyaçlarının belirlenmesinde bu teknolojilerden fazlası yararlanılacak gibi gözüküyor. Bu makalede bu teknolojik değişimin getirdiği modern pazarlama araçları ve pazarlamanın yapay zeka dönüşümüne odaklanılmaktadır.

Farklı Kùltürlerde İş Yönetime Zorlukları Ve Üstesinden Gelme Yöntem Önerileri: Filipinler Örneği

Mustafa İsmail Ertürk

Bu çalışmanın amacı, Filipinlerde ikamet eden Türk iş adamlarının kùltürler arası iş yönetimine çabuk adaptasyonlarını sağlamak, bu adaptasyon sürecinde yaşanan temel zorlukları araştırarak bu zorlukların üstesinden gelmek için gerekli çözüm yöntemlerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada nitel bir araştırma yöntemi olan yüz yüze mülakat tekniği kullanılarak Filipinlerde ikamet eden on Türk iş adamından birincil veriler toplanmıştır. Bu çalışma özellikle Türk iş adamlarının yaşamış olduğu; “Bireysel Zorluklar”, “İşyerinde Yaşanan Zorluklar” ve “İşyeri Dışındaki Zorluklar” gibi üç önemli zorluğu ve bununla beraber bu zorlukların üstesinden gelme yöntemlerini yani; “Yeni İş Kurma” ve “Mevcut İş Yerindeki Yönetim Zorluklarının Üstesinden Gelme Yöntemleri”ni incelemiştir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Bireysel Zorluklar: Stres, benlik saygısı, zihinsel rahatlık, iletişim, irtibat geliştirme, yavaş hükümet süreci, yavaş karar verme ve Filipinli işçilerin davranışları. İşyerinde Yaşanan Zorluklar: İletişim, işçi davranışları ve yaklaşımlar, pazarlık veya müzakereler, tedarik, meslektaşlar arası münasebet, zaman ve planlama, hiyerarşi. İşyeri Dışındaki Zorluklar: Bürokratik sistem, kanun ve yönetmelikler, insan kaynakları yönetimi, teknoloji eksikliği, müşterilerin tercihleri ve ekonomik krizler. Zorlukların Üstesinden Gelme Yöntemleri: Yeni müteşebbisler için küçük yatırımla başlama, teknik ekibi Türkiye’den getirme, yerli bir yönetici ile çalışma, işçi bulma acentesi ile işçi alma ve ilk önce iyi bir yönetim sistemi kurmak. Sonuç olarak bu çalışmada, elde edilen bulgulara dayanılarak Türk iş adamlarının (yöneticiler, şirket sahipleri, yeni müteşebbisler) yaşadığı temel zorlukları tespit edip Filipinler’de iş yönetimine çabuk adaptasyonu sağlamakla başarıyı artıracak ve aynı zamanda başarısızlığı minimize edecek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kùltürler Arası İş Yönetimi, Zorluklar, Zorlukların Üstesinden Gelme Yöntemleri, Uyum, Türk iş adamları, Adaptasyon

Hatay'da Bulunan Devlet Üniversitelerinin Mali Analizi

Ali Birvural, Mehmet Tamer

Üniversite bütçelerinin ortalama olarak %55'inin kamu kaynaklarıyla finanse edildiği ülkemizde, bu kaynakların üniversiteler arasında dağıtımında formüle dayanan bir kriter bulunmamaktadır. İskenderun Teknik Üniversitesi'nin de kurulmasıyla iki adet devlet üniversitesine sahip olan Hatay'da Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi 2017 yılında 208.242.000 T.L ödenek alırken bu rakam 2018 yılında 208.293.000 T.L'ye çıkmıştır. İskenderun Teknik Üniversitesi ise 2017 yılında 68.070.000 T.L ödenek alırken 2018 yılında ödenekleri 88.778.000 T.L'ye yükselmiştir. Çalışmada her iki üniversitenin öğrenci sayıları ve fakülte yapıları göz önünde bulundurularak finansman yapıları incelenerek diğer devlet üniversiteleriyle karşılaştırma yapılacaktır. Ayrıca ek finansman ve sponsorluk gibi diğer imkanlar değerlendirilerek öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: devlet üniversiteleri, mali analiz, Hatay

Kütahya Şehir Merkezinde Yaşayan Ahalinin Lâkapları/Aile ve Sülale İsimleri

Nurgül Bozkurt

1834-1835 Tarihli Nüfus Defterinde erkekler, günümüzde halk arasında lâkap olarak nitelendirilen ama aile veya sülale isimlerine işaret eden “Hammaloğlu, Helvacıoğlu, Berberköseoğlu, Katırcıuzunoğlu, Velikocaoğlu, Topalalioğlu, Karaibrahimoğlu, Hidayetoğlu, Yakubçavuşoğlu, Muradçavuşoğlu, Mollaismailoğlu, Kâbillioğlu, Horasanlıoğlu, Germiyanzâde, Türkmenoğlu, Dervişalizâde, Hocaoğlu” şeklinde kayıt altına alınmışlardır. Bunlar incelendiğinde, mesleğe, fiziksel özelliklere, sosyal duruma göre verildikleri görüldüğü gibi dedenin ya da aile büyüklerinden birinin adını, geldikleri yerleşim yerinin ismini, mensup olduğu boyun ve milletin adını aldıkları, bir kısmının ise dini ve ilmi özellik taşıdığı tespit edilmiştir. Bu lâkaplardan bazılarında bir ailede rastlansa da bazılarını da birkaç ailede görmek mümkündür. Bu durum aynı lâkabı/aile ve sülale ismini taşıyan ailelerin birbirleri ile akraba olabileceklerini göstermekle birlikte her zaman aynı soydan olduklarını da yansıtmaya gerektir. Öyle ki Hocaoğlu, İmamoğlu, Semercioğlu lâkaplarına/aile ve sülale isimlerine sadece Kütahya’da değil Osmanlı memleketinin diğer köy ve şehirlerinde de rastlamak mümkündür. Bunun yanında Kütahya’da kullanılmakta olan Yoncalılıoğlu lâkabı/aile veya sülale ismi birkaç mahallede bulunmakta olup yapılan saha araştırması neticesi farklı ailelere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu arada 1834-1835 senesinde Kütahya Nüfus Defterinde yer alan şahısların kullandıkları lâkapların/aile ve sülale isimlerinin günümüzde çoğunlukla devam ettiği, hatta birçoğunun birebir ya da küçük değişikliklerle soyadı olarak kullanıldıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kütahya, Lâkap/Aile ve Sülale İsimleri, Nüfus, Soyadı.

19. Yüzyılda İstanbul'u Mekân Olarak İşleyen Türk Edebiyatçılar

Hüseyin Yaşar

Geçmişten bugüne, hiçbir dönemde etkisini kaybetmeyen şehirler vardır. Dünyanın en güzel coğrafyalarından birinde kurulmuş, Asya ile Avrupa'nın kavşak noktasında bulunan İstanbul, bu şehirlerden biridir. Önemini artıran iki başat özelliği vardır. Biri konumu diğeri de tarihselliğidir. İstanbul, tarihi kentlerin en güzel örneğini oluşturur. Asırlarca Bizans İmparatorluğu'na başkentlik yapan Byzance, Constantinople, Dersaadet ve son olarak İstanbul adını alan bu kentin, Osmanlı Devletinde de birkaç asır başkent statüsünü sürdürmesi, batıların gezginlerin ve edebiyatçıların ilgi odağı olmasını sağlamıştır.

Türk Edebiyatında Tanzimat ve Serveti Fünun döneminde mekân birkaç eserin dışında tamamıyla İstanbul'dur. Eserlerinde 19. yüzyıl İstanbul'undan sahneler aktaran Türk yazarların başında Ahmet Mithat Efendi, Halit Ziya Uşaklıgil, Ahmet Rasim ve Samiha Ayverdi gelir. Ahmed Mithat, 1870'lerden sonra yazdığı romanlarla yüzyılın ikinci yarısının İstanbul'unu en canlı tablolar halinde aktarır. Beykoz'da oturan yazar, en canlı sahneleri bu semtten ve Beyoğlu'ndan verir. Halit Ziya'nın birkaç romanı İzmir'de geçer. İzmir döneminin romanları dışında genelde mekân İstanbul'dur. Halit Ziya, bilinçli bir şekilde, İstanbul'un yüksek zümresinin hayatından sahnelere yer verir. Nesnel tutumu elden bırakmayan Halit Ziya'ya karşın Samia Ayverdi, İstanbul karşısında oldukça sübjektif bir bakış açısına sahiptir. Bu çalışmada Türk Edebiyatında en çok eser veren ve bu eserlerde mekân olarak İstanbul'u tercih eden yazarların eserlerini irdelendi. Nitel bir yöntemle, yazarların eserlerinin incelenmesinin esas alındığı bu çalışmadan hareketle, edebi eserlerin şehirlere ve İstanbul'a yükledikleri anlamlar belirlenecektir. Bu şekilde mekan (şehir) ve eser ilişkisi değer kazanacaktır.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, mekan, Ahmet Mithat, Halit Ziya, Samiha Ayverdi, Ahmet Rasim.

Sezai Karakoç'un Epistemik Poetikasında Metafizik Tahayyül

Mehmet Özcan

Sanat eserleri toplumun tarihsel durumunu kavramamıza imkan verir. Bir anlamda sanat eseri adeta çağının arayış ve çelişkilerine tanıklık eder. Sanat eseri bu düzeyde tarihin ve toplumun temsil alanına da dönüşür. Sosyolojik çalışmalarda da sanat eserinin bu yönü toplumu anlamaya yardımcı olur. Sezai Karakoç Türkiye'de toplumun derin dönüşümler yaşadığı uzun bir dönemin yaşayan tanığıdır. Şiirleri Türkiye toplumunun Cumhuriyet dönemi modernleşme ve batı sorunsalı çerçevesinde bir değerlendirmeye tabi tutulabilir. Sezai Karakoç modernleşme sürecinin yoğun olarak etkilediği geleneksel toplumların içine girdiği süreci eleştirel olarak ifade eder. Şairin "Ötesini Söylemeyeceğim" şiiri doğu toplumlarının bu bağlamda durumlarını ortaya koymaya çalışır. Şair Türkiye'de gerçekleşen modernleşme sürecine karşı tavrını kültürün temel estetik kodları üzerinden ortaya koyar. Geleneksel toplumun mimari ve yaşam tarzını modernliğin sembolleri ile karşılaştırarak aynı zamanda modernite ve modernleşmeye olan itirazlarını savunmacı ve reddiyeci bir tutumla belirginleştirmeye çalışır. Sezai Karakoç modernleşme sürecinde Batı'nın meydan okumaları karşısında geleneğin modernliğin dünyasında kendisini yeniden üretme yani kendi ifadesiyle bir "Diriliş" 'ini hedefleyen bir arayışın da estetik ve kültürel adresi olarak şiirini konumlandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sezai Karakoç, Modernite, Diriliş, Gelenek

The Construction of Identity: Kazuo Ishiguro's "Cellists"

Zehra Aydin

Individuals are expected to be authentic, "to be true to one's self", by the members of society. However, does the society allow them to be truly as how they are? In Ishiguro's short story, the focus of the narration is one character named Tibor and the people around him. The narrator, a woman and a band group talk about their impressions of Tibor. Nonetheless, the reader could not hear his own voice very often. In the story, the focus is dedicated to the idea of how one is perceived through the others' perception. In this study, it will be focused upon how the others' gaze changes a person, how it constructs another individual's identity, and where the individual ends up during his journey of individuality. From Sartre's existential perspective, Ishiguro's short story will be discussed in terms of existence, authenticity, the gaze, self-alienation, human interaction, and society's effect upon individuals in the scope of the identity construction of Tibor –the cellist. Therefore, Ishiguro's Tibor should see the psychological corruption to be aware for turning his self in order to discover his identity rather than being exposed to others' definition of his. On the other hand, Ishiguro cleverly leaves a gap about Tibor's intention, his purpose, and his desire for life; and leaves the reader to cope with this gap. Therefore, the readers are expected to figure out how an individual could elude the gaze of the society due to their effective power upon the individual's identity construction or could he?

Keywords: Individuality, Authenticity, Gaze, Existentialism, Ishiguro

About The Commonality of Turkish Literature

Burhan Kaçar

Unfortunately, our literature products haven't been fully compared by a full classification and analysis from the perspective of the form so far. Public, religious and divan, western literatures were completely ratified as different from each other. The differences between them were considered rather than the commonality between them. Although it is seemingly considered as correct, the products belonging to commons and contemporary community are fed consequently by a source as the good of a sole nation. This source is the Turkish culture. Culture is the whole of physical and moral values. The association of them by the meaning of pleasure and characteristic, similarity at perception and excitement, is a common situation.

Mevlana says " Do not even complain as listening Ney and separations". In our assertion, we would like to draw attention to the common integrity in our literature, not to the separation Mevlana remarked. There are sea feeding oceans, rivers and creeks feeding sea. If we use ocean as a metaphor of Turkish literature, we want to draw attention on the commonality through considering the commonality among anonymous Turkish poetry, minstrel poetry, divan poetry, religious poetry, Turkish poetry under the effect of western literature which feed Turkish literature as the branches of it in terms of form and content.

Köyde Rekreasyon Engelleri Gökçam Ve Karatepe Köyleri Uygulaması

Nazlı Deniz Öz - Faik Ardahan

Bu çalışmanın amacı; köyde yaşayan bireylerin rekreasyonel profillerini belirlemek, bireylerin serbest zaman engelleyicilerini belirlemektir.

Araştırma tanımlayıcı bir araştırmadır ve bu çalışmaya Antalya şehir merkezine 12 km mesafedeki Karatepe ve Gökçam Köyleriyle sınırlıdır. Çalışmanın ana kütlesi Gökçam ve Karatepe Köylerindeki tüm bireylerden oluşmaktadır. Her iki köyden araştırmaya dahil olmak isteyen 18 yaşın üstündeki kadın ve erkekler örnekleme dahil edilmiştir. Karatepe Köyünden 130 kişi (72 kadın, 58 erkek), Gökçam Köyünden 101 kişi (48 kadın, 53 erkek) toplam 231 kişi çalışmaya dâhil olmuştur.

Veri toplama aracı olarak Yılmaz ve Ardahan (2017) tarafından geliştirilen “Köyde Rekreasyon Engelleri Ölçeği- KREÖ” kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı “yüz yüze anket” metoduyla katılımcılara verilmiş ve gerekli bilgilendirme yapıldıktan sonra geri toplanmıştır. Anketler toplandığında doldurma hataları uygulama anında düzeltildiği için toplanan tüm anketler değerlendirmeye alınmıştır. Anket formunun birinci bölümünde bireylere ait demografik bilgiler ve hali hazırda serbest zamanlarında ne yaptıklarını sorgulayan soru listesi, ikinci bölümün köyde rekreasyon engellerini sorgulamak için KREÖ yer almıştır.

Sonuç olarak; Gökçam ve Karatepe Köylerinde yaşayanların zaman yetersizliğinden aktivitelere katılamadıkları, katılmak için imkânı olanların kendilerini yönlendirecek kimsenin olmamasından veya bu aktivitelere nasıl katılacağını, nereden öğreneceğini bilmediğinden katılamadıkları ve yine katılmak isteyen ama aile/eş/sosyal çevre baskısından katılamadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Köy, Köyde Rekreasyon Engelleri, Köyde Rekreasyon

Examination of the Relation between Reasons for Choosing Public Education Centers with Physical Activity and Quality Of Life: Sample of Antalya

Alparslan Gazi Aykin, F. Pervin Bilir

The aim of this study is to show that individuals prefer Public Education Centers depending on work, social activity, personal development and other factors, and the relationship between these preferences and physical activity and quality of life. A total of 916 trainees participated in the study, 73.36% female, 26.64% male. The "International Physical Activity Questionnaire" was used to determine the physical activity levels of the participants and the "SF-36 Questionnaire" was used to determine the quality of life. The normality tests for physical activity values and the Quality of Life scales indicate that data are not normally distributed. Kruskal-Wallis H test and Chi-square test were used for nonparametric statistical tests as well as descriptive statistics in this study. The analysis results are interpreted in the direction of medians. The level of statistical significance was determined as $p < 0,05$ and the confidence interval was determined as 95%. Analyzes revealed a statistically significant difference between physical activity levels of participants according to the reasons for choosing Public Education Centers ($p < 0.01$). Analyzes show that there is a statistical difference between the quality of life of participants according to the reasons for choosing Public Education Centers. This difference is at $p < 0.001$ level in physical health summary score and physical function subscale, and at $p < 0.01$ level in physical role limitation subscale. In this study, in which physical activity levels and quality of life were assessed by taking into consideration the reasons why participants preferred Public Education Centers; inactive trainees who prefer the Public Education Centers for work or other reasons are represented at the lowest level, whereas those who prefer it for the social activity and the personal development are having low level of physical activity. In addition, It was found that the quality of life was lower in physical health summary score, physical function subscales and physical role limitation subscales with statistically significant difference in individuals who preferred Public Education Centers because of social activity. From this point of view, the selection of Public Education Centers for social activities in individuals with low quality of life may be associated with the purpose of upgrading the quality of life.

Keywords: Physical activity, public education center, quality of life

Badminton Sporcularında Kazanma Algısının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Serkan Zengin, Baykal Karataş, Alper Tunga Peker

Badminton diğer bir adıyla Tüytop olarak bilinen raket ve bir tüylü topla oynanan tenis benzeri bir oyundur. Tüm spor mücadelelerinde olduğu gibi Badminton sporunda amaç rakibe karşı üstünlük sağlayarak müsabakadan galip ayrılmaktır. Bu bağlamda Badminton sporcularının kazanma algılarını incelemek ve bu algıların ne tür değişkenlere göre farklılık gösterdiğini tespit etmek bu çalışmanın amacını ortaya koymaktadır.

Çalışma modeli olarak; Bir gurubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara "Tarama" (survey) modeli denilmektedir. (Yıldırım, 2000). Çalışmanın Evrenini Üniversiteler Liginde mücadele eden bayan erkek badminton sporcuları oluşturmaktadır. Veri toplamak için, Nisan 2018 de Antalya ilinde yapılan müsabakalara katılan üniversitelerin sporcuları oluşturmaktadır. (Okur K) tarafından 2012 yılında geliştirilen "Sporcuların Kazanmaya Yönelik Algılarının Belirlenmesi" ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23.0 Paket program kullanılarak analizler yapılmıştır. Verilerin normallik sınanması yapılarak normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. İkili karşılaştırma analizinde Independent- Samples T testi , çoklu karşılaştırmalarda ki ilişkiyi belirlemek için ise One-Way Anova testi uygulanmıştır.

Elde edilen bulgulara göre; kazanma algısı ölçek puanlarının cinsiyet, millilik durumu ve üniversiteye göre karşılaştırılmasında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($P > 0.05$). Kazanma algısı ölçek puanlarının bölümler bakımından çoklu karşılaştırılmasında, öğretmenlik bölümünde öğrenim gören sporcular ile antrenörlük bölümünde öğrenim görenlerin kazanma algısı ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($P < 0.05$).

Anahtar Kelime: Badminton, Kazanma, Başarı Algısı

Sosyal Bir Proje Bağlamında Futbol Etkinliklerine Katılan Çocukların Duyuşsal Özellikler Açısından İncelenmesi

Figen Akça, Sevda Gülşah Yıldırım, Filiz Gültekin, Nuray Koç Çilekçiler, Asuman Yüksel

Havighurst (1972), bir gelişim döneminde yerine getirilemeyen/kazanılmayan gelişim görevinin bireyin bir sonraki gelişim döneminin görevlerini yerine getirmesini de zorlaştırdığını belirtmiştir. Bu doğrultuda, çocuk açısından ele alındığında eğitim kurumları ve eğitimcilerin, çocuğun yaşamındaki yetişkinlerin ve yaşam koşullarının onun gelişim görevlerini destekleyici nitelikte olması beklenmektedir. Çalışma, Bursa'nın Yıldırım, Osmangazi ve Gürsu ilçelerinde yaşamakta olan 9-14 yaş aralığında 61 erkek çocuğu kapsamaktadır. Futbol etkinliklerine katılan bu çocuklar alt sosyo-ekonomik çevreden seçilmiştir. Bu çalışmada öncelikli olarak çocukların gelişimsel düzeyleri dikkate alınarak, Beier Cümle Tamamlama Testi, Problem Tarama Listesi, Ahlaki Olgunluk Ölçeği ve Değerler Ölçeği uygulanmış, sonuçlar literatür ışığında tartışılmıştır. Çalışma kapsamında Bursa Uludağ Üniversitesinde yapılan bu duyuşsal ölçüm çalışmalarının, ilköğretim çağındaki bu öğrencilerin psiko-sosyal özellikleri ile ilgili betimsel sonuçları ortaya koymak amaçlanmıştır. Ortaya konan bu özelliklerin bundan sonraki yıllarda çocukların kişisel, eğitsel ve kariyer geleceklerinde daha etkin sonuçlara ulaşma konusunda ilgili kurumlara destek olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Duyuşsal özellikler, Dezavantajlı bölge, spor etkinlikleri

The Effect of Recovery Times in the Quality of Repeated Sprint Training in Free Style Swimming

Yusuf Jontürk, Berkay Löküoğlu, Ahmet Ağlamaz, Alper Aslan

The aim of this study was to investigate the effect of different recovery times in the quality of repeated sprint training in free style swimming. Five adolescent swimmers, aged 13-14 years, participated in this study. The mean age of participants is $13,40 \pm 0,52$ years, mean height is $168,70 \pm 8,35$ cm and body weight is $59,56 \pm 11,86$ kg. The data was collected in indoor swimming pool. The sprint times of swimmers were measured by using chronometer. The participants performed 5x25-meter sprints on each testing day. One min, two min and three min recovery times were given among each sprint for the first, second and third training day, respectively. There was a 48 hour rest intervals between each testing day. The results of the study demonstrated that the training quality was higher during 3 minute intervention compared to 1 and 2 minutes interventions ($p < 0.05$). In addition, it was observed that the training quality was higher during 2 minute intervention than 1 minute ($p < 0.05$). The findings of this study suggested that the training quality was influenced by different recovery times. The results also indicated that the training quality increases as recovery time increase. It can be suggested to perform 3-minutes recovery time in repeated sprint training in 13-14 age swimmers.

Keywords: Swimming, repeated sprint, recovery, training

Perceptions on Violence in Combat Sports and Martial Arts in the Philippines

Reylin Maciejewski

In the Philippines, a few of the rare news on sport violence involve brawls in basketball games. Combat sports and martial arts (CSMA) are not as popular as basketball nor are there many local scientific investigations about it. Violence results from aggression and can be considered instrumental in sport in general and in CSMA in particular. The purpose of this paper was to identify the perceptions of athletes and non-athletes on violence in CSMA in the Philippines. Methods: Coaches of different CSMA in the Philippines consented to share a 6-item on-line questionnaire to their respective clubs, teams or associations. There was a total of 64 respondents (Male= 39; Female= 25), 17 to 51 years of age, practicing various disciplines such as aikido, arnis (stick fighting), boxing, judo, jujitsu, karate, MMA, muay thai, taekwondo, and wrestling. Participants were generally asked whether they consider their CSMA violent and whether their "significant others" approve of this violence. A similar questionnaire was sent randomly online targeting non-CSMA practitioners. Descriptive statistics was used to analyze the data. Results: Majority of the respondents were from the discipline of judo (51.6%). In general, athletes do not perceive their sport as violent (73.4%). This perception does not discriminate by socio-economic status nor by level of experience in the sport. However, violence may occur in certain situations such as when injury occurs. On the other hand, 79.2% of 63 non-athletes do not think CSMA are violent. Conclusion: In general, both athletes and non-athletes view CSMA as non-violent and have several benefits such as better overall health and well-being.

Key words: combat sports, martial arts, violence

Maârif Salnâmelerine Göre Urfa Sancağı'nda Eğitim ve ğretim (H.1316-1321/ M. 1898-1904)

Büşra Elçiçeği

Bu alışmada Maârif Salnâmeleri'nde yer alan veriler doğrultusunda Urfa Sancağı'nda eğitim-ğretim faaliyetleri ele alınmıştır. Bu amaçla H.1316 1321/M.1898-1904 (H.1320/M.1902-1903 tarihli Maârif Salnâmesi günümüze kadar ulaşamadığı için hariç) tarihli salnâmeler incelenip Urfa Sancağı'nda mevcut okullar, bu okullardaki idareciler, öğretmenler, okutulan dersler, ğrenci ve hademe sayıları ele alınmıştır. Aynı zamanda Urfa'da bulunan medreseler, buldukları yerler, medreselerde görevli müderrisler, talebe adedi, medresenin kurucusu hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca Gayrimüslim azınlık okullarının ne zaman açıldıkları, adlarına ruhsat verilip verilmediği üzerinde durulmuştur. Üstelik Urfa'da açılan kütüphaneler incelenerek ne zaman kuruldukları ve kaç adet kitaba sahip oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Urfa Sancağı, Maârif Malnâmesi, Eğitim, Medrese, Kütüphane, Gayrimüslim Okulları.

Kültürel Değerlere Duyarlılık Açısından Türk Eğitim Sistemi Bileşenlerine Bir Bakış

Kasım Karataş

Her birey kişilik itibarıyla farklıdır. Bireylerin farklılıkları eğitim sürecinde daha belirgin bir hale gelir. Bireysel farklılıkların eğitim sürecinde dikkate alınması gelişimsel bir ilke olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyler ilgi, beceri, zekâ, öğrenme biçimi, kişilik yapısı gibi özelliklerine göre farklılık gösterirler. Bu farklılıkların kaynağının da genetik ve çevresel etkenler olduğu, her iki etkenin de etkileşimiyle bireyin kişiliğinin şekillendiği kabul edilmektedir. Vygotsky insanın kişilik gelişiminin sadece biyolojik süreçlerle açıklanamayacağı, kültürel süreçlerin de insan gelişiminin etkisinin olduğu, biyolojik ve kültürel süreçlerin birlikte işlediğini vurgulamaktadır (Ahioğlu, 2008). Kuzgun ve Deryakulu'na (2006) göre, bireye genetik olarak aktarılan gizil güçler çevre etkileşimi olmadan ortaya çıkamamakta çevresel ve kültürel etkenlerin bireysel farklılıkların kaynağını oluşturan bir durumdur. Geçmişten günümüze kişiliğin nasıl oluştuğuna ilişkin birçok kuramlar geliştirilmiştir. Bu kuramlardan psikanalitik kuram, sosyal öğrenme kuramı, bilişsel gelişim kuramı ve cinsiyet şema kuramlarında insanın kişilik özelliklerinin kazanmasında kültürün etkisi olduğunu ve kültürel temelli olarak kişiliğin şekillendiğini dile getirmektedirler (Topkaya ve Çelik, 2009). Bu açıdan insanların bilinçli davranışlarının şekillenmesinde ve algılamasında kültürlere göre farklı oluşumlarının söz konusu olduğu söylenmektedir (Ültanır, 2003). Bu noktadan hareketle, insan kültürel bağlamıyla ve değerleriyle insan olduğu ve kişiliğinin kazanıldığı zemin olarak kabul edilebilir.

İnsan sahip olduğu kültürü geliştirebilmesinde ve toplumun ideallerine ulaştırabilmesinde, eğitim önemli bir işleve sahiptir. Kültürel normlar ve idealler, kültürün taşıyıcısı olarak görülen insana eğitim yoluyla aktarılırken, bireye şekillendirilmesi gereken bir varlık olarak değil; sosyo-kültürel ve psikolojik bir varlık olduğunun unutulmaması gerekmektedir. Acar-Çiftçi ve Aydın (2014)'a göre; öğrencilerin, öğrenim gördükleri okulları ile kendi kültürel özellikleri arasında farklılık olması durumunda, öğrencilerin kültürel çelişki ve kültürel süreksizlik yaşayacakları ve kendilerini yabancı hissedeceklerini, bununla birlikte farklı kültürlere sahip öğrencilerin, kendi kültürel değerlerinin eğitim programlarına yansıtılması durumunda daha yüksek motivasyonla öğrenme sürecine katılım sağlayacaklarını dile getirmektedirler. Bu önemden hareketle eğitim sisteminin kültürel körlükten uzak olması ve bireyin kültürel değerlerine duyarlı olacak şekilde kurgulanmasını gerektirir. Bu doğrultuda bu çalışmada Türk eğitim sisteminin kültürel değerlere duyarlılık açısından uygunluğu tartışılmıştır. *Türk Milli Eğitim Amaçları'na* genel bir perspektifle bakıldığında; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek olduğu görülmektedir. Aynı şekilde eğitim kurumlarının dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açık olduğu; eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağı görülmektedir (MEB, 2018). Bu amaç ve ilkeler doğrultusunda eğitim sisteminin kültürel değerlere duyarlı bir yapısı olduğu, eşitlik ve sosyal adalet temelinde eğitim fırsatlarının sağlandığı söylenebilir. Bu amacın paralelinde eğitim bileşenleri olarak adlandırılan öğretmenler ve öğrenme süreçlerinin de kültürel değerlere duyarlı olması gerekmektedir. Çünkü eğitim sistemi amaçlarının pratikte karşılık bulabilmesi, kültürel değerlere duyarlı öğrenme süreçleri ve öğretmenlerle mümkün olduğu düşünülmektedir. Yapılan bazı araştırmalarda (Arslan, 2016; Başbay ve Bektaş, 2009; Cırık, 2008; Karataş ve Oral, 2015; Kaya ve Aydın, 2014) ise, öğrenme sürecinde kültürel çeşitliliğin dikkate alınmadığı öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı öğretmen yeterliklerine sahip olamadığı, öğretmen

adaylarının kültürel değerlere duyarlı bir şekilde yetiştirilemediği bulgularına ulaşılmıştır. Bu bakımdan eğitim sisteminin amaçsal ve kuramsal dayanaklarıyla, uygulamadaki durumun çelişkili olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, bu çelişkili durumun giderilebilmesi için kültürel değerlere duyarlılık anlayışının yapılandırmacı eğitim sisteminin doğasına uygun bir şekilde, öğretmen yeterliklerinde ve öğrenme - öğretme süreçlerinde yer alması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, öğretmen, öğrenme - öğretme süreçleri

Türkiye’de Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalında 2015–2018 Yılları Arasında Yayınlanan Doktora Tezlerinin Analizi

Rıdvan Demir

İlahiyat Fakültelerinde son yıllarda Felsefe ve Din bilimleri Ana Bilim Dalında ilgili alana iyi derecede katkıda bulunan birçok tez ve makale yayınlandığı görülmektedir. Bununla birlikte bu alanda hazırlanan doktora tezlerinin genel olarak eğiliminin ne olduğunu analiz eden çalışmalara ihtiyaç duyulduğu ifade edilebilir.

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dallarında 2015–2018 yılları arasında yayınlanan doktora tezlerini çeşitli açılardan incelenmesidir. Betimsel nitelikli bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinin yapıldığı “dokümanlar” araştırmanın amacına paralel olarak, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi veri tabanına kayıtlı ve Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dallarında 2015–2018 yılları arasında yayınlanan 92 adet doktora tezlerinden oluşmaktadır.

Çalışma sonucunda analize dâhil edilen 92 adet tezin yazım dilinin %98 oranında Türkçe olduğu, %75’nin nitel desende hazırlandığı, en fazla çalışmanın 2015 yılında yayınlandığı, en çok Ankara Üniversitesi’nden doktora tezinin yazıldığı ve en yoğun ele alınan konu başlığının felsefe konusu ile ilgili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Felsefe ve Din Bilimleri, Doktora, İçerik Analizi.

Lise Öğrencileri Arasında Sosyal Medyadaki Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Yaygınlığının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Ahmet Uyar, Akın Karakuyu

Teknolojinin gelişimiyle birlikte yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelen akıllı cep telefonları, tabletler ve bilgisayarlar günlük aktivitelerimizi de oldukça etkilemiştir. Bu aktivitelerden biri de sosyal medyanın kullanımınıdır. Sosyal medya; bireylerin gündemi takip etmek, arkadaşları hakkında bilgi edinmek, kendi deneyimlerini paylaşmak gibi aktiviteleri gerçekleştirebilecekleri sanal bir platformdur. Özellikle genç nesilde sosyal medyanın yoğun kullanımı ile birlikte birtakım sorunlar meydana gelmiştir. Bu sorunlardan biri de FoMO (fear of missing out)'dur. Özellikle sosyal medyayı yoğun kullanan bireylerde görülen sosyal medyada son deneyimlerden haberdar olamama, sosyal medyadaki arkadaşlarının paylaşımlarını takip edememe ve literatürde gelişmeleri kaçırma korkusu olarak tanımlanan FoMO, bilgilendirme çemberi olarak ifade ettiğimiz çemberin dışında kalma kaygısı olarak ifade edilebilir (Eşitti, 2015).

Teknolojiyi ve sosyal medyayı yoğun kullanan liseli gençlerde de FoMO'nun yaygınlığını incelemek amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Veriler Przybylski ve diğ. (2013) tarafından geliştirilen, Gökler ve diğ. (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan FoMO (Sosyal Medyadaki Gelişmeleri Kaçırma Korkusu) ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma modeli olarak genel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre; 9.Sınıf öğrencilerinin FoMO düzeylerinin, 11. ve 12. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca aylık gelir düzeyi, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, yaşanan yerleşim birimi değişkenlerine göre ise anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medyadaki Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya, Öğrenci

Süreç Temelli Yazma Modeli Üzerine Bir Değerlendirme

Ömer Faruk KADAN, Bülent ARI

Süreç temelli yazma; kendisi yoluyla anlamın oluşturulduğu bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Süreç temelli yazma modeline göre yazma becerisi, birbiriyle sıkı ilişkilere sahip birçok eylemin peş peşe kullanılmasıyla oluşan bir süreçtir. Bu modelde önceden aşamalandırılmış yazma sürecinin öğretmenlerin katkısı ile düzenlenmesi hedeflenmektedir. Bu model, yazma sürecinin öğrencilere planlama, geliştirme ve düzeltme becerisi kazandırmasını hedeflemektedir. Süreç temelli yazma modeli sayesinde öğrencilerin yazma sürecinin her aşamasına ilişkin bilişsel farkındalık kazanması beklenmektedir. Bu çalışmanın amacı süreç temelli yazma modelini ve bu sürecin aşamalarını tanıtmaktır. Bu amaç doğrultusunda literatür taraması yoluyla şu sorulara cevap aranmıştır: Süreç temelli yazma modeli nedir? Süreç temelli yazma modelinin özellikleri nelerdir? Süreç temelli yazma modelinin aşamaları nelerdir? Süreç temelli yazma ve yazma başarısı arasındaki ilişki nedir? Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmış ve süreç temelli yazma modelinin önemi vurgulanmıştır. Bu şekilde süreç temelli yazmaya yönelik farkındalığın artırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma, Süreç Temelli Yazma Modeli, Yazma Başarısı

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dilekçe Yazma Sorunlarının İncelenmesi

Hüseyin Özçakmak

Çalışmanın amacı, birinci sınıf Türkçe öğretmeni adaylarının dilekçe yazarken karşılaştıkları sorunların incelenmesidir. Çalışma, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler bölümünde okuyan 28 birinci sınıf öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma desenine sahip çalışmada kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Veriler nitel araştırma yöntem ve tekniklerinden doküman incelemesi ile çözümlenmiştir. Öğrenci dilekçeleri, Özçakmak (2017) tarafından geliştirilen Dilekçe Dereceli Puanlama Anahtarı kullanılarak değerlendirilmiştir. Dilekçe Dereceli Puanlama Anahtarı, biçim (10 puan) ve dil-anlatım (10 puan) olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Biçimsel kısım; hitap, tarih, isim-soy isim-imza, sayfa düzeni, adres ve iletişim bilgilerinden, dil-anlatım kısmı ise tanıtım, meram-problem, talep, kalıp ifade ve dil kullanımı başlıklarından oluşmaktadır. Çalışmada, öğretmen adaylarının dilekçe yazma puan ortalaması 11,75 (%58,8) olarak belirlenmiştir. Erkek öğretmen adaylarının 11,15 (%55,8) bayan öğretmen adaylarının 12,27 (%61,3) ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin %85,7'sinin dilekçe yazarken meramını anlatma konusunda başarılı olduğu buna karşın kendini tanıtmaya (%37,5) ve dilekçeyi kalıp ifade ile bitirme (%42,9) konusunda sorun yaşadıkları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretmeni Adayı, Dilekçe Yazma, Sorunlar.

Pozitif Örgütsel Davranışın Çalışanların Örgütsel Bağlılıklarına Etkisi (Bir Devlet Hastanesi Örneği)

Zekai Öztürk - Fatma Yıldız - İlknur Kıran Morkoç

Son yıllarda örgütlerde pozitif örgütsel davranış akımı ortaya çıkmıştır. Bu yaklaşım ile kişinin umut, öz-yeterlilik, iyimserlik ve dayanıklılık gibi psikolojik kapasitelerinin birleşmesiyle ortaya pozitif psikolojik sermaye kavramı çıkıyor. Bu kavram insan sermayesi ve sosyal sermayenin ötesinde bir kavramdır. Çalışmada pozitif örgütsel davranış yaklaşımından doğan psikolojik sermaye kavramı incelenerek bu kavramın örgüt psikolojisi alanına etkileri tartışılmaya çalışılmıştır. Pozitif örgütsel davranış ve örgütsel bağlılık kavramlarının genel hatları, bileşenleri ve örgüt alanına getirdiği yeni bakış açısını anlamanın; işe bağlılık için yapılacak çalışmalara ve alana katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Üniversite Mezunu İşsiz Bireylerin Benlik Saygısı, Psikolojik Dayanıklılık, Umutsuzluk ve İntihar Bilişleri Arasındaki İlişki

Ali Cengiz, Fatma Gül Cirhinlioğlu

Bu araştırmada üniversite mezunu işsiz bireylerin sosyo-ekonomik düzeyleri ile benlik saygısı, psikolojik dayanıklılık, umutsuzluk ve intihar bilişleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Hatay'ın Antakya ilçesinde yaşayan 134'ü kadın, 81'i erkek olmak üzere toplamda 215 üniversite mezunu katılmıştır. Veri toplama aracı olarak "Demografik Bilgi Formu", "Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği", "Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği", "Beck Umutsuzluk Ölçeği", "İntihar Bilişleri Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada kadınların psikolojik dayanıklılıklarının erkeklere göre, bekâr bireylerin intihar bilişlerinin evlilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benlik saygısı ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı negatif, benlik saygısı ile umutsuzluk düzeyleri ve intihar bilişleri arasında anlamlı pozitif ilişki elde edilmiştir. Umutsuzluk ve intihar bilişleri arasında anlamlı pozitif, umutsuzluk ve psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı negatif ilişki saptanmıştır. İntihar bilişleri ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı negative ilişki elde edilmiştir. Benlik saygısı, umutsuzluk ve psikolojik dayanıklılık ölçeğinin meydan okuma alt boyutu intihar bilişlerini anlamlı düzeyde yordamıştır.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik, Benlik Saygısı, Psikolojik Dayanıklılık, Umutsuzluk, İntihar Bilişleri

Babası Yurtdışında Çalışan Ergenlerde Sosyal Kaygı Benlik Saygısı ve Öznel İyi Oluş

İlke Nil Bireysoğlu Özen

Bu araştırmanın amacı, babası yurtdışında çalışan ve babasıyla birlikte yaşayan ergenlerin sosyal kaygı, benlik saygısı ve öznel iyi oluşlarının bazı sosyodemografik değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmaya Hatay'da yaşayan, 9, 10 ve 11.nci sınıflarda eğitim gören, babası yurtdışında çalışan 185 ve babası ile beraber yaşayan 202 olmak üzere toplam 387 öğrenci katılmıştır. Araştırmada demografik sorulardan oluşan Sosyo-Demografik Veri Formu (SDVF), Ergen Sosyal Kaygı Ölçeği (ESKÖ), Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ), Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği (EÖÖ) kullanılmıştır.

Babası yurtdışında çalışan ve babası ile birlikte yaşayan ergenlerin ESKÖ genelinden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arttıkça RSBÖ 'den aldıkları puanlar artmakta (benlik saygısı azalmakta), EÖÖ genelinden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar azalmaktadır.

Babası yurtdışında çalışan ergenlerin ESKÖ genelinden ve ölçekte yer alan olumsuz değerlendirilme korkusu ve yeni durumlarda sosyal kaçınma ve huzursuzluk alt boyutlarından aldıkları puanlar babası ile birlikte yaşayanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Babası yurtdışında çalışan ergenlerin RBSÖ 'den aldıkları puanlar babası ile birlikte yaşayanlara göre yüksek olsa da; diğer bir ifade ile benlik saygıları daha düşük olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir. Babası yurtdışında çalışan ergenlerin yaşam doyumu puanları birlikte yaşayan bireylere göre daha yüksek bulunmuştur.

Ergenlerin cinsiyet, olumsuz değerlendirilme korkusu, genel durumlarda sosyal kaçınma ve huzursuzluk ve RBSÖ 'den aldıkları puanların EÖÖ puanlarını anlamlı düzeyde yordadığı tespit edilmiştir. Ergenlerin babasının yurtdışında olması durumu, yaşı, kardeş sayısı ve doğum sırası öznel iyi oluş puanlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordamamaktadır. Buna göre kadın olma durumu, olumsuz değerlendirilme korkusu, genel durumlarda sosyal kaçınma ve huzursuzluk ve düşük benlik saygısı ergenlerin öznel iyi oluşlarını negatif yönde etkilemektedir.

Anahtar kelimeler: Ergenlik, Sosyal Kaygı, Benlik Saygısı, Öznel İyi Oluş, Babanın Yurtdışında Çalışması, Babayla Birlikte Yaşama

Hikâyeme Gel! Bir Pazarlama Stratejisi Olarak Hikâyenin Gücü

Elif Kara

Hikaye dinlerken duygularımız harekete geçer ve hislerimiz açığa çıkar. Birisine bir hikaye anlattığımızda hislerini açığa çıkarır, iz bırakır ve unutulmaz olursunuz. Dolayısı ile hikaye anlatırken sadece bilgi aktarımı gerçekleşmez olayı betimler ve his aktarırsınız. Rachel Gillet fastcompany.com'da çıkan "Why Our Brands Crave Storytelling in Marketing" yazısında yapılan birçok çalışmada beynimizin direkt verilen bilgilerden daha çok hikaye anlatımına yatkın olduğunu belirtmiştir. Doğrudan verilmiş bilgilerde beynimizin yalnız dil/konuşma bölümünün aktif olduğunu, hikaye okuduğumuzda ise bu kısım ile birlikte bir şeyleri fiilen yaparken çalışan bölgelerinde harekete geçtiği kanıtlanıyor. Yani hikaye bireyi pasiflikten aktif bir konuma taşıyor. Buda bireylerin markaları içselleştirip benimsemesine ve marka ile bağ kurmasına yol açıyor. Her gün daha büyük ve küçük markaların pazara girdiği bir ortamda hikaye anlatımı olarak ifade edilen bu yöntem müşteri çekmek, elde tutmak ve markaların içerik pazarlamasını gerçekleştirmek için kullanılmaktadır. Hikaye anlatımı firmaların hedef müşteri kitlelerine ulaşmada, etkileşimde kalmalarında ve ilişkilerini güçlendirmelerinde etkili bir yöntemdir. Bu çalışmada hikaye anlatımı ele alınmış ve örnek bir olay üzerinde analiz edilmiştir.

Factors Affecting the Decisions of Farmers in Taking Agricultural Insurance: Sample of Adana Province

Hazer Ünal, Şinasi Akdemir

Although Adana is one of the most important provinces where farming is intensive, the farmers are highly educated and products sensitive to natural risks such as corn, cotton, wheat, watermelon, lemon, and orange are grown, producers do not show interest in agriculture insurance at the desired level. This study was carried out in order to determine the factors affecting the farmers' decisions on making agricultural insurance in Adana province.

In the study, the data was obtained by the questionnaire applied with 115 producers in 58 villages of Adana province in 2015. T-test, ANOVA, and chi-square statistics were used to compare the socio-economic characteristics of the insured and non-insured farmers and logistic regression analysis were used to determine the factors affecting the farmers' decisions on making agricultural insurance.

According to the results of the search; 52,20% had at least one agriculture insurance in the past years and the farmers' average age was 48,50 years. Their average experience was 27,30 years, family size was 6,37, education levels were high (24,35% of farmers had graduate degrees) and 44,35% of the farmers inhabited in the villages. 13,92% of them inhabited in the cities, 59,10% of them had a house outside the village and 76,50% of them did farming as their main profession. The average farmland size was 406,34 decares and the plot number was 8,05.

It was determined that age, experience, family size, farmland size and farmland ownership, plot number, main profession, credit use, production pattern and joining the village administration were the factors affecting the farmers' decision in taking agricultural insurance.

Keywords: Adana, Agriculture, Insurance, Decision Making, TARSİM

Ergenlerin Siber Zorbalık ve Mağduriyetlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Enver Durualp, Lügen Ceren Kıyan, Ender Durualp

Araştırma, ortaokula devam eden ergenlerin siber zorbalık ve mağduriyetlerinin bazı değişkenler açısından farklılık yaratıp yaratmadığını incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın örnekleme Ankara'da bulunan basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen bir ortaokulun beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarında öğrenim gören 103 kız 107 erkek olmak üzere toplam 210 ergen dâhil edilmiştir. Veriler "Genel Bilgi Formu", Arıca, Kınay ve Tanrıku (2012) tarafından geliştirilen "Siber Zorbalık Ölçeği" ve Arıca, Tanrıku ve Kınay (2012) tarafından geliştirilen "Siber Mağduriyet Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde Kolmogirov-Smirnov, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Araştırmaya alınan ergenlerin %51'inin erkek, %25,7'sinin 14 yaşında olduğu ve %26,7'sinin sekizinci sınıfa devam ettiği, %41'inin akademik başarısının iyi, %71,9'unun bir-iki kardeşi olduğu, çoğunluğunun anne ve babalarının ilköğretim ve ortaokul mezunu, çekirdek aileye sahip ve aile gelirinin asgari ücretin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Ergenlerin %55,2'sinin akıllı telefon, %52,4'ünün bilgisayara sahibi olduğu, %20,5'inin ne akıllı telefonunun ne de bilgisayarının olmadığı, %63,8'inin hediye olarak ilk sırada akıllı telefon/bilgisayar/tablet istediği, %51,4'ünün telefonunda, %73,8'inin evinde internet bulunduğu, %64,3'ünün günde bir-iki saat internete girdiği, %65,2'sinin ders çalışmak ve araştırma yapmak için internet kullandığı belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda; akıllı telefonu olanların ve günde üç-dört saat internete girenlerin siber zorbalık puanlarının, annesi çalışanların, bir-iki kardeşi olanların, akıllı telefonu olanların, telefonunda internet kullananların, günde üç-dört saat internete girenlerin siber mağduriyet puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Gelişen teknoloji ile birlikte çocuk ve gençlerin gelişimlerinin desteklenmesi, risk faktörlerinin belirlenmesi ve olumsuz davranışların azaltılması oldukça önemlidir.

Anahtar sözcükler: siber zorbalık, siber mağduriyet, çocuk-ergen

Kelami Tartışmaların Müslümanların Ahlak Telakkilerine Etkileri: Özgür İrade ve Kader

Yusuf Okşar

Kelâm ilminde yer alan ahlâk nazariyeleri, Kur'an'da ve hadislerde yer alan istekler ve emirler üzerine bir düşünme ameliyesini ve bunların felsefî ve aklî açıdan araştırılmasını ifade etmektedir. İslâm kelâmcılarının ahlâkî inceleme konusu olarak belirledikleri sorulara verdikleri yanıtları tespit etmek imkânsız değildir. Bu sorular; özgür irade (kader) problemi ve bunun ilâhî kudretle münasebeti, doğru ve yanlışın tabiatı, Allah'ın dünyevî işlerdeki adaleti ve ahiretteki yargılamasının hakikati gibi meseleler üzerinde cereyan etmektedir. Kelâm ilmindeki ahlâk kuramları daha ziyade Mu'tezile, Eş'ariyye ve Mâtürîdiyye âlimlerinin fikirleri çerçevesinde ele alınmışlardır. Ana akımlar öne çıkmışlarsa da Cebriyye ve Kaderiyye gibi bazı tali mezhepler de düşünce haritasının oluşmasında ciddi etken olmuştur. Bu fikirlerin oluşmasında algı ve bilgi düzeylerinin farklı olmasının etkisi olduğu kadar dini ve siyasi çatışmaların da payı vardır. Bu fırkaların özgür irade ve kader kavramları ile ilgili fikirlerinin Müslüman bireyin yaşamında ahlakın ve ahlakiliğin şekillenmesinde nasıl bir rol oynadığını ifade etmek gerekmektedir. Aynı şekilde kuramsal düzeyde İslam'ın aslı kaynaklarından ortaya çıkarılan ahlâkî değerlerin yaşamın kendisine yansımaları konusunda ciddi sorunların olduğunu düşündüğümüzde bu zaruret haline gelen bir çalışma konusudur. Ayrıca Peygamberin vefatı ile ortaya çıkan birçok kelâmî tartışma, Kur'an ve hadislerle de desteklenerek bir nevi iman esası haline getirilmiştir. Bu imanî hale getirilen mevzuların bireylerin eylemlerine etki ettiğini söylemek de abartı olmayacaktır. Bunun yanı sıra Müslüman toplumlarında ahlâkın geldiği seviye dinimizin bu konudaki emirlerinin yeterince içselleştirilmediğini göstermektedir. Biz bu çalışmamızda daha ziyade insanın fiilleri, doğru ve yanlışın doğası, adalet, hikmet gibi kaderi tartışmaların Müslümanların ahlâkî telakkilerine nasıl bir yön vermiş olduğunu incelemeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Ahlâk, Kader, Hikmet, Adalet, Kelâm.

Ahzâb Sûresi 45. ve 46. Âyetler Özelinde Bir Eğitimci Olarak Hz. Peygamber

Necmettin Çalışkan

Hz. Peygamber, vahyin rehberliğinde insanlığın karanlıktan aydınlığa çıkmasını sağlayarak sahâbiler toplumunu inşa etmek için görevlendirilmiş bir rehberdir. Hz. Peygamber'in rehberliği tüm insanlığın kurtuluşuna yetecek düzeyde çağları aşan eğitim ilkeleriyle donatılmıştır. Çünkü O, tüm çağların ve insanlığın sorunlarını bilen Yüce Allah tarafından eğitilmiştir. Yüce Allah, vahyin nüzulünün başlangıcından yaklaşık 17 yıl sonra Hz. Peygamber'in bu özelliklerini sıralamaktadır. Bu özellikler, Hz. Peygamber'in sahip olması gereken özellikler değil, zaten sahip olduğu özellikler olarak kabul edilmektedir. Zira Hz. Peygamber zaten bu vasıflar sayesinde sahâbî toplumunu eğitmiştir.

Ahzâb Sûresi 45. ve 46. âyetleri Hz. Peygamber'in göreviyle ilgili vasıflarını ve/veya O'nun içtimai hayat içerisinde nasıl davranması gerektiğinin temel prensiplerini açıklamaktadır. İslâm yorum geleneğinde bu âyetlerde geçen "şahit", "müjdecî", "uyaran", "Allah'ın izniyle davetçi" ve "nur saçan kandil" vasıflarına farklı yorumlar getirilmiştir. Âyetlerdeki sıfatların birincil olarak Hz. Peygamber'i tavsif ettiği bilinmekle birlikte bu vasıfların eğitimciler özelinde tüm Müslümanlara bakan yönleri de bulunmaktadır. Bu bağlamda yapılacak çalışma ile Ahzâb Sûresi 45. ve 46. âyetlerinde verilen mesajlar çerçevesinde Hz. Peygamber'in eğitimciliğinin temel ilkeleri tespit edilerek üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, Ahzab Sûresi, Hz. Peygamber, Eğitim, Öğretmen.

İlkelilik Ahlakı Açısından Kur'ân'da Uhud Gazvesi'nin Anlatımı ve Şûrâ Prensibi

A. Sait Sıcak

Ahlakî ilkelilik, hadis literatürü içerisinde, günahlardan uzak durma ve ibadete devam etme üzerine sabır şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bu olgu ayrıca tasavvuf literatürü içerisinde sabır, sebat ve istikamet kavramlarıyla; modern ahlakta ise ahlakî tutarlılık (ethical consistency) ve ahlakî iç bütünlük (ethical integrity) terimleriyle karşılanmaktadır.

Fâtiha sûresi başta olmak üzere Kur'ân-ı Kerîm'de birçok ayette değinilen istikamet ve ahlakî ilkelilik olgusunun en belirgin anlatımlarından birisine "şûrâ ilkesi" üzerinden Âl-i İmrân sûresinde Uhud Gazvesi'yle ilgili âyetlerin muhtevaları içerisinde rastlanır. Kur'ânî anlatımda; Hz. Peygamber Uhud Gazvesi'nde "şûrâ ilkesi"ne uyararak kendi tercihinden vazgeçmiş, münâfıklar yenilgiye şûrâyı sebep gösterirken, vahiyle bu söylemin geçersiz olduğu bildirilmiştir. Şûrâ ilkesi üzerinde oluşan tüm olumsuzluklara rağmen sonraki âyetlerde yer alan şûrâ emriyle ahlakî ilkeliliğin en güzel örneklerinden birisi bu kavram üzerinden ortaya konulmuştur.

Bu tebliğ dinî metinlerde birçok farklı kavram üzerinden ortaya konulan İslam dininin ahlakî ilkelilik konusundaki yaklaşımını Uhud Gazvesi ve şûrâ kavramı bağlamında ele alacaktır. Çalışma konusu, tüm olumsuz koşullara rağmen ahlakî ilkelerden taviz vermemenin Âl-i İmrân sûresindeki Kur'ânî anlatımının ana temalarının Kur'ân metni, tefsirleri ve tarihsel veriler aracılığıyla ele alınmasıyla işlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, İstikamet, İlkelilik Ahlakı, Ahlakî Tutarlılık, Şûrâ.

Şahsiyet Eğitiminin Barış Kültürünün Oluşmasına Katkısı

Ahmet Abay

Barış kültürü kişiler arası bağlılık, toplumsal yakınlık ve aynı zamanda da özgürlüğe olan gereksinimler arasında yaratıcı bir denge kurar. Barış kültürü kişiliklerin, tutumların, değerlerin, inançların bir mozaiki olarak tarif edilebilir. Ayrıca insanların birbirleri ile ve doğa ile uyumu, farklılıklarla yaratıcı şekillerde baş etme ve kaynakların adil paylaşımını içerir.[1] Toplum oluştururan bireylerin mutlu, huzurlu ve birbirleriyle barışık olabilmeleri için aralarındaki ilişkilerin karşılıklı sevgi, şefkat ve merhamet üzerine bina edilmiş olması gerekir. Bu duygular toplumun bireyleri arasında yaygın değilse toplumsal dayanışma da yeterince olmayacaktır.

Dünya hayatını cennete ya da cehenneme çevirecek olan insanın kendisidir. Çünkü insan dünyada yaratılmış olan canlılar içerisinde sorumluluğu taşıma ve hilafet görevini üstlenmede en yetkin varlıktır.[2] Bu amaçla dünyayı imar etme ve dünyada sulh içerisinde yaşama görevi insana verilmiştir.

İnsan, hemcinsleriyle barış içerisinde yaşamak mecburiyetindedir. Bu mecburiyeti anlayabilmesi için bu hissi ona yaşatacak alt yapıya sahip olması gerekir. Bu çalışmada insanların barış içerisinde yaşayabilmeleri ve barış kültürünü yaşatabilmeleri için sahip olmaları gereken özellikleri ve bu özelliklerin insana nasıl kazandırılabilceğini ele almaya gayret edeceğiz. Bunu gerçekleştirmenin temel yollarından biri de iyi bir şahsiyet eğitimidir. Şahsiyet eğitimi verilirken insanın hem kendisi ile hem de birlikte yaşamak zorunda olduğu diğer insanlarla barışık olması üzerinde durmak son derece önem arz etmektedir.

İnsanı yaratan ve onun her özelliğini en iyi şekilde bilen Allah, insanların nasıl bir kimliğe sahip olmaları gerektiğini hem gönderdiği vahiy ile hem de o vahiyle kişiliğini oluşturduğu peygamberini örnek göstermekle insanlara öğretmiştir. Öğretmekle kalmamış adeta onların kişiliklerini adım adım inşa etmiştir. Barış hususunda da aynı hassasiyetin gösterildiğini ifade etmek mümkündür. Çünkü vahiy Allah'a inanıp güvenen herkese şu çağrıda bulunmaktadır: "Ey iman edenler! Hepiniz toptan barış ve selamete girin de şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, sizin aranızı açan belli bir düşmandır." (Bakara 2/208) Çalışmamızda ele aldığımız hususlardan birisi de barış ve sevgi eksenli bir hayatın nasıl kurulabileceği hususunda Kur'an'ın sunduğu ilkeleri incelemektir. Bu ilkelerle şahsiyeti inşa edilen kişilerin özelliklerine birkaç örnek verecek olursak; Kur'an, kendilerine hicret edenleri sevgiyle karşılayanlardan,[3] temizlenmeyi sevenlerden,[4] sevdikleri şeylerden infak edenlerden,[5] Allah'ı sevdikleri için yetime, esire, miskine yemek yedirenlerden[6] ve Allah'ın mağfiretini elde etmek için başkalarını bağışlamayı sevenlerden[7] övgüyle bahseder. Bununla da kalmaz ve şu müjdeyi verir: "İman edip hayra ve barışa yönelik işler yapanlara gelince, Rahman onlar için bir sevgi oluşturacaktır." (Meryem, 19/96) Kur'an, insanın şahsiyetini inşa ederken onun hayatına şekil verecek bütün yönlerini eğitmeyi ilke edinir. Çünkü vahyin temel amaçlarından biri insanı hayatla barışık kılmaktır. Yani barışık bir hayat yaşamasını sağlamaktır. Bunun gerçekleşebilmesi için gözetilmesi gereken bazı ilkeler vardır. Bunlar aynı zamanda Kur'an'ın kişilik eğitimi için sunduğu ilkeler arasında da yer almaktadır.[8] Bunları şu şekilde ifade etmek mümkündür: Şefkat, merhamet ve barış ruhu oluşturmak, adanmışlık ve fedakârlık bilinci oluşturmak, yardımlaşma ve dayanışma bilinci kazandırmak, haklara saygı duymak, yardımlaşma ve iyiliği yayma ruhu oluşturmak, toplumsal adalet bilinci oluşturmak, insanların işlerini kolaylaştırmak ve düşmanlığın sadece zalimlere karşı olduğunu bilmek.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Barış, Şahsiyet, Eğitim, Kültür

Hadith Sources of the Quran Exegesis "Hak Dini Kur'an Dili (The True Religion, the Language of the Quran)"

Recep Bilgin

Elmalili M. Hamdi Yazir (1878-1942) mentions the main sources that he uses when writing his work "Hak Dini Kur'an Dili (The True Religion, the Language of the Quran)" under the title "Sources that I never separate from me. He has used most of the literature which he calls "the main sources of Islamic Culture" and "Works of contemporary western scholars". It can be seen that in nearly all studies on Elmalili and his exegesis until today, the sources he has used when writing his work have more or less been mentioned. The subject of this publication is the determination of the hadith sources which M. Hamdi Yazir of Elmalili used when writing the exegesis "The True Religion, the Language of the Quran". The hadith sources of M. Hamdi Yazir of Elmalili will be categorized under the main titles hadith books, hadith commentaries and annotations, works on hadith methodology, tabaqat and rijal books and other sources. As a result of investigations it has been found out that, beside the hadith sources Elmalili has mentioned, there are many more which remained unmentioned. The great number and diversity of the sources that Elmalili used, show that he was aware of the scholarly work of his time and before, that he attached importance to them and that he - within the bounds of possibility - reviewed all sources and recited them.

Key words: Elmalili, Hak Dini Kur'an Dili (The True Religion, the Language of the Quran), Exegesis, Hadith, Literature, Source.

Cahiliye Dönemi Muallim Algısı Bağlamında Kur'ân'da Ve Hadislerde Risalet Görevi ve Eğitim İlişkisi

Necmettin Çalışkan

Peygamberler Yüce Allah tarafından seçilen ve insanlığı Yüce Allah'ın isteği doğrultusunda şekillendirmekle görevli özel kişilerdir. Bir taraftan Yüce Allah tarafından aldıkları mesajları topluma iletirken diğer bir taraftan da toplumu değiştirme, toplumu ıslah etme ve örnek bir toplum inşa etme vazifesini de yerine getirmektedirler.

Bir mesajı topluma anlatmakla o toplumu değiştirme arasında ciddi farklılıklar vardır. Çünkü toplumlar geneli itibarıyla alışkanlıkları terk etme konusunda değişime ve yeniliğe kapalıdır. Hz. Peygamber de hem vahyin muhtevasını yaşadığı dönemdeki topluma aktarmakta hem de toplumu değiştirmenin yöntem ve metotlarını kullanmaktaydı. Bu metotlar Kur'ân'ın öğreticiliği ve Hz. Peygamber'in rehberliğinde tatbik edilmiştir. Bir muallim olarak Hz. Peygamber sadece bilgi aktarmakla kalmamış aynı zamanda örnekliliğiyle de Kur'an'ın ilkelerini topluma kazandırmıştır.

Hz. Peygamber vahiyle donatılmış ve hikmetle bezenmiş bilge bir öğretmen olmakla birlikte Kur'an kendisini muallim ya da öğretmen olarak tanımlamaz. Bütün peygamberlerin, hayatın tüm alanlarına nüfuz eden anlamıyla din eğitimcisi oldukları ifade edilse de öğretmenlerin tümünün din eğitimcisi olmadıkları bilinen bir gerçektir. Kur'an'ın peygamberleri ve özelde ise Hz. Peygamber'i muallim olarak tanıtmamasına karşın inkârcıların Hz. Muhammed'i "öğretmek" ve "öğretilmiş olmak"la tavsif etmeleri risâlet göreviyle eğitim ilişkisi arasında benzerliklerin yanı sıra bazı nüansların olabileceğini çağrıştırmaktadır. Bu tebliğde bu iki kavram arasındaki ilişki, farklar ve benzerlikler ortaya konularak, Hz. Peygamber'in kendisini muallim olarak tanımlamasına rağmen Kur'an'ın Hz. Peygamber'i neden muallim olarak nitelmediği hususu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, Hz. Peygamber, Risalet, Eğitim, Muallim.

The Effect of Bicycles Training Performed in High Altitude on Fat Percentage of Elite Cyclists

Ali Tatlıcı, Berkay Löklüoğlu

The aim of this study is to investigate the effect of 12-week high altitude training on fat percentage and muscle circle of cyclists.

6 elite cyclists participating national and international races participated in this study. Age mean of cyclists is 24, body weight mean is 72,41. Skinfold fat measurement by using caliper and thigh, calf circumference measurements were taken from cyclists before and after 12 weeks high altitude camp. Collecting data was evaluated using SPSS program. Differences in $p < 0.05$ level were accepted as significant.

According to values taking after high altitude camp, there was a significant decrease in abdominal fat percentage, while there was a increase supriatic fat percentage. Furthermore, although back, chest, thigh, and triceps fat percentages were decrease, it was not significant. Thigh circumference was significant decrease after high altitude training, but decrease in calf circumference was not significant.

High altitude cycling training has a positive effect on decreasing body fat percentage and therefore it can be suggested to perform high altitude training for this purpose.

Key words: High altitude, Cyclists, Cycling training

Elit Güreşçilerde Pnf Germesinin Omuz ve Ön Kol Kuvveti Üzerine Akut Etkileri

Gürcan Ünlü, Ali Tatlıcı, Evrim Çakmakçı

Bu çalışmanın amacı; Pnf germe tekniğinin elit güreşçilerin omuz ve önkol kuvvet parametreleri üzerine etkilerini incelemektir. Yaşları ortalaması 21.21 ± 2.7 yıl, boyları ortalaması 176.6 ± 6.8 cm, vücut ağırlıkları 81 ± 9.3 kg olan 7 elit güreşçiye farklı günlerde statik germe ve pnf germesi yaptırılarak omuz ve ön kol kuvvetleri test edilmiştir.

İki germe protokolü öncesinde de monarch bisiklet ergometresinde 5 dakika 70 devirde ısınma gerçekleştirilmiştir. Isınmalar sonrasında yapılan pnf veya statik germe sonrası dominant önkolun istemli, supinasyon (SPT), pronasyon (PPT) ve omzun internal (İPT), external (EPT) kuvvetleri alınmıştır. Cybex Humac Norm (Cybex NORM®, Humac, CA, USA) cihazıyla deneklerin 60°sn^{-1} da önkolun supinasyon, pronasyon ve omzun internal, external peak tork (PT) değerleri alınmıştır. Tüm analizler SPSS, Windows sürüm 24 kullanılarak gerçekleştirilmiş ve değerler ortalama $\pm$ SD olarak ifade edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Sonuçlar, PNF germesi sadece önkol PPT değerlerinde gerilemeye neden olduğunu gösterdi, ancak 60°sn^{-1} hızında iki izokinetik test arasında diğer değerler benzer bulunmuştur.

Bu çalışmanın bulguları, PNF gerilmesinin akut kas performansı üzerinde yararlı bir etkisi olmadığı hipotezini desteklemektedir.

Anahtar kelimeler: İzokinetik, PNF, Maksimal gönüllü kasılmalar

Sivil Toplumda Sportif Faaliyetlerin Rolü Üzerine Sosyolojik Bir Analiz

Rukiye Satılmış

Kamusal alanda sorumluluk sahibi bireyleri hedefleyen toplumlarda sivil toplum söylem ve eylemleri sıklıkla gözlenmektedir. Günümüz toplumlarında önemi her geçen gün artan sivil toplum grup ve kuruluşlarının faaliyet alanları da bu bağlamda giderek çeşitlenmektedir. Son zamanlarda artan bir eğilim olarak sivil toplum kuruluşları üyelerinden yürüme, koşma, yüzmek gibi sportif eylemlere katılmalarını istemek suretiyle çeşitli projelerine destek beklemektedirler. Spor derneklerinin üyelerinden toplumsal faaliyetlerde bulunmalarını istemeleri alışlagelen bir durumdur fakat sivil toplum kuruluşlarının üyelerinden spor yaparak destek beklemeleri farklılık oluşturmaktadır. Yönetim ve katılım işlerini temelde gönüllülük koşuluyla yürüten sivil toplum kuruluşları için bugün farklı bir durumdan daha bahsedilebilir ki bu da faaliyetlerini online olarak yürütmeleri ve bu bağlamda geniş kitlelere ulaşabilmeleridir. Söz konusu her iki durum birlikte düşünüldüğünde, toplumsal sorunları çözme ve herhangi bir konuda devletten beklemeden bir şeyler yapma alışkanlığı edinmiş bir toplumun oluşumunda spor ve teknolojinin rolü önem arz etmektedir. Bu çalışmada ülkemizde spor ile sivil toplum kuruluşlarına kaynak yaratılmasını sağlamayı amaçlayan ve bu yönüyle çift taraflı fayda sağlayan proje ve kuruluşlar ele alınacak, ülkemizde spora artan ilgi bağlamında, sporun ve sivil topluma katılımı artırma yönündeki katkısı sosyolojik bir bakış açısıyla değerlendirilecektir.

6 Haftalık Eskrim Antrenmanının 10-12 Yaş Kız Eskrimcilerin Fiziksel Parametrelerine Etkisi

Evrım Çakmakçı, Ali Tatlıcı, Dilara İlikkan

Araştırma, 6 haftalık eskrim antrenmanının minik eskrimci kızların fiziksel parametrelerine nasıl etki ettiğini incelemek amacı ile yapılmıştır.

Çalışmaya aktif olarak eskrim branşı ile uğraşan yaş ortalamaları $11,12 \pm 0,35$ yıl, boy ortalamaları $1,48 \pm 0,01$ cm ve vücut ağırlığı ortalamaları $35,37 \pm 2,97$ kg olan 8 eskrimci (E grup) ve hiç spor yapmamış yaş ortalamaları $12,00 \pm 0,00$ yıl, boy ortalamaları $1,52 \pm 0,02$ cm ve vücut ağırlığı ortalamaları $50,50 \pm 3,01$ kg olan sedanter 8 kızın (S grup) gönüllü olarak katılmıştır. Gruplara otur eriş testi, durarak uzun atlama testi, 10 saniye nizami şınav testi ve dikey sıçrama testi uygulanmıştır. Her iki gruba da 2'şer kez ölçüm yapılmıştır. Ölçümler arasında 6 hafta verilmiştir. Çalışmadaki istatistiki analizler için SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Grupların kendi içinde ve gruplar arası karşılaştırılmasında T testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $P < 0,05$ olarak alınmıştır.

Çalışmamızda 6 haftalık eskrim antrenmanı sonucunda sporcu grubun ön test ve son test esneklik seviyelerinde, durarak uzun atlama seviyelerinde, dikey sıçrama yüksekliklerinde ve şınav sayılarında önemli ($P < 0,05$) artış gözlenmiştir. 6 hafta boyunca kontrol grubunun; ön test ve son test esneklik seviyelerinde, durarak uzun atlama seviyelerinde dikey sıçrama yüksekliklerinde ve şınav sayılarında istatistiki açıdan farklılık görülmediği saptanmıştır.

Sonuç olarak; Minik kız eskrimcilerin yapılan 6 haftalık eskrim antrenmanının önemli bir düzeyde gelişme gösterdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla minik kız öğrencilere eskrim branşının yaptırılması önerilmektedir.

Future Athletes: Measurement of E-Sportsmen's Change of Cortisol Levels

Emin Can Kısa, alık Veli Koçak, Faruk Yamaner

The aim of this research is to show how the change of cortisol hormone levels can be determined via saliva test because hormonal changes may occur in e-sportsmen. In this research compilation method was used. Within the scope of this research the literature review was done based on 40 different national and international researches and the application method of saliva test for e-sportsmen was tried to put forth. This research topic is essential because it is a new field of study in international area, hasn't been studied at the national level yet and can make significant contribution to the literature review. According to the research results; it is thought to be a more useful method because cortisol measurement via saliva test is not invasive, expensive, complicated and can be obtained in a short time (Gupta et al., 2011). Because of this reason it is thought that the cortisol hormone levels of e-sportsmen can be measured via saliva test.

Key words: E-sport, hormone, cortisol, saliva test

Üniversite Öğrencilerinin Sorumluluk Duygusunun Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Gümüşhane Üniversitesi Örneği

Saffet Kartopu, Harun Geçer

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin bireysel ve sosyal sorumluluk düzeylerinde herhangi bir farklılaşmanın olup olmadığı incelenmektedir. Sorumluluk kavramı genel olarak iki farklı paradigma üzerinde şekillenmektedir. Birincisi, daha çok kişinin kendi belirlediği tutum ve yükümlükleri kişinin özgür iradesiyle mesuliyet alması şeklinde ifade edilebilecek olan bireysel sorumluluk, ikincisi ise küreselleşen risklere öncelikle dikkat çekmek ve bu risklerin etkisini bireysel ve sosyal anlamda en aza indirmek için projeler geliştirme anlayışı üzerine inşa edilen kurumsal sosyal sorumluluktur. Küreselleşen risk faktörü ile ortaya çıkan kurumsal sosyal sorumluluk bu anlamda iç içe geçmiş birçok kavram dizini ile açıklanabilecek, bireysel ve toplumsal unsurları içerisinde barındıran geniş bir konudur. Küreselleşmeyle birlikte 'risk' faktörlerinin bireysel ve sosyal anlamda eşitlenmesi bu konuyu önemli hale getirmiştir. Bu bağlamda araştırma, Gümüşhane Üniversitesinde beş ayrı fakültede öğrenimlerine devam eden öğrenciler baz alınarak yapılmış nicel bir çalışmaya dayanmaktadır. Yapılan nicel çalışma, Gümüşhane Üniversitesi öğrencileri örneğinde, bazı sosyo-demografik değişkenlerin bireysel ve sosyal sorumluluk düzeyleri üzerindeki etkisini ölçmeye yöneliktir. Çalışma, sonuç olarak bazı sosyo-demografik etkenlerin öğrencilerin bireysel ve sosyal sorumluluk düzeyleri üzerinde etkisinin olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bireysel ve Sosyal Sorumluluk, Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Küresel Risk Unsurları.

Yurttta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Tutumları: Selçuk Üniversitesi Öğrencileri Örneği

Nazlı Deniz Öz, Abdil Arı

Boş zaman bireyin zorunlulukları dışında kalan ve kendine ayırabileceği zamanı tarifler. Gelişmiş toplumlarda boş zaman kavramının birçok sosyal ve toplumsal olgu ile bağdaştırıldığı görülmektedir. Genç yetişkinlik dönemi olarak adlandırılan yükseköğretim öğrenciliği döneminde sorumlulukların, alışkanlıkların ve öze yönelik farkındalığın ön plana çıktığını görmekteyiz. Boş zamanın bir kültür olarak benimsenmesinin önemi günümüzde her geçen gün önem kazanırken toplumun içerisinde yer tutan büyük bir örneklem olarak üniversite öğrencilerinin boş zaman tutumu ve tercihleri belirlenmesi önem arz eder.

Bu çalışmanın amacı yurttta kalan öğrencilerin boş zaman tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Çalışmaya Selçuk Üniversitesinde 2017-2018 eğitim öğretim döneminde eğitim gören çeşitli fakültelerden 226 kadın ($X_{yaş}=20.96±1.47$), 219 erkek ($X_{yaş}=21.15±2.01$) öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilen Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından Türk popülasyonuna uyarlanan “Boş Zaman Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U, Kruskal Wallis-H ve Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) kullanılmış, ANOVA sonucu anlamlı bulunan farklılıkların kaynağını belirlemek üzere varyansların homojen olmasından dolayı Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırma sonucunda, cinsiyet değişkenine göre tüm alt boyutlarda kadın katılımcılar lehine, yaş değişkenine göre bilişsel altboyutunda 18-21 yaş öğrenciler lehine, Öğrenim gördüğü fakülte değişkenine göre bilişsel altboyutunda spor bilimleri aleyhine ve tüm fakülteler lehine, Haftalık boş zaman süresi değişkenine göre 1-3 saat lehine 7-9 saat ve 10 saat ve üzeri boş zamana sahip olanlar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$).

Veteriner Fakültesi Öğrencilerinin Biyokimya Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

A. Fatih Fidan, İjlal Ocak, Gülcan Avcı, Barış Denk

Bu araştırmanın amacı, veteriner fakültesi öğrencilerinin biyokimya dersine yönelik tutumlarını belirlemektir. Ayrıca, veteriner fakültesi öğrencilerinin biyokimya dersine ilişkin tutumlarının cinsiyet, not ortalaması, sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemek amaçlanmaktadır. Bu araştırma, tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini Afyon Kocatepe Üniversitesi, Veteriner Fakültesinde öğrenim görmekte olan 270 veteriner fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Fidan, Ocak, Avcı ve Denk (2018) tarafından geliştirilmiş olan "Biyokimya Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. "Biyokimya Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" toplam 16 madde ve "ilgi", "uygulama", "kaygı" ve "önem" olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırmada toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ölçme aracı ile toplanan verilerin normal dağılıp dağılımadığının tespiti için normallik testi yapılmıştır. Verilerin analizi devam etmektedir. Verilerin analizinden sonra sonuçlar yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Biyokimya dersi, tutum ölçeği, veteriner fakültesi öğrencisi

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Nomofobileri İle İlişkisi

Akın Karakuyu, Ahmet Uyar

Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinin teknolojiye yönelik tutumlarının nomofobileri ile olan ilişkisini incelemektir. Çalışmaya önlisans eğitimi alan 318 gönüllü üniversite öğrencisi katılmıştır. Veriler katılımcılardan Nomofobi Ölçeği ve Teknolojiye Yönelik Tutum ölçeği kullanarak toplanmıştır. Çalışma ilişkiel tarama modelinde bir çalışmadır. Verilerin analizinde pearson korelasyon analizi ve regresyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin teknolojiye yönelik tutumları ile nomofobi durumları arasında 0,01 düzeyinde bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca ayarlanmış R² değerinin 0,187 olması, öğrencilerin nomofobilerinin % 18,7 si teknolojiye yönelik tutumlarından kaynaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nomofobi, Teknoloji, Önlisans Öğrencileri

Ortaokul Öğrencilerinin Bilimsel Tutum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

İjlal Ocak, Gürbüz Ocak, Burak Olur

Genel tarama modelinde gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin bilimsel tutum düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini ise 2016-2017 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar merkez ilçesinde öğretimine devam eden ve basit seçkisiz yöntemle seçilmiş toplam 361 (Kız=196; Erkek= 165) öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak 40 madde ve toplam 6 alt boyuttan oluşan Bilimsel Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin betimsel olarak ifade edilmesinde, frekans ve yüzdeler kullanılmıştır. Değişkenlere ilişkin anlamlı farklılıkların tespiti yapılmadan önce normalite testi uygulanmış ve sonucunda bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin bilimsel tutum düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre yapılan bağımsız gruplar t-testi sonucunda ise kız öğrenciler lehine ölçeğin toplamında ve ölçeğin üçüncü alt boyutu olan Bilimsel Davranış Sergileme ve ölçeğin beşinci alt boyutu olan Fen Bilimlerinin Toplumdaki Yeri ve Önemi alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Sınıf değişkenine göre yapılan analiz sonucunda ise sınıf değişkeninin bilimsel tutum üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anne ve baba eğitim durumları değişkenlerine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda hem anne eğitim durumunun hem de baba eğitim durumunun öğrencilerin bilimsel tutumları üzerinde etkili birer değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anne ve baba meslek değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda da anne ve baba mesleğinin öğrencilerin bilimsel tutumları üzerinde etkili bir değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimler Tutum, Ortaokul, Öğrenci

Matematik ve Fen Bilgisi Eğitiminde Artırılmış Gerçeklik: Meta Analiz Çalışması

Zeynep Bahar Erşen, Selcen Süheyla Ergün

Bilim ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler gün geçtikçe hayatımızın birçok alanında daha fazla yer almaktadır. İnsan hayatını kolaylaştırmak amacıyla gerçek dünya ile sanal dünyayı bir araya getirmeye yarayan kavramlardan biri de “artırılmış gerçeklik” tir. Artırılmış gerçeklik sanal nesnelerin gerçek dünya ile harmanlandığı, aynı zamanda gerçek ve sanal nesnelerin birbirleri ile etkileşim içinde bulunduğu teknoloji olarak tanımlanmaktadır. Gerçek-sanal birleşiminin yanı sıra etkileşimli ortamlardan oluşan artırılmış gerçeklik, bu özelliğinden dolayı eğitim alanında da gelecek vaat etmektedir. Artırılmış gerçeklik uygulamalarının eğitim ortamlarında kullanılması etkileşimi arttırmaktadır; ayrıca sanal ortama entegre edilmiş uygulamalar öğrenciye sanal ortamda gerçekçi bir öğretim ortamı sunmaktadır. Bu alanda yapılan birçok araştırma göstermektedir ki; artırılmış gerçeklik kullanılarak geliştirilen uygulamalar öğrenciler üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Bu bağlamda, son yıllarda matematik ve fen bilgisi eğitiminde artırılmış gerçeklik üzerine yapılan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır. Bu çalışmanın amacı da; matematik ve fen bilgisi eğitiminde artırılmış gerçeklik üzerine yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçların birleştirilmesidir. Araştırmada meta-analiz yöntemi kullanılmıştır. Meta-analiz, benzer konularda yapılmış çok sayıda birbirinden bağımsız araştırmadan elde edilmiş sayısal verileri istatistiksel olarak analiz etme; ve bu araştırma sonuçlarından genel bir yargıya varma yöntemidir. Araştırmanın veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: Artırılmış gerçeklik, matematik eğitimi, fen eğitimi, meta analiz

Kralların Hazineslerine Adanmış Bir Hayat: Cemil Meriç

Ertan Engin

Cemil Meriç, Cumhuriyet Türkiye'sinin aydınları arasında birçok nedenle nevi şahsına münhasır bir düşünürdür. O, Arapça ve Farsça'dan cömertçe beslenen ve okuyucusunu hemen etkisi altına alan diliyle, bütün hayatını 'düşünce'ye adanmasıyla ve toplumsal yahut kültürel konularda bir tarafı mahkûm veya beraat ettirmek yerine anlamayı öncelemesiyle, ne halefi ne de selefi olarak örneği kolayca gösterilemeyecek rafine bir entelektüeldi. Aynı zamanda kendini belli bir ideolojiye/dünya görüşüne angaje etmenin konformizmine tenezzül etmesiyle yalnızlaş(tırıl)mış ve böylece, yaşarken angaje olmamanın bedelini de ödemişti. Yine bu hususun bir göstergesi olarak onun yazılarında çoğu zaman, hakikati bulmuş ve izah etmişlik görülmez. O, 'arayan'dır. Göz kamaştırıcı entelektüel mesaisiyle irdelediği isimler, kavramlar ve konular hakkında yazarken gayesi halka vergi vermek değil, doğruyu bulmak/tespit etmektir. Bu nedendir ki farklı ve hatta bazen birbirlerine zıt ideolojilere münhasır isimleri aynı anda olumladığı, onlara saygı duyduğu görülür. Bu bir çelişki değil, entelektüel terbiyenin yansıması olarak, hakkını verme tavrıdır.

Bu tebliğde esasen yukarıda belirtilenler çerçevesinde ve bize göre Cemil Meriç'i farklı hatta eşi az bulunur kılan bazı entelektüel tutumlarına ve bunların altında yatan öğelere değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cemil Meriç, aydın/entelektüel, bağlanma(angajman)

Cemil Meriç'in Entelektüel Serüveni: İrfan Arayışına Giden Yol

Ömer Babaoğlu - Muhammet Fatih Kılıç

Bu tebliğ, kendi ifadesiyle “ömrünü Türk irfanına adayan münzevi ve mütecessis bir fikir işçisi”, Cemil Meriç'in (ö. 1987), Türk toplumunun sorunlarının çözümüne ilişkin bir amaca eşlik eden entelektüel serüveninin temel merhalelerini göstermeyi hedefler. Erken dönem araştırmalarında daha çok Batı'yı ön planda tutan Meriç, 1959'dan itibaren Hint Düşüncesi ve Edebiyatı üzerine çalışmalar yapar. Bu çalışmalar da onun düşünce dünyasının menziline değiştirmeye başlar. Meriç, ilk telif eseri olan *Bir Dünyanın Eşiğinde* ile Doğu'nun farkına varır. O, bu eser vasıtasıyla Hint düşüncesinin hoşgörü ve sevgi çağrısını Türk toplumuna iletmeyi hedefler. Ancak eserin telif edildiği dönemin şartları nedeniyle bu hedef bir karşılık bulamaz. Bu eserin yanı sıra dünyanın farklı coğrafyaları hakkında çeşitli araştırmalar yapan Meriç, aynı zamanda, bu ülkenin kaderini tayin eden değerlerin keşfedilebilmesi amacıyla kendi geçmişiyle irtibatını sağlamlaştırmaya yönelik bir çaba içine girer. Bu çabanın bir gereği olarak Meriç, İslamiyet'i bilmeyen ve tarihinden utanan neslin artık bir keşif çabası gösterdiğini ve tarihin en büyük medeniyetine sahip olduğunun bilincine vardığını ileri sürer. Meriç, 1974 yılında *Bu Ülke* ve aynı yıl içerisinde yayına giren *Umrandan Uygarlığa* eserleriyle, Türkiye'nin sorunlarının merkezinde duran ve bu sorunları çözmeye çalışan bir portre çizer. Batı'nın kutuplaştırdığı siyasi ortamdan kendimize varmamızın önemini dile getiren Meriç, ülke sorunlarının çözüm anahtarlarını da bu eserleriyle ortaya koymaya çalışır. 1978 yılında kaleme aldığı *Mağaradakiler* adlı eseriyle, Türk aydınının köklerinden kopup mağaraya sığınması ve karanlığa bürünmesinin sebep olduğu trajediyi betimleyen Meriç, kendi amacını, “mağaranın içerisine bir parça ışık düşürmek” şeklinde ifade eder. Ona göre Türk neslinin hafızasını kaybetmesinin ve bunun doğurduğu olumsuz sonuçların müsebbibi, Türk aydınlarının tıklılıp kaldıkları mağaranın karanlığıdır. 1980'de yayımladığı *Kırk Ambar* adlı eserle şahsi ansiklopedisini ortaya koyar ve ilgilendiği her bir konu, bu eserde kendisine yer bulur. Seksenli yıllarda yaptığı çalışmalar, çevirdiği eserler, verdiği konferanslar ve televizyon söyleşileriyle Türk toplumunun kendi menziline dönmesi yönündeki çabalarını sürdürür. 1984'te *Işık Doğudan Gelir* diyerek bu menzilin yolunu tarif etmeye devam eder. *Kültürden İrfana* adlı eseriyle, eserin isminden de anlaşılacağı üzere, kendi hayatının en temel amacını özetler ve irfanın bu topraklara varılabilecek son çizgi olduğunu söyler. Ona göre irfanın; yani kendini bilmenin dışında gidilebilecek bir adres bulunmamaktadır. Türk toplumunun kendi menziline giden yol da irfandan geçmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cemil Meriç, Doğu, Batı, İrfan.

Hizmet İnovasyonu Uygulamalarında Bilgi Paylaşımı Ve İşgören Tatmini: Bir Çağrı Merkezi Örneği

Zehra Nuray Nişancı, Emine Özge Bakkal

Yoğun rekabet ortamında rakiplerinden farklılaşarak süreklilik sağlamaya çalışan işletmeler, çok çeşitli stratejiler uygulamakta ve birçok araçtan yararlanmaktadırlar. Bu süreç içerisinde işletmelerce kullanılan araçlardan biri de inovasyondur. Özellikle hizmet sektörü, sunulan hizmetin nasıl daha fazla iyileştirileceği ile ilgilendiğinden, inovatif yaklaşımlara uygun bir platform olarak değerlendirilebilir. Günümüz şartlarında hizmet inovasyonu uygulamalarında başarı, işletme içerisinde kuvvetli bir bilgi paylaşımı ortamının oluşturulması ve işgören tatmin düzeyinin yükseltilmesiyle mümkündür. İşletmelerde hizmet inovasyonu, bilgi paylaşımı ve işgören tatminini detaylı bir biçimde ele alan bu araştırmanın amacı, bir çağrı merkezi özelinde hizmet inovasyonu uygulamalarının ve bilgi paylaşımının çalışan tatminine etkisini ortaya koymaktır. Araştırma sonucunda, hizmet inovasyonu ile işgören tatmini arasında ve bilgi paylaşımı ile işgören tatmini arasında pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca, bilgi paylaşımı ve hizmet inovasyonu arasında da anlamlı ve pozitif yönlü güçlü bir ilişki vardır. Bilgi paylaşımı ve işgören tatmininin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, Hizmet İnovasyonu, Bilgi, Bilgi Paylaşımı, İşgören Tatmini

Dünyanın Nabzını Tutan Büyük Veri Projesi: GDELT

Hayri Sever, Fatih Sağlam, Saadin Koyucu

Günümüzde kitleleri bilgilendirme fonksiyonunu yerine getiren ana akım haber medyaları, dünyanın nabzını tuttuğu gibi, kitlelerin harekete geçmesine de sebep olabilecek etkinliğe sahiptir. Dünyadaki olayların dinamikliğiyle, her bir haberin çabuk tüketilmesi birlikte düşünüldüğünde, bilimsel araştırmacılar için hazine niteliğinde ve devasa boyutta veri üretimi gerçekleşmektedir. GDELT projesi tam bu noktada konumlanmakta, dünya üzerinde 65 farklı dildeki haber sitelerini 15'er dakikalık periyotlarla tarayarak anlamsal çözümlmelerini yapmakta ve veritabanına mantıksal bir formatta kaydettirmektedir. Büyük veri konseptine sahip bu veriler açık kaynak erişimli olup, tüm dünyada özellikle beşeri ve sosyal alandaki araştırmacılara eşsiz bir veri kaynağı sunmaktadır. Bu çalışmada, GDELT veritabanında yer alan veri derlemelerini ele alınarak farkındalığın sağlanması ile sosyal, idari, politik ve ekonomik boyutta, karar vericilere ve politika geliştiricilere hızlı reaksiyon ve sağlıklı değerlendirme desteği sunulabileceği öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: GDELT, Büyük Veri, Medya, Haber Analizi, Duygu Analizi

The Effect Of 3-Dimensinal Software Usage on the Mathematical Thinking Levels of Ceit Students

Fatih Balaman, Bünyamin Çağlar

The aim of the study is to investigate whether the use of three-dimensional software has an effect on the levels of mathematical thinking of Computer Education and Instructional Technology (CEIT) students. For this purpose, 38 students attending 4th grade in the Faculty of Education of Hatay Mustafa Kemal University participated in the research in the fall semester of 2017-2018 academic year. Within the context of the course, a training program for 3d Studio Max, which is a three-dimensional software, was given for 13 weeks. In the quasi-experimental, single-group pre-test – post-test model, Descriptive Analysis was used to define the basic statistical values, and the T-test was used to determine whether there was a difference between the students' mathematical thinking levels pre-test scores and post-test scores. According to the findings obtained from the analysis of the data, it was concluded that the mathematical thinking levels of the students at the end of the posttest mean scores, but it was obtained that this difference was no significant. As a matter of fact, the use of 3D software did not affect the mathematical thinking levels of CEIT students.

Key words: 3D software, computer, mathematical thinking

Türkiye’de Eğitim Alanında Yapay Zeka Kullanım Durumlarına Göre Yapılan Araştırmalara Bir Bakış: Bir İçerik Analizi

Fatih Çağatay Baz, Emrah Denizler

Hayatımızın birçok alanında kullanılmaya başlanan yapay zeka kavramı öğretim sistemlerinde yerini almıştır. Son yıllarda öğrencilerin hızlı ve doğru öğrenmelerinde aktif rol alan akıllı öğretim sistemleri, teknolojinin eğitim alanında gelişimini ortaya koymaktadır. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada, son yıllarda eğitim alanında yapay zeka kullanım durumlarına göre yapılan çalışmalar incelenerek bir içerik analizi yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de eğitim alanında yapay zeka ile ilgili yapılan çalışmaları, 2008-2018 yılları arasında incelemek ve verileri ortaya koymaktır. Bu tarih aralıklarının seçilme sebebi daha önce bu yılları içeren konu ile ilgili bir içerik analizinin yapılmamış olmasıdır. Bu amaçla ulusal alanda yapılan makale, bildiri, kitap ve raporlar içerik analizi yöntemiyle ele alınmıştır. Eğitim alanında yapay zeka ile ilgili yayınlar içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Toplanan veriler istatistikler ve grafiklerle gösterilmiştir. Bu çalışmada incelenen çalışmalar, kullanılan araştırma yöntemlerini, veri toplama türlerini, araştırma konularını, yayın yıllarını ve yayın türlerini ele almaktadır. Edinilen bulguların bundan sonraki çalışmalara ışık tutup yol gösterici nitelikte olması düşünülmektedir.

Translation and Localization of Open Source Softwares: An Example of Xerte Online Toolkits

Mehmet Tekdal, Şenol Saygıner, Zafer Kadirhan

The Open Source Software (OSS) is seen as one of the important inventions. Various OSSs, mainly in education and many other fields are developed for users by valuable studies of volunteer researchers. Especially, because of built-in support for foreign languages, easy customization and with no cost, the OSSs are becoming popular. However, since there are no localized translations, users using local language unable to use the software, so it cannot be said that these software's are widely used. So, the purpose of this work is to translate and localize/internationalize of the Xerte Online ToolKits (XOT), a popular online learning object development editor to the Turkish language. In this context, it is believed that the steps to be taken in this regard are important and these efforts will contribute learning and education and also it is hoped that the similar work will be encouraged. As a result of this study, it is revealed that software translation is required a lot of time and effort. Nevertheless, positive feedback from students using the software has been encouraging. In this regard, promoting software translation in academic platforms is suggested.

Hatay'daki Ermeni Göçlerinin Sebepleri

Ahmet Gündüz

Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan Ermeniler 19. yüzyılın son çeyreğinden itibaren birçok eylem ve isyanlarda bulunmuşlardır. Bunun pek çok nedeni olmakla birlikte, esas neden sömürgeci devletlerin Osmanlı imparatorluğu üzerindeki politikalarıdır. Ülkenin iç ahengini ve bütünlüğünü bozmaya yönelen bu faaliyetler Birinci Dünya Savaşı sırasında da sürmüş ve İtilaf Devletleri Ermenileri kendi yayılcı politikaları için kullanmaya çalışmışlardır. I. Dünya Savaşı sonunda 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Mütarekesi imzalandığı sırada, Sancak bölgesi Türk kuvvetlerinin kontrolünde bulunuyordu. Ancak 9 Kasım 1918'den itibaren Antakya, Urfa, Antep, Maraş ve Çukurova bölgeleri İngiliz ve Fransızlar tarafından işgal edilmeye başlanmıştır. Antakya ve çevresine yerleşen Fransızlar, 27 Kasım 1918'de merkezi Beyrut'ta bulunan Fransız Yüksek Komiseri General Gouraud tarafından yayınlanan bir kararname ile "İskenderun Sancağı"nı kurmuşlardır. Milletler Cemiyeti'nin 27 Ocak 1937 tarihli kararı ile "Sancak" içişlerinde bağımsız, dışişlerinde bazı şartlarda Suriye'ye bağımlı "ayrı bir varlık" olarak belirlendi. Sancağın resmi dili Türkçe olacak ancak ordusu bulunmayacaktı. Sancak için bir anayasa ve statü hazırlanıp Milletler Cemiyeti Konseyi'nin kararı ile yürürlüğe girecekti. Toprak bütünlüğü ise Türkiye ile Fransa arasında yapılacak bir anlaşma ile teminat altına alınacaktı. Bu gelişmeler Ermenileri endişelendirmiştir. Çünkü geçmişin acı hatıralarından dolayı Ermeniler Türk idaresindeki bir Sancak'ta yaşamak istemiyorlardı. Türk ordusunun Temmuz 1938 yılından itibaren İskenderun'a girmesi ve Hatay'ın 1939 yılında Türkiye topraklarına katılması sürecinde Suriye ve Lübnan'a önemli sayıda Ermeni göçü yaşanmıştır. Bunların bir kısmı Hatay'da yaşayan Ermeniler iken, önemli bir kısmı ise daha önceki göç dalgalarından Hatay'a yerleşmiş olan Ermenilerdi. Böylece bu kişiler bir kez daha göç etmek durumunda kalmışlardır. Bildiride Hatay'dan göç eden Ermenilerin göç sebepleri 01/08/1939 tarihinde T.C. Dahiliye Vekâleti Emniyet Umum Müdürlüğü tarafından hazırlanan rapordaki veriler çerçevesinde değerlendirilecektir. Bahse konu rapor Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi'nde 030-10-0-0/225-515-26 nolu kayıta yer almakta olup dört sayfeden ibarettir. Bu rapordaki veriler doğrultusunda Hatay Ermenilerinin göç sebepleri, gittikleri yerler ve kendilerine yapılan yardım ve iskân edilecekleri bölgeler ele alınacaktır.

Hatay'da İç Göç Hareketleri

Ali Birvural, Mehmet Tamer

TÜİK verilerine göre resmi olarak 2017 yılında 1.571.426 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının yaşadığı Hatay net olarak bakıldığında aldığı göç kadar da Türkiye'nin diğer illerine göç vermektedir. Çevre illerden göç alan ve veren il aynı zamanda Büyükşehirlere ve K.K.T.C.'ye de göç vermiştir. Bu durumun haricinde ise 66.516 vatandaşımız terör olaylarından veya başka gerekçelerle buldukları yerden ayrılarak Hatay'da ikamet etmektedirler. (Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Kars, Batman, Bingöl, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Şanlıurfa, Siirt, Şırnak, Tunceli Van) Bu rakamın 2007 yılında 13.311 olduğu düşünülürse yalnızca 10 yılda toplam nüfusu yalnızca 185.202 artan Hatay'ın bu nüfus artışının neredeyse 3'te biri söz konusu illerdeki vatandaşlarımızdan gelmektedir.

Syrian Immigrants in the Labour Market in Turkey: Attitude of Y and Z Generations

Betül Yılmaz, iğdem Uludağ Güler

The majority of the generation of labour market in Turkey consists of the Y Generation. Z Generation has begun to take its place in the labor market. Y Generation was born in Turkey in 1980-1995 and Z Generation is considered to be born in 1995 and beyond. In international literature, Z Generation was accepted as born in 2000 and later.

However, due to the socio-economic and cultural situation of Turkey, it is more appropriate to accept the Z Generation as born after 1995. The Y and Z Generations are self confident and know what they want according to the previous generations. For them, it doesn't matter whether the employees in the same workplace are different ethnic backgrounds. The attitude of the Y and Z Generation towards Syrian immigrants who immigrated to Turkey and enter the labor market is curious.

In this study, the position of the Y Generation entering the labour market and Z Generation, which has not yet been replaced in the labour market, was wanted to be measured by the survey. The questions in the study will be evaluated on a new scale. The data obtained will result in appropriate analyses of the findings as a result of the study.

Key words: Generation, Y Generation, Z Generation, Migration, Syrian Migrants, Labor Market.

Suriye Göçü Sonrası Hatay İli ve İlçelerinde Değişen Nüfusun Sayısal Değerlendirmesi

Mehmet Tamer, Ali Birvural

Suriye’de yaşanan iç karışıklık nedeniyle uluslararası göç başlamış ve ülkenin büyük bir bölümü birçok konuda sorunlarla baş başa kalmıştır. Suriye’de meydana gelen bu olaylardan en çok etkilenen ise Suriye ile sınır komşusu olan ülkelerdir. Türkiye bu ülkelerden biridir. Türkiye bu süreçte dört milyondan fazla insanı ülkesine kabul etmiştir. Bu durum Türkiye’de birtakım olumsuz olayların cereyan etmesine neden olmuştur. Güvenlik, sağlık, eğitim ve ekonomi bu konuların birkaç tanesidir. Büyükşehir statüsünde olan Hatay ili on beş ilçesi ile beraber bir milyon yedi yüz bin nüfusa sahiptir. Bu nüfus göç sonrası ciddi değişikliğe uğramıştır. Hatay, Türkiye’de en fazla mülteci göçüne maruz kalan üçüncü il konumundadır. Bu durum belli noktada belli alanlarda kültür çatışmasına neden olmaktadır. Bu göç süreci Hatay’daki tüm ilçeleri demografik açıdan etkilemiştir.

Bu çalışmada ilk olarak kavramsal çerçeve bağlamında göç ve mülteci tanımına yer verilecek, göçün nedenlerine değinilecektir. Ardından göç öncesi ve sonrası Hatay ilinin nüfusunda yaşanan değişiklik ele alınacaktır. Genel bir değerlendirme ile çalışma sona erecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Nüfus, Hatay.

Göçmenlerin Topluma Entegrasyonu Açısından Boş Zaman Değerlendirme Sorunları

Fehmi Çalık, Kenan Kalmaz, Meryem Erduran

Çağımızın önemli sorunlarından biri de göç sorunudur. Çeşitli nedenlerden dolayı yerleşik yaşamlarını bırakıp başka ülkelere sığınan göçmenlerin en temel ihtiyaçları olan barınma ve beslenme ihtiyaçları güvenli bir şekilde karşılandıktan sonra başka ihtiyaçlarının karşılanması da gündeme gelmektedir.. Göçmenlerin uzun süreli kalacağı kamplar ve ya şehirlerde onlara uygun etkili boş zamanlarını olumlu değerlendirebilecekleri mekanların yapılması önemlidir. İnsanın kendisine ve yaşadığı topluma yabancılaşmasının önlenmesinde boş zamanda yapılan faaliyetlerin önemli olduğu bir çok otorite tarafından kabul görmektedir Bu çalışmada boş zaman değerlendirme etkinliklerinin entegrasyona faydaları ve olumlu değerlendirilmediği takdirde oluşabilecek sorunlara dikkat çekilmektedir.

Sığındıkları yerlerde uzun süre kalan insanların buldukları topluma uyumlarının yapılması önemli bir sorundur. Bu sorunun çözümünde rekreasyon etkinlikleri önemli yararlar sağlayabilir Göç sorunu yaşayan insanların topluma entegrasyonları yapılmadığı takdirde buldukları toplumda başka sorunlara yol açabilmektedir. Toplu kamplarda veya ülkelerin çeşitli şehirlerinde yaşayan bu insanların toplumsal entegrasyona ihtiyaçları vardır.

Bu çalışmada boş zaman faaliyetlerinin, göçmenlerin topluma entegrasyonu açısından işlevleri değerlendirilerek öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Göç, Boş zaman, Entegrasyon

Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Sportif Etkinlikler: Olimpiyatlar Örneği

Aslı Yağmurlu Dara

Kamu diplomasisi bir milletin uluslararası arenada kendi ulusunun düşüncelerini, ideallerini, kurumlarını, değerlerini ve kültürünü anlatarak kültürler arası etkileşim kurma ve kendi ulusal saygınlığını arttırma çabalarına verilen addır. Kamu diplomasisi kamu kurumları, özel sektör kuruluşları ve sivil toplum örgütleri tarafından gerçekleştirilebilir. Hem uluslararası düzlemde ulusun saygınlığını arttırmaya yönelik etkinlikleri hem de kültürler arası etkileşimi içerir. Kamu diplomasisi küreselleşme olgusuyla birlikte giderek önemini arttıran bir olgu haline gelmiş ve tüm ulusların küresel düzlemde halkla ilişkiler faaliyetleri gerçekleştirmelerine yol açmıştır. Kamu diplomasisi çok farklı etkinlikleri içermektedir ve uluslararası camianın farklı aktörlerine, kamu diplomasisi aracılığıyla ulaşılmaya çalışılmaktadır. Kamu diplomasisi içinde kültürel faaliyetler başlığında sportif etkinlikler önemli bir yer tutmaktadır. Tüm dünya tarihinde en çok kişi tarafından izlenmiş olan etkinliklere bakıldığında neredeyse tüm listenin sportif etkinliklerden oluştuğu görülmektedir. 3.6 milyar kişi tarafından izlenmiş olan Londra 2012 Yaz Olimpiyatları ve Rio 2016 Yaz Olimpiyatları ve 3.51 milyar tarafından izlenmiş olan Pekin Olimpiyat Açılış töreni bu listenin en tepesinde olanlardır. İlkçağlardan beri spor hem bir eğlence hem de bir ulusun gücünün simgesi olarak toplumsal hayatın önemli bir ögesini oluşturmuştur. Olimpiyat oyunları kamu diplomasisi olarak çok önemli bir etkinlik alanıdır. Hem olimpiyat oyunlarını düzenlemek hem de bu oyunlar içinde en çok madalyaya sahip olmak uluslararası arenada önemli bir prestij simgesidir. Spor müsabakaları hem rekabetin hem de etkileşimin ortaya çıktığı önemli bir alandır. Bildiri sportif etkinlikler başlığında olimpiyat oyunlarını ele almayı ve kamu diplomasisi alanında ne şekilde oyunların önem arz ettiğini tartışmayı amaçlamaktadır.

Yabancı Okullarda Yetişen Öğrencilerin Spora Katkıları: Robert Kolej Örneği

Evrım Şencan Gürtunca

Türkiye'nin en prestijli okullarından biri olan ve kurulduğu yıldan beri (1863) müfredatı ve öğrencilere yönelik hazırladığı sosyal faaliyetleriyle beden eğitimi ve spora önem veren Robert Kolej'in yetiştirdiği sporcular bu bildirinin konusunu teşkil etmektedir. Kolej, misyonu ve vizyonu gereği öğrencisini, zihin (ders), davranış (adab-ı muaşeret) ve dış görünüş (fiziksel terbiye) üçlemesi ile bütünüyle şekillendirmektedir. Bu prensibiyle hem Osmanlı'nın son döneminde hem de Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve gelişim sürecinde birçok sporcu yetiştirmiştir. Bu sporcular zaman zaman kendi alanlarında ilkleri karşılamış, zaman zaman aldıkları madalyalarla Türkiye'yi dünyada temsil etmişlerdir. Bu anlamda Türkiye'deki ilk tam teşekküllü spor salonunun (Dodge Gymnasium) Kolej'de açılmış olması tesadüf değildir. Bu salon 1908'de Türkiye'de ilk basketbol maçı yapılan yer olurken, aynı zamanda ilk atletizm sahası ve Avrupa'daki ilk modern jimnastik salonu unvanını almış; 1897'den sonra gelenekselleşen ve günümüzde hâlâ devam eden olimpiyat tarzındaki spor bayramı olan Field Day'e ev sahipliği yapmıştır. Bu spor bayramlarında deneyim kazanan ve yeteneklerini geliştiren öğrenciler olimpiyatlara katılmış, atletizm, cirit ve gülle atma, futbol, basketbol, güreş, yüksek atlama vb. alanlarda madalyalar kazanmıştır. Örneğin, Kolej'de 17 yıl süresince 100 metre engelli rekorunu elinde tutan Raşit Temel (1936), 1924 Yaz Olimpiyatları'nda atletizm dalında Türkiye'yi temsil eden ilk atletlerden biri Şekip Engineeri (1923), yüzme dalında 32 Türkiye rekoru kıran ve 1960 Yaz Olimpiyatları'nda Türkiye'yi temsil eden Mehmet Engin Ünal (1932), Türkiye eskrim şampiyonu Oktay Orton (1959), Türkiye Futbol Federasyonu'nun ilk ve tek onursal başkanı Şenes Erzik (1961), 1952 olimpiyatlarında yer alan Turhan Göker (1950), Emin Doybak (1955) ve Samim Mehmet Uygun (1962) bu okulda yetişmiştir.

Aktif Video Oyunları ve Bosu Topu Egzersizleri Çocuklarda Dinamik Dengeyi Geliştirebilir mi?

Abdurrahman Demir, Manolya Akın

Bu çalışmada; aktif video oyunları ve bosu topu ile yapılan antrenmanların çocuklarda dinamik dengeye etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmaya, yaş ortalamaları 9,48 olan 60 çocuk Mersin Üniversitesi Etik kurulundan izin alınarak Helsinki kriterlerine uygun bilgilendirilmiş olur alma formu ile gönüllülük esasına göre katılmıştır. Spor yapmamış çocuklardan rastgele örneklem ile aktif video oyunu oynayan 1 grup, bosu egzersizleri yapan 1 grup ve herhangi bir antrenman yapmayan kontrol grubu oluşturulmuştur. Aktif video grubuna, 'nintendo wii' ve bosu grubuna da, bosu toplarıyla haftada üç gün 8 haftalık antrenman yaptırılmıştır. Tüm grupların ön-son test dinamik denge özellikleri 'tecno body ölçüm düzeneği' kullanılarak ölçülmüş, gruplar arasındaki farklara bakılmıştır. Test çift ayakla kollar açık ölçüm yapıldığında otuz saniye, sağ ve sol tek ayakla yapılan ölçümlerde ise on saniye olarak iki kez uygulanmış ve en iyi sonuç alınmıştır. Parametrik sonuçlar için iki yönlü varyans analizi, non-parametrik sonuçlar için ise kruskall wallis testi uygulanmıştır. Ön test ölçümlerde gruplar arasında fark olmadığı görülmüştür ($p>,05$). Araştırma sonrasında yapılan ölçümlerde ise aktif video grubu ve bosu grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı fark olduğu ($p<,05$), aynı zamanda bosu grubu ve aktif video grubu arasında da anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p<,05$). Araştırmamızda aktif video ve bosu egzersizlerinin dinamik dengeyi geliştirdiği, kontrol grubunda ise anlamlı bir gelişimin olmadığı görülmüştür. Bu sonuç bize hem aktif video hem de bosu topu ile yapılan egzersizlerin çocuklarda, dinamik denge gelişimini arttırdığını, aktif video oyununun ise bosu topu ile yapılan egzersizlere göre daha fazla arttırdığını göstermektedir. Bu bağlamda aktif video oyunlarının dinamik dengeyi geliştirmek için alternatif bir yöntem olarak kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Aktif video oyunu, Bosu topu antrenmanları, Dinamik denge

Limb Symmetry Index Scores (LSI) Of Eccentric Knee-Flexor Strength in Young Male Soccer Players with No Injury History

Gürcan Ünlü

Muscle strength imbalance is occasionally defined as the Limb Symmetry Index score (LSI). This study aimed to reveal LSI characteristics of young soccer player aged 14-19 who did not report any serious injuries or health problems. The data gathered from 64 participants (age: 16.4 ± 1.8 , Height: 174.7 ± 8.9 Weight: 64.7 ± 11 BMI: 21.0 ± 2.0). Bilateral Eccentric Knee-Flexor Strength measurements of the subjects were taken using a NordBord® Hamstring Testing Device. LSI is calculated using following equation: $= (1 - \text{nondominant leg} / \text{dominant leg}) \times 100$. The results showed that mean LSI of young male players were 11.96, however standard deviation (SD) was high (9.3) which means mean values cannot represent the population. Median was 11.42, and there was wide range between minimum and maximum values (min:0.59 max: 46.96). It is previously stated that an LSI score of more than 15% was considered abnormal (Schiltz et al., 2009) and thus LSI scores of young soccer players in this study were more than 10%, further studies should consider it.

Genç Sporcular Neden Spor Yapar? Takım ve Bireysel Sporcuların Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi

İhsan Sarı, Gamze Deryahanoğlu

Bu araştırmanın amacı genç sporcuların spora katılım güdülerinin belirlenmesi ve farklı değişkenlere göre spora katılım güdülerinin incelenmesidir. Bu amaçla, 75 erkek ve 85 kız olmak üzere toplam 160 sporcu araştırmaya katılmıştır ($X_{yaş} = 14.16 \pm 1.21$). Katılımcılar Kişisel bilgi formu ve Spora Katılım Güdüsü leğini doldurmuşlardır. Elde edilen veriler SPSS 17 paket programı ile analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde tanımlayıcı istatistikler ve bağımsız gruplarda t testi ile kullanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Spora katılımın güdülerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan bağımsız gruplarda t testi analiz sonuçlarına göre başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım yeliği/ruhu, arkadaş ve eğlence puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yarışma ($t=2,029, p<,05$), beceri/gelişimi ($t=1,989, p<,05$) ve hareket/aktif olma ($t=2,808, p<,05$) puanlarında ise anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Spor türüne göre yapılan bağımsız gruplarda t testi analizi sonuçlarına göre ise başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım yeliği/ruhu, arkadaş, eğlence ve hareket/aktif olma puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yarışma ($t=-2,207, p<,05$) ve beceri/gelişimi ($t=-2,231, p<,05$) puanlarında ise istatistiksel olarak anlamı farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç incelendiğinde erkeklerin yarışma ve beceri gelişimi güdülerinin kızlara göre daha yüksek olduğu, kızların ise daha çok hareket aktif olma nedeni ile sportif etkinliklere katıldığı söylenebilir. Ayrıca, bireysel sporcular takım sporcuları ile karşılaştırıldığında yarışma güdülerinin daha yüksek, beceri gelişimi güdülerinin daha düşük olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Motivasyon, spor, spor katılımı.

The Relationship between the Investigation of the Perception Response to Problem Solving Skills of the Secondary School Students and Attitudes

Fatih Balaman, Ahmet Tiryaki

The aim of this study is to determine the level of Perceptions of Problem Solving Skills of Secondary School Students and the Attitudes Level of Research Study and to investigate whether there is a significant relationship between these two levels. To this end, 367 secondary school students from three different secondary schools participated in the study in the Hatay province in the 2017-2018 academic year. In this study, Descriptive Analysis was used to determine the demographic characteristics of the secondary school students, their perception levels for problem solving skills and their attitudes towards research questioning. Spearman Brown Correlation Analysis was used for non-parametric tests because the data did not meet the relationship between these two levels, and if there is a relationship between the two parameters. According to the findings of the data analysis; It was concluded that the perception levels of secondary school students towards problem solving skills and attitude towards research questioning were high. In addition, it was found that there was a moderate positive correlation between the perception levels of the students about the problem solving skills and the levels of attitudes towards the research questioning.

Key words: problem solving, research inquiry, attitude, skill, perception

Öğretmenlerin Bilimsel Epistemolojik İnançlarına İlişkin Algıları

İljal Ocak - Banu Aras

Bilginin ne olduğu, nasıl bir yapıya sahip olduğu, kaynağı, sınırları ile ilgili görüşler epistemolojik inanç ile ilişkilidir. "Bilgi nedir? Nasıl bir yapıya sahiptir? Kaynağı ve sınırları nelerdir? Nasıl elde edilir? Bilgi savları nasıl temellendirilir?" gibi sorulara epistemoloji (bilgi bilim) cevap aramaktadır (Ocak ve Erbasan, 2017). Bilginin doğası ve bilgiye ulaşılmasına dair inançların, bireylerin öğrenme yaklaşımlarıyla nasıl ilişkilendirildiği epistemoloji ile ilgilidir (Schommer, 1990).

Bu araştırmanın amacı farklı branşlardaki öğretmenlerin bilimsel epistemolojik inançlarının incelenmesidir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseniyle yapılmıştır. Örneklem çeşitlerinden ölçüt örneklem ve maksimum çeşitlilik örnekleme birlikte kullanılmıştır. Araştırmada farklı branşlardaki 25 öğretmene yarı yapılandırılmış 6 adet açık uçlu soru sorulmuştur. Bu çalışmada elde edilen verileri analiz etmek için içerik analizi yapılmıştır. Eş kodlayıcı ile verilerin güvenilirliği sağlanmıştır.

Çalışma sonucu elde edilen bulgular doğrultusunda; bilginin kaynağı, doğaya başvurulma sıklığı, bilgiye ulaşırken takip edilen adımlar, bilimsel bilginin değişebilirliği, bilim insanlarının özellikleri ve bilgiye ulaşırken karşılaşılan sorunlar olmak üzere 6 tema oluşturulmuştur. Farklı branşlardaki öğretmenlere sorulan sorulara verilen cevaplar çoğunlukla birbiriyle ve bilimsel epistemolojik inanç tanımıyla ilişkilidir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun bilimsel epistemolojik inançlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Bilimsel epistemolojik inanç, olgu bilim, öğretmenler.

An Analysis on the Relationship between Pre-Service Teachers' Life Skills and Attitudes towards Teaching Profession

Nuray Kurtdede Fidan, Nuray Yıldırım

In this study, it is aimed to determine whether there is a relationship between the life skills of pre-service teachers and their attitudes towards teaching profession. The study was designed using a correlational research design which is part of the quantitative research methods. The participants of the study are 460 pre-service teachers attending the pre-school education branch and classroom teaching branch of the basic education department at the faculty of educational sciences of Afyon Kocatepe University. The data of the study were collected using two different scales. The first one was developed by Bolat and Balaban (2017), "Life Skills Scale". And the other one is developed by Üstüner (2006), "Attitude Scale towards Teaching Profession". The Pearson correlation analysis was employed to determine the level of relationship between pre-service teachers' life skills and their attitudes towards teaching profession. The analysis indicated that there is a high degree of correlation between pre-service teachers' life skills and their attitudes towards teaching profession. It was also found that the following variables have a positive, medium significant correlation with the participants' attitudes towards the teaching profession: iseq, dealing with stress and emotions, empathy and self-awareness, taking decisions and problem-solving skills. On the other hand, it was also found that there is a positive correlation between creative and critical thinking, interpersonal relationship and attitude towards teaching profession.

Key words: Life skills, attitude towards teaching profession, pre-service teachers

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık ve Girişimcilik Düzeyleri Arasındaki İlişki

Selcen Süheyla Ergün, Zeynep Bahar Erşen

Günümüzde ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, bilimsel alanda ortaya koydukları çeşitli çalışmalarla ölçülmektedir. Bilimsel çalışmaların ortaya konulma sürecinde şüphesiz ki bilimin bir boyutu olan bilgi okuryazarlığı kavramı ön plana çıkmaktadır. Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi noktasında eğitim kurumlarına önemli görevler düşmektedir. Bu bağlamda da öğretmen “her şeyi bilen, anlatan” değil “öğrenci ile öğrenen ve öğrenciye rehberlik eden” rolünü üstlenmelidir. Bu itibarla günümüz koşullarında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenen bireyler hâline gelmesi kaçınılmazdır. Girişimcilik ise ülkemizde ve dünyada nitelikli öğretmen yetiştirmede en çok üzerinde durulan ve tartışılan konulardan biri olmuştur. Bu çalışmanın amacı da; öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık ve girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın örneklemini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada nicel araştırma türlerinden biri olan tarama modeli uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak Aldemir (2004) tarafından geliştirilen bilgi okuryazarlığı ölçeği ve Deveci ve Çepni (2015) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Veriler normal dağılım sergilediğinden; araştırmanın analizinde parametrik testler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, bilgi okuryazarlık düzeyi, girişimcilik

Öğretmenlerin Öğretim Programına Bağlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Gürbüz Ocak, Burak Olur

Nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama yöntemi kullanılarak yürütülen bu çalışmanın amacı öğretmenlerin sınıflarında uygulamakta olduğu öğretim programına bağlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaçla 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar merkez ilinde görev yapmakta olan ve seçkisiz örneklem yöntemlerinden basit seçkisiz yöntemle seçilmiş farklı branşlardan toplam 240 öğretmene uygulama, farkındalık ve dış etkenler alt boyutlarından oluşmakta olan Öğretim Programına Bağlılık ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen verilerin betimsel olarak ifade edilmesinde, frekans ve yüzdeler kullanılmıştır. Değişkenlere ilişkin anlamlı farklılıkların tespiti yapılmadan önce verilere normallik testi uygulanmış ve elde edilen sonuç doğrultusunda bağımsız örneklem t-testi ve tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre; öğretmenlerin cinsiyeti açısından ölçeğin geneli ile birinci ve ikinci alt boyutlarında istatistiksel olarak manidar bir fark bulunmamıştır. Ölçeğin üçüncü alt boyutu incelendiğinde ise erkek öğretmenlerin lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Öğretmenlerin eğitim durumu değişkeni açısından ise ölçeğin ikinci alt boyutu ve toplamında yüksek lisans veya doktora derecesine sahip öğretmenler; üçüncü alt boyutunda ise lisans derecesine sahip öğretmenler lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Öğretmenlerin öğretim programına bağlılık düzeyleri kıdem değişkeni açısından incelendiğinde ise ölçeğin ikinci ve üçüncü alt boyutlarında 1-5, 6-10, 20 ve üstü kıdeme sahip olan öğretmenler lehine, ölçeğin genelinde ise 6-10 ile 20 ve üstü kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Öğretmenlerin branş değişkenine göre öğretim programlarına bağlılık düzeyleri incelendiğinde ise sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bağlılık, Öğretim Programı, Öğretmen

5E Öğrenme Döngüsünün Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Çalışmalarında Kullanılabilirliği

Ömer Faruk Kadan - Bülent Arı

5E öğrenme döngüsü, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Yapılandırmacı yaklaşımda, bilginin öğrencinin zihninde yapılandırılması hedeflenmektedir. 5E öğrenme döngüsündeki her bir "E" ayrı bir aşamayı temsil etmektedir. Bu aşamalar şu şekildedir: Engage (Giriş), Explore (Keşfetme), Explain (Açıklama), Elaborate (Detaylandırma) ve Evaluate (Değerlendirme). 5E öğrenme döngüsü büyük çoğunlukla fen öğretiminde kullanılan ve bu alanda etkinliği ispatlanmış bir modeldir. Fen öğretiminde özellikle kavramların öğretilmesinde faydalı olduğuna inanılmaktadır. Öte yandan dört temel dil becerisinden biri olan yazma, duygu ve düşüncelerin yazılı olarak ifade edilmesidir. Geleneksel öğrenme yaklaşımında yazma çalışmaları, öğretmen kontrolünde bir konunun belirlenerek öğrencilere verilmesi ve öğrencilerin bu konuya ilişkin bir ürün ortaya koymaları şeklinde gerçekleşmektedir. Bu yaklaşımda öğrencilerin ön bilgileri ihmal edilmekte ve öğrenciler ortaya bir ürün koyarken zorluk yaşamaktadır. 5E öğrenme modelinde ise öğrencilerin ön bilgilerini de dikkate alarak fikirlerin aşama aşama yapılandırılması planlanmaktadır. Bu çalışmada, 5E öğrenme modelinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma çalışmalarında kullanılabilirliği sorgulanmış ve bu modele uygun yazma aktivitesi örnekleri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: 5E Öğrenme Modeli, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Yazma

Entimem

Coşkun Baba

Aristotle describes the rhetoric, which is one of the subjects of classical logic, as “ability to use convincing ways in a particular situation”. The rhetoric, whose aim is to persuade / convince the interlocutor, is effective in the decision-making of the interlocutor as well as in the development of a new attitude in the interlocutor or in changing the existing attitude. In this study, the definition of rhetoric and persuasion will be put forward and the ways in which convincing should be used in order to be persuaded will be emphasized. Then, the definition, usage and value of the logos will be examined and "Entimem" will be discussed.

The basis of rhetoric, the main element is the entimems. The role of entimem in the structure of rhetoric and its importance in persuasion will be emphasized. In the meantime, it will be emphasized that there are two sub-titles of the logos and it will be shown that they are Entimem and maxim. In addition, it will be tried to make the proof of logos clearer with the clarification of the issue of entimem.

Key words: Rhetoric, Logic, Logos, Entimem

Premises Used in Rhetorics

Coşkun Baba

Aristotle describes the rhetoric, which is one of the subjects of classical logic, as "ability to use convincing ways in a particular situation". The rhetoric, whose aim is to persuade / convince the interlocutor, is effective in the decision-making of the interlocutor as well as in the development of a new attitude in the interlocutor or in changing the existing attitude. There are some premises that are effectively used in the art. This paper will focus on the pioneers of the rhetoric used in every field. In this study, "makbulât" and "maznunât" types of premises, which are accepted as the forerunners of the rhetoric, will be included. In addition, it will be tried to reveal that other premises can be used in rhetoric.

The "makbulât" is the premise that includes the general provisions and information that are being imposed on it, accepted as authority, or adopted from the prophets, sages or teachers. On the other hand, the "maznunât" can be expressed as being definite and unconfirmed views that are adopted, approved or emerging.

In this study, the main point to be emphasized is that other premises can be used in rhetoric except for the predecessors of the type of "makbulât" and "maznunât".

Key Words: Rhetoric, Logic, Makbulât, Maznunât.

Nardaniye Hanım Masalı ile Pamuk Prenses Masalının Karşılaştırılması

İbrahim Gümüş

Masallar toplulukların kültürel kodlarını taşıyan ve gelecek kuşaklara aktaran anlatı türüdür. Masallar ait oldukları kültürün ortak bilincinde sözlü olarak yaratılan olağanüstü kişilerin ve olağanüstü varlıkların maceralarını anlatan halkbilimi ürünüdür. Kültürlerin farklı zaman ve mekanlarda benzer sözlü kültür ortamı ürünleri yaratabileceği folklor kuramlarıyla ortaya kondu. Masal biliminin gelişmeye başladığı 19. yy'dan günümüze kadar metinlerin incelemesi noktasında pek çok kuram geliştirildi. Propp'un morfolojik yöntemine karşılık kendi biçimsel yaklaşımını ileri süren Max Lüthi, 1947 yılında *Das Europäische Volksmärchen, Form und Wesen'i*(Avrupa Halk Masalları, Şekil ve Yapı) yayımlayarak Avrupa masallarını metin merkezli bir yaklaşımla inceledi. Eser yayımlandıktan kısa süre sonra İngiltere ve Amerika'da ilgiyle karşılandı ve çevirileri yapıldı. Lüthi, eserinde Avrupa masallarını "tek boyutluluk", "yüzeysellik", "soyut biçim", "tecrit ve her şeye bağlılık" ve "yüceltme ve dünyayı kapsama" olmak üzere beş temel ilkeyle inceledi. O, çalışmasında sadece masal şeklinin karakteristiğini değil insanın da varlığını sorguladı. Masallar olağanüstü öğelere yer verir ve onları günlük dünya ile aynı boyutta buluşturur. Kahraman, yolculuk sırasında mutlaka yardım alır ve sihirli nesneyi ihtiyaç halinde kullanılır. Masallarda karakterlerin iç dünyaları, ait oldukları toplum, geçmişleri ve gelecekleri hakkında bilgi verilmez, yüzeysel anlatılır. Masallar genelde soyut bir üsluba sahiptir. Önemli hiçbir şey masalda yer almaz. İsimlendirme tekniği sayesinde betimlemeye ihtiyaç duymaz. Masal, nadir ve kıymetli olan her şeyi kullanmayı sever ve bunları diğerlerinden tecrit eder. Masal, vakaları, kahramanları vd. yüceltir, olağanüstü olayları ve varlıkları konusuna dâhil eder. Sihirli sözlerle masalın büyüğü kökenine atıfta bulunur. Masalda dünyanın çokluğu formüsel bir saflıkla ifade edilir. Nardaniye Hanım masalı Anadolu'da sözlü kültür ortamında yaşayan bu özelliklerin çoğunu yansıtan önemli bir masaldır. Pertev Naili Boratav tarafından sözlü kültürden derlenerek yazılı kültüre aktarılmıştır. Motifleri bakımından Avrupa masallarıyla özellikle de Pamuk Prenses masalıyla benzerlikler taşır. Bu makalede Anadolu sözlü kültür ürünü olan Nardaniye Hanım Masalı ile Avrupa halk masalı olan Pamuk Prenses Masalı, Lüthi'nin beş temel ilke ile oluşturduğu yaklaşım kapsamında karşılaştırmalı olarak incelenecek ve çözümlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Masal, Max Lüthi, Nardaniye Hanım, Pamuk Prenses.

Bekçi Destanlarında İstanbul

İbrahim Gümüş

Destan terimi, Türk halk edebiyatında birden fazla türü kapsamaktadır. Terim genellikle epik karakterli yani kahramanlık temalı türler için kullanılmakla birlikte âşık tarzı edebiyat sahasında yaratılan şiirler, dini destanlar, manzum masallar gibi pek çok tür için de kullanılır. Âşık tarzı edebiyat geleneği içinde destan, hem nazım şeklini hem de nazım türünü ifade eder. Destan, yaratıldığı dönemde toplumun sosyal ve kültürel yapısı hakkında bilgiler saklayan önemli bir türdür. İstanbul mahalle bekçileri, şehrin tarihi, kültürel ve sosyal yapısını iyi bilen ve bunları iyi gözlemleyen kişilerdir. Kent belleği için mahalle bekçileri mühim bir teşekküldür. Mahalle bekçileri, buldukları mahalledeki herkesin güvenini kazanmış kişilerdi. Güvenlik, emniyet, inzibat ve belediye işleriyle ilgilendirlerdi. Doğum, ölüm, düğün, askerlik gibi toplumsal geçiş dönemlerinin her aşamasında etkin rol oynarlardı. Mahallenin her türlü işlerini yaparlar, insanlara yardımcı olurlardı. Ramazan aylarında, bazıları davulla dolaşarak maniler, destanlar söyleyip bahşiş toplardı. Bekçilerin söyledikleri ürünlerden bazıları nazım şekli bakımından tam olarak destan türüne çok uymaz. Bunlar ilk bakışta mani gibi görünse de dörtlüklerin sürekliliği bakımından destan mahiyetindedir. Bekçi destanlarının konularını horoz, keçi, ördek gibi hayvanlar, para kazanmak, dönemin gelenek ve göreneklere kısaca sosyal ve kültürel yaşama dair her şey oluşturur. Destanlarda Adakale, Ayasofya, Kız Kulesi gibi İstanbul'un simgesel mekanları da anlatılır. Bunların yanı sıra bugün isimleri bilinmeyen çöpçü limanı gibi iskele ve yalılar da yer almaktadır. Destanlarda geçen olaylar ve yerler iki asır öncesinde oluştuğunu gösterir. Devrin yaşayışını, halkın duygu ve düşünceleri de destanlarda canlı bir şekilde yaşamaktadır. Bu çalışmada İstanbul'daki mahalle bekçilerinin özellikle Ramazan ayında söylemiş oldukları destanlardan yola çıkılarak İstanbul imgesi metin merkezli yöntemle çözümlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Destan, İstanbul, Mahalle Bekçisi, Ramazan.

Zeki Ârif Ataergin'e Ait Dört İlâhî'nin Makâm ve Geçki Bakımından İncelenmesi

Alper Akdeniz

Zeki Ârif Ataergin; İlâhi, Durak, Beste, Ağır Semâî, Yürük Semâî, Şarkı, Saz Semâî, Peşrev gibi dinî ve din dışı formlarda 200'ün üzerinde eseri Türk Mûsikîsine kazandırmış 20. yüzyılın önemli bir şahsiyetidir. Onun Türk Mûsikîsindeki değeri sadece ürettiği eserlerin niceliğiyle sınırlı değildir.

Zeki Arif Ataergin az kullanılan makâmalar üzerinde yoğunlaşmış, makâm, form ve usûl açısından farklılık gösteren eserler üretmesi yönüyle zoru basite tercih etmiş bir sanatkârdır. Ayrıca eserlerini bir bakışta çözebilmenin mümkün olmaması toplu icralarda beraberliğin temelinde güçlüklerin bulunması ancak mûsikî de ustalığının yanında perde baskısı sağlam, yorum ve hançere gücüne sahip solistlerce okunup çalınabilmesi onun en büyük özelliklerindedir.

Bu çalışmanın amacı, sanatkâra ait dört İlâhî'nin makâm ve geçki bakımından incelenerek eserlerindeki makâmsal ve teknik anlayışı ortaya koymak, onun Türk Mûsikîsi için bir ekol olmasını sağlayan temel nitelikleri göstermektir. Bu durum analitik araştırmaların yaygınlaştırılması ve Türk Mûsikîsi eğitimi verilen kurumlarda eğitim gören sanatçı adaylarının gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için Zeki Ârif Ataergin'in dört eserinin farklı nüshalarına ait notalar bilgisayar ortamına aktarılmış, makâm ve geçki tespitinde eserler bütün olarak ele alınmıştır. Çalışma neticesinde İlâhilerin içerisindeki melodik hareketler, çeşniler ve makâm geçkileri perde temeli göz önünde bulundurularak tahlil edilmiş, bestekârın Evç, Sabâ, Kürdî ve Tâhir makâmalarında yaptığı geçkileri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zeki Ârif Ataergin, İlâhi, Türk Müziği Eğitimi

Mûsikî ile Hendese-i Savt İlişkisi

Serbülend Arpa

İlimler tasnifinin Eflatun'la başladığı söylenebilir. Eflatun, "duyulur" ve "akledilir" olmak üzere âlemi iki kısma ayırmaktadır. Ona göre matematik; hesap, hendese, astronomi ve mûsikînin dâhil olduğu "duyulur" âlemle ilişkilidir. Eflatun'un bu tasnifinde yer alan mûsikînin matematikle olan ilişkisi pek çok İslam düşünürü tarafından kabul edilmiştir. Ancak Eflatun'un matematiğin alt dalları olarak kabul ettiği hendese ve mûsikînin kendi aralarındaki ilişki, İslam düşünürleri tarafından mûsikî olarak nitelendiremedikleri Kur'an-ı Kerim tilaveti, ezan, salât, duâ, zikir ve tesbîhat gibi bazı cami mûsikîsi formları için kendine kullanım alanı bulmuştur. Zira İslam düşünürleri tarafından klasik eserlerde Kur'an-ı Kerim tilaveti hiçbir zaman mûsikî olarak kabul edilmemiştir. Tilavet esnasında oluşan ezgiye; "*Hendese-i Savt*" ifadesini kullanmayı tercih etmişlerdir. Mûsikînin helal/haram oluşu ile ilgili tartışmaların yoğun olduğu dönemlere tekabül eden bu tercih manidardır. Bu haliyle Eflatun'la başlayan ve matematiğin alt dalları olarak kabul edilen "*hendese*" ve "*mûsikî*" kavramları, birbirine eklenerek kullanılmaya başlanmıştır. Ancak bu kullanımda "*mûsikî*" kelimesinden feragat edilerek ses anlamındaki "*savt*" kelimesi tercih edilmiştir. Böylece kıraat ve ezan gibi formların tabiatında bulunan ezgi, tartışmalardan uzak meşru bir alana çekilmek istenmiştir. Luis Lâmia el-Fârûkî'nin "Hendese-i Savt" tasnifi, ayrıca İhvân-ı Safa, Farâbî, Ebû Hamid Muhammed b. Muhammed el-Gazali, Ahmed b. Abdilhalim İbn Teymiye gibi âlimlerin görüşleri bu açıdan önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: müzik ve hendese, ses eğitimi

Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı Nazım Türlerinin Tekke Musikisi Formlarının Oluşumuna Etkileri

Mustafa Demirci

Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı'nın nazım sanatı olan şiirin kimi yazar ve şairler tarafından "dil musikisi" olarak tanımlanması, edebiyat ve musiki arasındaki yoğun irtibatı göstermesi bakımından önem arz etmektedir. Teknik manada şiir; bir anlamın semboller, ritimli sözler ve uyumlu sesler yardımıyla aktarılma eylemi içerisinde şekillenen bir ifade biçimidir. Şiire ritim katan bu önemli hususiyetler aynı zamanda musikiye geçişe de zemin hazırlamakta, kapı aralamaktadır. Zira nazımın ahengini işleyen vezinler (aruz, hece) ile sesin ahengini işleyen musiki arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Bu ilişkiyi ses ve ritim kalıplarının da ötesinde daha girift bir hale getiren diğer bir husus, mutasavvıf şairlerin kaleme aldıkları dinî-tasavvufî mahiyetteki nazım türlerinin tekke mûsikîsi formlarına etkisidir. Türk musikisi sazdan ziyade sese yani şiire (güfte) dayanan bir musiki olduğu için Klasik Türk Musikisi'nin en gözde güftelerinin neredeyse tamamı edebi gelenek ve zevke bağlı olarak yazılmış şiirlerden oluşmaktadır. İşlediği konular çerçevesinde şekillenen Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı nazım türlerine ait şiirlerin bestelenmesi ve tekkelerde okunması ile birlikte tekke musikisi formları da çeşitlenerek zenginlik kazanmıştır. "*Şiir ve musikinin yegâne mercii*" olarak gösterilen tekkelerde bestelenerek okunan "Tevhidler", "Na'tlar", "Mirâciyeler", "Mevlidler", "İlâhîler", "Nefesler" gibi nazım türleri, aynı zamanda çok sayıda dinî musiki formlarının oluşmasına da zemin hazırlamıştır. Bu tebliğde söz konusu etkileşimin içeriğine dair incelemeler ve tespitler ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tekke Musikisi, Müzik, Edebiyat, Şiir, Sanat

Yahya Bey'in Kasidelerinde Savaş-Tabiat İlgisi

Murat Keklik

Savaş ve savaşla ilgili unsurlar divan şairlerinin önde gelen ilham kaynaklarıdır. Sevgili-âşık ilişkisi, sevgilinin fiziksel ve kişisel özellikleri beyitlerde çoğu zaman savaşla ilişkilendirilmiştir. Asker sınıfına mensup şairlerde bu üslup özelliği daha belirgindir. Bu şairlerimizde aşkın halleri, memduhun övgüsü, günlük hayat, tabiat manzaraları gibi klasik Türk şiirinin geleneksel konuları bile savaş araç gereçleri, savaş sahneleriyle benzetme ilgisi kurularak anlatılmıştır. Bu üslup özelliğine sahip divan şairlerinden biri de 16. yüzyılın büyük divan şairi Taşlıcalı Yahya Bey'dir. Yahya Bey'in ömrünün büyük bölümünü seferlerde ve ceng meydanlarında geçirmiştir. Kanuni'nin seferlerine katılmıştır. Onun şiirlerinde mesleğine ait hususiyetleri en ince ayrıntısına kadar görmek mümkündür. Yahya Bey sadece sevgili-âşık ilişkisini değil neredeyse gördüğü her şeyi askerlik ve savaşla ilişkilendirmiştir. Bu çalışmada Yahya Bey'in kasidelerinde tabiat tasvirleri ile savaş sahneleri arasında kurduğu ilişki üzerinde durulmuştur. Konuyla ilgili beyitler tespit edilerek açıklanmıştır. Şairin sanatçı kişiliğinde mesleğinin etkisi gösterilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yahya Bey, kaside, savaş, tabiat

Müştâk Baba'nın Dilinden Şiir ve Şairlik

Murat Keklik

Müştâk Baba 1759 yılında Bitlis'in tarihi mahallelerinden birisi olan Zeydan Mahallesi'nde doğmuştur. Köklü ve sufi bir aileye mensuptur. Müştâk Baba ömrünün önemli bir bölümünü Bitlis, Erzurum, İstanbul'da yaşamıştır. 1831 yılında Muş'ta suikaste uğrayarak şehit edilmiştir. Müştâk Baba aynı zamanda amcası olan Şems-i Bitlisi'den dini ilimleri, tasavvuf neşvesini almıştır. Daha sonra Hacı Hasan-ı Şirvanî, Uryan Baba ve Hoca Neş'et Efendi ilmi ve manevi bakımdan Müştâk Baba'nın yetişmesinde önemli rol oynamışlardır. Kadirilik üzerine ilmi ve tasavvufi terbiye almıştır. Aldığı manevi işaretle ilk uzun seyahatini Bağdat'a yapmış orada kendisine hilafet, bir 'alem ve kırk derviş verilmiştir. Kadirî tarikatı içerisinde Müştâkiyye şubesi kurmuş, Erzurum, Muş ve Bitlis bölgelerinde birçok müridi olmuştur. Seyahat etmeye yatkın bir mizaca sahiptir. Yurt içi ve yurt dışında birçok yere seyahatler yapmıştır. Müştâk Baba'nın en bilinen eseri Dîvân'ıdır. Hem tasavvuf hem de edebiyat çevrelerinde oldukça tanınmış bir eserdir. Müştâk Baba ve Dîvânı üzerine özellikle tasavvufi yönden çeşitli akademik çalışmalar yapılmıştır. Edebi açıdan ise Divan üzerine ayrıntılı bir inceleme yapılmamıştır. Divan'da münacaat ve na't tarzında şiirler bulunmakla birlikte diğer şiirlerde bir tarikat şeyhi olması hasebiyle Müştâk Baba tarikat adabından, bir şeyhe bağlanmanın gerekliliğinden bahsetmiştir. Divan'da beşeri aşk, sosyal ve doğal çevre ile ilgili şiirler de yer almaktadır. Müştâk Baba kimi şiir ve beyitlerinde şiir ve şairlik üzerine düşüncelerine de yer vermiştir. Çalışmada şiir ve şairlikle ilgili Müştâk Baba'nın görüşlerini içeren beyitler tespit edilmiş, şeyh kişiliğiyle tanınan bir şairin şiir ve şairlik konusunu hangi açılardan ele aldığı üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Müştâk Baba, şiir, şair, divan, beyit

Edebi Eserin Tarihselliği Üzerine Tartışmalar

Abdulmecit Canatak

Tarih, edebiyatın ana zeminini oluşturan ve sanat dalına kaynaklık eden, ilham veren bir sosyal bilim alanıdır. Bu bağlamda edebiyatın tarihle; tarihin edebiyatla ilişkisinin varlığı çok geçmişlere dayanır. Milletlerin hayatında derin izler bırakan büyük tarihî olaylar, şahsiyetler, değişim ve dönüşümler; deprem, yangın ve hastalık gibi afetler sanatkârların da kaleminden yazıya dökülmüş ve sonraki zamanlara taşınmıştır. Bunun yanı sıra insanlar inkıraz psikolojisinin ön planda olduğu dönemlerde, geçmişin ihtişamlı günlerine dönerek içinde buldukları umutsuzluk duygusu ve karamsarlıktan kurtulmak isterler. Sanatkâr tam da burada toplumun sözcüsü olur. Kısacası insanoğlunu etkileyen ve tarihsel malzeme olarak bilinen bütün olaylar aynı zamanda edebiyatın da malzemesi olmuştur. Edebi eser tarihsel olaylardan istifade ederken, ya da onları kullanırken beraberinde başka tartışmalar getirir. Bunlardan birisi edebi eserin tarihiliğidir. Bir diğer ifadeyle edebi eser için “tarih” ya da “tarihi” kavramlarını kullanırken belli bir tarih kesiti sınırlaması var mı? Bir olay üzerinden ne kadar zaman geçerse tarih olur? Öyleyse edebi eserin tarihiliğinden bahsedilince tarihsel olgunun üzerinden geçen zaman ne kadar olmalı? Bu sürenin sınırları var mı? Bu ve buna benzer soruları cevapları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, edebiyat, tarihi roman, tarihi şiir.

Ockham'lı William'ın Felsefesinde Tümel Sorunu

Nihat Durmaz

Antik Yunan'da sistematik felsefeyle başlayan tümeler sorunu, Ortaçağ'da daha şiddetli bir şekilde tartışılmıştır. Skolastik dönemin sonlarına doğru tümeleri tikelerde veya tikelleri tümelerde gören temel ayırmadan farklı olarak tümelerin bir adlandırmadan ibaret olduğunu iddia eden görüşler ortaya çıkmıştır. Aslında nominalizm olarak ifade edilen bu görüşün ilk defa on birinci yüzyılda Roscelinus tarafından savunulduğu bilinen bir husustur. Ancak on dördüncü yüzyıla gelindiğinde Ockham'lı William, daha sistemli bir şekilde söz konusu problemi yeniden tartışma gündemine getirmiştir.

William, skolastiğin en önemli filozofları olan Anselmus, A. Thomas ve D. Scotus'un savundukları ılımlı realizmi kabul etmez ve tam tersi istikamette bir yol izler. Bu da Platonculuğu kendine rehber edinenler ile Aristo'yu merkeze alanların görünmeyen savaşıdır. Platon, idealar âlemini kabul ederek, eşyanın bireyliğini ortadan kaldırır ve tümel kavramların esas olduğunu, tikel kavramların ise tümel kavramların içerisinde bulunduğunu iddia eder. Ortaçağ'da ılımlı realistler de Platon'un görüşünü benimser. Buna karşın Aristo'yu merkeze alan William, sadece bireysel eşyanın gerçekliğini kabul eder. Tümel kavramların tözsel ve sübjektif olarak mevcut olmadığını, sadece objektif olarak bulunduğunu belirtir. Ona göre kavramlarımız, eşyanın gerçek kopyaları değildir, sadece onların işaretleridir. Bu işaretler de mantıkla incelenir. Bu durum, insan ölümlüdür önermesiyle tümel bir gerçeklikten ziyade tek tek insanların ölümlü olduklarının kastedildiğini ortaya koyar.

Anahtar Kelimeler: Ockham'lı William, tümel, tikel, nominalizm.

Selanik'ten İstanbulu Yazmak: Patrikhane Dergisi Ortodoksia (II. Dönem)

Salih İnci

Selanik, yakın dönem Türk tarihinde birçok önemli olaya tanıklık etmiş önemli bir şehirdir. Şehir, aynı şekilde Ortodoks Hristiyanlık tarihi açısından da önemli bir merkez olup yakın geçmişte Patrikhane tarafından geçici olarak Atina Başpiskoposluğuna bırakılmış bir piskoposluk bölgesidir. Bu gün burada Patrikhaneye bağlı, araştırma merkezi, manastır, yayınevi, dergi gibi çeşitli dini kurumlar bulunmaktadır. Bunlardan birisi de Patrikhaneye bağlı bir kurum olan Pateristik Araştırmalar Merkezince 1994'ten beri çıkarılan Ortodoksia adlı dergidir. Dergi daha önce 1926 ile 1963 tarihleri arasında İstanbul'da, Patrikhane tarafından yayınlanmıştır. Bu gün dergi Patrikhanenin resmi bir organı olup özel bir yayın komisyon tarafından idare edilmektedir. Ortodoksia, günümüzde Patrikhanenin en önemli süreli yayınlarından birisidir. Dergi, akademik düzeydeki çeşitli teolojik çalışmaların yanı sıra, dini ve kültürel aktiviteleri, Patrikhanenin diğer toplumlar ve kiliselerle olan ilişkilerini, kısaca Ortodoksları ilgilendiren birçok konuyu sayfalarına taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Selanik, Ortodoksia, Patrikhane, Kilise

Osmanlinin Kuruluş Döneminde Bir Ortodoks - Müslüman Polemiği (Keşiş Palamas'ın Mektupları)

Salih İnci

Bu çalışmada Hristiyan Ortodoks bir keşişle bir grup Müslüman ulema arasında Orhan Gazi Döneminde (1355) geçen dini bir tartışma (Polemik) ele alınacaktır. Tartışma, bir süre Türklerin elinde esir kalan Selanik Piskoposu Grigorios Palamas'la Orhan Gazinin çevresindeki ulema arasında gerçekleşmiştir. Bu tartışma Sultan Orhan Gazi'nin Rum doktoru olan Taronites tarafından kayıt altına alınmıştır.

Erken dönem Osmanlı kroniklerinde bu konudan bahsedilmemektedir. Bu yüzden konuyla ilgili bilgiler Palamas'ın mektuplarına dayanmaktadır. Palamas tarafından Selanikteki bir keşişe gönderilen bu mektuplarda olaylar tek taraflı olarak anlatılmıştır. Buna rağmen Gregory Palamas'ın mektupları, Osmanlı Devletinin kuruluşu sırasında iki farklı toplum arasındaki din, ırk ve kültür arasındaki sosyal ilişkileri gösteren önemli belgelerden biridir. Tartışma ana hatlarıyla Hz. Muhammed'in ve Hz. İsa'nın konumu, diğer peygamberler, teslis, kurban, kutsal kitapların tahrifi gibi klasik İslam Hristiyan polemik konularından oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grigorios Palamas, Ortodoks, İslam, Ulema.

Nikhil Chopra'nin "Manzara"ları

Seniha Ünay Selçuk

Bu çalışmanın odağını Hint asıllı sanatçı Nikhil Chopra'nın "Coal on Cotton/ Keten üzerine Kömür", "Yog Raj Chitrakar: Memory Drawings/ Yog Raj Chitrakar: Bellek Çizimleri" ve "Sir Raja" serileri için gerçekleştirdiği performansları oluşturmuştur. Chopra'nın performanslarının biçim ve içeriğinin çok katmanlı yapısını anlayabilmek için, performansları "manzara" kavramı altında değerlendirilmiştir. Bu kavramın "manzara" olarak belirlenmesi, Chopra'nın sunduğu manzaraların derinliğiyle ilişkilidir. Nikhil Chopra'nın çalışmaları manzaraya hem geleneksel hem yenilikçi yaklaşımlarla örnekler sunmaktadır. Bütünde yenilikçi yöntemlerle sunduğu 'seyirlik' performanslarına; geleneksel yöntemlerle çizdiği panoramik manzara, çeşitli rollere bürünerek, kılık değiştirerek girdiği insan manzaraları, en ince ayrıntısına kadar kurgulanmış mekan manzaraları eşlik etmektedir. Chopra'nın çok katmanlı manzaralarının derinliklerinde, kişisel geçmişine dair göndermeler, otobiyografik anlatılar, cinsiyet rolleri, tarihsel referanslar fotoğraf, çizim, performans gibi farklı disiplinlerin iç içe geçtiği disiplinlerarası bir yaklaşım yatmaktadır. Bu incelemeler ışığında, Nikhil Chopra'nın sanatının çok yönlü olması en dikkat çeken unsurlardan biri olmuştur. Bu çok yönlülüğün, performanslarında sergilediği disiplinlerarası yaklaşımlarından ve de toplumsal, tarihsel olaylarla, bireyselliği bir araya getirmesindeki ustalıktan kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Manzara, Disiplinlerarasılık, Sanat

Anish Kapoor'un Heykellerinde Renk

Seniha Ünay Selçuk, Evren Selçuk

Bu çalışma Anish Kapoor'un heykellerindeki renk yaklaşımını görsel örnekler üzerinden açıklamayı amaçlamaktadır. Kökenlerini Hindistan ve Irak topraklarından alan Anish Kapoor'un sanatı çok kültürlü oluşunun izlerini barındırmaktadır. Heykellerini resimsel öğelerle kurgulaması da yine çok kültürlü doğasının bir göstergesi olarak okunabilmektedir. Tinsellik, hümanizm, ruhanilik gibi insani öğeler konuları arasında olup, uygulamalarında paslanmaz çelik, polyester, boya pigmentleri, bal mumu, mermer, kumtaşı, cam elyafı gibi çeşitli malzemeler kullanmaktadır.

Heykellerindeki derinlik; renk aracılığıyla algı yanılsaması yaratmak üzerine kuruludur. Derinlik algısı; içbükey formlarla elde edilirken, renk pigmentleriyle kaplanan bu formlarda renk, derinliğin anlaşılmasını zorlaştırır. Işığı emen renk pigmentleri yanılsama yaratır. Kapoor'un çalışmalarında kullandığı paslanmaz çelik malzeme ise sağladığı parlak yüzey etkisi sayesinde bulunduğu çevreyle ilişkiye geçer ve resimsel bir forma dönüşür. Kapoor, bu malzeme üzerinde de hareket eden ve yer değiştirebilen renkleri görünür kılmayı ustalıklı gerçekleştirir.

Kapoor'un ilk dönem heykellerinde sıklıkla kullandığı renklerden olan mavi, sarı ve kırmızının yanı sıra bugünlerde dünyanın "en siyah siyahı"nın kullanım haklarını satın alması renk kullanımındaki ısrarcı tavrının devam edeceğini göstermektedir. Heykellerinin konusu her ne olursa olsun; form ve renk ile sağladığı görsel etkinin yapıtlarının en güçlü tarafı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Heykel, Resim, Renk

Yeniden Çeviri Bağlamında Zola'nın Vérité'sinin Türkçe Çevirileri

Osman Coşkun

Bu çalışmada Emile Zola'nın Vérité adlı romanının Cumhuriyet döneminde yapılan çevirileri yeniden çeviri bağlamında ele alınacaktır. Bir edebi eserin aynı dilde farklı çevirilerine neden ihtiyaç duyulur? Temel metin değişmediği halde neden farklı çeviri metinler ortaya çıkar? Bir eserin farklı zamanlarda yapılan çevirilerinde ne tür değişim ve gelişmeler gözlemlenebilir? Yukarıdaki sorular etrafında araştırmaya konu olan eserin 1928 yılından bugüne, yapılan çevirilerinden dördü örneklem olarak seçilmiştir. Bu eserler seçilirken Türk dilindeki sözdizim, kelime hazinesi, anlambilim ve dilbilgisi bakımından ortaya çıkan değişim ve gelişimi açıkça gözlemleyebileceğimiz, örneklendirebileceğimiz zaman dilimlerinde çevrilmiş olmasına dikkat edilmiştir. Hiç kuşkusuz bu çeviriler yayınlandığı dönem Türk okurunun algı, anlayış, beklenti ve zevklerini de yansıtacaktır. Bir çevirmen daima hedef kitlenin beklentilerine cevap verecek güncel dil kullanımını esas alır. Bu amaçla metnin kolay okunması, dilbilgisi kurallarına uyulması, asıl metne uygun terimlerin seçilmesi ve seçilen terimlerin güncel dilde karşılığı bulunması, sözdizimsel yapıların uygun olması ve en önemlisi verilmek istenen duygu düşünce ve mesajın okurun tek seferde açık ve net olarak algılayabileceği bir üslupla verilmesi gerekmektedir. Bu bilgiler ışığında Reşat Nuri Güntekin'in 1928, İlhami Uzel'in 1965, Tülin Altınova'nın 1974, İsmail Yergüz'un 2011 yıllarında yaptığı çevirilerden seçilen örneklerle yeniden çevirinin gerekçeleri incelenmeye ve ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Suç-Ceza Uyumu Açısından Kur'ân'da “حَقَّ” Kökünün Kullanımı

A. Sait Sıcak

Suçun karşılığında öngörülen cezanın, işlenen cürmün tam anlamıyla karşılığı olup olmadığı; ceza hukukçuları ve uygulayıcıları, düşünürler ve adaletin yerini bulmasını arzulayan her birey tarafından tarih boyunca sorgulana gelmiştir. Kur'ân “suçun cezası ona uygun bir cezadır” temel ilkesini birçok ayette belirtmiş, insanlar arasında buna uyulmasını istemiş, dini emirlere uymayanlar için ortaya koyduğu cezalarla da bunu Kur'ân'da helakleri anlatılan birçok kavim üzerinden pratikte göstermiştir.

Bu tebliğin konusunu Kur'ân'da “حَقَّ” kökünün kullanımının suç-ceza uyumu açısından ele alınması oluşturmaktadır. Kur'ân'da 10 yerde tekrar eden “حَقَّ” fiili bir ayette genel bir ilke olarak yapılan kötülüğün ancak sahibine döneceği belirtilirken, sekiz ayette alay edenlerin, bir ayette de Firavun ve yanındakilerin karşılaşacakları azapla ilgili olarak kullanılmaktadır. Konu işlenirken Kur'ân'da genelde alaycılarla ilgili olarak kullanılan bu fiilin suç-ceza uyumu açısından ne ifade ettiği bu sözcüğün etimolojisine ve ilgili ayetlerin tefsirlerine bakılarak ayrıca *furûk* ilminden istifadeyle ortaya konulmaya çalışılacaktır. Verilecek cezanın ne olduğunun tespiti tümünden gelimle aynı zamanda işlenen suçun da mahiyetinin anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, Tefsir, Suç, Ceza, Uyum.

Bir Literatür İncelemesi; Elmalılı M. Hamdi Yazır (1878-1942) ve *Hak Dini Kur'an Dili* Adlı Tefsiri Hakkında Hadis Alanında Yapılan Çalışmalar

Recep Bilgin

Elmalılı M. Hamdi Yazır (1878-1942) Cumhuriyet döneminin önemli ve çok yönlü âlimlerinden birisidir. Onun *Hak Dini Kur'an Dili* isimli eseri de farklı bilim dallarında faydalanılacak derinliğe ve özelliğe sahiptir. Bu yönüyle Elmalılı'nın Türkiye'deki dinî araştırmalar ve genel din algısı üzerinde etkisinin büyük olduğu rahatlıkla söylenebilir. *Hak Dini Kur'an Dili* Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar Kur'an'ın anlaşılması üzerinde önemli etkisi olan ve Latin alfabesiyle telif edilen ilk tefsirdir. Bu özelliği dolayısıyla birçok insanın elinde ve kütüphanelerinin başucunda yer almaktadır. Elmalılı, Osmanlı Devleti'nin son dönemi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında yaşamış, bilhassa İslâmî ilimlerden fıkıh (hukuk), tefsir ve felsefe alanında büyük emek vermiş, hukukçu, siyasetçi ve müfessir kimliğiyle bilinen bir âlimdir. O kısaca değindiğimiz çok yönlülüğü sebebiyle literatürde her ne kadar tefsiriyle ön planda yer alsada Hamdi Yazır'la ilgili Türkiye'de kelâm, felsefe ve hukuk gibi ilimler başta olmak üzere akademik ve akademik olmayan birçok alanda yapılan araştırmalarda o ve onun tüm eserlerinin istifade kaynağı olduğu görülmektedir.

Bu tebliğde Elmalılı M. Hamdi Yazır'ı ve eserlerini hadis ilmi açısından ele alan literatür tespit edilerek değerlendirilecektir. Bu araştırmada Türkiye'de Elmalılı M. Hamdi Yazır ve eserlerine ilişkin hadis alanında yapılmış çalışmalar yayın tarihlerine göre kronolojik olarak bitirme tezi, kitap, makale ve sempozyum bildirileri sınıflandırmasıyla ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, Tefsir, Hadis, Literatür.

Kur'an-ı Kerim'e Göre Model İnsanın Nitelikleri

Ahmet Abay

“Model İnsan” kavramı, insanı merkezine alan bütün dinlerin, ideolojilerin ve felsefi akımların önemseydiği kavramlardan biridir. Fakat “model insan”ın nitelikleri söz konusu olunca farklılıklar ortaya çıkmaya başlamaktadır. Çünkü her inanç, ideoloji veya felsefi akım kendi model insanını kendi değer ölçülerine göre belirlemektedir. Bütün insanlık için ortak bir rol model belirtmek mümkün müdür? Sorusuna gönül rahatlığıyla evet demek kolay değildir. Çünkü bir inancın “iyi-güzel” olarak tanımladığı bir durum, bu inancı benimsemeyenler tarafından böyle değerlendirilmeyebilir. Örneğin Kur'an'ın öğrettiği inanç sitemine göre ihtiyacı olana yedirmek güzel ve yapılması gereken bir şey iken birileri şöyle diyebilir: “Allah'ın dilediği takdirde doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız?”[1] O halde Kur'an'a göre model insan dediğimizde, Kur'an'a iman eden insanlar için model insan kastedilmektedir. Çünkü Kur'an'ın kendisi Hz. Peygamberi “rol model” veya “model insan” olarak tanıtırken “Allah'a ve âhiret gününe kavuşmaya inanan ve Allah'ı çok anan kimseler için”[2] ifadesiyle şarta bağlamıştır. Yani bir kimse Allah'a ve ahiret gününe iman etmiyorsa “Hz. Peygamber'in rol model olması” onun için bir anlam ifade etmeyebilir. Bu çalışma, Kur'an'ın belirlemiş olduğu değerlere göre “model insan” hangi niteliklere sahip olmalıdır? Kur'an'ın “model insan” için belirlediği nitelikler bütün insanlar için genelleştirilebilir mi? Buna imkan yoksa diğer insanların da bu niteliklere sahip olmaları beklenmeli midir? Veya Kur'an'da yer alıpta bütün insanların da kabul edebileceği nitelikler nelerdir? gibi sorulara cevap aramak çabası içinde olacaktır. Elde edilen veriler doğrultusunda da sonuçta Kur'an'a göre “model insanın” nitelikleri ortaya konacaktır. Ayrıca tespit edilebildiği oaranda Kur'an model insan için belirlediği nitelikler ile genel kabul gören “model insan” nitelikleri arasında bir mukayese yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, insan, model, nitelik,

Evaluation of the World Thought of Sufist Tradition in terms of Qur'an

Mustafa Özden

Prophet Muhammad (pbuh) lived a simple and modest life, and the Companions generally internalized his way of life. Although the Qur'anic measures were followed during this period, some of the Companions were insulted by the suppression and instability of instincts and acts like sexual abstinence. It is a well-known fact that the Prophet (pb.) warned and prevented people who think that doing things that are nice is against the taqwa. However, man has the feelings and desires to get married, have children, get property, get a position and status in social life as a human being. Is it possible that man who have naturally these needs and emotions can free his heart of his love for the world? Did the Qur'an ask such a thing from man?

The answers to these and similar questions have been evaluated by some Sufi leaders. An assessment will be made based on their views on the world and its blessings and the world view of the Prophet and the Qur'an.

Key words: Qur'an, Hz. Prophet, Sufism, World, The Hereafter.

Küresel Çağda Sorumluluk: Dindarlığın Sorumluluk Duygusu Üzerindeki Etkisi

Saffet Kartopu, Harun Geçer, Hızır Keleşoğlu

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin dindarlık eğilimine göre bireysel ve sosyal sorumluluk düzeylerinde herhangi bir farklılaşmanın olup olmadığı incelenmektedir. Sorumluluk kavramının genel olarak iki farklı paradigma üzerine bina edildiği görülmektedir. Birincisi dini sorumluluğu da içine alacak şekilde anlaşılabilir olan bireysel sorumluluk, ikincisi ise küreselleşen risklere öncelikle dikkat çekmek ve bu risklerin etkisini bireysel ve sosyal anlamda en aza indirmek için projeler geliştirme anlayışı üzerine inşa edilen kurumsal sosyal sorumluluktur. Bireysel sorumluluğun temel çerçevesini 'insan-insan', 'insan-tabiat', 'yaratılan-insan' ilişkilerinin belli bir ahenk içinde işliyor olması şekillendirmektedir. Bu çerçevede ortaya çıkan herhangi bir düzensizlik ihtiva ettiği tüm alanları olumsuz etkileyerek bir kaos meydana getirebilir. Bireysel sorumluluğu besleyen temel unsurlardan biri dini sorumluluk anlayışıdır. Dini sorumluluk içerisinde, bireysel ve sosyal anlamda insanla ilişkili tüm unsurların sağlıklı bir şekilde işleyişi, akıllı ve irade sahibi olan kişinin edimlerine bağlanmıştır. Küreselleşen risk faktörü ile ortaya çıkan kurumsal sosyal sorumluluk ise, iç içe geçmiş birçok kavram dizini ile açıklanabilecek, bireysel ve toplumsal unsurları içerisinde barındıran bir konudur. Küreselleşmeyle birlikte 'risk' faktörlerinin bireysel ve sosyal anlamda eşitlenmesi bu konuyu önemli hale getirmiştir. Bu çalışma bireysel ve kurumsal sosyal sorumluluğu, dini sorumluluğun önemini vurgulayacak şekilde ele almayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda araştırma, Gümüşhane Üniversitesinde beş ayrı fakültede öğrenimlerine devam eden öğrenciler baz alınarak yapılmış nicel bir çalışmaya dayanmaktadır. Yapılan nicel çalışma, Gümüşhane Üniversitesi öğrencileri örnekleminde, dindarlık eğilimi ve bireysel ve sosyal sorumluluk düzeyleri üzerindeki etkisini ölçmeye yöneliktir. Çalışmada, sonuç olarak 'dindarlık' eğiliminin bireysel ve sosyal sorumluluk düzeyini artırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel ve Sosyal Sorumluluk, Dini sorumluluk, Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Küresel Risk Unsurları.

Günümüz Gençliğinin Temel Sorunları ve Gençlere Sunulan Din Hizmetlerine Dair Bir Araştırma: Belen Örneği

Rıdvan Demir, Mehmet Seri Doğru

Hızla değişen toplumsal değerler karşısında gelişmekte olan birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de gençliğin karşılaştığı ciddi sorunlar bulunmaktadır. Bunların başında gelecek kaygısı, işsizlik, manevi değerlerden uzaklaşma, cinsellik, kimlik bunalımı vb. sorunlar gelmektedir. Şüphesiz bu sorunların çözümüne yönelik olarak atılacak adımlar öncelikle sorunların tespit edilmesi ile gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda, genç nüfusun sorunlarını ilgilendiren psiko-sosyal araştırmaların yapılması, ülkemizin gelecek vizyonunun oluşturulmasına katkıda bulunacağından son derece önem arz etmektedir.

Bu çalışmada Hatay ili Belen ilçesinde yaşayan gençlerin, bireysel, sosyal ve dini yaşamdaki problemleri ile gençlere sunulan din hizmetlerinin yeterliliğine dair düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın evreni 2018 yılında Belen’de yaşayan gençler olup örneklem grubu ise Belen’deki gençlerden tesadüfi örneklem (random sampling) metodu kullanılarak seçilmiş 15-30 yaş arasındaki 750 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplamak için araştırmacılar tarafından geliştirilen toplam 50 maddelik bir anket hazırlanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde yüzde (%) ve frekans (f) kullanılmıştır. Tarama modelinin kullanıldığı bu betimsel çalışmada, bulgular araştırmacıların anket ve görüşme yoluyla elde ettikleri veriler çerçevesinde ele alınmıştır.

Çalışma sonucunda; Gençlerin büyük oranda din görevlilerinin kendilerine karşı davranışını olumlu olarak bulmakla birlikte Belen’de verilen din hizmetlerini tam anlamıyla yeterli görmedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, gençlere göre gençliğin en önemli sorununun büyük oranda “Meslek edinme sorunu” olduğu ve çeşitli nedenlerle ortaya çıkan ve üstesinden gelmekte zorlandıkları sıkıntılar karşısında rahatlamak için en çok dua ve ibadet etmeye yöneldikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Din Hizmetleri, Belen.

Hanefî Mezhebine Göre Namaz İbadetinde Kiraatin Arapçadan Başka Bir Dille Okunması Meselesinin Değerlendirilmesi

Mehmet Onur

Kiraat, namaz ibadetinin bir rkn olup kıyam halinde iken Kur'an okumayı ifade eden bir kavram olarak kullanılmaktadır. Kiraat namaz ibadetinin rükünlerinden biridir. Hanefi mezhebinde kiraatin miktarının, en az altı harften oluşan bir âyet olması gerektiği görüşü vardır. Ebû Hanife'ye göre kişi ister Arapça konuşabilsin, harflerin mahreçlerini ıkarabilsin ister konuşamasın, harflerin mahreçlerini çıkarmasın namazda Arapçadan başka bir dil ile kiraati caizdir. Ebû Yusuf ve Muhammed'e göre ise kişi, Arapça konuşabilmeyi mahreçleri çıkarmayı başarabiliyorsa kiraatini Arapça yapmak zorundadır. Arapça lafız dışındaki mealin tercümenin Kur'an olduğunda şüphe yoktur. Ancak namaz ibadet olduğu için naslarla belirlenmiş olan okuma şekilleri vardır. Tercüme ve meal ile namazda kiraat mevcut değildir.

Anahtar Kelimeler: Kiraat, Namaz, Hanefi mezhebi

Halep Maarif Müdürü Kemal Halil Bey'in Antakya Nusayrileri ile İlgili Layihasi (1892)

Murat Çelikdemir

M.Ö. 300 tarihinde kurulan Antakya, tarihi süreç içerisinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. 1517 tarihinde Osmanlı idaresi altına alınan Antakya ve çevresi bu süreçte Halep'e bağlı bir kaza olarak yönetilmiştir. Bu çalışmada Kemal Halil Bey'in 1892 tarihinde Antakya Nusayrileri ile ilgili hazırlamış olduğu layiha (rapor) değerlendirilecektir. Rapor 26 Kasım 1892 (12 Teşrin-i sani 1308) tarihli olup, T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri başkanlığı, Osmanlı Arşivi'nde bulunmaktadır. Rapor, o dönemde Osmanlı yönetimini ve Antakya kamuoyunu meşgul eden Nusayrilerin camilere girip giremeyecekleri" ve "Nusayrilerin eğitim ve öğretim" meseleleri ile ilgili olup, Kemal Halil Bey'in bakış açısıyla ele alınmıştır. Maarif Müdürü olarak görev yapan Kemal Tahir Bey'in konu ile ilgili çözüm önerileri, dönemin şartları çerçevesinde değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Antakya, Nusayriler, Kemal Halil Bey

İslam Dünyasındaki Fundamentalist Örgütler Üzerine Bir Değerlendirme İŞİD Örneği

Mustafa Özden

Günümüz dünyasında insanlığın (özellikler Müslümanların) gündemini belirleyen, meşgul eden en önemli konuların başında terör örgütleri ve bu örgütler tarafından yapılan tedhiş ve terör eylemleri gelmektedir. Terör örgütlerinin oluşmasına zemin hazırlayan çeşitli sebepler vardır. Dini içerikli tedhiş gruplarının oluşmasını sağlayan sebeplerin en başında dinsel nassların bağlam dışı, sığ, literal (harfi) bir şekilde algılanması, yorumlanmasıdır (okunmasıdır). İşte İslam düşünce tarihinde bir blok halinde nassları ilk defa lafzi (harfi) bir tarzda okuyan, algılayan, her çeşit olayı birebir çözecek şekilde “la hükme illa lillah” sloganı üzerinde birleşen hariciler yapmışlardır. Bu sözünü ettiğimiz grup, kendileri dışındaki Müslümanların (muhaliflerin), hiçbir delilini kabul etmezler. Ne kadar açık seçik olursa olsun onların görüşleriyle ikna olmazlardı. İçinde yaşadığımız zaman diliminde aynı usül ve metotları takip eden, “Haricilik” olarak isimlendirdiğimiz tedhiş grubunun güncel versiyonları diyebileceğimiz; “Yeni Selefilik”, “El-Kaide”, “el-Şebab”, “el-Nusra”, “Boko Haram”, Taliban”, “İşid”, vb. örgütlerin zuhur ettiğine şahid olmaktayız. Müslüman (insan) avına çıkan, bu örgütlerin iddiası Kur’an’dır, islami yaşamaktır. Halbu ki, inandıkları, ayetlerini sloganlaştırdıkları bu Kur’an; insanın, canına, malına, aklına, dinine yönelen her çeşit saldırıyı fesad ve büyük günah olarak görür. Bunları dokunulmaz evrensel değerler olarak beyan eder. İşte bu çalışmada İslam’ı ve Müslümanları terörler aynileştirerek, itibarsızlaştıran, onlara zarar veren, küresel güçler tarafından kullanılan radikal örgütler ve özellikle İşid üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İŞİD, Haricilik, Kur’an, Selefilik, Literal.

The Spatial Distribution of Women Parliamentarians and the Factors Affecting Distribution on the General Elections Scale in Turkey

Sevil Sargin - Selin Yıldız

This study examines the spatial distribution of women parliamentarians and the factors affecting this distribution since the 1935 general election, when the first time women had right to vote and be elected. The statistical data has been obtained from official sources such as State Institute of Statistics (SIS), Supreme Electoral Council (SEC) and Grand National Assembly of Turkey (GNAT) and analysed by using ArcGIS 10.4 software. The spatial distribution of women parliamentarians in Turkey and their representation rates in the parliament have been evaluated by years in Single Party, Multi-party and military coup periods. The rate of women MP in the parliament was 4.5% in the 5th General Elections, 1935. However, this rate remained either at the same level or slightly decreased until 2000s. Women have become more active in the political area since the 2002 election and the women's rate has increased to 17.3% in the most recent parliament in 2018. In the first years of the republic, women parliamentarians were elected particularly from educationally, economically, socio-culturally more advantageous regions in the west of the country. Nowadays, women are being elected from all over the country. Yet, these rates are still not in an optimal level. The patriarchy in Turkish politics hardens women's participation in the parliament. Women need to act more consciously with an aim to promote to higher rankings in the political parties and gain higher positions in decision making processes. Nevertheless, there have been some positive improvements in recent years.

Keywords: Women's Representation, General Elections, Spatial Distribution, Turkey.

Van-Hakkâri Nestorians in 1895 from the Eyes of an Ottoman Officer

Ahmet Uyaniker - Kutay Üstün

The Ottoman Empire, along with the expansion of its borders in Asia, Europe and Africa during the period of ascension, has begun to host many communities of different religions and ethnicities. With the law and management system it developed, the state managed to keep them under management for many years. The movement of nationalism, which emerged with the French Revolution, also had an impact on the multinational structure of the Ottoman Empire. The imperialist powers were influential in the emergence of revolts by provoking minorities against the state due to their aspirations on Ottoman lands. One of the minorities used by the imperialist powers within the Ottoman boundaries and instrumentalized in political games is the Nestorians.

Nearly one third of the Nestorians in this region lived in Iran and two thirds lived in animal husbandry in the Ottoman lands, especially in between Van-Hakkâri. Nasturi-Kurdish conflicts began after the arrival of Western missionaries in the areas where the Nestorians lived. On this occasion, the state commissioned Kolagasi Mehmet Ali Aga in 1895 to investigate the structure in the region.

In this study, the reports and suggestions of the Colonel Mehmet Ali Aga as a result of his study on the Nestorians were examined in the direction of the document of Prime Ministry Ottoman Archives Yıldız Parekande Dahiliye BOA, Y.PRK.DH .. 9/26.

Key words: Ottoman, Missionary, Nestorians, Van, Hakkari

Osmanlı Dönemi Adab-ı Muaşeret Kuralları ile Cumhuriyet Dönemi Protokol ve Sosyal Davranış Kurallarının İletişim Bağlamında İncelenmesi

Mehmet Nizar Aslan

İnsan sosyal bir varlık olarak ancak toplum içinde yaşayabilir. Toplumsal yaşamın zaruri bir sonucu ise, insanların davranışlarında, bir biriyle ilişkilerinde ve de özellikle iletişimde, önemle üzerinde durulması gereken hususlardan biride, din, ahlak ve hukuk ile şekillenmiş kurallara uymasındır. İnsanlık tarihiyle başladığı kabul edilen Protokol ve sosyal davranış kuralları, zamanla bir takım gelişmeler göstererek günümüze kadar gelmiştir. Bu kurallar, toplumların tarihi ve kültürel değerlerinden ortaya çıkmıştır. Bu kuralların en önemli özelliği, toplumların geniş kesiminde kabul görmüş ve uygulamasında uzlaşma sağlanmış olması ve dolayısıyla evrensel bir kimlik kazanmış olmasıdır. Bunun tek nedeni ise bu kuralların esasını ve temelini; nezaket, görgü, hoşgörü, saygı, sevgi ve empati gibi güzel kavram ve duyguların oluşturduğu gerçeğidir.

Osmanlı döneminde; resmi alanda Teşrifat, sosyal alanda ise adab-ı muaşeret adıyla, günümüzde ise resmi alanda protokol, sosyal alanda sosyal davranış kuralları veya görgü ve nezaket kuralları adı altında kullanılan uygulamalar; uluslararası ilişkilerde, resmi çalışmalarda ve sosyal hayatımızdaki yaşamda çok önemli bir yer tutmaktadır. Fransa ve İngiltere’de din kuralları kadar önem arz eden ve uluslararası ilişkilerde önemli yer tutan ve uygulanmasından asla taviz verilmeyen bu kurallar, artık tüm dünya ülkeleri tarafından gerek uluslararası ilişkilerde gerekse günlük yaşamda herkes tarafından aranan hususlar haline gelmiştir. Bu çalışmada Osmanlı devletinin yerleşik düzene geçmesi ve Topkapı sarayını kullanması ile başlayan Teşrifat uygulamaların Tanzimat dönemine kadar olan bölümü ile tazimattan sonra olan bölümü ve sonrası Cumhuriyet dönemindeki protokol ve sosyal davranış kuralları üzerinde durulacaktır. Her dönemdeki uygulamaların mukayesesi ile sebep ve sonuçları incelenecektir.

Makedonya İle Yunanistan Arasındaki İsim Sorununun Çözümüne Yönelik Alternatif Arayışları: Kuzey Makedonya Cumhuriyeti

Çiğdem Aydın Koyuncu

Yunanistan ile Makedonya arasında çeyrek asırdır devam eden isim sorununun çözümüne ilişkin tarihi adım Haziran 2018 tarihinde atıldı ve Makedonya Cumhuriyeti'nin isminin "Kuzey Makedonya Cumhuriyeti" olarak değiştirilmesine ilişkin anlaşma taraflar arasında imzalandı. İsim sorununun kökeni Yunan ve Makedon ulus-inşa süreçlerindeki ortak tarih algısına dair tezlerin kesişmesine dayansa da sorunun ortaya çıkışı Makedonya'nın 1991 yılında bağımsızlığını ilan sürecine dayanmaktadır. Bu süreçte Makedonya, Makedonya Cumhuriyeti ismiyle bağımsızlığını ilan etmiş, Yunanistan ise tarihsel ve coğrafi gerekçelerle bu ismi tanımadığını belirterek uluslararası alandan da destek bulup Makedonya'nın isminin "Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya" olarak kullanılmasını sağlamıştır. Günümüze kadar gelen süreçte bu konu çerçevesinde iki ülkenin ilişkileri olumsuz bir seyir içerisinde olmuş ancak 2018 yılı itibarıyla önemli adımlar atılarak bir anlaşmaya varılmıştır. Bu anlaşma gereği yeni ismin, ülke içinde ve uluslararası ilişkilerde resmi belgelerde kullanılması, Makedonya Anayasası'ndaki "komşu ülkelerden toprak talebi çağrıştıran" maddelerin ve "Makedon azınlığı" gibi ibarelerin çıkarılması, Makedonya vatandaşlarının salt "Makedon" değil, "Kuzey Makedonya vatandaşları" olarak tanımlanmaları, kimliklerinin bu isimle değiştirilmesi ve "Makedon" dilinin "Slav dilleri ailesine" ait olduğu, Helence (Yunanca) konuşan Antik Makedonya ile ilgisi olmadığına atıfta bulunulması düzenlenmiştir. Ancak her ne kadar iki devletin liderleri ve AB gibi diğer uluslararası ve bölgesel yapılar bu anlaşmayı diplomatik bir başarı olarak nitelendirse de Yunanistan ve Makedonya içerisinde muhalif sesler anlaşmaya şiddetle karşı çıkmaya devam etmektedir. Anlaşmada kabul edilen isim henüz Makedonya iç hukuku itibarıyla geçerlilik kazanmış değildir ve bu sürecin kolay olmayacağı da aşıkardır. Bu nedenle isim sorununun temeli çerçevesinde neden Kuzey Makedonya ismine yöneldikleri, bu isme gerek iki tarafın gerek Bulgaristan'ın tepkilerinin gerekçelerini ve isim sorununa yönelik AB gibi diğer yapı ve güçlerin tutumlarını iyi analiz etmek sorunun geleceğinin nasıl şekillenebileceğini belirlemek açısından önemli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Makedonya Cumhuriyeti, Yunanistan, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, isim sorunu, Makedonya coğrafyası

Ankilozan Spondilitli Hastalarda Su İçi Egzersizin Etkinliği: Bir Derleme

İlker Geçmen, Sinan Kardeş

Ankilozan spondilit, bel ağrısı ve progresif spinal katılık ile karakterize kronik inflamatuvar romatizmal bir hastalıktır. Ankilozan spondilitin yönetiminde tüm hastalara bir egzersiz programı önerilmektedir. Ankilozan spondilitli hastalarda akuatik egzersizin etkinliğini inceleyen çalışmalar yayınlanmıştır. Bu derlemede, ankilozan spondilitte su içi egzersizin etkinliğini değerlendiren yayınlanmış çalışmalar gözden geçirilmiştir. Pubmed, Web of Science ve Google Akademik veritabanları arandı. Total olarak dört makale tanımlandı. Üç çalışma Türkiye'den ve bir tanesi İtalya'dandı. Üç çalışmada su içi egzersiz bir fizyoterapist gözetimi altında idi ve bir çalışmada su su içi egzersiz serbest yüzme şeklindeydi. İki çalışma kaplıca merkezlerinde yapılmış ve balneolojik tedavileri de (balneoterapi, çamur terapisi) içermekteydi. Bu çalışmalar, su içi egzersizin ankilozan spondilitli hastalarda ağrıyı azalttığını, fiziksel fonksiyonu iyileştirdiği ve yaşam kalitesini arttırdığını raporlamıştır. Sonuç olarak, ankilozan spondilitli hastalarda su içi egzersiz etkilidir ve ev egzersizlerinden daha fazla yarar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Ankilozan spondilit, Su içi egzersiz, Kaplıca tedavisi, Balneoterapi, Hidroterapi

The Education of Pathology Laboratory Technicians

Yasemin Sezgin

Vocational Schools of Health Services are Higher Education Institutions that are established as an answer to the important necessity in this field and the aim of these schools is to educate technical staff member who have knowledge and skills in the field of health, and to employ them as qualified work forces in the related sectors. Pathology Laboratory Technician's program is a program opened within the Vocational Schools of Health Services. Pathology is a science that analyzes the morphological changes in cells and tissues as a result of a disease and diagnoses according to the results. In order to examine the cells and tissues removed from the body under the microscope, a series of special knowledge and skills are needed to go through a series of processing. Pathology laboratory technicians' program aims to educate technical staff members who have gained the ability of solving the problems by understanding the fundamentals of these techniques and are able to practice the techniques gathered under the name of cytotechnological and histotechnological processes. In addition, so as to strengthen the pathological diagnosis and to increase the accuracy of it, it is important to gain the necessary knowledge and equipment about the specific histochemical techniques, immunohistochemical techniques and molecular pathological techniques used in the pathology laboratory. As a result, the pathology technician becomes strong and robust backbone of the laboratory. The program was first established in Marmara University Vocational Schools of Health Services. Opened in only four universities in 2008, this program provides an education at a total of 29 universities, 10 of which are state and 19 of which are foundations. Quota of universities is 1851, 725 of them are state and 1126 are foundation. In these, 7 universities have a secondary education, 3 of which are state and 4 are foundation. The fact that the quality of education does not fall below certain standards, the standardization in education and the indispensability that the trainers should be experts in the field are the most important issues in terms of the present and the future of this profession group. Our main goal should be training pathology technicians who are solution-oriented, questioning, and are qualified enough to solve the problems.

Key Words: Pathology laboratory, Education, Technics

Epilepsi Hastalarında Egzersiz ve Spor İçin Yeni Yaklaşımlar

Tuba Denizci, Murat Çalbıyık, Faruk Yamaner

Epilepsi hastaları daha sedanter bir yaşam sürmeleri, iştah ve kilo alımının artması nedeniyle genel nüfusa göre obezite açısından daha fazla risk altındadır. Epilepsili hastaları psikiyatrik ve bilişsel bozukluklar nedeniyle yaşam kalitelerinin düşüktür. Fiziksel egzersiz ve sporla uğraşmak, uzun vadeli genel sağlıkta artan öz saygı, sosyalleşme ve iyileşme de dahil olmak üzere epilepsi için olumlu etkilere sahiptir. Bu nedenlerden dolayı epilepsili kişiler sıklıkla spor ve egzersize katılımı tavsiye edilir. Ancak fayda ve riskler hakkında bilgi eksikliğinden dolayı epilepsi hastaları sportif faaliyetlere katılamamaktadır. Epilepsi hastalarında egzersiz ve sporu konu alan bu derleme yazısı ile epilepsili bireylerin fiziksel aktivite, spora katılımına yönelik literatürdeki çalışmalar ele alınarak, spora katılımını sağlamak amacıyla düzenlenmiş yeni yaklaşımı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, fiziksel aktivite, obezite

Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Önlisans Programında Uzaktan Öğretimin Durumu

Serap Baytar, Hüseyin Tolga Çağatay

Bu çalışmanın amacı, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (TDS) Uzaktan Öğretim programlarının günümüzdeki durumunu sayısal veriler aracılığıyla tanımlamaktır. TDS Uzaktan Öğretim programlarının sayıları ve kontenjanlarına ilişkin güncel veriler incelenmiştir. Ayrıca program sayıları ve kontenjanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelenmiştir. Nitel veri toplama yöntemlerinden 'doküman analizi' kullanılmıştır. Veri toplamada Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı'nın yayınladığı 2003-2018 yılları Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzları kaynak olarak kullanılmıştır. 2018 yılında Türkiye'de 291 tane TDS programı bulunmaktadır. Uzaktan öğretim önlisans programlarını incelediğimizde de toplam sayının 121 olduğu görülmektedir. 5 üniversiteye bağlı 6 tane TDS programı uzaktan öğretim ile eğitim vermektedir. TDS Uzaktan Öğretim programlarındaki toplam kontenjan 674'tür. Bu sayı diğer öğrenim türleri kontenjanlarının çok gerisindedir. Kontenjanların dağılımına baktığımızda %96,4'ünün devlete bağlı programlarda olduğu görülmektedir. Uzaktan öğretim önlisans programları arasında Bilgisayar Programcılığı toplam 19 program ile birinci sırada yer alırken TDS programı sayı bakımından 4. sırada yer almaktadır. Bu iki programın kontenjanlarını karşılaştırdığımızda TDS programlarındaki toplam kontenjanın Bilgisayar Programcılığı toplam kontenjanının yaklaşık yarısı kadar olduğu görülmektedir. TDS Uzaktan Öğretim kontenjanı son beş yıl içerisinde yaklaşık %50 artmış olmasına rağmen uzaktan öğretim kontenjanı toplam kontenjanın sadece %3,9'unu oluşturmaktadır. Yükseköğretim Kurulu 2016-2020 stratejik planında uzaktan öğretim programları sayısının, çeşitliliğinin ve programlardaki öğrenci sayısının artırılması hedeflenmiştir. Geçen iki yıl içerisinde bu hedef doğrultusunda önlisans uzaktan öğretim programlarında dolayısıyla TDS Uzaktan Öğretim programlarında herhangi bir gelişme olmamıştır. TDS Uzaktan Öğretim programlarının sayıca artması daha çok öğrenciye uzaktan öğretim yoluyla bu alanda eğitim alma fırsatı sunacaktır.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan Öğretim, Önlisans, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı

Investigation of Internal and External Load Levels during Tennis in Recreational Participants

Şerife Karakuş, Göksal Yaşar, Berkay Löküoğlu, Alpay Güvenç, Alper Aslan

The aim of this study was to investigate heart rate (HR) responses and activity profiles during tennis game in recreational participants. Eighteen recreational players, aged 23.3 ± 1.7 years, weight 72.8 ± 9.1 kg and height 175.1 ± 5.4 cm, participated in this study. All players were played 50 min tennis game in accordance with formal tennis rules. HR responses and activity profiles of players were recorded with a sampling frequency of 1 s and 10 Hz GPS unites, respectively. Mean HR and percentage of various HR intervals was used to determine internal load imposed on players. Total distance covered, distance covered in various movement speeds and number of negative/positive accelerations were taken into account in order to assess external load level. Mean and standard deviations were computed for all variables. Mean HR of recreational participant during tennis game was 159.6 ± 16.1 b.p.m. Time spend at $< 50\%$, $50-60\%$, $60-70\%$, $70-80\%$, $80-90\%$ and $90-100\%$ of maximum HR was 4.84 min (9.68%), 6.72 min (13.44%), 10.19 min (20.38%), 12.89 min (25.79%), 10.98 min (21.96%) and 4.38 min (8.76%), respectively. Besides, the players covered 2182.2 ± 175.9 m total distance throughout 50 min game. 1124.3 $\pm$ 83.0m of this distance covered at 0-3.99 km/h speed, 892.1 $\pm$ 148.2m was covered at 4-8 km/h, 133.3 $\pm$ 42.7m was covered at 8-12 km/h, 25.3 $\pm$ 12.3m was covered at 12-15 km/h and 7.1 $\pm$ 5.9m was covered at >15 km/h. Furthermore, the players performed 595.2 $\pm$ 49.4 decelerations and 556.2 $\pm$ 48.0 accelerations. This study indicated that HR values during tennis activity were moderate to high. The results also showed that more than fifty percent of HR values were higher than the threshold level for aerobic endurance development. In addition, a large amount of total distance covered at very low speed running. However, a great number of decelerations and accelerations observed in this study suggested that anaerobic metabolism significantly contributes energy turnover during recreational tennis.

Key Words: Heart Rate, Activity Profile, Tennis, Recreational

Ayak Bileğine Uygulanan Kinezyo Bantlamanın Postural Salınımına Etkisi

Yasemin Bayraktar, Nurtekin Erkmen, Yağmur Kocaoğlu, Bayram Sönmez Ünüvar

Bu çalışmada taekwondo sporcularında ayak bileğine uygulanan kinezyo bantlamanın postural salınımına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını, 12 bayan ve 12 erkek olmak üzere 24 taekwondo sporcusu oluşturmuştur. Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalaması $21,00 \pm 1,53$, vücut ağırlığı ortalamaları $63,41 \pm 9,41$ kg, boy uzunluğu ortalamaları $1,73 \pm 0,07$ cm ve spor deneyimi ortalamaları $6,58 \pm 0,45$ yıl olarak belirlenmiştir. Denekler rastgele olarak kinezyo bantlı ve kinezyo bantsız olarak ölçümlere alınmıştır. Kinezyo bant uygulaması bireylerin perenous longus, perenous brevis ve tibiofibular ligamentini destekleyici şekilde uygulanmıştır. Denge ölçümü Biodex Balance System ile yapılmıştır. Gözler açık (GA) ve gözler kapalı (GK) bir şekilde yapılan ölçümler sonucunda overal stability index, anterior- posterior index, medial- lateral index değerleri kaydedilmiştir. Deneklerin bantlı ve bantsız verilerinin karşılaştırılmasında GA koşul için Wilcoxon testi, GK koşul için bağımlı gruplar için t- testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde, kinezyo bant uygulaması ile tüm bireylerde GA karşılaştırmalarda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p > 0,05$). GK karşılaştırmalarda erkeklerde AP (-0,099) skorlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p < 0,05$). Bayanlarda GK karşılaştırmalarda OSI ($t = -3,672$) ve AP ($t = -4,154$) skorlarında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p < 0,05$). GK karşılaştırmalarda tüm deneklerin AP skorlarında ($t = -2,543$) anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Sonuç olarak; GA koşulda kinezyo bant uygulamasının postural salınımına etkisi olmadığını işaret etmektedir. Diğer taraftan, GK koşulda kinezyo bantlamanın bayan teakwondocuların postural salınımlarında azalmaya neden olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ayak bileği; denge; kinezyo bantlama, teakwondo.

Yurtta Kalan Üniversite Öğrencilerinin Egzersizde Davranışsal Düzenleme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Abdil Arı, Nazlı Deniz Öz

Egzersiz soyut ve somut birçok faydası spor bilimciler tarafından birçok kez ortaya konmuştur. Günümüzde gittikçe azalan fiziksel aktivite alışkanlığı ve buna eşlik eden fiziksel ve ruhsal problemleri önlemek ve bilhassa genç kuşakta düzenli egzersiz alışkanlığının kazandırılması büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı yurtta kalan öğrencilerin egzersizde davranışsal düzenleme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Çalışmaya Selçuk Üniversitesinde 2017-2018 eğitim öğretim döneminde eğitim gören çeşitli fakültelerden 226 kadın ($X_{yaş}=20.96±1.47$), 219 erkek ($X_{yaş}=21.15±2.01$) öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilen Ersöz ve arkadaşları (2012) tarafından Türk popülasyonuna uyarlanan "Egzersizde Davranışsal Düzenlemeler Ölçeği-2 (EDDÖ-2)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U ve Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) kullanılmış, ANOVA sonucu anlamlı bulunan farklılıkların kaynağını belirlemek üzere varyansların homojen olmasından dolayı Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırma sonucunda, cinsiyet değişkenine göre "içe atımla düzenleme", "dışsal düzenleme" ve "güdülenme" alt boyutlarında erkek katılımcılar lehine, yaş değişkenine göre "içe atımla düzenleme", "dışsal düzenleme" ve "güdülenme" alt boyutlarında 22 yaş ve üzeri katılımcılar lehine, Öğrenim gördüğü fakülte değişkenine göre "içe atımla düzenleme" alt boyutunda Spor Bilimleri Fakültesi ile Sağlık Bilimleri Fakültesi ve İİBF arasında, Öğrenim gördüğü sınıf değişkenine göre "içe atımla düzenleme" ve "dışsal düzenleme" alt boyutlarında 4. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler lehine ve boş zaman süresi değişkeninde göre "içe atımla düzenleme", "dışsal düzenleme" ve "güdülenme" alt boyutlarında 1-3 saat lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Egzersizde Davranışsal Düzenleme, Yurtta Kalan Öğrenci, Boş Zaman ve Egzersiz

Lise Öğrencilerinin Çevresel Davranış Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Ahmet Uyar, Akın Karakuyu

Çevre sorunları sadece ülkemizin değil tüm dünyanın en önemli sorunları arasındadır. Bu sorunlara çözüm üretmek sadece devletin, siyasilerin, il idarecilerinin, akademisyenlerin, öğretmenlerin görevi değil ülkede yaşayan her bireyin görevidir. Bu bağlamda geleceğin nesillerini oluşturan liseli gençlerin çevresel davranış düzeyleri oldukça önemlidir.

Bu araştırmada, lise öğrencilerinin çevresel davranış düzeyleri belirlenmesi ve bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Hatay ili Hatay Milli İrade Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde öğrenim gören 141 lise öğrencisine çevresel davranış ölçeği uygulanmıştır. Veriler Kışoğlu (2009) tarafından geliştirilen çevre okuryazarlığı ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma modeli olarak genel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre;

- Çevre eğitimi alan lise öğrencilerinin çevresel davranış düzeylerinin, çevre eğitimi almayan öğrencilere göre yüksek olduğu,
- 9.sınıf öğrencilerinin çevresel davranış düzeylerinin, 12.sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu,
- Öğrencilerinin aylık gelir durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, yaşanan yerleşim birimi değişkenlerine göre çevresel davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı,

tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Çevresel davranış, Lise.

Social Studies Teachers' Views on Utilizing Popular Culture Materials in Social Studies Teaching

Nuray Kurtdede Fidan, Mürvet Şentürk

Popular culture materials can be defined as those which are valid for a certain time period and are produced and consumed fast. Such materials include musical products, movies, books and others. There are many different sources that teachers use in teaching social studies. In this study, it is tried to determine what are the popular cultural elements that social studies teachers use in social studies lessons, what subjects and how often they benefit from popular culture in the courses, and what they think about the contributions of using popular culture materials in the courses. The aim of this study is to determine the views of social studies teachers about using popular culture materials and elements in social studies lessons. This research is a qualitative study conducted to explore social studies teachers' views on using popular culture materials in social studies courses. The participants of the study were fifteen social studies teachers working at various state secondary schools in Afyonkarahisar during the school year of 2016-2017. The data were collected through a semi-structured interview form consisting of 8 open-ended items developed by the authors. In the research, descriptive analysis technique was used in data analysis. The findings of the study showed that the social studies teachers participated in the study used various popular cultural elements in teaching of many topics in social studies courses. In addition, it is found that using popular culture in the courses provides teachers with various contributions and makes learning more permanent. Besides, this practice is useful in concretizing some abstract concepts.

Key Words: Social studies, popular culture, social studies teacher

Lise Öğrencilerinde Sosyal Kaygının İncelenmesi: Bireysel ve Takım Sporü ile Uğraşanlar Üzerine Bir Çalışma

Ümit Doğan Üstün - Neslişah Aktaş Üstün

Bu çalışmada bireysel veya takım sporu ile uğraşan lise öğrencilerinin sosyal kaygı algı düzeylerinin uğraştıkları spor dalı, haftada kaç gün bu spor dalı ile uğraştıkları ve hangi amaçla spor yaptıklarına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 200 lise öğrencisi ($M_{yaş}=16.29±1.11$) katılmıştır. Çalışmada tarama araştırması tekniğinden faydalanılmış ve veri toplama aracı olarak Ergenler için sosyal kaygı ölçeğı (ESKO) kullanılmıştır. Çalışmada verilerin değerlendirilmesinde bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi testlerinden faydalanılmıştır. Sonuç olarak katılımcıların en çok olumsuz değerlendirilme kaygısı yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Fakat katılımcıların sosyal kaygı algı düzeylerinde uğraşılan spor dalına, haftada kaç gün ve hangi amaçla spor yaptıklarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Sosyal kaygı, Spor, Ergen, Olumsuz değerlendirilme korkusu

Yüzme Eğitiminde Kazanımı Güç Olan Psikomotor Becerilerin Programlı Öğretim Yöntemi Kullanımı ile Hedeflenen Düzeye Ulaşması

Sevcan Çelik, Gürbüz Ocak

Bu çalışma yüzme eğitiminde kazanımı güç olan psikomotor becerilerin programlı öğretim yönteminden ve programlı öğretim yöntemi alt basamaklarından faydalanılarak daha kolay kazanımını gerçekleştirmek, eğitim esnasında öğrencinin motor beceri ve yeteneklerini koordineli bir bütünlükle sergilemesini sağlayabilmek biçiminde belirginleşen spesifik amaçları kapsamaktadır. Yüzme eğitimi almak istediğini belirten kişilerin yer aldığı isim rezervasyon listesi incelenmiştir. İnceleme sonrasında listede yer alan kişilere telefonla ulaşılarak; eğitim sürecindeki tüm durumların yapılacak eylem araştırmasında kullanılacağı bilgisi verilmiştir. Bu süreci kabul eden kişi ile eylem araştırması kapsamında programlı öğretim yöntemi kullanılarak yüzme eğitimi verilmesine karar verilmiştir. Uygulama öncesinde, öğrenciye "Medikal Bilgi Formu" ve "Antrenman Takip Kartı" doldurtulmuş olup elde edilen bilgiler doğrultusunda 1. Eylem Planı taslağı oluşturulmuştur. Uygulama süresince öğretmen tarafından düzenli günlük planı tutulmuş ve uygulanan her aşama sonrasında oluşturulan öğretmen günlüklerine öğrencinin de görüşleri not alınarak demokratik bir ortamda öğretim aşamalarına dair genel ve özel hedefler belirlenmiştir. Ardından hedeflere ulaşılabilirlik sürecinde kazanımı gerçekleşmeyen fonksiyonel psikomotor beceriler doğrultusunda durumu iyileştirmek ve eylemi gerçekleştirmek için değiştirilecek faktörleri belirlemek ve aşamaları yeniden gözden geçirmek amacı ile 2. eylem planı oluşturulmuştur. Uygulama öncesinde olası muhtemel problemler öğrenci ile paylaşılmış, nitelikli bir hareket formu kazanılması adına her uygulama öncesinde yapılan zihinsel antrenman temasının uygulamada kazanılacak becerinin daha kalıcı izli olmasına yardımcı olacağı belirtilerek öğrencinin psikolojik boyutta da uygulamaya hazır hale gelmesi amaçlanmıştır. Veri toplamaya başlamadan önce araştırmanın yeterince planlı yürütülüyor olmasından emin olmak adına öğrenciye araştırmadaki rolünden bahsedilmiştir. Uygulamanın beklenen ve beklenmeyen etkilerini ortaya çıkarmak, araştırmanın ne kadar başarılı olduğuna yönelik kanıtlar elde etmek için katılımcı birey araştırma boyunca tüm aşamalarda araştırmacı tarafından gözleme tabii tutulmuştur. Uygulamanın ve öğretimin kalitesini artırmak amacıyla uygulama esnasında materyal (kickboard) kullanılmıştır. Son olarak araştırma sonucunu genellemek kaydı ile denilebilir ki: araştırma boyunca kullanılan programlı öğretim yöntemi ve programlı öğretimin alt basamaklarında bulunan tüm teknikler işlevsellik düzeyinde incelemeye alındığında; yüzme eğitim aşamalarına oldukça katkıda bulunmuş, her bir yüzme eğitim aşamasının daha kolay uygulanabilirliğini sağlamış ve öğrencide hedeflenen koordinasyon bütünlüğü becerisini sağlamasını daha mümkün kılmıştır. Katılımcı faktörün bireysel deneyim ve görüşleri veri olarak dikkate alınmış ve bununla beraber eylem araştırması için tanımlanan odak alanı çerçevesinde literatür taraması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Crawl Eğitimi, Programlı Öğretim, Öğretim Yöntemleri, Eylem Araştırması

Sporcuların Algıladıkları Antrenör Davranışları ve Optimal Performans Duygu Durumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İhsan Sarı, Mahmut Gülle

Bu araştırmanın amacı sporcuların algıladıkları antrenör davranışları ile optimal performans duygu durumu arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Bu amaçla, 96 (%64.9) erkek 52 (%35.1) kadın olmak üzere toplam 148 sporcu ($X_{yaş}=18.70\pm 1.67$) gönüllü olarak araştırmaya katılmıştır. Araştırmaya katılan sporcular kişisel bilgi formu, *Sporda Liderlik Ölçeği* ve *Sürekli Etkinlik Tecrübe Ölçeği Kısa Formu*'nu doldurmuşlardır. Verilerin analizinde SPSS 17 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi sebebi ile analizlerde parametrik testlerden tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve adimsal regresyon analizi kullanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre optimal performans duygu durumu ile sporcuların antrenörden algıladıkları eğitici öğretici davranış ($r=.238$), demokratik davranış ($r=.184$), sosyal destek davranışı ($r=.176$) ve pozitif geribildirim davranışı ($r=.309$) arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Algılanan antrenör davranışlarının optimal performans duygu durumunu açıklamasına yönelik yapılan regresyon analizi sonucuna göre algılanan pozitif geribildirim davranışının optimal performans duygu durumunun varyansının %10'unu anlamlı olarak açıkladığı belirlenmiştir $F(1,146)=15.433$, $p=.000$. Bu bulgular doğrultusunda sporcuların optimal performans duygu durumları için antrenörlerin eğitici öğretici davranış, demokratik davranış, sosyal destek davranışı ve pozitif geribildirim davranışı göstermesi gerektiği ve optimal performans duygu durumuna katkı sağlayan en önemli davranışın algılanan pozitif geri bildirim davranışı olduğu söylenebilir. Ayrıca, antrenörlerin sporcular ile iletişimlerinde onlara olumlu olarak geri bildirim vermelerinin sporcuların optimal performans duygu durumlarına katkı sağlayabileceği de ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör davranışı, optimal performans duygu durumu, sporcu.

Effect of Spectator-Based-Brand Equity on Brand Resonance: A Research on Trabzonspor Spectators

Emel Yildiz, Ibrahim Avci

Nowadays, the concept of branding and sports marketing has started to gain importance along with the developments in sport industry. In the world, and especially in our country, spectators are very important for sport clubs to become a brand. Therefore, the number of studies on these issues increased. These researches are particularly shaped by the Spectator-Based Brand Equity model. The purpose of this research is to measure the effect of the Spectator-Based Brand Equity on the brand resonance. For this purpose, a questionnaire was conducted on Trabzonspor supporters. Questionnaire was applied to those spectators of Trabzonspor football club before the football matches between Trabzonspor and Kayserispor which held on April 7, 2018 and Trabzonspor vs Sivasspor April 21, 2018. The obtained data were analyzed by Structural Equation Model and it was found that while brand mark, social interaction, team play and stadium have not significant effect on brand associations, other factors have significant and positive effect. Also, both internalization and identification have positive effect on brand awareness. Another finding in the study that brand associations and brand awareness have positive effect on brand resonance.

Key words: Brand Equity, Brand Resonance, Brand Awareness, Brand Associations

Sport-Specific Comparison of Two Different Methods of Anaerobic Performance Assessment in Athletes

Gökhan Günbeyaz, Alpay Güvenç

The aim of the present study was to compare the two different methods of anaerobic performance assessment in young cyclists and running athletes.

Fifteen cyclists (male n=8, female n=7, mean age; 19.47±2.95 years, mean training age; 3.40±1.80 years, mean body mass; 66.30±13.05 kg, and mean stature; 171.33±10.70 cm) and fifteen athletes (male n=8, female n=7, mean age; 20.93±2.12 years, mean training age; 3.07±1.91 years, mean body mass; 62.70±12.80 kg, and mean stature; 172.73±10.44 cm) were voluntarily participated in this study. All athletes in this study had been training regularly for at least one year. Using standardized test protocols for all athletes, both the Wingate Anaerobic Test (WAnT) and the Running Based Anaerobic Sprint Test (RAST) were performed in randomised and counterbalanced order at two test sessions, 2 days apart from each other.

No significant differences were observed in age, training age, stature, body mass, body mass index, percentage of body fat or fat free mass between cyclist and running athletes ($p>0.05$). When comparing anaerobic responses of cyclists and running athletes, relative anaerobic capacity and fatigue index values measured from the WAnT were significantly higher in cyclists whereas relative anaerobic power and anaerobic capacity values measured from the RAST were significantly higher in running athletes ($p<0.05$).

In conclusion, cyclists had higher power outputs from the WAnT, while running athletes had higher power outputs from the RAST. These findings revealed that the tests simulated to sport-specific movement pattern should be used for more precise assessment of anaerobic performance.

Key Words: Anaerobic performance, Sport-specific test, Cyclist, Athlete

Futbol Hakemlerinin Sosyal Yaşantılarından Kaynaklanan M¼sabaka Yönetimlerindeki Hataları Merkez Hakem Kurulu Dikkate Almalı mı?

Mehtap Yıldız

Bu araştırmanın amacı, futbol hakemlerinin sosyal yaşantılarından kaynaklanan müsabaka yönetimlerindeki hataları Merkez Hakem Kurulunun dikkate alıp almamasına ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. Nitel verileri toplamak amacıyla hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu”nda hakemlerin görev süresi, yaş, öğrenim durumu, medeni durumunu içeren 4 soru, “Görüşme Formu”nda, yarı yapılandırılmış 1 açık uçlu soru yer almıştır.

Araştırma grubunu 2017-2018 futbol sezonunda Türkiye Futbol Federasyonuna bağlı Hatay ilinde farklı klasmanlarda faal olarak görev yapan ve gönüllü olarak araştırmaya katılan 14 futbol hakemi oluşturmaktadır. Araştırmada veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması ve bulguların yorumlanması şeklinde dört aşamadan oluşmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre futbol hakemlerinin sosyal yaşantılarından kaynaklanan müsabaka yönetimlerindeki hataları Merkez Hakem Kurulunun dikkate alıp almamasına ilişkin görüşlerinde 7 hakemin ‘maçı iade etmeli’, 3 hakemin ‘dikkate almamalı’, 2 hakemin ‘cezasını çekmeli’, 1 hakemin ‘her hakeme eşit davranmalı’, 1 hakemin ise ‘dikkate almalı’ şeklinde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak futbol hakemlerinin sosyal yaşantılarında karşılaştıkları olumsuz durumların müsabaka yönetimlerindeki kararlarını etkileyeceğinin bilinciyle müsabakalara bir başka hakemin atanmasını talep etmelerinin doğru olacağı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Futbol Hakemi, Sosyal Yaşantı, Müsabaka Yönetimi, Hata, Merkez Hakem Kurulu

The Relationship between Anaerobic Performance, Agility and Jumping Performance in Young Competitive Basketball Players

Yalçın Torun, Alpay Güvenç

The aim of the present study was to examine the relationship between anaerobic power, anaerobic capacity, agility and vertical and standing broad jumping performances of young competitive basketball players.

Twenty five young male basketball players volunteered to participate in this study (mean age; 12.68 ± 0.63 years, mean training age; 2.68 ± 1.75 years, mean body mass; 51.60 ± 10.95 kg, and mean stature; 159.88 ± 9.51 cm). All players had been training and competing regularly for at least one year. Stature and body mass were measured using the standardized protocol, and body mass index was calculated by dividing body mass (kg) by height squared (m^2). Anaerobic power and anaerobic capacity were evaluated with the Running Anaerobic Sprint Test. Basketball players were also tested for agility using T-drill test. Moreover, in order to assess the explosive power of the legs, vertical jump and standing broad jump tests were performed with standardized procedures. For statistical analysis, Spearman's correlation coefficients (r_s) were computed to examine relationships among the measures.

The results revealed that both vertical and standing broad jumping scores were positively and significantly correlated with anaerobic power and capacity values ($P < 0.05$). The magnitude of these correlations ranged from $r_s = 0.46$ to $r_s = 0.74$. Agility times (duration of T-drill test) were also significantly but negatively correlated with anaerobic power and capacity values ($p < 0.01$). The magnitude of these correlations ranged from $r_s = -0.78$ to $r_s = -0.84$. In addition, vertical and standing broad jumping scores were negatively and significantly correlated with Agility times (duration of T-drill test) ($p < 0.01$). The magnitude of these correlations ranged from $r_s = -0.63$ to $r_s = -0.72$.

In conclusion, agility, vertical and standing broad jumping may predict the maximal anaerobic power and capacity and should be used by coaches as a practical field screening tests for assessment in young basketball training.

Key Words: Basketball, Anaerobic performance, Agility, Jumping performance

“Premenopozal ve Postmenopozal Sedanter Kadınlarda Kinestetik Dinamik Denge Değişimleri”

Özgür Özdemir

Kadınlarda menopoz dönemi sürecinde ve sonrasında fiziksel uygunluk düzeyi azalmaktadır. Aynı şekilde beden kompozisyonu ve kemik yoğunluğu da olumsuz etkilenmekte ve ilerleyen yaşlarda düşme oranları artmaktadır. Bu çalışmanın amacı, premenopoz ve postmenopoz dönemindeki sedanter kadınların kinestetik dinamik dengelerinin incelenmesidir.

Çalışmaya 50-75 yaş aralığında gönüllü 64 kadın katılmıştır. Katılımcılar, dahil olma kriterleri ve doktor onayı ile araştırmaya kabul edilmişlerdir. Katılımcıların kinestetik dinamik denge ölçümleri KAT 2000(kinesthetic ability trainer) cihazı ile gerçekleştirilmiştir. İstatistik yöntemi olarak, tanımlayıcı istatistikleri yapılmış ve gruplar arasındaki farklılık için bağımsız iki örnek arasındaki t testleri uygulanmıştır. Bu analizler için IBM SPSS Statics 21.00 versiyonu istatistik yazılımı kullanılmış ve $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

Yapılan ölçümlerde çift bacak denge skoru, çift bacak sol sapma, çift bacak sağ sapma, çift bacak ön sapma, çift bacak arka sapma değerleri yaş gruplarına göre karşılaştırılmıştır. 50-54 yaş ile 60-75 yaş katılımcıları arasında kinestetik dinamik denge ölçümlerinden çift bacak sol hata, çift bacak sağ hata skorlarında anlamlı farklar bulunmuştur ($p < 0,05$). Diğer yaş gurupları arasında anlamlı farka rastlanmamıştır($p < 0,05$). Menopoz öncesi ve sonrası dönemlerinde düzenli egzersiz yapmayan kadınların yaşın ilerlemesi ile birlikte sağ ve sol lateral dinamik denge kayıpları ortaya çıktığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Premenopoz, postmenopoz, sedanter, kadın, kinestetik denge

Çocuk Suçluluğunun Önlenmesinde Sporun Yeri

Murat Yüksel

Bu çalışmanın amacı çocuk suçluluğunun önlenmesinde sportif faaliyetlerin nasıl rol oynadığını ortaya çıkarmaktır. Çalışma, literatür taramasıyla yapılmıştır. Çocuğun suça bulaşmasında birçok faktör etkili olsa da sosyal çevrelerinin -özellikle aile ve arkadaş çevresinin- bunda katkısı büyüktür. Dolayısıyla, çocuğun bir suça karışmasının veya bir suçluya dönüşmesinin engellenmesi için onların içinde bulunduğu ortama dikkat edilmelidir. Çocuğu suçtan uzak tutacak ortamı sağlayacak en önemli faaliyetlerden biri de spordur. Burada ilk önemli husus, çocuğun daha suç işlemeden suçtan korunmasıdır. Ayrıca suç eğiliminin daha çok gençlik döneminde arttığını göz önüne aldığımızda, daha bu döneme gelmeden tedbirler almak konunun ne kadar önemli olduğunu gözler önüne sermektedir. Bir diğer önemli nokta ise, suça bulaşmış olan çocuğun tekrar suç işlemesinin önlenmesidir. Bu bağlamda, dünyanın pek çok ülkesinde sporun uyuşturucu ve madde bağımlılarının, alkoliklerin tedavisinde kullanıldığı bilinmektedir. Özellikle takım halinde yapılan sporlarda, madde kullanmaya eğilimli olanların, takım arkadaşları tarafından dışlanma riskiyle madde kullanımına son verdikleri görülmektedir. Milyonlarca çocuk ve genç nüfusa sahip Türkiye açısından konunun önemi daha da artmaktadır. Bütün dünyada çocuk suçluluğunun artması ve Türkiye'nin bu konuda üst sıralarda yer alması, özellikle uçucu madde bağımlılığın neredeyse on yaşına kadar düşmesi, Türkiye'nin bu konuda acil önlemler alması gerektiğini göstermektedir. Yapılan çalışmalar, birçok ülkenin çocuk suçluluğunu önlemede sporu kullandığını ve önemli başarılar elde ettiğini göstermektedir. Bir diğer ifadeyle, spor yapanların spor yapmayanlara göre suça eğiliminin azaldığı veya spor yapılan bölgelerde suç oranlarının azaldığı görülmektedir. Sonuç olarak, spor çocuğun suça bulaşmasının ve suça bulaşmış olanların tekrar suça meyletmesinin önlenmesinde en etkili araçlardan biridir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, suç, spor, çocuk suçluluğu, suçun önlenmesi

Bulut Teknolojisinin Muhasebe Üzerine Etkileri

Cevdet Kızıll, Erdal Yılmaz, Tunay Aslan

Muhasebe verileri, günümüzde işletmelerin finansal durum değerlendirmelerinde ve doğru yönetsel kararlar almalarında etkin rol oynamaktadır. Gelişen teknoloji ile muhasebe işlemlerinin güvenilir biçimde yürütülmesi, verilere hızlı ve kolayca erişim sağlanması önem arz etmektedir. Bu ihtiyaçları en iyi şekilde karşılamak için bulut teknolojisi, muhasebe sistemlerinde kullanılmaya başlanmıştır. Son yıllarda bulut teknolojisi bazlı sistemler bilişim dünyasının önde gelen yeniliklerinden biri olarak öne çıkmaktadırlar. Bulut teknolojisi ile kullanıcılar muhasebe uygulamalarına bir bulut hizmet sağlayıcısı aracılığıyla internet üzerinden erişirler. Böylelikle, kişisel bilgisayarlara ek bir yazılım yükleme gereksinimi olmadan, internet bağlantısı olan herhangi bir yerden muhasebe verilerine erişim imkanı sağlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, bulut teknolojisinin muhasebe bilimi ve uygulamaları üzerindeki etkilerini analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Finans, Bilgi Teknolojileri, Bulut Teknolojisi, Bulut Muhasebe

Muhasebe ve Toplam Kalite Yönetimi İlişkisi

Erdal Yılmaz, Cevdet Kızıl, Tunay Aslan

Muhasebe, para ile ifade edilebilen işlem ve olayların kaydedilmesi, sınıflandırılması, özetlenmesi, raporlanması, analiz edilmesi ve yorumlanması ile ilgili bir bilim ve sanattır. Toplam Kalite Yönetimi (TKY) ise müşteri ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla kullanılan insan, iş, ürün ve hizmet kalite ihtiyaçlarının, sistematik bir yaklaşım çerçevesinde ve tüm çalışanların katkıları dahil edilerek sağlanmasıdır. Toplam Kalite Yönetimi kavramı, işletmenin tüm birimlerini kapsamakta ve ele almaktadır. Dolayısıyla, Toplam Kalite Yönetimi bir işletmedeki tüm çalışanların katılımlarını sağlayarak müşteri ihtiyaç ile beklentilerini en ekonomik şekilde karşılamayı hedef edinmiştir. Günümüz iş dünyasında, işletmelerin uzun vadede sürdürülebilir ve rekabetçi avantaj elde etmeleri Toplam Kalite Yönetimi'ne ne kadar yatırım yaptıklarıyla oldukça yakından ilgilidir. Kaliteyi iyileştirirken aynı zamanda maliyetleri azaltmak ve bunu sürekli kılmak ise etkin bir toplam kalite yönetimi sisteminin tamamlayıcısıdır. Toplam Kalite Yönetimi ilk başta maliyetleri yükseltmektedir, ancak uzun vadede maliyetleri düşürmede kilit bir rol üstlenmektedir. Çalışmada muhasebe ve toplam kalite yönetimi kavramları ile kalite maliyetleri, kalite maliyet verilerinin elde edilmesi ve kalite maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi konuları mercek altına alınmıştır. Çalışmanın amacı, muhasebe ve toplam kalite yönetimi arasındaki ilişkiyi analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Finans, İşletme, Toplam Kalite Yönetimi, Maliyet

Türkiye ve Polonya için Uluslararası Ticaretin Belirleyicileri Üzerine Ampirik Bir İnceleme

Ömer Doru, Pınar Özdemir Çukadar

Ülkelerin uluslararası ticaretteki payı ve ürettiği ürünlerin nitelikleri, ülkelerin refah düzeyleri üzerinde etkili olan en temel unsurlardandır. Uluslararası ticaret alanında yapılan araştırmalar, klasik dış ticaret teorisinin ötesine geçmiştir. Bu kapsamda uluslararası iktisat alanında; endüstriler arası ve endüstri içi ticaret, ihracata konu olan ürün grupları, doğrudan yabancı yatırımların ve kurumsal faktörlerin ihracat üzerindeki etkilerini inceleyen çok geniş bir literatür olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı 21. yüzyılın başında benzer ihracat rakamlarına sahip olan Polonya ve Türkiye'nin zaman içinde farklılaşan ihracat performanslarının nedenlerini irdelemektir. Polonya, kumanda ekonomisinden liberal ekonomiye geçen Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerinden biridir. 1989 yılında komünizmin yıkılması ile ekonomik, siyasi ve sosyal şoklara maruz kalan Polonya, 2004 yılında Avrupa Birliği (AB) üyesi olmuştur. Polonya'ya ait ihracat verileri incelendiğinde 1990-96 döneminde yaptığı reformlarla birlikte günümüzde AB-15 ülkelerine yakınsadığı görülmektedir. Türkiye ise 1980 sonrası ithal ikamesine dayalı kalkınma stratejisini terk ederek ihracata dayalı bir model benimsenmiş; 1980'lerden itibaren serbest piyasa ekonomisinin kurum ve kurallarına tam işlerlik kazandırmıştır. 1960'lı yıllardan bugüne AB üyesi olma çabası içerisindeki Türkiye'nin ihracat yapısı ve ihraç ürünlerinin niteliği önemli bir tartışma alanıdır. İki ülkenin ihracatında belirleyici olan unsurları tespit etmek için yapılan ampirik analizde 1990-2017 yılları için yapısal kırılmaları dikkate alan Lee-Strazicich birim kök testi ve Gregory-Hansen eşbütünleşme testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; Polonya'nın ihracat başarısı araştırma geliştirme harcamaları, ihraç ürünlerinin niteliği ve yatırımcı güvenini etkileyen kurumsal faktörlerle uzun dönem ilişkiliye sahipken, Türkiye'nin ihracatı araştırma geliştirme harcamaları ve doğrudan yabancı yatırımlarla uzun dönem ilişkiliye sahip görülmektedir.

Özel Markalı Ürünlerde Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma

Perihan Şiker

Perakende pazarının büyümesi ile birlikte perakendeci işletmeler, üretici markalar karşısında güç kazanmak ve karlılıklarını artırmak için özel markalı ürünlerle tüketicilere alternatifler sunmaya başlamışlardır. Perakendecilerin kendi ürettikleri ya da kendi isimleri altında satışa sundukları özel markalı ürünler genellikle düşük fiyatlarla tüketicilere sunulmaktadır. Bu araştırma ile Niğde il merkezinde yaşayan tüketicilerin özel markalı ürünlere yönelik algılarını ortaya koyarak demografik özelliklerinin özel markalı ürünleri satın alma kararları üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açıp açmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket Niğde il merkezinde süpermarketlerden alışveriş yapan 400 tüketiciye uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %43,2'si özel markalı ürünleri tercih ederken, %56,8'i özel markalı ürün satın almadığını belirtmiştir. Tüketicilerin özel markalı ürünleri tercih etmemesindeki en önemli neden özel markalı ürünlerin kalitesiz olduğuna inanmalarıdır. En çok tercih edilen özel markalı ürünler gıda ürünleri olmuştur. Tüketicilerin özel markalı ürün tercihinde, demografik özellikler açısından da anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Perakendeci işletmeler, özel markalı ürünlere yönelik talebi artırmak için özellikle kalite konusunda tüketiciye daha açıklayıcı bilgi vermeli, ürünlerin denenmesini sağlamak için özel fiyatlar ya da deneme boyları ile ürünü sunmalıdır. Ayrıca fiyat, ambalaj, promosyon gibi tüketicinin önem verdiği diğer konularda da pazarlama iletişim çalışmalarını artırmaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel Markalı Ürünler, Tüketici Tutumları, Pazarlama Stratejileri

Yeni Medya ve Futbol: Türkiye'deki Futbol Kulüpleri Üzerine Bir Araştırma

Yarkın Çelik, Sercan Gülay

Günümüzde halkla ilişkiler kurum ve kuruluşların en önemli departmanları haline gelmiştir. Özellikle gelişen kitle iletişim araçları bireysel ve kurumsal iletişim araçlarını değiştirmiştir. Bu farklılaşan iletişim araçları resmi ve özel kurumlar tarafından oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Yeni medya, halkla ilişkilerin çift yönlülüğünü artırarak hedef kitleyle etkileşimi güçlendirmiştir. Kürselleşmeyle beraber artan rekabetçi ortamda farklılaşmak isteyen firmalar sosyal medyayı etkin bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Bu yeni iletişim teknolojileri kurumlara, ekonomik ve hızlı bir şekilde iletilerini hedef kitlelere aktarmada büyük rol oynama başlamıştır. Bu bağlamda spor kulüpleri taraftar guruplarına daha iyi hizmet ve duyuru verebilmek adına sosyal medyayı oldukça etkin bir biçimde kullanmaya başlamıştır.

Bu araştırmanın konusu daha önce Türkiye Süper Ligi'nde şampiyonluk yaşamış beş futbol kulübünün resmi Instagram incelemesidir. Bu futbol kulüpleri, Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe, Trabzonspor ve Bursaspor olarak belirlenmiştir. Daha önceden benzer çalışmalar yapılmış olsa da bu çalışma en güncel versiyonu olarak önem taşımaktadır. Araştırmanın yöntemi içerik analizidir. Belirtilen futbol kulüplerinin resmi Instagram hesapları 1 Ağustos 2018 - 31 Ağustos 2018 tarihleri arasında incelenerek içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Sayısal verilerle tablolar haline getirilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, her bir futbol kulübü kendi halkla ilişkiler ve iletişim stratejisine göre sosyal medya uygulamalarını kullanmaktadır.

Sporcuların Ahlaktan Uzaklaşma Durumlarının Araştırılması

Egemen Ermiş, Tülin Atan, Osman İmamoğlu,

Sporcuların takım ve bireysel sporcu olma, amatör ve profesyonel olma durumuna göre ahlaktan uzaklaşma durumlarının araştırılması amaçlanmıştır. Ahlaktan uzaklaşma kısa ölçeği toplam 185 üniversite spor eğitimi alan öğrenciye uygulanmıştır. İstatistiksel işlemlerde t- testi kullanılmıştır.

Öğrencilerin takım ve ferdi sporcu olma durumuna göre ahlaktan uzaklaşma puanları karşılaştırılmasında örtmeceli sınıflama, avantajlı karşılaştırma ve suca dayanak oluşturma parametrelerinde anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$ ve $p<0,001$). İnsani özelliklerden uzaklaştırma, ahlaksızlığı meşrulaştırma, sorumluluğu dağıtma, sorumluluğun yer değiştirmesi ve sonuçların saptırılması parametrelerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Amatör ve profesyonel olma durumuna göre avantajlı karşılaştırma, insani özelliklerden uzaklaştırma, sorumluluğu dağıtma ve suca dayanak oluşturma durumunda amatör ve profesyonel sporcular arasında puanlarda anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Buna karşılık örtmeceli sınıflama, ahlaksızlığı meşrulaştırma, sorumluluğun yer değiştirmesi ve sonuçların saptırılması parametrelerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Öğrencilerin profesyonel ve amatör sporcu olması, takım ve ferdi spor yapma durumlarına göre ahlaki uzaklaşma eğilimlerinde bazı farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışmanın cinsiyet durumu göz önüne alınarak daha fazla gruplarda ve sayıda sporculara ve öğrencilere uygulanması önerilir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci, sporcu, Ahlaktan uzaklaşma

Sporcularda Temel Psikolojik İhtiyaçların Tatmini ve İçsel Güdülenme Arasındaki İlişki

İhsan Sarı, Gamze Deryahanoğlu

Bu araştırmanın amacı sporcuların temel psikolojik ihtiyaçlarının tatmini ile içsel güdülenmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya 96 (%70.1) erkek ve 41 (%29.9) kadın olmak üzere toplam 137 sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma grubunun yaşları 19.69 ± 0.95 ve spor deneyimleri 2.87 ± 1.96 olarak belirlenmiştir. Sporcular kişisel bilgi formu, *Sporada Temel İhtiyaçlar Doyum lçeği ve Sporada Güdülenme lçeği'ni doldurmuŐtur*. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 17 paket programı kullanılmıştır. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve adımsal regresyon analizleri ile değerlendirilmiştir. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Pearson korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde içsel güdülenmenin özerklik ($r=.383$) yeterlik ($r=.249$) ve ilişkili olma ($r=.312$) ile pozitif ve anlamlı Şekilde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Hangi temel psikolojik ihtiyaçın içsel güdülenmeyi açıkladığına yönelik yapılan adımsal regresyon analizi sonucuna göre özerklik ihtiyaçının içsel güdülenmenin varyansının %14'n açıkladığı belirlenmiştir $F(1,135)=23.218, p=.000$. Bu sonuçlar doğrultusunda sporcuların temel psikolojik ihtiyaçlarının tatmin edilmesinin onların içsel güdülenmeleri için önemli olduğu ve sporculara etki edebilecek tüm bireylerin (aileler, antrenörler, spor psikologları vb.) sporcuların temel psikolojik ihtiyaçlarını tatmin edecek yönde davranması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Temel psikolojik ihtiyaçlar, içsel güdülenme, sporcu

Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi

Çalık Veli Koçak, Umut Canlı

Bu araştırmanın amacı; beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin akademik öz-yeterliklerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu beden eğitimi ve spor öğretmenliği, spor yöneticiliği ve antrenörlük bölümlerinde öğrenim gören, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş 386 (kadın % 42,7- erkek % 57,3) gönüllü üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada gerekli bilgileri toplamak amacı ile katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik kişisel bilgi formu ve Ekici (2012) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 programı kullanılmış olup verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizinde cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Katılımcıların yaş, öğrenim görülen üniversite, bölüm, sınıf ve ailelerinin yaşadığı yer değişkenlerinin analizinde tek yönlü ANOVA testi uygulanmış ve anlamlı bulunan farklılığı belirlemek için LSD testi kullanılmıştır. Akademik öz-yeterlik alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacı ile Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır ve anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda akademik öz-yeterlik alt boyutlarında cinsiyet, yaş, üniversite ve bölüm değişkenine göre farklılık bulunamamışken ($p > 0.05$), sınıf ve ailenin yaşadığı yer değişkeninde anlamlı farklılık belirlenmiştir. ($p < 0.05$). Araştırmada elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde; beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrencilerin akademik öz-yeterliklerinde demografik değişkenlerin önemli birer etken olmadığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Akademik öz-yeterlik, üniversite öğrencileri, beden eğitimi ve spor

Genç Futbolcularda Vücut Kitle İndeksi (VKİ) ve Eksantrik Diz Fleksör Kuvveti Arasındaki Korelasyon

Gürcan Ünlü

Bu çalışma genç futbolcularda vücut kitle indeksi (VKİ) ve eksantrik diz fleksör kuvveti arasındaki korelasyonu analiz etmeyi amaçlamıştır. Türkiye süper liginde mücadele veren 69 genç futbolcu (U14, U15, U16 ve U17) analize dahil edilmiştir. Boy ve kilo indeksleri VKİ ile hesaplanmıştır [Vücut Ağırlığı (kg)/boy uzunluğu (m²)]. Katılımcıların tümüne 1 set ve 3 maksimal tekrardan oluşan Nordbord marka Eksantrik Diz Fleksör kuvvet testi uygulanmış, en iyi değerler analiz için kullanılmıştır. Sağ-sol bacak kuvvet farklılıkları bu çalışma kapsamının dışında olduğu için her iki bacak için ortalama kuvvetler değerlendirilmiştir (Buchheit, Cholley, Nagel, & Poulos, 2016). Spearman korelasyon ile iki parametre arasındaki ilişki test edilmiştir. VKİ ve eksantrik diz fleksör kuvveti arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif korelasyon görülmüştür [$r = 0.697$, $p < 0.01$]. Çalışma sonuçlarına göre genç futbolcularda Nordbord ölçüm yöntemi ile yapılan eksantrik diz fleksör kuvvetleri VKİ değerleri ile yüksek düzeyde ilişkili olabileceği söylenebilir. Bu test yönteminin kullanılacağı daha sonraki çalışmaların VKİ faktörünü dikkate almaları önerilmektedir.

Profesyonel Futbolcularda Rehidrasyonun Bazı Elektrolit Düzeyleri Üzerine Etkisi

Sabri Esen, Süleyman Patlar, Abdullah Bakum

Bu çalışma profesyonel futbolculara uygulanan rehidrasyonun bazı serum elektrolit düzeyleri üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Çalışmaya 22 profesyonel futbolcu denek olarak katılmıştır. Denekler deney ve kontrol grubu olmak üzere 2 gruba ayrılmış, guruplar arasında vücut ağırlığı farklılığının olmamasına özen gösterilmiştir. Deney grubunun yaş ortalamaları $21,20 \pm 1,03$ yıl, boy ortalamaları $176,50 \pm 5,38$ cm ve vücut ağırlığı ortalamaları $78,95 \pm 15,48$ kg olarak tespit edilmiştir. Kontrol grubunun ise yaş ortalamaları $20,70 \pm 1,15$ yıl, boy ortalamaları $176,40 \pm 3,62$ cm ve vücut ağırlığı ortalamaları $72,94 \pm 10,76$ kg olarak belirlenmiştir.

Futbolculara 90 dk süreyle futbol müsabakası yaptırılmıştır. Deney grubuna vücut ağırlığı kg'ı başına toplam 10 ml su 2 eşit şekilde ayrılarak, müsabakaya başlamadan 15 dakika önce ve 1. devrenin sonunda olmak üzere 2 kez ilave edildi. Kontrol grubuna ise hiçbir ilave yapılmadı. Deneklerin serum elektrolit düzeylerinin belirlenebilmesi için dirsek venasından usulüne uygun olarak yeterli miktarlarda alınan kan örnekleri (2,5 ml) santrifüj edilip serumları ayrıştırıldıktan sonra, plastik kapaklı tüpler içerisinde analiz zamanına kadar -80 °C'de muhafaza edilmiştir. Deneklerden elde edilen serum örneklerinde sodyum, potasyum, klor ve kalsiyum tayinleri atomik emisyon cihazında gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen çalışmada sonuç olarak, kontrol ve deney grubuna uygulanan 90 dk'lık futbol müsabakasının futbolcuların vücut ağırlıkları, serum sodyum, potasyum, klor ve kalsiyum düzeylerini önemli şekilde düşürdüğü belirlenmiştir. Sadece deney grubuna uygulanan 10 ml/kg su ilavesinin ise aynı parametrelerdeki düşüşü az da olsa önlediği, ancak bu etkinin istatistiki açıdan önemli olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Profesyonel futbolcu; rehidrasyon; serum elektrolit düzeyleri.

Kadın Futbolcularda Dar Alan Oyunlarında Oyun Alanı Boyutlarının Teknik Aksiyonlara Etkisi

Selver Say, Samet Aktaş, Faruk Güven, Yağmur Kocaoğlu, Turgut Kaplan, Nurtekin Erkmen

Bu araştırmada kadın futbol oyuncularında 4'e 4 oynanan dar alan oyunlarında oyun alanı boyutlarının teknik aksiyonlara etkisinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Türkiye Kadınlar 2. Lig'de yer alan 16 kadın futbol oyuncusu gönüllü olarak dahil edilmiştir (yaş: 16,69 ± 1,20 yıl, boy uzunluğu 1,65 ± 0,06 cm, vücut ağırlığı 55,31 ± 5,21 kg, spor deneyimi: 4,56 ± 0,89 yıl). Denekler 4'er kişilik 4 takıma ayrılmışlardır. 4'e 4 dar alan oyunu iki farklı oyun alanında uygulanmıştır: 26 m x 34 m ve 30 m x 40 m. Dar alan oyunu 6 dk'lık 3 set olarak uygulanmış ve setler arasında 5 dk dinlenme verilmiştir. Dar alan oyunları dijital kamera ile kayda alınmıştır. Mathball Maç Analizi yazılım sistemi kullanılarak her bir sette gerçekleştirilen olumlu pas, olumsuz pas, şut, dripling, pas sayısı, top kazanma, ikili mücadele ve topla oynama süreleri belirlenmiştir. Dar alan oyunlarının setler arası karşılaştırılmasında Friedman Test ve Wilcoxon testi, dar alan oyunları arasındaki karşılaştırmalarda Mann Whitney testi ve bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. 26 x 34 m olan bir alanda uygulanan dar alan oyununun setleri arasında teknik aksiyonların farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p > 0,05). 30 x 40 m'lık alanda gerçekleştirilen dar alan oyununda futbol oyuncularının 1. setteki dripling ve ikili mücadele sayılarının 3. setten daha yüksek oldukları tespit edilmiştir (p < 0,05). 26 x 34 m dar alan oyunu 3. setinde gerçekleştirilen gol vuruşu ve olumsuz pas sayısı 30 x 40 m alandakinden daha yüksektir (p < 0,05). 1. sette gerçekleştirilen dripling ve ikili mücadele sayısı 30 x 40 m alanda oynanan dar alan oyununda daha yüksektir (p < 0,05). 30 x 40 m alanda oynanan dar alan oyununda gerçekleştirilen dripling sayısının ise 26 x 34 m alanda oynanan dar alan oyunundakinden anlamlı düzeyde daha yüksektir (p < 0,05). Sonuç olarak, 30 x 40 m dar alan oyununun başlangıcında daha fazla dripling yapıldığı ve ikili mücadeleye girildiği ancak oyunun son setinde bu aksiyonlarda azalma olduğu görülmektedir. Her iki dar alan oyununda da benzer teknik aksiyonların gerçekleştirildiği, sadece 30 x 40 m alanda oynanan dar alan oyunundaki dripling sayısının 26 x 34 m alanda oynanan dar alan oyunundan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Dar alan oyunu; futbol; teknik aksiyonlar

Sapanca Gölü ve Çevresinin Sportif Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi

Fehmi Çalık, Ramazan Açıkıdilli, İlayda Çetiner, Seyit Ahmet Keten

Sapanca Gölü, Türkiye'nin en kalabalık şehri İstanbul iline bir saat uzaklıktadır. Ayrıca Türkiye'nin sanayi şehirleri olan Kocaeli ve Sakarya'nın ortasında rekreasyon aktivitelerinin yapıldığı 311 km²'lik su toplama kapasitesi olan bir göldür. Göl, 16 km uzunluğundadır ve 6 km genişliğe sahiptir. Üstelik Sakarya iline içme suyu sağlamaktadır.

Bu gölün sportif rekreasyon potansiyeli, Çalık (2006) tarafından geliştirilen "Tabiat parklarının sportif rekreasyon potansiyelini belirleme" ölçeği ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda gölün %86'lık oranda sportif rekreasyon potansiyeline sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan değerlendirmede gölün; doğa yürüyüşü, kampçılık, su sporları ve yaparak - yaşayarak öğrenme parkurları açısından sportif rekreasyon potansiyeli yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Sapanca Gölü, Spor.

Kırsal Geçimin Kadın Profili ve Mülkiyet Çelişkisi

Esin Candan Demirkol

Türkiye’de tarımsal üretim genellikle küçük ölçekli üreticilik veya geçimlik üretim olarak adlandırılan aile içi üretimle gerçekleştirilmektedir. Özellikle tarım sektöründe yoğunlaşan kadın emeği genelde ücretsiz aile işçisi olarak güvencesiz ve kayıt dışı bir şekilde yer almaktadır. Kadınlar; mekân olarak tanımlandığında kırsalda, sektör olarak tanımlandığında tarımda ‘ucuz emek’ veya ‘aile ekonomisine yardımcı’ bireyler olarak görülmektedir. Kırsalda kadın emeğinin bu görünmezliği doğal olarak kadını yoksunlaştırmakta ve yoksullaştırmaktadır.

Tarım sektöründeki istihdam istatistiklerinden ücretsiz aile işçiliğini çıkardığımızda, Türkiye’de kadın istihdamı çok daha düşük düzeyde görünecektir. Tarımsal ekonomide, kırsalda yaşayan kadınların önemli bir rol üstlendiği, tarım ve istihdam verilerine dayanarak söylenebilmekle birlikte kadınlar, eğitim yetersizliği gibi sebeplerle kaynaklara yeterli düzeyde ulaşamamaktadırlar. Toplumsal cinsiyete bağlı engeller, tarımın doğal koşullara bağlı olması, kredi maliyetlerinin yüksek olması ve bürokratik işlemler gibi sebeplerle kadınların finansal kaynaklara erişemedikleri belirtilmektedir.

Kırsalda kadınlar, tohumun saklanması, ürünün toplanması, sofraya gelmesi, ailenin beslenmesi gibi farklı birçok süreçte çalışmaktadır. Aynı zamanda pazar için ürün üreterek aile geçimi de sağlamaktadırlar. Kırsalda ücretsiz kadın emeği sadece tarımsal geçimi sağlamamakta, aynı zamanda yaşlı ve çocuk bakımını da üstlenmektedir. Ücretsiz aile işçiliği kavramının kırdaki işsizliği gizlemede yararlanılan bir kavram olduğu, aslında bunun da görünmeyen bir emek olduğu söylenebilir. Zira kadının aile işletmesine sağladığı katkı, tıpkı ev işlerinde olduğu gibi görünmemekte ve değersiz sayılmaktadır.

Toplumların kalkınma göstergelerine bakıldığında kadınların toplumsal yaşama katılmaları önemli bir gösterge olarak kullanılmaktadır. Kadınların genel ve yerel düzeyde temsil edilmeleri siyasal haklarını kullanmaları açısından son derece önemlidir. Türkiye’de kırsalda kadına bakıldığında ise toplumda karar mekanizmalarına katıl(a)mayan, örgütsüz, siyasette temsiliyeti neredeyse yok denebilecek düzeyde düşük ve söz hakkının kullanabileceği mekanizmaların ve araçların gelişmediği ya da yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu duruma ek olarak kadınların arazi ve işletme mülkiyetleri yetersizdir. Mülkiyet ise miras, kanunlar ve hukuk aracılığıyla belirlenmektedir. Gelenek ve görenekler erkeğin mülkiyet sahibi olmasını destekler şekilde süregelmektedir. İstihdam verilerine bakıldığında tarımda kadınların yoğunlaştığı görülmesine rağmen mülkiyet sahibi olmamaları çelişkili bir durum olarak değerlendirilebilir. Çalışma Türkiye’de kırsal geçimde kadının konumunu ve mülkiyet sorununu ele almayı amaçlamaktadır. Tarımla ilgili veriler cinsiyet temelli analiz edilerek değerlendirilecektir. Çalışmanın amacı kırsalda geçimin kadın profilini çıkartmak ve tarımsal eşitsizlikleri irdelemektir.

Sağlık Haberlerinde Cinsiyetçi Söylem ve Kadın İmgesinin Kullanımı

Hikmet Koloğlu

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yoğun olduğu günümüzde medya, içinde yaşadığımız dünyanın anlam alanlarını büyük ölçüde belirlemektedir. Bu anlam alanları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı söylemler boyunca yapılanmaktadır. Egemen söylemin yenilenmesini ve süreklileştirilmesini sağlayan medyada da sağlıkla ilgili haberlerin verilisinde cinsiyetçi yaklaşım ve egemen söylemin yansımaları görülmektedir.

Salt bir haberi iletmekten öte bir işleve sahip olan medya, insanların dünyayı algılamalarına, yorumlamalarına ve davranışlarına etki eden önemli bir mecradır. Son yıllarda sağlık ve hastalıkla ilgili haberlerin medyada gözle görülür bir şekilde artması ile insanların büyük çoğunluğu sağlık bilgilerini medyadan almaktadır. Bu çalışma kapsamında da toplumun her kesimini ilgilendiren gazetelerdeki sağlık haberlerine odaklanılarak söylem biçimleri incelenip, kadın imgesinin nasıl kullanıldığı ve kadın bedeninin nasıl metalaştırıldığı ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, medya, sağlık, kadın

Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısıyla Yaşlı Dul Kadın

Özlem Çetin

Günümüzde dünya nüfusunun % 8,9'unu yaşlılar oluşturmaktadır. En yüksek yaşlı nüfus oranına sahip ilk üç ülke sırasıyla % 32,2 ile Monaka, % 27,9 ile Japonya ve % 22,1 ile Almanya'dır. Türkiye ise bu sıralamada 167 ülke arasında 66. sırada yer almaktadır. Yaşlı nüfusun artmasıyla oluşan bu demografik değişim sonucunda biyolojilerinin gereği kadınların yaşam beklentilerinin erkeklerden fazla olması, yaşlı kadın nüfusun artmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz bırakılması nedeniyle yeterli beşeri ve sosyal sermayeye sahip olamayan kadın nüfus bu sorunlarla yaşlılık döneminde de karşılaşmaktadır. Dolayısıyla sosyo-ekonomik açıdan yeterli donanımına sahip olmadığı için dezavantajlı olan yaşlı kadının durumu yaşlılık dönemi sorunlarının da eklenmesiyle birlikte daha da derinleşmektedir. Özellikle eşin kaybı sağ kalan yaşlı kadını daha da yoksullaştırmakta ve yalnızlaştırmaktadır.

Cinsiyet ayrımcılığının kadın aleyhine oluşan yıkıcı sonuçları her yaş dönemindeki kadını etkilemektedir. Özellikle nüfusun hızla yaşlandığı ve yaşlılığın kadınlaştığı söylemi dikkate alındığında yaşlı kadınların demografik ve sosyo-ekonomik durumu hakkında bilgi sahibi olunması ihtiyacı ortadadır. Ayrıca bu sosyal grubunun ihtiyaçlarının belirlenmesi, doğru ve yerinde sosyal politikaların oluşturulabilmesi de özel önemi haizdir.

Bu bildirinin amacı 65 yaş ve üzeri dul kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliği perspektifinden yaşadıkları sosyo-ekonomik sorunları ele almak ve 'yaşlı dul kadın sorunsalına' çözüm önermektir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Kadın, Yaşlı, Yaşlı Dul Kadın.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Suriye Vatandaşları

Necla Öztürk, Güven Yazar

Türkiye coğrafi konumu itibariyle hem transfer ülke hem sığınma ülkesi olarak yabancıların ilgi gösterdiği ülkelerden biridir. Bu bağlamda örneğin 1980'li yılların sonlarında Bulgaristan'dan, 1990'lı yılların başında eski Yugoslavya ve Irak'tan çok sayıda kişi ülkemize sığınmıştır. Bunun yanı sıra, 2010 yılından itibaren Suriye'de ortaya çıkan iç karışıklıklar nedeniyle ülkeyi terk etmek zorunda kalan halkın büyük bir bölümü de Türkiye'ye sığınmak zorunda kalmıştır. Türkiye başlangıçta uyguladığı açık kapı politikası ile Suriye vatandaşlarını kabul etmiş ve onları misafir olarak adlandırmıştır. Ancak uluslararası hukukta yer almayan bu kavram tartışmalara neden olmuş ve uygulamada genellikle Suriye vatandaşları için mülteci, sığınmacı, göçmen gibi kavramlar kullanılmıştır. Oysa uluslararası hukukta tüm bu terimler farklı anlam ve kapsamı haizdir. Bu nedenle, Türkiye'ye gelen Suriye vatandaşlarının hukukî statüsünün tespit edilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak ve uluslararası koruma meselesini düzenlemek üzere 4 Nisan 2013 tarihinde kabul edilen ve hükümlerinin büyük bir bölümü 4 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) kabul edilmiştir.

YUKK'da uluslararası koruma kavramı üst kavram olarak kullanılmış ve bu kavramın kapsamına mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü dahil edilmiştir. Her ne kadar YUKK'da geçici koruma statüsü uluslararası koruma başlığı altında ele alınmamışsa da Türk Yabancılar Hukuku Doktrininde geçici koruma statüsünün de uluslararası koruma kapsamında kabul edilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Bu bildirinin amacı YUKK'ta kabul edilen uluslararası koruma türlerini -mülteci, şartlı mülteci, ikincil koruma, geçici koruma- incelemek, bunlar arasındaki farkları belirlemek ve böylelikle Suriye vatandaşlarının hukukî statüsünü, uygulama ve teoride sahip oldukları hak ve yükümlülükleri tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Suriyeli, Geçici Koruma, İkincil Koruma.

Yabancı Hastalarda Cinsiyetin Rolü: Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Örneği

Mehmet Altunbaş

Son yıllarda Türkiye’de yabancı nüfusta ciddi artışlar görülmektedir. Ayrıca TÜİK verilerine göre Türkiye’de yabancı nüfusun en yoğun olduğu şehirlerden biri Antalya’dır. Nitekim 2018 Mart verilerine göre Antalya merkez ve çevre ilçelerde ikamet izni almak suretiyle yaşayan yabancı nüfus 53.278’dir.

Yabancılar Türkiye’ye toplantı, kongre, ticarî veya turizm amacıyla kısa dönem için gelebileceği gibi uzun dönem yaşamak amacıyla da gelmiş ve ikamet izni almış olabilir. İster kısa süre ister uzun süre yaşamak amacıyla gelen yabancılar ülkemizde sağlık sorunlarıyla karşılaştıklarında ya da acil durumlarda kamu, üniversite veya özel sağlık kuruluşlarında sunulan sağlık hizmetlerinden yararlanabilir.

Retrospektif bir çalışma olan bu bildirinin amacı, Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvuran yabancı hastalarda cinsiyetin rolünü ele almaktır. Bu çerçevede yabancı hastaların cinsiyeti esas alınarak bazı kriterler -eğitim durumu, yaş, uyrukluuk veya başvuru alan poliklinik gibi- açısından karşılaştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı, yabancı hasta, Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

Resmi Nikâh ve Kadının Korunması

Betül Özlük

Evlenme, kadın ve erkeğin (nişanlıların) evlilik birliğini meydana getirmelerini sağlayan bir hukuki işlemdir. Genel olarak kabul edilen, evlenmenin bir aile hukuku sözleşmesi olduğudur. Sözleşme, iki tarafın karşılıklı birbirine uygun irade açıklamaları ile kurulan hukuki işlem olarak tanımlanmaktadır. Ancak, evlenme sadece tarafların karşılıklı irade açıklamasında bulunması ile gerçekleşmez. Ayrıca irade açıklamalarının iki tanık ve evlendirme memuru önünde açıklanması gerekir. Bu nedenle, evlenme şekle tabi, belli bir merasime bağlı olarak yapılmalıdır.

Tarih boyunca, devletin himayesinde ve sıkı şartlara bağlanan ve tescil edilen evlenme, hukukumuzda da Medeni Kanun dışında, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda (NHK) ve Evlendirme Yönetmeliği'nde (Evl. Yön.) düzenlenmiştir. Kanun koyucunun bu alanda düzenleme yapmasının başlıca nedeni, neslin sağlığı olsa da, tarafları (nişanlıları) düşünmeye sevk etmek, acele alınan evlenme kararları ve yapılan evlenmenin önüne geçmek olsa da, evlenmenin belli bir şekle tabi kılınmasında özellikle kadının haklarının korunması amacı bulunmaktadır. Bu amaca hizmet eden resmi nikah ile, evlenmenin aleniyeti sağlanır, böylece örneğin tehditle yapılan bir evlenmenin önüne geçilebilir; evlenmenin tescili yoluyla da, gizlice evlenilmesine engel olunabilir ve çocukların soybağının kesin olarak tespiti sağlanabilir.

Bu tebliğin amacı, evlenmenin şekline ilişkin tarihi sürece kısaca değinerek, şekle ilişkin hukuki düzenlemelerin daha çok kadınların korunması bakımından ne denli önemli olduğunu ortaya koyabilmektir.

Öğretmen Adaylarının Fen Öğretiminde Kaynaştırma Öğrencilerine Yönelik Öğretimsel Uyarlama Örnekleri

Hatice Mertoğlu, Esra Akgül

Son zamanlardaki özel gereksinimli öğrenci sayısına bakıldığında, eğitimde kaynaştırma ve bütünleştirme ile ilgili çalışmaların hız kazanması gerektiği açıkça görülür. Öğretmenin niteliği ve konuyla ilgili donanımının yanısıra öğretimsel uyarlamalar kaynaştırmanın en önemli unsurlarından biridir. Okullardaki kaynaştırma uygulamaları ile ilgili alanyazına bakıldığında en az fen ve matematik alanlarında çalışma yapıldığı söylenebilir. Bu sebeple hazırlanan bu çalışmanın amacı fen bilgisi öğretmen adaylarını fen eğitiminde kaynaştırma ve öğretimsel uyarlamalar ile ilgili bilgilendirmek ve sınırlı da olsa bir tecrübe kazanmalarını sağlamaktır. Söz konusu çalışma, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2016-2017 Eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde 4. Sınıfa devam eden ve 3 farklı okulda uygulamaya giden 23 fen bilgisi öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğretmen adayları kaynaştırma ve öğretimsel uyarlamalar hakkında bilgilendirildikten sonra okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri kapsamında ders planları hazırlamışlar, öğrendikleri teorik bilgileri ve hazırladıkları materyalleri kullanarak kaynaştırma öğrencilerine uygulamışlardır. Araştırmada fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında kendilerinin hazırlayıp uyguladıkları öğretimsel uyarlamalardan ve öğretim etkinliklerinden iyi örnekler sunulacaktır.

İnternet Üzerindeki Riskler ve Bu Risklerle Baş Edebilme Farkındalığı Üzerine Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Şenol Saygıner, Mehmet Fikret Gelibolu

İnternet, bireylerin dünyayı keşfetmelerini, öğrenmelerini ve eğlenmelerini sağlayıcı içeriklerin yanında çeşitli risklerin de bulunduğu bir ortamdır. Bu ortamın olumsuz etkilerini azaltmak üzere İnternetin bilinçli ve güvenli kullanımının yaygınlaştırılması gerektiği sıklıkla dile getirilmektedir. Burada İnternetin doğru kullanımını isteklendirme ve yönlendirmede eğitimcilere önemli görevler düşmektedir. Ayrıca, eğitimcilerin İnternet kullanımına yönelik bilgi düzeylerinin incelenmesi, yapılacak çalışmalara yön verme anlamında önem arz etmektedir. Bu durumdan yola çıkarak yapılan çalışmada, öğretmen adayları bakış açısından İnternette ne tür risklerin olduğu ve bu risklerle nasıl baş edilebileceği konuları incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması temelinde gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören 16 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veriler, odak grup görüşmeleriyle elde edilmiş, içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. İncelemeler sonucunda, öğretmen adaylarının görüşleri "içeriğe bağlı riskler, güvenlik riskleri, ticari riskler, İnternetin fiziksel sağlığa, bağımlılığa ve sosyal yaşama etkileri" başlıkları altında kümelenmiştir. Belirtilen bu risklerle baş edebilme yaklaşımı olarak en fazla İnternetin bilinçli ve güvenli kullanımı konusunda farkındalık eğitimlerinin önemine değinilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının İnternetteki risklerin farkında oldukları ancak bireysel anlamda baş etme yaklaşımı açısından yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Bu durumdan yola çıkarak, öğretmen adaylarına yönelik bilinçli ve güvenli İnternet kullanımı konulu eğitimlerin verilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Anahtar sözcükler: İnternet riskleri, çevrimiçi riskler, İnternet riskleriyle baş etme, güvenli İnternet kullanımı.

Farklı Sosyo-Ekonomik Bölge Okullarında Öğrenim Gören Çocukların Fiziksel Uygunluk Düzeyinin İncelenmesi

İlkay Orhan

Bu çalışmanın amacı, farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip bölgede bulunan okullardaki çocukların fiziksel uygunluk düzeylerini incelemektir. Bu amaçla sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan okulda öğrenim gören 122 çocuk ile sosyo-ekonomik düzeyi düşük okulda öğrenim gören 78 çocuk araştırmaya katılmıştır. Çocukların, ağırlık, boy, BKİ, durarak uzun atlama, mekik, 20 metre sürat koşusu, barda bükülü kol bekleme, denge ve %yağ özellikleri incelenmiştir. Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki okullardaki çocukların verileri, hem tüm grup hem de cinsiyete göre, Independent-Sample T Testi ile karşılaştırılmıştır. İstatistik işlemleri IBM SPSS 22 istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen verilere göre, tüm bireyler değerlendirildiğinde, ağırlık, boy, BKİ, mekik ve %yağ değerlerinde, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan okulda öğrenim gören çocuklar lehine anlamlı fark gözlenmiştir ($p<0,05$). Denge değişkeninde, sosyo-ekonomik düzeyi düşük okulda öğrenim gören çocuklar lehine anlamlı fark gözlenmiştir ($p<0,05$). Erkekler değerlendirildiğinde, ağırlık, BKİ, mekik, 20 metre sürat koşusu ve %yağ değerleri arasında, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan okulda öğrenim gören çocuklar açısından anlamlı fark gözlenmiştir ($p<0,05$). Denge değişkeninde, sosyo-ekonomik düzeyi düşük okulda öğrenim gören çocuklar açısından anlamlı fark gözlenmiştir ($p<0,05$). Kızlar değerlendirildiğinde, ağırlık, boy ve %yağ değerleri arasında, anlamlı fark gözlenmiştir ($p<0,05$). Durarak uzun atlama değişkeninde, sosyo-ekonomik düzeyi düşük okulda öğrenim gören çocuklar açısından anlamlı fark gözlenmiştir ($p<0,05$). Sonuç olarak, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan okullarda öğrenim gören çocuklar, kuvvet ve sürat değişkenlerinde daha iyi değerlere sahiptir. Ancak, yüksek %yağ'a sahip oldukları ve kızların risk sınıflamasında yer aldıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyo-ekonomik düzey, çocuk, fiziksel uygunluk.

Öğretmen Adaylarının Hayat Bilgisi Öğretimi Hakkındaki Tutumlarının İncelenmesi

Okan Sarıgöz

Hayat Bilgisi dersinin amacı öğrencilere yaşamları boyunca gerekli olabilecek çekirdek bilgileri vermek, onları bir anlamda yaşama hazırlamak, öğrendikleri bilgilerden hareketle yeni bilgiler üretmelerini sağlamak, çevrede olup biten olayları anlamak ve yorumlayabilmek amacıyla öğrencilere yol gösterebilmektir. Genellikle hayat bilgisi denilince sosyal bilgiler ve fen bilgisi ile ilgili konular akla gelmektedir. Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının bazı demografik değişkenlere bağlı olarak Hayat Bilgisi Öğretimi hakkındaki tutumlarını belirleyebilmektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı farklı bölümlerde okuyan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının Hayat Bilgisi Öğretimi hakkındaki tutumlarını belirleyebilmek amacıyla veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarına Hayat Bilgisi Öğretimi Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, bayan öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının Hayat Bilgisi Öğretimine yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir görüş farkının olmadığı, Hayat Bilgisi dersindeki uygulamaların diğer derslerin öğretim becerilerine ve program okuryazarlığına katkı sağladığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Hayat bilgisi, Fen-Sosyal bilgiler, Tutum, İlkokul, Öğretmen adayı

Bütünsel Beyin Modelinin Dil Eğitimi Açısından Önemi

Ömer Faruk Kadan, Bülent Arı

Beynin yapısı ve işlevselliği zaman içerisinde daha net anlaşılmış ve bu sayede beyin ve dil arasında bir bağlantı olduğu gerçeği birçok araştırmacı tarafından dile getirilmiştir. Bu bağlantıyı daha somut hale getirmek üzere bu çalışmada ilk olarak beyin temel yapısı, işlevleri, bellek ve bellek türleri üzerinde durulmuştur. Daha sonra beyin modelleri açıklanmış ve bütünsel beyin modeli vurgulanmıştır. Son olarak, dört temel dil becerisi odaklı olarak beyin ve dil arasındaki ilişki irdelenmiştir. Bu ilişkiyi ortaya koymak üzere alan yazın taraması yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda beyin ve dil arasındaki ilişkinin artık sıkça sorgulanan bir konu haline geldiği tespit edilmiş ancak Türkçe öğretim programlarında bu durumun çok önemsenmediği anlaşılmıştır. Çalışma neticesinde bütünsel beyin modelinin, öğretmenler ile ebeveynlerin ana dili eğitimine sağlayacakları katkı bakımından önemi üzerinde durulmuştur. Çalışmada literatür tarama yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beyin, Bütünsel Beyin Modeli, Dil, Ana Dili Eğitimi, Temel Dil Becerileri

Önlisans Programlarında Açık Öğretimin Durumu: Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Örneği

Serap Baytar, Hüseyin Tolga Çağatay

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki önlisans açık öğretim programlarının durumunu sayısal veriler aracılığıyla tanımlamaktır. Ayrıca Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik (TDS) açık öğretim programlarının günümüzdeki durumu ve yıllar içerisindeki değişimi incelemektir. Bu çalışma kapsamında önlisans açık öğretim programlarının sayıları ve kontenjanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelenmiştir. Nitel veri toplama yöntemlerinden 'doküman analizi' kullanılmıştır. Veri toplamada Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı'nın yayınladığı 1998-2018 yılları Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzları kaynak olarak kullanılmıştır. Günümüzde Türkiye'de 3 üniversiteye bağlı 3 fakültede toplam 74 tane önlisans açık öğretim programı bulunmaktadır. Bu programlara ait toplam kontenjan 146.335'dir. 45 farklı önlisans açık öğretim programı bulunmaktadır. Kontenjane göre ilk üç sırayı İlahiyat, Sosyal Hizmetler ve Sağlık Kurumları İşletmeciliği programları almıştır. İlk TDS açık öğretim programı 2014 yılında açılmıştır. TDS açık öğretim programı 6868 kontenjan ile 5. sırada yer almaktadır. Beş yıl içinde kontenjan yaklaşık 3,5 kat artmıştır. TDS açık öğretim programı kontenjanı toplam TDS programı kontenjanının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Bu öğretim şeklinin, zaman ve mekandan bağımsız olarak öğrencilere eğitim alma fırsatı sunması, bu programların önemini arttırmış olup her yaşta her kesimin eğitim alma isteğini olumlu etkilemiştir. Açık öğretim ile daha fazla kişiye önlisans programlarından eğitim alma fırsatı sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Açık Öğretim, Önlisans, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı

Psikopatoloji Alanında Güncel Gelişmeler

Tuğba Yılmaz

Bu çalışmanın amacı klinik psikoloji alanında çalışılmakta olan psikolojik bozuklukların tanınması konusunda yapılan çalışmalardaki güncel gelişmelere değinmektir. Klinik psikologların tanı koyma araçlarından biri olan Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı (Diagnostical and Statistical Manual of Mental Disorders; kısaca DSM) Amerikan psikiyatri Birliği tarafından basılmaktadır. DSM en son 2013 yılında beşinci baskısı ile orijinal dili olan İngilizce dilinde basılmıştır. DSM-5, 2014 yılında dilimize kazandırılmıştır. DSM-5'in bir önceki baskısına kıyasla bazı farklılıklara sahiptir. Bir önceki baskıdaki bozuklukların sınıflandırılmalarında da bazı değişimler görülmektedir. Bu değişim özellikle bebeklik ve çocuklukta görülen bozukluklar için önem taşımaktadır. Psikolojik bozukluğun ele alınması açısından da aynı el kitabının iki baskısı arasında farklar bulunmaktadır. Bu el kitabının ikinci baskısında bazı yeni psikolojik bozukluklar da yer almıştır (örn. Tıkınırcasına yeme bozukluğu). Bunların yanı sıra bazı bozuklukların ölçütlerinde de değişimler bulunmaktadır (örn. şizofreni tanısı). Bu çalışma ile psikopatolojide sıklıkla kullanılan bir el kitabı olan DSM'nin baskıları tartışılacaktır. Bu tartışma klinik psikologların mesleki gelişmeleri takip etmesini destekleyebilir. Ayrıca, alanda çalışan diğer uzmanlara da bilgilerini güncellemeleri açısından faydalı olabilir.

Anahtar kelimeler: ruhsal bozukluk, psikopatoloji, psikolojik bozukluk, DSM, klinik psikoloji.

A Review of Vulnerability Factors for Depressive Disorders

Tuğba Yılmaz

Depression is such a common disease that it is known with its universally disability causing feature. Several studies highlight the importance of vulnerability factors for depression. Although in the literature depression had many types in addition to DSM - 5 diagnostic criteria, there are several vulnerability factors for causing common depression. Diathesis and stress model was proposed to account for the interaction with vulnerability factors and stressful events in leading up to depression. There are several proposed models cultivating diathesis and stress model in shedding light on vulnerability, stressful life events and depression link. Future directions regarding to the issue and existing studies are discussed.

Key words: Depressive Disorders, Vulnerability Factors

Rekreatif Etkinliklere Katılım ve İletişim Becerisi Arasındaki İlişkini İncelenmesi

Merve Ceylan, H. Dihun Sukan

Bu araştırma; rekreatif etkinliklere katılımın yaş, cinsiyet, katılım süresi ve aktivite türüne göre iletişim becerisi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlenebilmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu amaç doğrultusunda düzenli olarak rekreatif etkinliklere katılan 42 kadın ve 58 erkek katılımcıya, araştırmacılar tarafından oluşturulan 4 soruluk kişisel bilgi formu ve Korkut (1996) tarafından geliştirilen "İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği" (IBDÖ) uygulanmıştır. Verilerin analizi SPSS 22 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır.

Verilerin incelenmesi sonucunda kadın ile erkekler arasında iletişim beceri düzeyi açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p=,049<0,05$). Kadınların erkeklere oranla iletişim beceri düzeyleri anlamlı bir şekilde daha büyüktür. Erkeklerin iletişim beceri ortalamaları 99.02 iken kadınların 102.05 olarak saptanmıştır. Etkinlik tercihi farklı olan gruplar arasında ($p=,564>0,05$), yaş grupları arasında ($p=,714>0,05$) ve katılım süresi açısından ($p=,673>0,05$) ise iletişim becerisi düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiştir. Buna göre türü ve katılım süresi ne olursa olsun, rekreatif etkinliklerin iletişim becerisi üzerinde olumlu bir katkısı olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, İletişim Becerisi

Fiziksel Aktivitelerle Meydana Gelen Alt Ekstremitte Yaralanmalarına İlişkin Maliyetlerin İncelenmesi

Tuba Denizci, Murat Çalbıyık, Faruk Yamaner

Fiziksel egzersiz ve spor gibi aktiviteler bireyler için kardiyovasküler hastalık, diyabet, kanser, hipertansiyon, obezite, depresyon, osteoporoz ve erken ölüm riskinin azaltılması gibi olumlu sonuçlar doğururlar(1). Ancak bu olumlu etkilerine rağmen fiziksel egzersiz ve aktivitelerin spor yaralanmalarıyla sonuçlandığı, spora katılımı azalttığı, iş kaybına ve kalıcı sakatlığa neden olduğu görülmektedir(2). Bu çalışma ile spor yaralanmalarının bireysel ve toplumsal maliyetleri hesaplanmaya çalışılmıştır .

Sportif etkinliklerde gerçekleşen ve en sık görülen alt ekstremitte yaralanmalarının spora veya işe dönüş dönemine kadar olan yaklaşık maliyetlerini tespit etmektir.

2015-2018 yılları arası TC. Sağlık Bakanlığı Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Klinik'lerine spor yaralanması sonucu müracaat eden rekreasyonel olarak spor yapan sedanter hastalar yüz yüze görüşülmeden retrospektif olarak arşiv bilgilerinden araştırıldı. En sık görülen ve grade II-III seviyede olup en az 1 hafta iş gücü kaybına neden olan menisküs yırtığı, ayak bileği anterior talofibular bağ yırtığı, ACL (anterior cruciate ligament-ön çapraz bağ) yırtığı ve aşil tendon rüptürü tanısı ile tedavi almış 18-45 yaş arası erkek hastalar araştırmaya dahil edildi. Daha öncesinde herhangi bir travmatik öyküsü olan hastalar ile sosyal güvencesi Bağ-Kur olan hastalar çalışma dışı bırakıldı. Çeşitli ayak ve ayak bileği bozuklukları olan bireylerin fiziksel performansını kapsamlı bir şekilde değerlendirmek üzere geliştirilen FAAM (The Foot and Ankle Ability Measure) skoru 1. Ay ve 12. Ay sonuçları karşılaştırıldı. Spor aktivitelerine geri dönüş dönemine kadar aldıkları tedavilerin maliyetleri ve işgücü kaybı sonucu verilen istirahat raporları araştırıldı. Yatarak tedavi ve ayaktan alınan tedavilerin maliyetleri hasta dosyalarından tespit edildi. Hastaların mesleki durumlarına göre işgücü maliyetleri 15 Ekim 2018 tarihinde en düşük asgari ücret (1.603,00 TL) ve memur maaşı (3.133,00 TL) baz alınarak hesaplandı. Spor yaralanmaları sonucu hastaneye başvuran SGK'lı hastalara ilişkin işgücü kaybı maliyeti hesaplanırken ayakta tedaviler için uygulanan geçici işgöremezlik ödeneği dikkate alınmış ve buna ilişkin hesaplamalar brüt maaşın 2/3'ü esas alınarak yapılmıştır. Uzun süren tedavi gereken memur hastaların sağlık kurulu onaylı istirahat raporları tam maaş olarak, kısa süreli tedavi gereken memur hastaların istirahat raporları 7 iş gününden fazla olanlar ise %25'lik kesinti ile hesaplanmıştır.

Araştırmamızda veri toplama araçlarından elde ettiğimiz verilerin istatistiksel analizleri SPSS (Versiyon 22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, USA) paket programı kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenlerde ortalama $\pm$ standart sapma veya ortanca (en küçük-en büyük) olarak raporlanmıştır. Kategorik yapıda olan verilerin tanımlayıcı istatistikleri sayı ve yüzde (%) olarak sunulmuştur. Bağımlı iki grup karşılaştırmaları için veri dağılımına göre parametrik olmayan Wilcoxon testi kullanıldı. İstatistiki anlamlılık düzeyi için $p < 0,05$ olarak belirlendi.

Hastanede tedavi gören toplam 798 hastanın 276(%36,67)'sının menisküs, 231(%28,91)'inin ayak bileği anterior talofibular bağ yırtığı, 225(%28,6)'inin ACL yırtığı ve 66(%8,26)'sının aşil tendon rüptürü yaralanmalar için başvurduğu görülmüştür. Toplam tedavi gören 798 hastanın tanıları incelendiğinde, yaralanmanın gerçekleştiği yerler ve olgu sayıları; halı saha 682(%85,46), fitness ve spor merkezi 39(%4,89), belediye kültür merkezleri 17(%2,13), açık yürüyüş alanları 18(%2,25) ve kapalı spor sahaları 42(%5,26) idi. Menisküs yırtığı nedeniyle operasyonu geçiren 93 hastaların 42(%45,16)'si özel sektör, 51(%54,84)'i kamu personeli ve ayaktan tedavi alan 183 hastaların 90(%49,13)'ü özel sektör, 93(%50,82)'ü kamu personeli idi. Alt ekstremitte yaralanmaları sonrası spora dönüşte önemli bir ölçüm olan FAAM skorunun

spor alt ölçeği menisküs operasyonu geçiren hastalarda 1.ay $55,34 \pm 9,28(42,85-64,3)$, 12.ay $97,12 \pm 6,27(67,85-100)$ $p < 0,001$ ve ayakta tedavi alan hastalarda 1.ay $61,34 \pm 2,19(53,57-64,3)$ ve 12. ay $95,23 \pm 7,58(64,3-100)$ $p < 0,001$ olarak tespit edildi. Spora dönüş dönemine kadar menisküs yırtığı nedeniyle operasyonu geçirmiş hastaların tüm tedavileri 325.788,51 TL, iş gücü kaybı maliyetleri toplamı 359.477,46 TL ve ayakta tedavi alan hastaların ise tüm tedavileri 204.458,00 TL, iş gücü kaybı maliyetleri 126.759,66 TL idi. Ayak bileği anterior talofibular bağ yırtığı nedeniyle operasyon geçiren 12 hastanın 7(%58,33)'si özel sektör, 5(%41,67)'i kamu personeli ve ayakta tedavi alan 219 hastanın 84(%38,36)'ü özel sektör, 135(%61,64)'i kamu personeli idi. FAAM skorunun spor alt ölçeği operasyon sonrası 1.ay $63,10 \pm 1,77(60,71-64,3)$, 12.ay $(92,38 \pm 5,71(88,14-100))$ $p < 0,001$ ve ayakta tedavi alan hastalarda 1.ay $65,33 \pm 5,31(60,71-72,67)$, 12.ay $92,94 \pm 11,85(64,3-100)$ $p < 0,001$ olarak tespit edildi. Operasyon geçirmiş hastaların tüm tedavileri 55.236,00 TL, iş gücü kaybı maliyetleri toplamı 73.594,70 TL ve ayakta tedavi alan hastaların ise tüm tedavileri 285.961,25 TL, iş gücü kaybı maliyetleri 170.584,16 TL idi. ACL yırtığı nedeniyle operasyonu geçiren 73 hastaların 28(%38,36)'i özel sektör, 45(%61,64)'i kamu personeli ve ayakta tedavi alan 152 hastaların 78(%51,32)'si özel sektör, 74(%48,68)'ü kamu personeli idi. FAAM skorunun spor alt ölçeği operasyon sonrası 1.ay $53,57 \pm 9,73(42,85-64,3)$, 12.ay $97,17 \pm 6,81(64,3-100)$ $p < 0,001$ ve ayakta tedavi alan hastalarda 1.ay $54,63 \pm 9,37(42,85-64,3)$, 12. Ay $95,61 \pm 7,26(64,3-100)$ $p < 0,001$ olarak tespit edildi. Operasyon geçirmiş hastaların tüm tedavileri 511.038,00 TL, iş gücü kaybı maliyetleri toplamı 548.050,00 TL ve ayakta tedavi alan hastaların ise tüm tedavileri 197.530,00 TL, iş gücü kaybı maliyetleri 108.687,76 TL idi. Aşil tendon rüptürü nedeniyle operasyonu geçiren 32 hastanın 21(%62,63)'i özel sektör, 11(%34,37)'i kamu personeli ve ayakta tedavi alan 34 hastanın 18(%52,94)'i özel sektör, 16(%47,06)'sı kamu personeli idi. FAAM skorunun spor alt ölçeği operasyon sonrası 1.ay $55,69 \pm 9,67(42,85-64,3)$, 12.ay $87,01 \pm 16,61(57,14-100)$ $p < 0,001$ ve ayakta tedavi alan hastalarda 1.ay $51,65 \pm 8,12(42,85-67,15)$, 12.ay $98,17 \pm 4,48(85,15-100)$ $p < 0,001$ olarak tespit edildi. Operasyon geçirmiş hastaların tüm tedavileri 161.209,00 TL, iş gücü kaybı maliyetleri toplamı 248.599,00 TL ve ayakta tedavi alan hastaların ise tüm tedavileri 35.834,00 TL, iş gücü kaybı maliyetleri 31.700,32 TL idi.

Çorum merkezde özel sektör olarak hizmet veren 7 halı saha, 13 ruhsatlı fitness ve spor merkezi, kamuya ait 3 kapalı spor salonu, belediyeye ait 3 kültür merkezi ve 12 parkta yürüyüş alanları bulunmaktadır. Spor yaralanmalarının meydana geldiği yerler ağırlıklı olarak özel sektöre aittir. Bu merkezler vergi mükellefi olarak kamu gelirlerine katkı sağlasa da yapılan hesaplamalardan da görüleceği üzere sporcuların neden olduğu kişisel maliyetler yanında dışsal ve gölge maliyetlerde hesaba katıldığında bu merkezler bütçe üzerinde önemli bir yük oluşturmaktadır. Yaralanma insidansı yüksek olan özel sektöre ait spor hizmeti veren merkezlerin yaralanma riski açısından incelenerek önlemler alınması için çalışmalara ihtiyaç vardır.

Spor Yapan ve Yapmayan Kadın Üniversite Öğrencilerinin Beden İmge Hoşnutluğu İle İletişim Becerilerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi¹

Sibel Yıldırım, Güner Çiçek, Faruk Yamaner

Bu çalışma, kadın üniversite öğrencilerinin sporla uğraşma durumuna göre beden hoşnutluğu düzeyleri ve iletişim becerisi düzeylerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmaya Hitit Üniversitesinde 4 fakülte ve 1 yüksekokul olmak üzere 5 farklı alanda öğrenim görmekte olan tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiş 196'sı aktif olarak spor yapan 364'ü spor yapmayan toplam 560 kadın öğrencinin gönüllü olarak katılımı sağlanmıştır. Çalışmada "Beden Bölgelerinden ve Özelliklerinden Memnuniyet Ölçeği" (BBMÖ) ve "İletişim Becerisini Değerlendirme Ölçeği" (İBDÖ) anketleri uygulanmıştır. Çalışmada İki farklı ölçek (BBMÖ) ve (İBDÖ) ile elde edilen ölçek puanları arasındaki ilişki parametrik olmayan Spearman's korelasyon katsayısı ile araştırıldı. Sosyodemografik özelliklere göre bağımsız iki grubun ölçek puanları karşılaştırmalarında parametrik olmayan Mann Whitney U testi kullanıldı. İki'den fazla bağımsız grubun ölçek puan karşılaştırmalarında Kruskal Wallis Varyans analizi (parametrik olmayan ANOVA) kullanıldı. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin İBDÖ ölçek puanları, sporla ilgilenme durumu ve spor türü değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Fakülte, ailede veya kendisinde kalıtsal bir hastalık olup olmadığı, gelir düzeyi, sporla ilgilenme düzeyi, spor yaşı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin BBMÖ ölçek puanları ise sporla ilgilenme durumu, spor türü, sporla ilgilenme düzeyi ve spor yaşı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ailenin eğitim durumu, ailede veya kendisinde kalıtsal bir hastalık olup olmadığı ve gelir düzeyi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. İki ölçek puanları arasında ise istatistiksel olarak zayıf düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak beden bölgelerinden hoşnutluğun öğrencilerde iletişim becerilerini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beden Hoşnutluğu, İletişim Becerisi, Spor

---

¹ . Yıldırım, Sibel (2018). *Spor Yapan Ve Yapmayan Kadın Üniversite Öğrencilerinin Beden İmge Hoşnutluğu İle İletişim Becerilerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Çorum, eserinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Ağ Kullanım Amacı İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

A. Saba Yalçın, İnci Açıköz

Sosyal ağ kavramı; ortak bir amaç doğrultusunda insanların düşüncelerini paylaşmalarını sağlayan ve iletişimi kolaylaştıran online bir oluşumdur. Hızlı ve yoğun değişimlerin yaşandığı gençlik döneminde iletişim kurmak amacıyla daha çok tercih edilebilmektedir. Üniversite öğrencileri, sosyal ağ siteleri ile kendilerini daha rahat ifade ederek, iletişim becerilerini geliştirme olanağına sahip olabilmekte ve/veya dersleri ile bağlantılı olarak bu oluşumu kullanmaktadır.

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinde, sosyal ağ sitelerini kullanım amacı ile iletişim stilleri arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek amacıyla planlanmıştır.

Veriler, sosyal ağ sitelerini kullanım amacı ölçeği (SAKÖ) ile iletişim stilleri ölçeği (İSÖ) kullanılarak toplanmıştır. SAKÖ üç alt boyut ve 14 maddeden İSÖ ise 4 alt boyut ve 31 maddeden oluşan ölçeklerdir. Çalışmanın örneklemini, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri fakültesinde öğrenim gören çalışmayı kabul eden, iletişim becerisi dersi alan 138 ebelik bölümü öğrencisi oluşturmuştur.

Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin açık, saygılı, ben merkezli olmayan, küçümseyici olmayan iletişim stillerine sahip oldukları belirlenmiştir. Açık iletişim kurabilen öğrenciler ile tanıma-tanınma amaçlı ($r=-0.186$), eğitim amaçlı ile sosyal ağ kullananlar arasında ($r=-0.169$) negatif yönde zayıf bir ilişki elde edilmiştir ($p<0.05$). Bu sonuç, öğrencilerin sosyal ağ dersleri ile ilişkili olarak çok kullanmadıklarını göstermektedir. Diğer iletişim stilleri (saygılı, ben merkezli, küçümseyici) alt boyutları ile sosyal ağ siteleri kullanım amacı ölçeği alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$).

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, sosyal ağ, iletişim becerileri.

Origami Çalışmalarının Öğretmen Adaylarının Uzamsal Düşünme Yeteneklerine ve Origaminin Matematik Dersinde Kullanımına Yönelik İnançlarına Etkisi

Asuman Duatepe - Paksu, Burçak Boz-Yaman

Matematik eğitimde son yıllarda origaminin kullanıma ilişkin çalışmaların sayısının arttığı görülmektedir. Çalışmalar genel anlamda origaminin duyuşsal açıdan olumlu etkiler sunarken, kavramsal öğrenmeye yönelik de katkılar sağlayabildiğine işaret etmektedir. Bu çalışmanın amacı origami çalışmalarının öğretmen adaylarının uzamsal düşünme becerilerine ve origaminin matematik dersinde kullanımına yönelik inançlarına etkisini belirlemektir. Çalışmanın katılımcılarını 2017-2018 öğretim yıllarındaki Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümünde “Kağıt Katlama ve Geometri” dersini alan son sınıf 21 öğretmen adayını oluşturmaktadır. Bu ders kapsamında öğretmen adayları araştırmacılar tarafından hazırlanan 8 katlama yönergesi ve bunlara bağlı 8 çalışma kağıdı kullanılarak platonik cisim katlama konusunda çalışmalar yapmışlardır. Çalışmanın verileri bu uygulama öncesi ve sonrasında Origaminin Matematik Dersinde Kullanımına Dair İnanç Ölçeği (Arslan, Işıkşal-Bostan, ve Şahin, 2013) ile Uzamsal Yetenek Ölçeği (Ekstrom, French, Harmon ve Derman, 1976) kullanılarak toplanmıştır. Toplanan verilerle uygulanan dersin katılımcıların origami ile matematik öğretimi üzerine inançlarına ve uzamsal yeteneğine etkisi değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcıların origaminin matematik eğitiminde kullanılmasına yönelik inançları ölçeğinin öntest ve sontest uygulamasında aldıkları puanlar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Ancak bu ölçeği oluşturan iki boyuta yönelik yanıtlar incelendiğinde katılımcıların bu ölçeğin matematik eğitiminde origaminin faydaları boyutundan aldıkları öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark bulunamazken, origami kullanılmasının sınırlılıkları boyutu öntest ve sontest aritmetik ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Çalışmanın uzamsal yetenek testine dair bulguları uzamsal yetenek testinin alt ölçekleri bakımından incelendiğinde katılımcıların kart çevirme ve kağıt katlama alt ölçeklerinin öntest ve sontest uygulamalarından aldıkları puanlar arasında fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Ancak uzamsal yetenek testi yüzey oluşturma alt ölçeğinden alınan öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

6. Sınıf Öğrencilerinin Niceliksel ve Niteliksel Orantısal Akıl Yürütme Problemlerinin Çözümünde Kullanılan Stratejiler

Asuman Duatepe - Paksu, Gül Sinem Pakmak

Bu çalışmada, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin niceliksel ve niteliksel orantısal akıl yürütme problemlerinde kullandıkları stratejilerin belirlenmesi ve bu stratejilerin öğrenciler tarafından nasıl kullanıldığına incelenmesi amaçlanmıştır. Verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Ege bölgesinde bir devlet okulunda öğrenim gören 20 altıncı sınıf öğrencisidir. Çalışmanın verileri, 5 niteliksel orantısal akıl yürütme problemi ve 5 niceliksel orantısal akıl yürütme problemi ile toplanmıştır. Çalışma sonucunda, niceliksel ve niteliksel orantısal akıl yürütme problemlerinde kullanılan 8 farklı orantısal akıl yürütme stratejisinin olduğu görülmüştür. Nitel orantısal akıl yürütme problemlerinde en sık kullanılan strateji ters orantı algoritması olurken, nicel orantısal akıl yürütme problemlerinde en sık kullanılan strateji birim oran stratejisi olmuştur. Diğer taraftan, öğrencilerin stratejileri kullanma biçimlerinin, niceliksel ve niteliksel orantısal akıl yürütme problemlerinin çözümünde bazı farklılıklar ve benzerlikler gösterdiği tespit edilmiştir. Genel olarak, nicel orantısal yürütme sorularında verilen sayılar üzerinden ilgili işlemleri yapma şeklinde kullanılan stratejiler, nitel orantısal akıl yürütme sorularında ifadeleri sayısallaştırma, sembolleştirme ya da çizim yapma şeklinde uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler, matematik derslerinde formal olarak orantısal akıl yürütme becerilerini içeren konuları görmemişlerdir. Bu sebeple, çalışmanın sonuçları öğrencilerin informal akıl yürütmelerine dayalı olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretmen Adaylarının “Üniversite Eğitimi” Kavramına Yükledikleri Duygusal Semantik Değerlerin Analizi

Gülay Ekici, Volkan Duran

Bu araştırmada “öğretmen adaylarının üniversite eğitimi kavramına yükledikleri duygusal semantik değerler hangi yönde eğilim göstermektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Araştırma nicel çalışma modelinde ve tarama desenine göre hazırlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu toplam 85 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmanın verileri üniversite eğitimi kavramıyla ilgili semantik farklılık ölçeğiyle elde edilmiştir. Ölçek iki uçlu 13 zıt sıfat çiftinden oluşmaktadır. Bu ölçekte 5 dereceli puan aralığının kullanımı tercih edilmiştir. Sıfatlar olumludan başlayarak daima, genellikle, kısmen, genellikle ve daima şeklinde değerlendirmeye alınırken, olumsuz sıfatlar tam tersi şekilde puanlamaya alınmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .96 olarak hesaplanmıştır. Bu süreçte SPSS-20 ve NVivo9.3 programlarından yararlanılmıştır. Çalışmada NVivo9.3 programıyla model hazırlanmıştır.

Çalışmanın sonunda; öğretmen adaylarının semantik farklılığa göre üniversite eğitimi kavramına yükledikleri değerlerin pozitif yönde olduğu tespit edilmiştir. Üniversite eğitimi kavramını en fazla değerli ve geliştirici olarak algılamaktadırlar. Diğer taraftan öğretmen adaylarının üniversite eğitimi kavramına yükledikleri pozitif duygusal semantik değerler arasında ise planlı, anlamlı, zevkli, gerekli ve iyi algılarının yer aldığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının üniversite eğitimi kavramına yükledikleri negatif duygusal semantik değerler arasında ise zor, karmaşık, yorucu ve uzak algılarının yer aldığı belirlenmiştir. Araştırma sonunda, farklı ölçme araçlarıyla belirlenen sonuçları destekler ve detaylandırır sonuçlar elde edilmiştir. Literatürde konuyla ilgili semantik farklılık ölçeğiyle yapılmış araştırmanın olmaması bu araştırma sonuçlarının önemini arttırmaktadır. Bu araştırma sonunda, öğretmen adaylarının semantik farklılığa göre üniversite eğitimi kavramına yükledikleri değerlerin pozitif yönde olduğunun belirlenmesi, öğretmen adaylarının üniversite eğitimi kavramına verdikleri önemi belirtmektedir. Çalışma sonunda konuyla ilgili önerilere yer verilmiştir.

Öğretmen Adaylarının Gözlem Becerilerinin İncelenmesi

Volkan Duran, Gülay Ekici

İnsanlar dünyaya geldikleri andan itibaren gözlem yapmaya ve çevrelerini duyumsayarak öğrenmeye başlarlar. Çünkü insanlar, duyumsayarak öğrenir, algılayarak düşünür ve kavrayarak akıl yürütür. Bandura'nın sosyal öğrenme kuramı, gözlemlerin öğrenme sürecindeki etkisini göstermesi açısından, manidar bir örnektir. Bu model öğrenmenin temelinde "taklit, gözlem ve model alma"nın olduğunu belirtir. İnsanlar, dünyaya ilk geldiklerinde duyumlara yani verilere bağlıdırlar (Tekerci, 2015). Küçük çocuklar daha çok nitel verilere dayalı gözlemler yaparken, daha büyük çocuklar eğitim aldıkça gözlemlerini nicel hale getirebilirler. Erken dönemlerde çocuklar, nesnelere ve olayların belirli özelliklerine odaklanırken, yaşları ilerledikçe daha detaylara dikkat edebilir, nesnelere benzerlik ve farklılıklarına göre gruplayabilir, belirli bir kurala göre sıralayabilir, belirli bir ilkeye göre sınıflandırabilirler (Harlen, 1999).Düşünmenin başlangıcı, duyumlarla ve gözlemlerle başlar. İnsanlar dünyayı önce duyumlarını düzenleyerek algılamaya ve yorumlamaya başlarlar. En iyi öğrenmeler, duyumların dahil olduğu öğrenme süreçleridir (Tekerci, 2015). Gözlem aynı zamanda zihinsel bir aktivitedir ve bundan sadece duyu organlarının uyarılması sorumlu değildir. Genellikle gözlem salt duyumsama olarak görme olarak ele alınmasına rağmen, bir problemin içeriğiyle ilgili olan sonuçların ilgisiz olanlardan ayırt edilmesini içerdiği açısından bilişsel bir aktivitedir. Genelde başlığundan da anlaşıldığı gibi, bilimde gözlem sadece görme ile veya duyumsama ile yapılan bir süreç değildir. Birçok olay vardır ki gerçek gibi görünebilirler, fakat gerçek olmaları gerekmez. Yağmurlu bir havada gökyüzüne baktığımızda, şimşek çakmasını gözlemlerken, önce yıldırımları görürüz sonra gökgürültüsünü duyarız, fakat bu durum ikisi arasında bir ilişki olduğunu gösterse bile hanginin önce veya sonra olduğu konusunda bize net bir bilgi vermez çünkü ışık sestten daha hızlıdır. Belki ikisi aynı anda oluşabilir ve ışık sestten daha hızlı olduğu için önce yıldırımları görür sonra şimşek çakışını duyabiliriz, ya da önce gök gürler sonra yıldırım oluşur ama yine ışık sestten hızlı olduğu için, önce yıldırımını görüp sonra gökgürültüsünü duyarız veya da olay tamamen gördüğümüz gibi olabilir. Bu bağlamda bilimsel gözlemler, olgular ve olaylar insan gözlemciler tarafından duyumsandığı zaman, kişisel deneyimlerin sınırlamalarını göz önünde bulundurmaya içerir. Bakmak ile görmek arasında farklılıklar vardır. Görme olayı direkt olarak beyinle ilgilidir. Algılama olayı verilerin beyine gönderilmesi ile gerçekleşmektedir. Hatırlama olayının gerçekleşmesi için bakılan şeye dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu sebeple görme olmadan algılama olmayacağı için, algılamanın temelini görmek oluşturmaktadır (Demir, 2007). İlk görme düzeyi, nesne düzeyinde bakıştır. Bu doğrudan, algılanan gerçeğin o anki algılara yansımalarını içerir. İkinci düzey ise işlevsel düzeydir ki bu düzeyde, kişi etrafındaki nesnelere, belirli amaçlarına, işlevlerine veya faydasına göre sınıflandırır. Örneğin, elma tadı güzel, yenmek için var olan bir meyvedir. Üçüncü düzey olgu düzeyidir ki bu düzeyde, artık çeşitli olaylardan genellenmiş olgular ele alınır, örneğin, elmaların ağaçtan düşüşünün gözlemlenmesi veya elmanın oluşma dönemlerinin fark edilmesi gibi. Dördüncü düzey kavram düzeyidir ki bu düzeyde kavramlar belirli sistematik düzlemde incelenir ve ele alınır. Elma kavramının bir hiyerarşi içerisinde ele alınması, elma türlerinin karşılaştırılması gibi. Beşinci düzey, ilke düzeyidir. Bu düzeyde çeşitli ilkeler ve değerlere göre bir referans dizgesine göre değerlendirme yapılır. Görüngüler arkasındaki, örüntüler farkedilir ve yönelimleri sezilir. Lezzetli ve olgun bir elmanın yetişmesi için gerekli şartların neler olduğunun bilinmesi gibi. Son aşama ise kural düzeyinde gözlemdir ki bu düzeyde görüngülerin arkasındaki temel kurallar bilinir, buna göre yorumlanır. Elma yetiştirirken, ağaçları az sulamanın elmayı lezzetsiz kılması gibi. Çocuklar genelde gözlemlerini nesne düzeyinde yaparlar çünkü algısaldırlar. Bununla beraber yeterli eğitsel etkinliklerle onların üst düzeyde gözlemler yapması sağlanabilir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin gözlem düzeyleri yazarlar tarafından belirlenen bakma düzeyi, işlevsel düzey, olgu düzeyi, kavram düzeyi, ilke düzeyi ve kural düzeyi açısından ele alınmıştır. Çalışmada, Rehberlik ve Psikolojik Danışma ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde eğitim gören yaklaşık 60 öğrenciye yaklaşık 5 dakikalık fen ve psikoloji alanıyla ilgili iki farklı video izletilmiş, her videoyu izlerken videodaki olay, kavram ve temel temayla ilgili gözlemlerini yazmaları istenmiştir. Elde edilen veriler, gözlem düzeyleri açısından içerik analiziyle incelenmiş ve sınıflandırılmıştır. Bulgular tam metinde verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Gözlem Becerisi, Bilimsel Düşünme, Akıl Yürütme

Sağlık Sistemi Hedefleri Açısından OECD Ülkelerinde Bir Performans Değerlendirmesi: Logit Model Uygulaması

Canser Boz, Emrah Önder, Cem Gürler

DSÖ'ne göre sağlık sistemlerinin temel hedefleri üç başlık altında toplanmaktadır. Bunlar; toplumun sağlık statüsünün yükseltilmesi yani iyi sağlık, sağlık sisteminin toplumun beklentilerine karşılık verebilmesi yani cevap verebilirlik ve hasta olma durumundan kaynaklanan bedellere ilişkin finansal koruma sağlamak ve toplumun adil bir şekilde sağlık sisteminin finansmanında yer almasını sağlayacak bir yapı yani adil finansmandır. Bu çalışmanın temel amacı da DSÖ'nün belirlemiş olduğu sağlık sistemi hedeflerinden iyi sağlık ve adil finansmandaki başarıya göre OECD ülkelerinin sağlık sistemi performans analizini gerçekleştirmek ve bu performans üzerinde etkili olan faktörleri açıklamaktır. Ülkelerin sağlık sistemi performansını değerlendirme doğumda beklenen yaşam yılı ve cerrahi bakım için katastrofik harcama riski olan hanehalkı oranı kullanılmıştır. Veriler dünya bankasından elde edilmiştir. Ülkelerin performans durumu Üzerinde Etkili olan faktörleri açıklamada ise Logit Regresyon Modelinden yararlanılmıştır. Analiz için E-Views 9,0 paket programı kullanılmıştır. Modelden elde edilen sonuçlara göre kamu sağlık harcamalarının toplam sağlık harcamaları içindeki payı toplam sağlık harcamalarının Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla (GSYH) içindeki payı ile modelin bağımlı değişkeni olan OECD ülkelerinin performansı durumu arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sağlık harcamalarının GSYH'ye oranının ve sağlık harcamaları içinde kamu harcamalarının payının artması ile OECD ülkelerinin beklenen yaşam yılı ve katastrofik sağlık harcamaları açısından sağlık sistemi performansının görece başarılı olma olasılığının da artacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beklenen Yaşam Yılı, Sağlık Sistemi, Katastrofik Sağlık Harcaması, Sağlık Harcaması

Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri Kullanılarak G20 Ülkelerinin Ekonomik Performans Değerlendirmesi

Emrah Önder, Canser Boz, Cem Gürler

Ekonomik performans değerlendirme veya makro-ekonomik parametreler dikkate alınarak ülkelerin sıralanması problemi bünyesinde kriter ve alternatif bileşenleri bulunan bir tür Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) problemidir. Ülkelerin ekonomi konusunda karar vericileri sürekli birçok performans parametresini takip etmelidir. Bu sayede zamanında ve uygun stratejiler oluşturabilir ve önlemler alabilir. Uygun performans ölçüleri izlenerek hükümetler uzun vadeli bakış açısı benimseyebilir ve ülkenin kaynaklarını en etkin şekilde kullanabilirler. G20, 19 ülke ve Avrupa Birliği'nden oluşuyor. Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye G20 ülkeleri grubunda yer alan 19 ülkedir. Bu çalışmanın amacı gayri safi yurtiçi hâsıla, enflasyon, cari işlem dengesi, genel devlet brüt borcu, genel yönetim geliri, genel hükümet toplam harcamaları, işsizlik, toplam yatırım, işsizlik oranı, ihracat hacmi, ithalatı hacmi vb. değişkenlerinden yararlanarak ve ÇKKV yöntemleri kullanarak G20 ülkelerinin makro-ekonomik performanslarına göre sıralanmasıdır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre Çin en istikrarlı ülke durumundadır. Türkiye, Suudi Arabistan ve Arjantin ise en yüksek varyansa sahip ülkelerdir. Suudi Arabistan'ın varyansının yüksek olmasının nedeni ise petrol fiyatlarında meydana gelen dalgalanmalardır.

Anahtar Kelimeler: G20, Makro - Ekonomi, Performans, Çok Kriterli Karar Verme

Çok Kriterli Karar Verme Yöntemlerini Kullanan Spor Çalışmalarına Bakış

Cem Gürler, Emrah Önder, Canser Boz

Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP), TOPSIS, VIKOR gibi Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri (ÇKKV) pek çok farklı alanda pek çok farklı probleme uygulanmıştır. Sporla ilgili literatür incelendiğinde kulüplerin finansal ve sportif performansları, antrenörlerin değerlendirilmesi, sporcuların değerlendirilmesi, sporcu transferi, fikstür gibi konularda ÇKKV yöntemleri kullanıldığı gözlenmiştir. Mevcut çalışmanın amacı spor ile ilgili literatürde bulunan ÇKKV çalışmalarının irdelenmesidir. Çalışmada, 2011 ile 2018 yılları arasında yayınlanan 32 makale yer almaktadır. Makalelerin 7'si 2017 yılında, 6'sı 2014 yılında yayınlanmıştır. İncelenen makalelerin 11 tanesinin sorumlu yazarının ülkesi Çin, 8 tanesinin sorumlu yazarının ülkesi Türkiye, 4 8 tanesinin sorumlu yazarının ülkesi ise İran'dır. Çalışmalar incelendiğinde, en çok tercih edilen ÇKKV tekniğinin, 16 çalışmada yer alan AHP olduğu tespit edilmiştir. AHP'den sonra en çok kullanılan yöntem ise 7 makalede kullanılan TOPSIS yöntemidir. Ayrıca 19 çalışmada 1 yöntem, 11 çalışmada ise 2 farklı yöntem uygulanmıştır. Makalelerden 6'sı takımları değerlendirmiş, 5'i sporcu seçimine odaklanmış ve 4'ü kulüplerin finansal performanslarını incelemiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Performans, ÇKKV

A Content Analysis for Influencer's Product Placement Practices in Different Categories

Aysel Aktaş, Serap Bozkurt

The development of communication technologies has brought new communication dimensions to marketing, advertising, and media areas. It has created changes and transformations in which the consumer has control over, when and how to interact with the brand and the control of this brands becomes more difficult. These new digital methods and systems, which have evolved in terms of marketing and advertising, have created new opportunities, experience mediators and practices for the communication and sharing experiences.

Internet usage and the rapid increase of users in recent years, cause the development of advertising and advertising applications, it enabled advertisers to process consumer data and to achieve consumer insights more effectively. The increase in the number of ad-blocking applications that emerged with technological developments, advertisers to create different strategies in this direction and to use different mass media tools. In order to make a healthy purchasing decision in the environment of insecurity, which increases with the limitlessness of information sharing; The recommendations of these new experience mediators which approved by the community, popular and has a large number of followers were particularly needed. Brands have been increasingly used to communicate with consumers through these experience mediator, which are seen as reliable and sincere sources of information in sharing their brand experience. Influencers have played a leading role as new experience mediators in word-of-mouth advertising.

In this research, the product experiences of the Macro Influencers, who are the new experience mediators, are discussed and defined with the contents they share in their social accounts in different categories. The scope of this research, 800 Instagram shares in different categories were analyzed by content analysis method. Product story integration, interactivity, interaction level, product placement format and the differences between the categories were revealed and the result was shared.

Key Words: Influencer Marketing, Product Placement, Interactivity, Instagram, Content Analysis, Macro Influencers.

A Research About Fanzine Recognition in Instagram

Zeliha İnci Asal, Serap Bozkurt

Fanzines what the main purpose is to create a new form that has its own unique, unlabeled, uncensored and artistic concerns about every conceivable subject such as literature, sports, music, politics. Also, there are alternative publications which are reconstructed with creator's perspective, became a completely different message and form by disrupting many literary/visual texts.

The first fanzine examples of the world came out in the 1920s, reflecting the stories of science fiction fanatics. Then, in the 1970s, it developed and spread all over the world with the effect of the 1968 Youth Movement. This independent art production, which rejects the ordinary and traditional order in society, that appears as an alternative media and reflects the form of communication of its creator. It also has difficulty in finding an exhibition area with its libertarian spirit and form. For this reason, it is not yet discovered by young people who have a close relationship with art and design.

Turkish Fanzine history based on the old concept in Turkey but sub-culture with the help of new interactive distribution channels began a new recognition. social media has an important role in spreading the fanzine culture. Fanzines, which are trying to reach a new generation of followers through social media and have found a quite different distribution and production area in the new and traditional sense. When the increase in the number of fanzine accounts on Social Media, attract the attention of people (except for fanzine followers) who do not know this alternative media. This will promote the recognition of the fanzine culture to a certain extent.

In this research, there is data of six fanzine account of Instagram which is a widely used interactive social area in Turkey. The follow-up and recognition rates of the fanzines, which are the subject of research using Instagram social media network, are explained with graphs and situation of Turkish fanzine in digital media were examined.

Key Words: Fanzine, Alternative Media, Communication, Art, Broadcasting, Design, Social Media, Instagram

Spor Giyim Mağazaları Tasarımında Deneyimsel Pazarlamadan Faydalanarak Müşteri Mutluluğunu Sağlanmasına Bir Örnek

Ayşegül Durukan

Alışveriş mekanlarının, mimari tasarımının niteliği tartışma götürmez bir değere sahiptir. Mimari forma taşınan muhtemel tüm aksiyonların uygunluğu bu demek ki mekan içerisinde insanların yapabileceği eylemler ancak mimari formun tasarımı tarafından izin verilmiş, kısıtlanmış veya belirlenmiş olmaktadır. Hiçbir şüpheye yer bırakmaksızın, tasarlanmış alanların insanların psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçları üzerinde çok büyük etkisi bulunmaktadır. Bu sebeple mimari tasarım süreçleri öncesi spesifik ihtiyaçları anlamak ve belirlemek başlıca öneme sahiptir. Mimari tasarım ile birlikte perakende sektörünün ve tüketicilerin ihtiyaçlarını anlamak ve tanımlayabilmek için disiplinler arası bir yaklaşımı uygulamak çok büyük önem taşımaktadır. Günümüz globalleşen dünyasında pazarın rekabetçi yapısı göz önüne alındığında, rakiplerden farklılaşmak ve tüketicilere farklı değer önerileri sunmak zorunluluk haline gelmiştir. Bu nedenle mimari tasarım süreci sırasında pazarlama stratejilerini incelemek ve mimari tasarıma uyarlamak özgün alışveriş alanları yaratılmasına olanak tanımaktadır. Çeşitli pazarlama stratejileri arasında deneyimsel pazarlama metodu bu yaklaşım için en faydalı model olarak görülmektedir. Deneyimsel pazarlama metodu, insanları belirli tüketici kalıpları ile tanımlayarak değil psikolojik doğaları ve ihtiyaçlarını anlamaya odaklanarak farklılaşmaktadır. Bahse konu bu metot " İnsanları ne mutlu eder ?" sorusuna yoğunlaşmaktadır. Psikologlara göre mutluluk veren deneyimler insanları maddi alışverişlerden daha fazla mutlu etmektedir. Bu noktadan hareketle söylenebilir ki tüketiciler için deneyim tasarlamak mutlu müşterileri elde tutma olasılığı sağlamaktadır. Bu sebeple mimari öğeleri kullanarak deneyimsel alanlar yaratmak disiplinler arası yaklaşım ile çok boyutlu bir tasarım yapılmasına yardım eder ki bu da tüketici için ihtiyacına özel alanlar sunmak anlamına gelmektedir. Spor giyim mağazaları düşünüldüğünde bu yaklaşım ile yapılan mağaza tasarımlarının önemi daha da artmaktadır. Spor aktiviteleri günlük hayatta herkesin parçası olmak istediği bir nitelik taşıdığından dolayı, tüketicilerin kolayca spor yapabileceklerini hissettiren spor ürünlerini görüp deneyimleyebilecekleri bir mekan içerisinde alışveriş yapmaları onları hayallerine daha fazla yaklaştırabilecekleri bir nitelik taşımaktadır. Bu yaklaşım ile yapılandırılmış spor alışveriş mekanları insanların üzerinde deneyimsel alışveriş mekanlarının yarattığı pozitif etkiyi gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mimari Tasarım, Spor Giyim Mağazası, Deneyim, Deneyimsel Pazarlama, Deneyimsel Alışveriş Mekanları

Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Okan Sarıgöz

Bilgisayarların ve bilgisayarla ilgili materyallerin öğrenme, öğretme aktivitelerinde ve okul, yönetici, öğretmen ve öğrencilerin yapmış olduğu tüm faaliyetlerde etkin olarak kullanılmasına bilgisayar destekli eğitim denilmektedir. Bilgisayar destekli eğitimde öğretmen sınıfta konuyu işlerken sahip olduğu bilgisayar donanım ve yazılım imkânlarına, işlenen konunun ve öğrencilerin özelliklerine göre bilgisayarı ve bilgisayarla beraber kullanılabilecek araç gereçleri gerek öğrencilerin dikkatini çekmek gerekse de daha kalıcı izli öğrenmeleri sağlayabilmek için mutlaka kullanılmalıdır. Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının bazı demografik değişkenlere bağlı olarak bilgisayar destekli eğitim hakkındaki görüşlerini belirleyebilmektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı farklı bölümlerde okuyan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitim hakkındaki tutumlarını belirleyebilmek amacıyla veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarına bilgisayar destekli eğitim yapmaya ilişkin tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, bayan öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitime yönelik tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir görüş farkının olmadığı, bilgisayar destekli eğitimin öğrencilerin yaratıcılığını arttırdığı ve öğrencileri derste daha aktif hale getirdiği gibi sonuçlara da ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Bilgisayar destekli eğitim, Teknoloji, Tutum, Öğretmen adayı

Türkiye’de Biyoteknoloji Eğitimi

Esin Başaran

Biyoteknoloji; biyoloji, moleküler biyoloji, biyokimya, genetik, fizyoloji, mikrobiyoloji gibi bilimlerin yanında çeşitli mühendislik dallarının katkıda bulunduğu disiplinler arası bir bilim dalıdır. Bu çalışma ülkemizde biyoteknoloji eğitimine ışık tutmak amacıyla planlanmıştır. Biyoteknolojideki gelişmeler, insan sağlığından tarıma, gıda üretiminden hayvancılığa, enerji üretiminden atıkların giderilmesiyle çevrenin iyileştirilmesine kadar yaşamın pek çok alanını kapsar. Biyoteknolojide gelişmeler bu bilim dalının diğer bilimlerden ayrı bir eğitiminin olması gerekliliğini ortaya koymuştur. Türkiye’de şu an 16 farklı üniversitede Biyoteknoloji lisans eğitimi verilmektedir. Tarımsal Biyoteknoloji eğitimi 9 farklı üniversitede Ziraat Fakülteleri bünyesinde sürdürülmektedir. Tarımsal Biyoteknoloji eğitimi ilk olarak, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi’nde 1953 yılında başlamıştır. Biyoteknoloji’nin farklı alanlarında, 30 üniversitede yüksek lisans eğitimi, 19 üniversitede ise doktora eğitimi verilmektedir. Bunların yanı sıra Biyoloji anabilim dalının altında Biyoteknoloji alanında da yüksek lisans ve doktora eğitimleri sürdürülmektedir. Ankara Üniversitesi Biyoteknoloji Enstitüsü ülkemizin ilk disiplinler arası biyoteknoloji lisansüstü eğitim enstitüsüdür. Ülkemizde biyoteknolojik uygulamalar istenilen düzeyde değildir. Biyoteknolojik araştırmaların, laboratuvar ortamı gerektirmesi, kullanılan malzemelerin birçoğunun yurt dışından gelmesi nedeniyle çok maliyetli olması kısıtlayıcı faktörlerdir. Çalışmaların projelendirilmeden yapılması bu nedenle olanaksızdır. Araştırma olanakları sebebiyle, bu alanda yetişmiş bilim insanları yurtdışında çalışmalarını yürütmektedir, bu da beyin göçü anlamına gelmektedir. Dünyada birçok ülke, biyoteknolojik araştırmalarda ve bu araştırmalarla yeni ürünlerin oluşturulmasında yarış halindeyken ülkemizin bu yarışın dışında kalması kabul edilemez. Bu alanda eğitimin belli standartlar dahilinde gerçekleştirilmesi, projelere olan desteğin artırılarak yaşamın birçok alanında gelecek vadeden bu teknolojinin önünün açılması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Biyoteknoloji, eğitim, lisans, lisansüstü

Üniversite Öğrencilerinin Spor Tesisleri ve Spora Katılım Hakkında Düşüncelerinin Değerlendirilmesi

İlkay Orhan

Bu araştırma, Akdeniz Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin Üniversitenin spor tesisleri hakkındaki görüşlerini ve kullanılabilirlik durumları ile sportif organizasyon ve uygulamalar hakkındaki görüşlerini belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmış ve veriler, yüzde (%) ve frekans (f) değerleri kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmaya Akdeniz Üniversitesinde, farklı fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören toplam 400 öğrenci (Kadın=158, Erkek=242) katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %24,8'i lisanslı olarak spor yapmaktadır. Öğrencilerin spora katılım açısından %36'sı sporcu olarak katılmakta, %24,3'ü rekreasyon amaçlı katılmakta, %25,5'i seyirci olarak katılmakta ve %14,2'si de hiçbir şekilde spor etkinliklerine katılmamaktadır. Araştırma bulgularına göre; öğrenciler genelde tesislerin yerlerini bilmekte (%69,5) ancak çoğunluğu kısmen yeterli bulmaktadırlar (%42,3). Öğrenciler, üniversitede yapılan spor organizasyonlarını yeterli bulmamaktadır ve bu aktivitelerle ilgili duyurulardan da kısmen haberdar olmaktadır. Ayrıca araştırmada, öğrencilerin spor branşlarına katılma ve rekreasyon amaçlı spor yapma istekleri, yöneticiler tarafından doğru değerlendirilmemektedir. Buna bağlı olarak öğrenciler, spor tesislerinin yönetiminin Spor Bilimleri Fakültesinde olması gerektiği görüşündedir (%75,5). Öğrenciler spor tesislerini çok az oranda kullanabildiklerini belirtmişlerdir (%28,2), önemli bir oran kısmen kullanabildiğini belirtmiştir (%47,3). Tesisleri kullanamama nedeni olarak da öğrenciler, tesislerdeki derslerin yoğunluğunu belirtmişlerdir (%20). Tesisleri kullananların en fazla %25'i tenis kortlarını, %20,5'i de halı sahayı kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Sonuç olarak bu çalışmada; öğrencilerin spor tesisleri ve organizasyonları hakkında kısmen bilgi sahibi oldukları ancak spor tesislerini etkin kullanamadıkları görülmüştür. Ayrıca yöneticilerin öğrencilerin spor ve da sportif etkinliklere yönlendirmede yetersiz kaldıkları görülmüştür. Bunun yanında öğrenciler, spor tesislerinin mevcut yönetiminin Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığından Spor Bilimleri Fakültesine geçmesi gerektiği görüşündedirler. Tüm bu sonuçlardan sportif organizasyon ve yönetim açısından üniversitenin öğrencilerle daha güçlü iletişim kurmaları gerektiği sonucu çıkarılabilir. Dolayısıyla, öğrenci ilgileri doğrultusunda, yeni faaliyetler planlanarak uygulamaya dönüştürülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, spor tesisi, spora katılım, rekreasyon.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Epistemolojik İnançlarının İncelenmesi

Akın Karakuyu, Ahmet Uyar

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyet, mezun oldukları lise türü ve genel akademik ortalamalarına göre epistemolojik inançlarını incelemektir. Çalışmaya sınıf öğretmenliği son sınıfında eğitim gören 272 öğrenci katılmıştır. Veriler katılımcılardan Epistemolojik İnançlar ölçeği kullanarak toplanmıştır. Çalışma tarama modelinde bir çalışmadır. Verilerin analizinde bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkenine göre kadınların lehine, akademik ortalama değişkenine göre ortalaması 3,51 - 4,00 arasında olanlar lehine anlamlı farklılıklar bulunurken mezun oldukları lise türüne göre herhangi bir anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Epistemolojik İnançlar, Epistemoloji, Sınıf Öğretmeni Adayları

Disiplinler Arası Beslenme Eğitiminin Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sağlığı Geliştirme Davranışlarına Etkisi

Hatice Mertoğlu, Ahmet Burak Şenöz, Ayşenur Bahar

Eğitimde geleneksel disiplinler modele alternatif olarak geliştirilen disiplinler arası yaklaşım ile öğrencilerin gerçek yaşam problemlerine çözüm üretirken bütünsel bir bakış açısına sahip olmaları hedeflenmektedir. Bu çalışmada, disiplinler arası yaklaşımla verilen beslenme eğitiminin öğretmen adaylarının sağlığı geliştirme davranışlarına etkisi araştırılmıştır. Araştırmada yöntem olarak, nicel araştırma desenlerinden deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2016-2017 öğretim yılında İstanbul ilindeki bir devlet üniversitesinin fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 60 öğretmen adayı oluşturmuştur. Çalışmada, deney ve kontrol grubu öğrencilerine demografik bilgi formu ve öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını belirlemek için Sağlıklı Yaşam Biçimi Ölçeği II (SYBDÖ-II) uygulanmıştır. Verilerin istatistiksel analizini gerçekleştirmek üzere SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. SYBD ölçeği son-test verileri analiz edildiğinde, iki grubun, dört alt boyut (Fiziksel aktivite, beslenme, manevi gelişim ve stres yönetimi) ve ölçeğin geneline ilişkin puanları arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p<.05$). Araştırma sonuçları incelendiğinde, disiplinler arası beslenme eğitiminin, öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışları düzeyleri üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Araştırmada elde edilen bilgiler tartışılmış ve öneriler getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: sağlıklı yaşam biçimi davranışları, disiplinler arası yaklaşım, beslenme eğitimi, fen bilgisi öğretmen adayları.

Neo-Liberalizm Medyayı Nasıl Etkiledi?

Ayhan Yiğiter, Fırat Ata

Bu çalışmada neo-liberalizmin etkisiyle özelleşme süreçlerinin medyayı kamu yerine özel sektörün kontrolüne nasıl geçirdiği anlatılmaya çalışılmıştır. Günümüzde bireyler yoğun olarak medyanın etkisi altındadır. Bir toplumun, en yaygın kabul gören değerlerinin belirleyicisi medyadır. Medyanın denetimi ile birlikte gelişen kitle kültürü, kültürün üreticisi ve koruyucusu olan toplumun denetiminden çıkmış ve tamamen ticari amaçlı olarak kültür endüstrisi tarafından yapay, tek tip ve seri olarak üretilmeye başlanmıştır. Medyanın temel taşıyıcılığını üstlendiği kitle kültürü bombardımanı, toplumu ayrıştırıp parçalamakta ve kendi geleneksel kültürüne yabancılaştırmaktadır. Toplumsal çözülme, bireyleri birbirine bağlayan ortak değerlerin -törelerin, geleneklerin, göreneklerin çarpıtılması ya da aşırı abartılarak eğlencelik hale getirilmesi- erozyona uğraması, içinin boşaltılması ile kendini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Neo-liberalizm, Küreselleşme, Medya

Karl Marks'ın Görüşlerinin Günümüz Medyası Üzerindeki Yansımaları

Ayhan Yiğiter, Fırat Ata

Bu çalışmada ideoloji, Marksizm ve Marksizm'in medyaya etkileri üzerine bir literatür taraması yapılmıştır. Radikal dönüşümlerin gerçekleştiği alanlardan biri olan, medya ve kitle iletişim araçları, bilgi toplumuna geçiş sürecini yaşayan siyasal ve sosyal yapıları şekillendirmede önemli bir etkiye sahip olmuştur. Çalışmada geçmişten günümüze Marksizm'in toplum üzerindeki etkileri ve zaman içindeki yeri ve önemi ile medyaya etkileri anlatılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Marksizm, Küreselleşme, Medya

“Yüzüklerin Efendisi” Örneği Özelinden Transmedya Hikâyeciliği

Gülsüm Çalışır -Tuğçe Aydoğan Kılıç

Değişen dünya ve teknoloji ile birlikte, insanlığın yaşamında da pek çok değişim ortaya çıkmıştır. Web 2.0'ın yaygınlaşmasıyla birlikte internetin daha interaktif şekilde kullanılmaya başlanması her alanda olduğu gibi ekonomik alanda da etkili olmuştur. Bu sayede pazarlama iletişimi için yeni bir uygulama alanı doğmuştur. Buna göre sanal ortamda yeni tüketicilere ulaşmak, onlarla iletişim kurmak ve söz konusu iletişimi sürdürülebilir kılmak adına müşteri ve marka sadakatini artırmak önemli hale dönüşmüştür.

Günümüzde markalar, internetin yaygın kullanımı ile birlikte pazarlama iletişimi kapsamında tüketiciye daha kolay ulaşabilir duruma gelmiştir. Bu durumun bir avantaj olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu avantajın yanı sıra, mesaj bombardımanı yaşayan tüketicinin zihninde diğer markalardan sıyrılıp yer edinmek gibi bir zorluk da ortaya çıkmıştır. Her gün binlerce marka mesajına maruz kalan tüketici, zamanla kendisine iletilen mesajlara duyarsızlaşmakta ve büyük bütçelerle hazırlanan reklamlar da böylelikle amacına ulaşmamaktadır.

Bir markanın hedef kitesiyle kurduğu duygusal bağ ne kadar yoğunsa, marka sadakati oluşturma şansı o kadar fazladır. Tüketicilere ulaşarak, onların zihninde yer edinmek ve marka bağlılığı yaratmak için kullanılan tekniklerinden birisi de Transmedya hikâye anlatıcılığıdır. Adı geçen kavram, ilk olarak Henry Jenkins'in “Yakınsama Kültürü” adlı kitabında ele alınmıştır. Transmedya hikâyeciliğinde tüketici, hem geleneksel hem yeni medya yoluyla markanın oluşturduğu ürüne katkı sağlamaktadır. Herhangi bir mecra da başlayan iletişim, giderek farklı mecraları da sürece dahil etmektedir. Bunun sonucu olarak süreç içerisinde aktif rol olan hedef kitle ile uzun süren bir etkileşim yaşanmaktadır. Kendisini hikâyenin gelişiminin bir parçası olarak hisseden hedef kitle, zaman içerisinde tanıtılan markayı benimsemektedir. Böylelikle marka, hedef kitesini kampanya sürecine gönüllü olarak dahil etmiş olmaktadır.

Bu çalışmada başlangıçta bir roman olarak yayınlanan, sonrasında filmi çevrilen, bilgisayar oyunlarına konu olan ve daha birçok farklı mecra dan hedef kitle ile etkileşim kurmaya çalışın “Yüzüklerin Efendisi” örneği özelinde transmedya kullanımının ne şekilde yapıldığı incelenmiştir. Buna göre transmedya ile kurulan iletişimin hedef kitle ile daha uzun süre etkileşim içinde olunmasına olanak sağladığını söylemek mümkündür. Transmedyal anlatım ve klasik pazarlama yöntemleri arasındaki farkların da ele alındığı çalışmada, pazarlama iletişimindeki değişimlerle birlikte her mecra da aynı mesajı iletme yolunun ortadan kalkarak, farklı mecralardan hedef kitle ile daha etkili iletişim kurulduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak transmedyal anlatı yoluyla oluşturulan kampanyaların markalara katkısı gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Transmedya, Hikâye Anlatıcılığı, Yüzüklerin Efendisi, Pazarlama İletişimi.

Yaşlıların Gözünden Kişilerarası İletişimin Değişen Yüzü

Gülsüm Çalışır - Tuğçe Aydoğan Kılıç

“Ürün ve hizmet kalitesinden bahsediyoruz, peki ya ilişkilerimizin kalitesinden, iletişim kalitesinden, birbirimize karşı verdiğimiz sözlerin kalitesinden ne haber?” Max de Pree

“Sen değiştiğinde, her şey değişir.” Jim Rohn

İnsanlığın varoluşundan itibaren başlayan iletişim olgusu; karşılıklı duygu, düşünce ve bilgilerin aktarılmasına olanak tanımaktadır. Hayatın her alanında ihtiyaç duyulan bu olgu, zamanla değişim gösterebilmektedir. Sözü edilen değişimlerden biri, geçmişteki yüz yüze iletişimin yerini bugün kitle iletişim araçlarının almış olmasıdır. Günümüzde var olan teknolojik değişimler, iletişim kurmak için birçok kolaylık sağlamaktadır. Değişen teknolojinin sonucu olarak sadece iletişimin türü değil; varlığı, derinliği ve paylaşımları da değişime uğramıştır. Bugün belli yaşın üzerindeki insanlar özlemle geçmişteki iletişim ve etkileşimlerini yâd etmeye başlamışlardır.

Kişilerarası iletişim ve kuşaklararası iletişim farklılıkları konusuna yönelik literatürde çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Fakat yaşlıların bakış açısıyla kişilerarası iletişimin değişimini inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır. Bu konuda yapılan ilk araştırma olması, araştırmanın önemini oluşturmaktadır. Yaşlıların bakış açısıyla kişilerarası iletişimde meydana gelen değişimler, araştırmanın konusuna karşılık gelmektedir. Araştırmanın amacı ise; yaşlıların gözünden kişilerarası iletişimin değişen yönlerini saptamaktır. Bu amaca ulaşabilmek için de kişilerarası iletişim, söz konusu iletişimin değişimi, bu değişimin nedenleri ve sonuçları kavramsal bir çerçevede literatür taraması yapılarak incelenmiştir.

Çalışmanın yöntem bölümünde ise yaşları 60 ile 95 arasında değişen 8 kadın ve 8 erkek olmak üzere toplam 16 kişi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen bilgilere göre, değişen zamanla birlikte iletişim ve daha özelinde kişilerarası iletişimde birtakım değişimler yaşandığı gözlemlenmiştir. Katılımcıların verdikleri bilgiler ışığında dünden bugüne iletişim anlamında yaşanan değişimlerin, dünyanın paralelinde gerçekleştiği belirlenmiştir. Buna göre teknolojinin gelişmesiyle birlikte, insanların birbirinden uzaklaşması ve iletişim bağlarının zayıfladığı anlaşılmıştır. Katılımcıların verdikleri bilgiler; geçmişte gerçekleştirilen bayram ziyaretlerinin, ev oturmalarının, mahallece toplanıp pikniğe gitmelerin, sabahlara kadar süren sohbetlerin zamanla yok olarak, günümüzde sokakta yürürken bile neredeyse kimsenin birbirine selam vermez hale geldiğini göstermiştir.

Sonuç olarak belli bir yaşın üstünde, deneyim, bilgi, birikim ve paylaşımlarıyla toplum tarafından “çınar” olarak nitelendirilen katılımcıların söylediklerinden yola çıkarak, kişilerarası iletişimde geçmişte yoğun şekilde hissedilen saygı ve sevgi bağlarının bugün zayıfladığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Kişilerarası İletişim, Yaşlı İletişimi, Değişim.

Mekânsal Ayrışma ve Tüketim İlişkisi: Tüketime Dayalı Yaşam Tarzları

Ayhan Yiğiter, Fırat Ata

Bu çalışmada, sosyal ve mekânsal ayrışmayı ortaya çıkaran en önemli etken olarak toplumun alt ve üst kesimleri arasında gelire bağlı eşitsizliğin giderek artması ve refah devletinin giderek çözülmesi ele alınmıştır. Yeni orta ve üst sınıfın, kentteki alt sınıf nüfusunun artışıyla birlikte yaşadıkları ortamların kalabalıklaşması ve güvensizleşmesi gibi unsurlardan da etkilenerek kent merkezlerini terk etmesi, sınırları keskin bir şekilde belirlenmiş, güvenlik vurgusunun çokça öne çıktığı, tüm hizmet olanaklarını kendi sınırları dâhilinde sağlayabilen birimlere yerleşmeye başlaması ele alınmıştır. Ve bu sürece de bağlı olarak ihtiyaçların giderilmesi için gerçekleştirilen bir faaliyet olmaktan uzaklaşan tüketim kavramının; toplumsal statü edinmek, bir gruba ait olmak, kimlik edinmek, özel ve ayrıcalıklı hissetmek gibi simgesel değerlere sahip olmaya yönelik faaliyetleri karşılayan bir anlama nasıl büründüğü işlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Mekânsal ayrışma, güvenli siteleri, tüketim kültürü, yaşam tarzları

Bir Sanatçı Tavrı Olarak Dışavurumculuk

Medine İrak

'Bir Sanatçı Tavrı Olarak Dışavurumculuk' adlı bu çalışmamızda, Dışavurumculuğun etkileri ve akım olarak gelişim süreci incelenmiştir. Dışavurumculuğun oluşumuna etki sağlayan unsurlar; tarihi, kültürel, sosyal ve psikolojik açıdan anlatılmış, bu tavırda olan sanatçıların eserleri analiz edilmiş, daha sonra da etkileri ortaya koyulmuştur.

Bir üslubun oluşumu, gelişimi, bir önceki döneme göre anlam kazanmakta, bir öncekinin yaratmış olduğu ihtiyaç sonucunda ortaya çıktığı göz önünde bulundurulduğunda, sanat tarihinde doğal zincir hali ortaya çıkmaktadır. Bu durum 19.yy dan itibaren aynı doğallıkla, kendiliğindenlikle, kendisinden bir önceki dönem olan Empresyonizme (İzlenimcilik) karşı çıkış olarak Dışavurumculuğun bir 'akım' olarak gelişimini gözler önüne sermiştir.

Anahtar Kelimeler: Dışavurumculuk, Sosyal, Psikolojik, Kültürel, Tarihi

Kültürel Bilginin Reklam Aracılığıyla İnşası

Seval Yavuz

Bu makalede reklam, toplumda “gerçeklik” bilgisini ve algısını kültürel olarak inşa eden bir olgu olarak ele alınacaktır. Reklamlar, iletmek istedikleri mesajların toplum içerisinde kolay algılanması ve kabul görmesi için kültürel modeller ve sosyal temsiller adı verilen mekanizmalar kullanırlar. Kültürel modeller ve sosyal temsiller, insanların sosyal ve kültürel yaşam süreçlerinde ürettikleri anlamlardan oluşan, günlük yaşayış, düşünme ve var oluş biçimlerinde vücut bulan, insan algısını ve gerçekliğini yönlendiren kültürel ve bilişsel araçlardır. Reklam tasarım süreçlerinde tanıtımı yapılan ürünlere / hizmetlere ait mesajları oluşturmak için kullanılan kültürel modeller ve sosyal temsiller bir taraftan ürün ve hizmetlere ait yeni anlamlar üretilmesini sağlarken, diğer taraftan insan kurgusu kültürel bilginin ve paylaşılan gerçekliğin inşasında önemli rol oynarlar. Dolayısıyla reklamlar, kültürün bir aynası olmakla kalmayıp, onu tekrardan şekillendirirler.

Anahtar Kelimeler: Sosyal İnşacılık; Reklamlar; Kültür; Kültürel Modeller; Sosyal Temsiller

Anadolu Giyim Tarihinde Yazmacılık

Ayşe Fıçıcıoğlu

Yazmacılık insanoğlunun süsleme ve süslenme ihtiyacı ile ortaya çıkmış, Anadolu'nun en eski el sanatlarından birisidir. Anadolu'ya bu sanatın ne zaman geldiği hakkında kesin bir bilgi yoktur. Günümüze ulaşan en eski Türk yazma örnekleri, 16.yüzyıldan kalmıştır. Anadolu'da yazmacılık Tokat, Kastamonu, Zile, Amasra, Diyarbakır, Bursa, İzmir, Elâzığ, Ankara, Beypazarı ve çevresinde gelişmiştir. Anadolu'da bu bölgelerde gelişen yazmacılık, 17.yüzyılda İstanbul'da en yüksek düzeye ulaşmıştır. Bu sanat dalının ürünleri yastık örtüsü, yorgan yüzü, seccade, bohça, mendil, sofra bezi ,sedir örtüsü gibi ev tekstillerinin yanı sıra, giysi olarak kavuk örtüsü, peşkir, yağlık, gömlek ve en çok da başörtüsü olarak üretilmekteydi. Anadolu giyim tarihinde yazmacılık ile yapılmış bir çok giysi ve aksesuar günlük hayatın bir parçası olarak kullanılmaktaydı. Dolayısıyla bu sanat dalının ürünleri Anadolu giyim tarihi üzerinde önemli etkiler bırakmıştır. Bu çalışmada yazmacılığın Anadolu giyim kültürüne olan etkisi, farklı bölgelerdeki üretim ve kullanım çeşitliliğine yönelik örneklerle ifade edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yazmacılık, Anadolu Giyim Tarihi, Türk Giyim Tarihi, Geleneksel El Sanatları, El Baskıcılığı

"Modern İzmir" Pastışı

Ayşegül Yaraman

İzmir modernliğı, aralarında bir kopuş olan iki aşamadan ibarettir: çoğulcu birinci modernlik Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyılına; milli ikinci modernlik ise Erken Cumhuriyet Dönemi'ne tekabül eder. İzmir'e atfedilen hal-i hazırdaki Erken Cumhuriyet Dönemi'nin ekonomik ve sosyal değerlerine, o yıllarda İzmir hep muhalif olmuştur. Ancak Cumhuriyet'in tektipleştirici, jakoben modernliğinin iktidarının sarsılması, İzmir'in küresel ve tekelci sermayeye eklemelenemeyerek önem kaybettiğı zamana denk düşer. Halbwachs'ın belirttiğı gibi, anılar algıya tümüyle sadık değildir. Toplumsal çerçevenin belirlediğı güncel çıkarılardan etkilenen bir yeniden yapılandırmaya tabi tutulurlar. İzmir kimlik ve algısı da böyle bir yapıbozundan geçmektedir. Erken Cumhuriyet'in muhalifi İzmir, son yıllarda Erken Cumhuriyet'in sembolü rolünü üstlenmiştir.

Oysa İzmir'de aslında, ekonomik statü kaybının reaksiyonundan doğan, Osmanlı liman kentinin çoğulcu modernliğıyle, kenti ondan radikal olarak koparan jakoben Cumhuriyet modernliğinin milli ve Atatürkçü özelliklerinin "uzlaşmaz" kolajı söz konusudur ve bu durum oldukça zahiridir.

Hatay İpeğinin Gelecek Kuşaklara Aktarımı ve “Samandağ İpek Baharı (Harir Adar) Festivali”

Berna İleri

Zengin ve köklü bir tarihe sahip olan Hatay İlinin pek çok değerli kültürel miraslarından biri de ipeğidir. Hatay ipeğinin tarihi yazılı kaynaklarda Bizans İmparatoru Justinianus (Büyük Justiniyen) Dönemine (527- 565) kadar dayanmakla birlikte, Hatay tarihinde “İpekyolu” geçiş yollarından biri olmuştur. Günümüzde ise geleneksel ipek dokumacılığı Hatay’da Defne ilçesi Harbiye mahallesinde ve Samandağ ilçesinde çok az olmakla birlikte hala devam etmektedir. Yapılan bu çalışmada; geleneksel ipek dokumacılığının neredeyse bittiği Hatay’ın Samandağ ilçesinde ipek dokumacılığının yeniden canlandırılması, gelecek kuşaklara aktarımı ve tanıtımı için yapılan çalışmalar ile Hatay ilinde ilk kez yapılan İpek Festivalinin yöredeki önemi anlatılacaktır. Samandağ’da yüzyıllardır geleneksel olarak 14 Mart tarihinde kutlanan, sütlaçların dağıtıldığı, baharın gelişi ile ipekböceğinin bereketli olması temennisi için yapılan, kültürel bir bayram olan Harir Adar (İpek baharı) bayramı, 14-15-16 Mart 2017’de Samandağ Belediyesi tarafından Samandağ İpek Baharı (Harir Adar) Festivali’ne dönüştürülmüştür. Harir Adar bayramı hakkında yerel kültürel sözlü aktarımlar, yazılı kaynaklar ve festival kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin değerlendirileceği bu çalışmada, ikincisi (2018) düzenlenen ipek festivalinin yöreye katkısı, kültür turizmi ve kültürel değerlerin geleceğe aktarılması açısından önemi incelenecektir.

Hatay, Asi ve Sanat: Sanat Yolu ile Nehri Uyandırmak

Ebru Bingöl

Asi Nehri binyıllar boyunca farklı medeniyetlere evsahipliği yapan, içinden geçtiği topraklarda bereketi sağlayan, etrafında yaşayan toplulukların yaşam tarzını şekillendiren, mitlerine konu olan, beslediği toplumların refah seviyesini arttıran bir peyzaj değeri olmuştur. Asi Nehri, yatağı boyunca ilerlerken hem farklı milletleri ve toplumlar için yatayda birleştirici bir öge olmakta, hem de getirdiği alüvyal birikintileri ile geçmiş toplumların üstlerini toprakla örterek geçmişin izlerini korumakta, ve dikeyde üst üste tarihi katmanları birleştiren bir yatak sunmaktadır. Ancak nehir için geliştirilmiş bir yönetim planının eksikliği, uluslararası nitelikte bir nehir olması, Suriye'den gelen suyun kontrolünün güçlüğü, tarım alanları için kaynak olarak kullanılmasının yanında atık su rezervuarı olarak da kullanılması, kent için bir değer olan Asi'nin kentli tarafından koku ve pisliğin kaybağı olarak bir yük olarak değerlendirilmesine sebep olmuştur. Oysa ki, Avrupa'nın ortasından nehir geçen birçok kentinde, bu nehirler kentin sosyal, ekonomik, kültürel, ekolojik sistemlerine katkı sağlamaktadır. Bu bilinçle, son zamanlarda Hatay Büyükşehir Belediyesinin atık suyu arıtma projesi sayesinde yeniden eski rejimine kavuşmaya yaklaşan, artık kirlilikle eş tutulmaktan nispeten kurtulan Asi, bir peyzaj değeri olarak kentliyle olan ilişkisini yenilemeye adaydır. Asi'nin birleştirici rolünü temel alarak, kentli ve Asi Nehri arasındaki ilişkisini yenilemek, bir değer olarak Asi'yi daha fazla görünür kılmak amacıyla, 2019 yılında, "Nehri Uyandırmak" ana teması altında, İtalyan çalışma grubu Paessagi Migranti ve Mustafa Kemal Üniversitesi Dr. Öğretim Üyesi Ebru Bingöl işbirliği ile düzenlenecek olan atölyelerin, kentlinin nehir algısını yenilemeye katkıda bulunacağı öngörülmektedir. Paessagi Migranti, bir grup Avrupa menşeli tasarımcı, sanatçı ve mimardan oluşan, peyzaj ve kentli ilişkisini ana çalışma alanı olarak belirleyen bir araştırma ve operasyon merkezidir. Sanatçı evsahipliği yöntemi ile yerel değerlerle kentli ilişkisini güçlü bir şekilde kuracak atölye önerileri arasından seçilen üç atölye, dışardan gözler ile, kenti ve Asi Nehri'ni değerlendirecek ve kentli üzerinde Asi'nin bir peyzaj değeri olarak görülmesine aracılık edecek, farkındalık yaratacak atölye çalışmaları gerçekleştirecektir. Bu çalışma, şu soruları tartışmayı açmaktadır: Hangi kültürel ve sanatsal eylemler, kentli ve çevre arasındaki ilişkiyi yenileyebilir? Kentin peyzaj değeri olan nehir, sanatsal uygulamalar aracılığıyla, kentlinin kenti sahiplenilmesinde bir rol oynayabilir mi? Bu çalışmalar, kentin uluslararası görünürlüğüne nasıl destek olabilir? Bu çalışmalar, gelecekte nasıl bir anahtar rol oynayabilir? Bu çalışma bu sorulara yanıt ararken sanatın, kent ve kentli arasındaki ilişkiyi güçlendirmedeki rolü tanımlanmaktadır.

The Period of Ministry of Public Works and Transport of Ali Çetinkaya

Zafer Koylu, Çağhan Uyar

At the end of World War I, the economic, demographic and sanitary situation of Anatolia was in collapse. The majority of the population was living in rural areas, whereas the average size of towns was pretty small, and even differed little from big villages. The Anatolians participated in a war of salvation led by Mustafa Kemal Pasha against foreign occupations. But the war brought Anatolia into further ruin and the need for a quick revival increased, which meant an intensive movement of improvement in public Works and transportation facilities. Aware of that, Mustafa Kemal Pasha, 6 months before the Battle of Sakarya, had already the then current overland routes checked and, in order to improve the state of main roads, the initial steps taken. The activities of construction and repair of main and rail roads initiated during the War of National Salvation, in spite of all kinds of shortage and poverty, went on after the war.

The improvement of the condition of transportation and the level of standart of the principally rural population of Anatolia, has been the main duty of the Republican Governments. Thus, a special attention was paid on the supply of clean drinking water and the construction of sewerage systems, as well as the drainage systems for marshy areas and the construction of new highways, railroads and seaports.

One of the most successful figures in this field was Ali Çetinkaya, who was the Minister of Public Works and Transportation between 1934 and 1940. As the Minister of Public Works between 1934 and 1939 and as the Minister of transportation for the years 1939-1940, he contributed significantly to the major enterprises and constructions of railroads, highways and ventures of aviation. Having served as the Minister of Public Works in five different cabinets, he was appointed as the Minister of Transportation under the second Government of Refik Saydam. The chief reason behind his long-term hold of the same office was, throughout the period of large-scale enterprises, his economical use of scarce state sources and his fight against corruption and other acts of mis-uses.

Key Words: Ali Çetinkaya, Republican Era, Ministry of Public Works, Ministry of Transportation

Gazali'ye Göre Şahsiyet

Kasım Karataş

Şahsiyet, bireyin içtimai hayat içerisinde edindiği alışkanlıkların ve davranışların bütünü olarak tanımlanmaktadır. En genel anlamda şahsiyet, bireyi diğer bireylerden ayıran nisbeten kalıcı özellikler ve eğilimlerdir. İlmi nefis açıdan şahsiyet; bireyin işler durumdaki ruhi, bedeni ve fizyolojik özelliklerinin kendine has olan az çok durağan bütünlüğü şeklinde açıklanmaktadır. Şahsiyetin şekillenmesinde genetik ve çevre önemli olmakla birlikte, şahsi tecrübeleri de önemli hususlardandır. Bir kişide bulunan boy, kilo, davranış tarzlarının, alakaların, ruhi davranışların, yetenek ve kabiliyetlerin bütünü şahsiyettir. Bu anlamda şahsiyeti oluşturan birçok maddi ve manevi öge bulunmaktadır. Söz konusu bu öğelerle ilgili geçmişten günümüze insanın «şahsiyet» gelişimi üzerine geliştirilen birçok nazariye mevcuttur. Bu nazariyeler insanların şahsiyet yapılarını anlamaya ve davranışlarına yöne veren etmenlerin neler olduğuna ilişkin açıklamalar getirmeye çalışılmıştır. Başta ahlak ilmiyle ilgilenenler olmak üzere, Müslüman âlimler insan şahsiyetinin yapısı ve gelişimi ile ilgili kavramlar üzerine günümüzde de geçerli olan görüş ve değerlendirmeler ortaya koymuşlardır. Şahsiyetin ne olduğuna ve şahsiyeti oluşturan öğeler üzerine görüş sunan İslam âlimlerinden birisi de Gazali'dir. Gazali'ye göre şahsiyet; rabbaniyet, şeytaniyet, sabuiyet (tahripkarlık) ve behimiyet (hayvanlık) asıllarından meydana gelen herkeste farklı şekillerde bunlardan oluşan bir terkidir. Bununla birlikte, Gazali şahsiyetin öğelerinden; nefis, kalp, akıl, ruh gibi kavramları açıklamak suretiyle şahsiyetin gelişimini etkileyen etkenler üzerine tahlil ve değerlendirmelerde bulunmaktadır. Bu amaçla bu çalışmada Gazali'nin insan fıtrati ve şahsiyeti üzerine geliştirdiği fikirler ele alınarak, insanın daha iyi tanınması ve anlaşılmasına katkı sağlamak hedeflenmiştir. Gazali şahsiyet analizinde öncelikle şahsiyet bileşenlerinin nefis, akıl, kalp ve ruh olduğunu ifade ederek; bu kavramlar üzerinden insanı anlamlandırmıştır. Öncelikle Gazali'ye göre nefis, insanın ruh ve beden birleşimi olan bütünlüğüdür. Nefis iki manaya gelmektedir: Birincisi, kötü sıfatları toplayan mana ki akli kuvvetlere zıt olan hayvani kuvvetlerdir. İkincisi, insanın esas hakikatini işaret eden manadır. Aynı şekilde Gazali'ye göre nefis maddeden ve cismani suretten münezzehtir. Nefsin duyu organlarıyla anlaşılacağı ancak akılla anlaşılabilceğini söylemektedir. İkinci olarak Gazali, ruh olgusunu ise şöyle açıklamaktadır: *Ruh insana verilen ilahi bir kuvvettir. İnsana hayatı boyunca lazım olacak her his ve manevi azalar ruha takılmıştır. Beden aleti ile ruhun işlev gördüğünü ifade etmektedir. Ayrıca ruhun nurunun ilk zahir olduğu yer dimağ olup, ruhun tatmini zikrullah ve marifetullah ile olduğunu belirtmektedir. Üçüncü olarak Gazali anlayışında kalb şahsiyetin merkezi terimidir. Kalb, şehirde melik gibidir. Marifetin istidadı kalb iledir. Bu kalbden başka bütün melekeler daha zayıf derecede hayvanlarda da bulunur.* Son olarak akıl ise; kendisine hizmet edilen reis olarak görülmekte, ruhun ve kalbin dış dünya ile bağlantısını sağlayan güç olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak Gazali, şahsiyetle ilgili derinlemesine bir analiz yaparak, insanın şahsiyet yapısını tüm veçheleriyle açıkladığı görülmektedir. Gazali şahsiyetin yapısı ve bileşenleriyle ilgili Kurânî bir yaklaşımla şahsiyete ilişkin bir tanımlama ve bakış açısı getirmeye çalışmıştır. Bu noktada insanın sadece maddiyata ve bu dünyaya bakan yönlerinin değil, ayrıca maneviyata ve ahirete bakan yönlerinin de olduğunu dile getiren Gazali, şahsiyetin kemale ermesi ve insanın mutlu olması için nefis, ruh, kalp ve akıl gibi latifelerin kullanılmasında Allah'ın koyduğu fitrat kanunlarına uyulması gerektiğini belirtmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şahsiyet, Şahsiyet bileşenleri, Gazali

K. Marx ve S. Freud'a G6re Bireyde Dinin İşlevsel Değeri

Fatih 6ztaş

Bu çalışmanın amacı Mardin'in din dosyoloji alanının ana tartışma eksenini ortaya çıkararak kişiler olarak bahsettiği Marx ve Freud'un g6rüşlerinden hareketle dinin bireydeki karşılığını işlevsel kuram perspektifinden tartışmaktır. Psikolog olmasına rağmen Freud'un geliştirdiği din kuramının din sosyolojisine etkileri dillendirilen hususlardandır. Dolayısıyla bu etkiyi de anlayabilmek adına bu alana d6nük temel tartışmanın oluşturucuları olarak bahsedilen kişiler bağlamında dinin işlevinin neler olduğunun anlaşılması 6nemli g6rölmektedir. Bu s6rete 'toplumsal ve k6lt6rel olguların toplumsal oluşturucu sistem içerisinde yerine getirdiği faydaya' odaklanan işlevsel kuram daha çok çalışmanın sınırlılığı ve konuyu derinlemesine inceleme adına toplum ve bireydeki dinin fonksiyonu y6n6yle 6ne çıkarılmıştır. 6nk6 din sosyolojisinde, zorluğuna karşın dinle ilgili iki farklı tanım etrafında s6ren tartışmaların bir y6n6n6 dinin kişiler ve toplum için sahip olduğu farz edilen yarara ya da etkiye odaklanan işlevsel bakış açısı oluşturmaktadır. Neticede ilgili literat6rden hareketle her iki teorisyenin farklı seviye ve katmanlarda olsa da dinin insanın varoluşu ve gelişmesinde oyalayıcı y6n6yle negatif etkisini 6n plana çıkardığı s6ylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Din, Din Sosyolojisi, İşlevsel Değer, İşlevsel Kuram, Birey, Toplum

Ahmet Mithat Efendi'nin *Acaib-İ Âlem* Romanında Osmanlı Kimliği

Hüseyin Yaşar

Ahmet Mithat Efendi, Osmanlılık düşüncesini benimseyen ve bunu eserlerinde yaymaya çalışan bir edebiyatçıdır. Panosmanlılık olarak bilinen Osmanlılık düşüncesinde esas olan "ittihad-ı anasır"dır. Osmanlı Devleti'nin bünyesindeki farklı "unsurların birliği" mefkûresini kuvvetlendirmeyi hedeflemiştir. Ahmet Mithat Efendi, 1882'de yazdığı *Acaib-i Âlem* romanında Osmanlılık düşüncesini bir "çatı kimlik" olarak tasarlar. Eserin olay örgüsü, Osmanlı İmparatorluğunun toprakları dışında kalan bir bölgede geçer ve Osmanlıyı bir Avrupalının bakış açısıyla metheder. Romanda Subhî Bey ve Hicabî Bey adındaki iki Osmanlı karakteri acaib âlemdeki farklılıkları, güzellikleri ve olağanüstülükleri keşfetmek için bir dünya turuna çıkarlar ve Rusya'da İngiliz gezgin kadın Miss Haft ile karşılaşır. Miss Haft bu karşılaşmadan sonra olay örgüsünün üçüncü ana karakterini oluşturmaktadır. Batı'nın ve İngilizlerin entelektüel dünyasından bir karakter olan Miss Haft, Osmanlıların farklı alanlardaki meziyetlerini över. Bu çoğu kez, Osmanlıların, batı dünyasından üstün olduğunu iddia etmeye varmaktadır. Bu şekilde yazar, hem "Osmanlı Çatısı" düşüncesinin doğruluğunu-gerçekçiliğini daha inandırıcı kılmaya ve farklı kesimlerin o dönemde yaşadıkları "aşağılık kompleksi" duygusunu bertaraf etmeyi hedeflemektedir. Bu çalışma nitel inceleme yöntemi ile Osmanlılık düşüncesinin İngiliz gezgin kadın Miss Haft'ın tespitleriyle *Acaib-i Âlem* romanında nasıl yer aldığı araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Mithat Efendi, *Acaib-i Âlem*, Osmanlılık, Osmanlı Kimliği

Modern Fizik Kavramlarının Lise Düzeyinde Öğretimi

Volkan Duran, Gülay Ekici

Bu çalışmanın amacı modern fizik kavramlarının Lise düzeyinde öğretiminde uygulanabilecek analogi, düşünce deneyleri ve modelleri literatürde derlemeyi amaçlamaktadır. Modern fizik kavramları ile kastedilen, Einstein'ın ortaya attığı özel görecelik, genel görecelik kuramları ve kuantum fiziği kavramlarıdır. Her ne kadar Lise Fizik Eğitiminde bu kavramlarla ilgili üniteler mevcut olsa da, genel olarak Üniversiteye Giriş Sınavı veya ALES gibi sınavlarda çıkmaması, zor olması gibi nedenlerle ihmal edilen program içerisinde yer almaktadır. Bu konular genel olarak, çok üstün zekalı öğrencilerin anlayabileceği konular olarak ele alınmakta, bazen ise anlaşılmaz ve mistik birer yapıda değerlendirilmektedir. Liseye kadar birçok kafa karıştırıcı fizik konusuna odaklanılmasına rağmen, bu konulara yeterince ilgi gösterilmemektedir. Bu nedenle, bu çalışmada literatürdeki çeşitli analogiler, modeller derlenerek modern fizik kavramlarının eğitim programlarında öğretimi için kuramsal araçlar derlenerek, program geliştirme alanına katkı sağlanmış olacaktır. Çalışmada öncelikle, lise düzeyinde modern fizik kavramlarının öğretimiyle ve kavram yanlışlarıyla ilgili bulgular, problemler, öneriler yerli ve yabancı yayınlardan içerik analiziyle incelenerek temalaştırılarak incelenecek ve analiz edilecektir. Ayrıca, doküman analizi yöntemiyle çeşitli dergi, kitap ve makalelerdeki modern fizik kavramlarıyla ilgili uygulamalar, analogiler ve modeller derlenerek incelenecektir. İncelenen uygulamalar, analogiler ve modeller belirli temalar altında içerik analiziyle, ele alınacak ve etkinlikler halinde derlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Fizik Eğitimi, Modern Fizik, Analogi, Düşünce Deneyi

Öğretmenlerin “Nükleer Enerji” Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Belirlenmesi

Gülay Ekici, Volkan Duran

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin nükleer enerji kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforları belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma modeli kapsamında olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu toplam 65 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada öğretmenlerin nükleer enerji kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforları yarı yapılandırılmış bir formla belirlenmiştir. Bu formda öğretmenlerin “nükleer enerji..... gibidir/benzer; Çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın güvenilirlik değeri [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu formülle kodlayıcılar arasındaki ortalama güvenilirlik değeri % 90 olarak bulunmuştur.

Araştırmada öğretmenlerin geliştirdikleri metaforlar incelendiğinde, öğretmenlerin nükleer enerji kavramıyla ilgili toplam 45 çeşit metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Bu metaforlara göre öğretmenlerin nükleer enerji kavramını birbirinden farklı metaforlarla açıkladıkları belirlenmiştir. Öğretmen adayları nükleer enerji kavramıyla ilgili en fazla bomba, aslan, güneş vb metaforları belirtmişlerdir. Geliştirilen bu metaforlar toplam 3 farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler en fazla metafor kapsamaları bakımından “Zararları açısından nükleer enerji, Gücü temsil etmesi açısından nükleer enerji, Yararları açısından nükleer enerji ve Kullanımında dikkat edilmesi gereken boyutlar” olarak sıralanmaktadır. Nükleer enerji kavramı için kral, öğretmen, insan beyni, padişah vb gibi canlı metaforlar geliştirilmekle birlikte genelde cansız metaforların geliştirildiği belirlenmiştir. Geliştirilen canlı metaforlarda nükleer enerjinin gücü yönünde vurgular dikkat çekmektedir. Kategoriler kapsamında geliştirilen metaforların açıklamaları incelendiğinde, nükleer enerjinin önemli olduğu, zarar ve yararları olduğu vurgulanmaktadır. Ancak dikkatli kullanılmadığında pek çok zararları ve tehlikesi olduğu hatta dünyanın sonunu getirebilecek bir enerji olduğu görüşü belirtilmektedir. Diğer taraftan nükleer enerjinin dikkatli kullanılmasıyla ülkelerin enerji problemlerini çözerek dünyanın güçlü ülkelerinden biri olunabileceği vurgusu da dikkat çekmektedir. Araştırma sonunda konuyla ilgili öneriler belirtilmiştir.

Molla Lutfi'nin Bilim Tarihimizdeki Yeri

Volkan Duran, Bayram Özer

Bu çalışma XV. yüzyılda yaşamış olan Osmanlı dönemi alimlerinden Molla Lutfi'nin bilim tarihimizdeki yerini incelemeyi hedeflemektedir. Molla Lutfi'nin XV. Yüzyılın ilk çeyreğinde doğduğu tahmin edilmektedir. Ancak doğum tarihi konusunda herhangi bir bilgiye ulaşılabilmemiş değildir. Doğum yeri ise Tokat'tır. Sinan Paşa'nın en önemli öğrencisi olan Molla Lutfi, Fatih Sultan Mehmed'in sarayında hafız-ı kütüplük görevinde bulunmuştur. II. Bayezid'in cülûsu üzerine Sinan Paşa ile beraber İstanbul'a dönen Molla Lutfi sırasıyla 1481'de Bursa Sultan Bayezid Han, Filibe'de Şahabeddin Paşa, Edirne'de Darü'l-Hadis, Sahn-ı Seman ve son olarak tekrar Bursa'da Sultan Murad Han Gazi medreselerinde müderris olmuştur. Molla Lutfi şairdir, sıra dışı bir zattır, zira giyim kuşamına pek dikkat etmemesini ve medresesine gelirken atını kendisinin bağlayıp yine kendisinin yemlemesini kimi kaynaklar onun sıra dışılığına örnek olarak gösterir (Arslan, 2012). Hazır cevap ve iğneleyici üslubuyla çağdaşlarını zor durumda bırakan Molla Lutfi akranlarının, sahip olduğu ilme olan hasetlerinden şikayet etmektedir. Molla Lutfi çağdaşlarıyla olan çekişmeleri sonucu zındıklık suçlamasıyla idam edilmiştir (Kepenek, 2018). Molla Lutfi dini, edebi, felsefi ve fenni ilimlerde eser vermiş bir alimdir. Devrin ilim anlayışına uygun olarak çalışmalarının çoğunu Arapça, Hamame'siyle Türkçe'nin belagatına dair kitabını ve bazı şiirlerini ise Türkçe yazmıştır; birkaç kıtası da Farsça'dır. Özellikle matematik alanındaki çalışmaları dikkate değerdir (Maraş, 2003) Bu nedenle bu çalışmada, doküma incelemesi yapılarak Molla Lutfi'nin bilim tarihimizdeki yeriyle ilgili yapılan çalışmalar derlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Molla Lutfi, Bilim Tarihi, Matematik

Ailenin Spora Katılımı ile Çocuklarının Elit Spora Yönelmesi Arasındaki İlişki

Murat Yüksel

Ebeveynlerin spor yapması ile çocuklarının spora katılımı arasında doğrudan bir ilişkinin olduğu birçok araştırma ile ortaya çıkmış bir olgudur. Spor yapanlar ile yapmayanların, çocuklarının elit düzeyde sporcu olma istekleri karşısında nasıl bir tutum sergilediklerinin ortaya çıkarılması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma İstanbul'da yapılmıştır. Tesadüfi örnekleme tekniği ile 570'i spor yapan, 430'u spor yapmayan olmak üzere toplamda 1000 kişiye uygulanan araştırmada bilgiler araştırmacı tarafından hazırlanan anketle toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular çapraz tablolar haline sunulmuştur. Spor yapma durumu ile çocukların elit düzeyde sporcu olma isteği arasında yüksek düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırma bulgularına göre, çocukların elit düzeyde sporcu olma isteklerine "çok memnun olur desteklerim" diyenlerin oranı spor yapanlarda % 77.5 iken, spor yapmayanlarda % 69,4'tür. "Karışmam" diyenlerin oranı spor yapanlarda % 13.5 iken, spor yapmayanlarda % 21 olarak bulunmuştur.

Bir diğer araştırma bulgusuna göre, aralarında ciddi bir farklılık olmamasıyla birlikte, "karşı çıkarım" diyenlerin oranı spor yapanlarda % 2.5 iken, spor yapmayanlarda % 3.3'tür. Sonuçları genel olarak değerlendirdiğimizde, spor yapan bireylerin ya da ebeveynlerin çocuklarını daha çok spora yönlendirdikleri ya da çocuklarının elit düzeyde sporcu olmalarını destekledikleri görülmektedir. Aynı şekilde "karışmam" diyenlerin oranının spor yapanlarda daha düşük olması, spor yapan ailelerin çocuklarını spora katılım konusunda daha çok teşvik ettiklerini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile, spora katılım, elit spor, çocuk

Bir Habitus Olarak Eğitim Programı

Volkan Duran, Gülay Ekici

Günümüz sosyal bilim dünyasına damgasını vurmuş isimlerden biri olan P. Bourdieu'dur. Bourdieu'nün Habitus kavramı, insanların belirli kültürler veya alt kültür içerisinde yaşamaları Bourdieu'nun kültürel yeniden üretim teorisi son derece etkili olmuştur ve hem teorik hem de ampirik bir çok yazın ortaya çıkmıştır. Bourdieu, habitus kavramını failleri içerden yöneten yapılandırıcı bir mekanizma olarak tanımlar. Habitus'un pratik mantığın kaynağına ve "oyun duygusu"na karşılık geldiğini, faillerin eylemlerini organize eden bir ilke olarak işlediğini iddia eder; habitus en temelde, dışsal toplumsal yapıların içselleştirilmesiyle ortaya çıkar (Palabıyık, 2011). Bourdieu'ya göre, sanayileşmiş toplumların eğitim sistemleri, sınıf eşitsizliğini meşrulaştıracak şekilde işlev görür. Eğitim sistemindeki başarı, kültürel sermaye ve üst sınıf habitusun sahip olmasıyla kolaylaştırılmıştır. Alt sınıftaki öğrenciler genel olarak bu özelliklere sahip değildir, bu nedenle bu öğrencilerin çoğunluğunun başarısız olması kaçınılmazdır. Bu, eğitimsel kazanımda sınıf eşitsizliğini açıklar. Ancak, eğitim sistemindeki başarı ve başarısızlık, bireysel armağanlara (veya eksikliklerine) bağlı olarak görülmektedir. Bu nedenle, Bourdieu için, eğitimsel kimlikler, toplumsal sınıftaki yerlerini layık gördüklerinden, yüksek sınıf bireylerin sosyal eşitsizlikleri yeniden üretmeye ve meşrulaştırmaya yardımcı olur (Sullivan, 2002). Ertürk (2013) eğitim programını kasıtlı bir kültürelleme sürecini yansıtan, eğitim durumlarının düzenlenmesi ve değerlendirilmesi sürecini yansıtan bir kavram olarak yetişek kelimesini tercih ederek tanımlamıştır. Demirel (2015) ise eğitim programını "öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği" olarak tanımlamıştır. Tanımlar ele alındığında, eğitim programlarının toplumdan, ekonomik ve sınıfsal ilişkilerden ve güncel, ulusal ve uluslararası politikadan ayrı düşünülmemeyeceği ortadadır. Bu bağlamda, çalışmada eğitim programı Bourdieu'nun Habitus kavramı çerçevesinde incelenecek ve tartışılacaktır. Çalışma doküman analizi tekniğine dayalı yapılacaktır. Öncelikle, Bourdieu'nun genel fikirleri ele alınacak, sonra eğitimle ilgili fikirleri incelenecek son aşamada ise bu ilgili literatür ışığında eğitim programları bağlamında analiz edilecektir. Bulgular tam metinde verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bourdieu, Habitus, Eğitim Programı

Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi

Çalık Veli Koçak, Umut Canlı

Bu araştırmanın amacı; beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin akademik öz-yeterliklerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu beden eğitimi ve spor öğretmenliği, spor yöneticiliği ve antrenörlük bölümlerinde öğrenim gören, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş 386 (kadın % 42,7- erkek % 57,3) gönüllü üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada gerekli bilgileri toplamak amacı ile katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik kişisel bilgi formu ve Ekici (2012) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 programı kullanılmış olup verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Verilerin analizinde cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Katılımcıların yaş, öğrenim görülen üniversite, bölüm, sınıf ve ailelerinin yaşadığı yer değişkenlerinin analizinde tek yönlü ANOVA testi uygulanmış ve anlamlı bulunan farklılığı belirlemek için LSD testi kullanılmıştır. Akademik öz-yeterlik alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacı ile Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır ve anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda akademik öz- yeterlik alt boyutlarında cinsiyet, yaş, üniversite ve bölüm değişkenine göre farklılık bulunamamışken ($p > 0.05$), sınıf ve ailenin yaşadığı yer değişkeninde anlamlı farklılık belirlenmiştir. ($p < 0.05$). Araştırmada elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde; beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrencilerin akademik öz-yeterliklerinde demografik değişkenlerin önemli birer etken olmadığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Akademik öz-yeterlik, üniversite öğrencileri, beden eğitimi ve spor

Ortaokul Öğrencilerinin Öz-Yeterlilik Düzeyleri ve Bu Düzeylerin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi

Fatih Balaman, Özer Dönmez

Öz yeterlik, kişinin karşılaşacağı bir işin üstesinden gelme konusunda kendisine olan inancıdır, başarıma konusunda kendisini yeterli görme düzeyi, özgüvenidir. Öz yeterlikte motivasyon, çaba, önyargı, hazırbulunuşluk, bilgi düzeyi gibi özellikler önemli ve etkilidir. Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin öz yeterliklerinin ne seviyede olduğu, bu seviyelerinin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre değişip değişmediği incelenmiştir. Öğrencilerin öz yeterlik seviyelerini belirlemede 37 maddeden oluşan 5' li Likert tipinde Ortaokul Öz-Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmaya Hatay ilinde 2017-2018 eğitim öğretim yılında 3 farklı ortaokulda öğrenim gören 367 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini tanımlamada betimsel istatistik kullanılmıştır. Ayrıca düzeylerin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre analizlerinde, verilerin normal dağılmadığı anlaşıldığından non parametrik testlerden cinsiyet için Mann-Whitney U Testi, sınıf için Kruskal-Wallis H Testi uygulanmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgulara göre; ortaokul öğrencilerinin öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu, sınıf değişkenine göre ise öğrenciler arasında öz yeterlik düzeyi bakımından anlamlı fark bulunmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: öz-yeterlilik, motivasyon, inanç

Ortaokul Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma ile Programlama Öz-Yeterlilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi ve Düzeyler Arasındaki İlişki

Fatih Balaman, Sinan Köse

Araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri ile programlama öz yeterlilik düzeylerinin cinsiyete, sınıf düzeyine ve günlük ortalama bilgisayar kullanım süresine göre değişip değişmediğini tespit etmek, ayrıca bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri ile programlama öz yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Bu amaçla çalışma 2017-2018 eğitim - öğretim yılında Hatay il merkezinde 3 farklı ortaokulda öğrenim gören 367 öğrenci ile yürütülmüştür. Analizlerde verilerin parametrik testlere uygun olmadığı anlaşıldığından non parametrik testlerden Mann-Whitney U Testi, Kruskal-Wallis H Testi, Sperman Brown Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonunda ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin cinsiyete göre değişmediği, sınıf düzeyine ve günlük ortalama bilgisayar kullanım düzeyine göre değiştiği anlaşılmıştır. Bu sonuca benzer şekilde ortaokul öğrencilerinin programlama öz yeterlilik düzeylerinin de cinsiyete göre değişmediği, sınıf düzeyine ve günlük ortalama bilgisayar kullanım düzeyine göre değiştiği anlaşılmıştır. Ayrıca ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri ile programlama öz yeterlilik düzeyleri arasında da anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: bilişim, programlama, öz yeterlilik

Öğrencilerin Bilgi Teknolojileri Kullanmaya Yönelik Öz-Yeterliliklerinin İncelenmesi

Okan Sarıgöz

Günümüzün eğitim dünyası bilgiye anında ulaşabilen, yayabilen ve bilgiyi paylaşabilen bireyler istemekte ve yetiştirmeye çalışmaktadır. Dolayısıyla günümüz öğrencileri ve öğretmenleri öğrenmeyi veya öğretimi planlamada ve gerçekleştirilmede, öğretimde konuları işlerken, materyale ihtiyaç olduğunda ve kurumunun beklentilerini karşılarken teknolojiyi aktif olarak kullanmalıdırlar. Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının bazı demografik değişkenlere bağlı olarak bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik yeterliliklerini belirlemeye çalışmaktır. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 öğretim yılı Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı farklı bölümlerde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik yeterliliklerini belirleyebilmek amacıyla veri toplama aracı olarak Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Öz-Yeterlilikleri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, bayan öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik yeterlilikleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir görüş farkının olmadığı, öğrencilerin kısmen de olsa teknoloji ile ilgili bilgilerinin olduğu ancak yine de öğrencilerin teknolojiyi etkili olarak kullanma konusunda kendilerini yeterli hissetmedikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Bilgi teknolojisi, Bilgisayar, Özyeterlilik, Materyal

Çocuk Edebiyatı Ölçütlerine Göre Ahmet Ümit'in "Olmayan Ülke" Masalının Değerlendirilmesi

Mehmet Aslan, Müjgan Bekdaş

Bu çalışmanın amacı Ahmet Ümit'in Olmayan Ülke masalını çocuk edebiyatı ölçütlerine göre değerlendirmek ve okunabilirliğini saptamaktır. Bu araştırmada nitel araştırma kapsamında bir durum çalışması yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri önceden oluşturulmuş bir ölçekle elde edilmiştir. Bu bağlamda elde edilen veriler sistematik ve açık bir biçimde betimlenmiş, yorumlanmış ve neden-sonuç çerçevesinde bazı sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmada "Olmayan Ülke", kitapların dış yapı tasarımı ile ilgili sahip olması gereken 23; içerik özellikleri ile ilgili sahip olması gereken 34 ölçütle incelenmiştir. Kitabın dış tasarımı ile ilgili ölçekte verilen puanların toplanıp madde sayısına bölünmesinden ($100: 22=4,54$) elde edilen aritmetik ortalama 4.54'dür. Kitabın iç özellikleri ile ilgili ölçekte verilen puanların toplanıp madde sayısına bölünmesinden ($158: 34=4,64$) elde edilen aritmetik ortalama 4.64'dir. Bu doğrultuda, Ahmet Ümit'in Olmayan Ülke masalının çocuk edebiyatı ölçütlerine uygun olduğu görülmüştür. Bu bağlamda bu eserin hem okulda öğretmenler tarafından hem de evde ebeveynler tarafından 9 yaş ve üstü çocuklar için okutulması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Olmayan Ülke, çocuk edebiyatı ölçütleri, çocuk kitapları

Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerinde Öğretim Teknolojileri

Betül Keray Dinçel, Hilmi Savur

Teknolojinin gelişimiyle birlikte öğretmenlerden çağın gereklerine ayak uydurarak teknolojiyi etkin şekilde kullanma yeterliğine sahip olmaları beklenmektedir. Bu araştırmanın amacı “Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”nde öğretim teknolojilerine ne kadar yer verildiğinin belirlenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. MEB’in yayımladığı “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” ile “Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”nde yer alan ifadeler tek tek incelenmiştir. İncelenen dokümanlar birinci elden kaynaklardır. “Türkçe öğretim sürecine uygun materyaller ve kaynaklar kullanabilme” ile “Türkçe öğretiminde teknolojik kaynakları kullanabilme” yeterliklerinin bütün düzeylerinde, “Türkçe öğretiminde özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan uygulamalar yapabilme” ile “Türkçenin doğru ve etkili kullanımı iletişim açısından model olabilme” yeterliğinin iki düzeyinde, “Atatürk’ün Türk dili ve ulusal değerlerle ilgili düşünce ve görüşlerini öğretim sürecindeki uygulamalara yansıtabilme” yeterliğinin ise bir düzeyinde öğretim teknolojilerine ilişkin ifadeler görülmektedir. “Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”nde öğretim teknolojileriyle ilgili az sayıda yeterlik bulunmaktadır. Türkçe eğitiminin temelini teşkil eden “Öğrencilerin dinleme/izleme, konuşma, okuma yazma becerilerini geliştirebilme” yeterlik alanlarında öğretim teknolojilerine ilişkin herhangi bir ifadeye rastlanmamıştır. Hâlbuki başta dinleme/izleme olmak üzere bütün dil becerilerinde öğretim teknolojilerinin Türkçe öğretmenleri tarafından etkin şekilde kullanılması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretmeni, Özel Alan Yeterliği.

Kalkınma 2.0: “Milli Gelir ve Ötesi” Tartışmaları Işığında “Orta Refah Tuzağı”

Seyithan Ahmet Ateş

Gelişmekte olan birçok ülke, konvansiyonel metodlar ile insani ve sosyal kalkınmada belli bir seviyeye kadar ilerleyebilmekte ve dünya standartlarında refah ve esenliği sağlamada zorlanmaktadır. Bu makale kapsamında öne sürülen “orta refah tuzağı” kavramı, kalkınmakta olan ülkelerin sosyal ve beşeri kalkınma serüveninde belli bir seviyeden daha ileri gitmekte zorlandıkları bu durumu ifade etmektedir. Kalkınma yaklaşımında öne çıkan milli gelir odaklı kalkınma paradigması, sosyal ve insani kalkınmayı geri plana itmiştir. Kalkınma, gelişmekte olan ülkelerde çoğu zaman iktisadi bir anlam taşısa da, genel manasıyla kültürel, beşeri ve sosyal alanları da kapsayan topyekün bir ilerleme anlamına gelmektedir. Kalkınmakta olan birçok ülke, milli gelir ile sosyal ve insani kalkınmanın birbirine paralel olarak ilerleyeceği zannıyla milli gelir odaklı bir kalkınma paradigması belirlemiş durumdadır. Orta Refah Tuzağı” kavramı, milli gelir beklenen seviyeye gelse ve “orta gelir tuzağı” aşılabilirse bile beklenen refah ve esenliğin sağlanamayabileceği tehlikesine vurgu yapmaktadır.

Her ne kadar Türkiye’ye yansımaları sınırlı olsa da, milli gelir odaklı kalkınma paradigması son zamanlarda yerini insani ve sosyal kalkınmayı merkeze alan kalkınma yaklaşımına bırakmaktadır. Avrupa Birliği, mevcut milli gelir odaklı kalkınma paradigmasını ikame etmek ve sosyal ve insani kalkınma hususlarına daha fazla ağırlık vermek amacıyla yeni bir görev gücü (task force) oluşturmuştur. Son zamanlarda akademik camiada ve politika yapımcılar arasında yapılan tartışmalarda cevabı aranan sorulardan birisi, milli geliri merkeze alan maddi kalkınma yaklaşımının halen geçerli olup olmadığı yönündedir. Milli gelirin ülkelerin kalkınmışlıklarını göstermede artık yetersiz kaldığı ve bunun yerine, sosyal ve insani kalkınmayı da içerecek kapsamlı yeni endekslerin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. - Artık tüm dünyada kişi başına düşen milli gelirden ziyade, doğum esnasında bebek ölüm oranları, kişi başına düşen doktor sayısı gibi sağlık sektörünü ele alan, 21. yy yeteneklerinin okullar tarafından ne derecede öğretildiğini, polislerin olay yerine ne kadar hızlı geldiğini, kişilerin gönüllü olarak derneklerde çalışma oranlarını, temiz suya ulaşım imkanlarını, hukuk davalarının ne kadar sürdüğünü, ayrımcılığa karşı ne kadar hassas davranıldığını gösteren indikatörlerin kullanıldığı sosyal ve insani kalkınma endeksleri daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Milli gelir yaklaşımına getirilen temel eleştirilerden birisi, milli gelirin (Gayri Safi Hasıla) zamanla kalkınma ile eşdeğer bir anlama indirgenmiş olmasıdır. Hem halk tabanının, entellektüellerin ve akademisyenlerin, hem de politikacıların milli geliri algılama biçimi, milli gelirin yükselmesi ile refah ve esenliğin de buna paralel olarak aynı düzeyde artacağı şeklinde. Bu algı kayması, son zamanlarda gittikçe yaygınlaşan “Going Beyond GDP/Milli Gelir ve Ötesi” tartışmalarının temelini oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalar, milli gelirin artmasının refah ve esenliği artırmada oldukça önemli bir rol oynadığını, bununla birlikte refah ve esenliği sağlamada maddi kalkınmanın dışındaki faktörlerin yadsınamaz bir rolü olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede, özellikle Türkiye gibi kalkınmakta olan ülkelerin sosyal ve insani kalkınma perspektifini göz önüne alarak bu alanları kapsayan uluslararası endeksleri dikkate alması önem arz etmektedir.

Makale kapsamında bir taraftan milli gelir ve ötesi tartışmaları ışığında sosyal ve insani kalkınmanın önemine değinilmekte, diğer taraftan ise sosyal ve insani kalkınmanın konvansiyonel yöntemler ile belli bir seviyeye kadar geliştirilebileceğine vurgu yapılmaktadır. Bahse konu “Orta Refah Tuzağı”ndan çıkışın ise sosyal inovasyon ile mümkün olabileceği belirtilerek Türkiye özelinde bazı örneklere yer verilmektedir.

Rus Toplumunda Semaverin Önemi

Nükhet Eltut Kalender - Murat Kalender

Semaver, Çin, Suudi Arabistan, İran, Rusya ve Türkiye gibi birçok ülkede farklı biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Semaverin geçmişi işlevsel benzerliği nedeni ile Çin'de tedavi edici özelliği bulunan bitkisel ilaçların hazırlanmasında kullanılan kaplara dayandırılmaktadır. Çin'de bitkisel karışımların hazırlanması amacıyla kullanılan kapların biçim ve teknik olarak günümüzdeki semaverlerden farklı olduğu bilinmektedir. Ayrıca yukarıda anılan ülkelerin hangisinde semaver kültürünün diğerinden önce ya da sonra varlık gösterdiği konusunda net veriler bulunmamaktadır. Bilinen en eski Rus semaverinin geçmişi ise XVIII. yüzyıl yani I. Petro dönemiyle tarihlendirilmektedir. Semaver, Rus toplumunun sembolü haline gelmiş temel kültürel unsurlardan biridir ve Rus halkının yaşantısına dâhil olma süreci Çin'deki çay kültürünün Sovyet topraklarıyla buluşması sonucunda başlamıştır.

Rus halk masallarında, edebi eserlerde, şarkılarda, atasözlerinde, filmlerde folklorik bir unsur olarak semaver imgesine sıkça yer verildiği görülmektedir. Semaver günümüzde çay demleme gereci olarak kullanılmasının ötesinde dekoratif ve hediyelik ürünler arasında da kendisini göstermektedir.

Bu çalışmada semaverin tarihçesi, Rus kültüründe semaverin yeri, Rus semaverinin özellikleri, semaver yapımı ile bilinen Rus şehirleri, Rusya'daki semaver müzeleri vs. konulara değinilecektir.

Anahtar Sözcükler: Semaver, Rus semaveri, Rus kültüründe semaverin önemi.

Örgütsel Güvenin Pozitif Örgütsel Davranışa Olan Etkisini Demografik Faktörler Değiştirmekte midir? Büyükşehir Belediyesi Çalışanları Üzerine Bir Araştırma

Metin Reyhanoğlu, Esra Selvi

Çalışanların örgütüne karşı güven duyması, denetim mekanizması olmadan özveri ile çalışmasına, bilgi paylaşımını arttırmasına, faydacı davranışları en aza indirmesine ve toplamda örgütsel performansın yükselmesine neden olmaktadır. Böylece çalışanlar örgütte çalışmalarını sırasında, kendilerini daha yeterli, iyimser, umut dolu ve istenmeyen durumlara karşı daha dayanıklı hissetmektedirler. Buna rağmen çalışanların yaşları, deneyimleri, eğitim seviyeleri pozisyonları gibi demografik faktörler bu ilişkiyi değiştirebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, örgütsel güvenin pozitif örgütsel davranışına olan etkisinde çalışanlara ait demografik faktörlerin düzenleyici bir rolünün olup olmadığının saptanmasıdır. Bu amaçla Hatay Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına, güvenilirliği ve geçerliliği yüksek olan ölçekler kullanılarak anket uygulanmıştır. Dağıtılan anketlerin 330'u geri dönmüş, eksik ve tutarsız verilerin ayıklanması sonrasında 317 anket analize tabi tutulmuştur. Ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlikleri için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Sonrasında ise örgütsel güvenin pozitif örgütsel davranışa etkisi yapısal eşitlik modeli kullanılarak test edilmiştir. Analiz sonucunda 0,45 derecelik anlamlı bir etki bulunmuştur. Demografik değişken olarak yaş, toplam tecrübe, kurum tecrübesi, cinsiyet, eğitim, medeni durum ve kurumdaki pozisyonları kullanılmış, yapılan etkileşim analizlerinde yaş ve eğitim anlamlı sonuçlar üretmiştir. Buna göre örgütsel güvenin pozitif davranışına olan olumlu etkisi, çalışanların yaşı arttıkça yükselmektedir. Eğitimde de ise bu ilişki, ilk ve orta öğretim mezunlarının üniversite mezunlarından daha yüksek bir etkileşime sahip olduğu şeklinde görülmüştür. Çalışma sonunda akademisyen ve yöneticilere önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Pozitif Örgütsel Davranış, Örgütsel Güven, Büyükşehir Belediyesi, Psikolojik Sermaye, Demografik Faktörler.

Hatay İli Lojistik Sektöründe Yaşanan Sorunların Delphi ve Dematel Yöntemleriyle Analizi

V. Alpagut Yavuz, Cem Emre Yılmaz

Küreselleşen Dünya'da artan rekabet ortamında şirketlerin başarısı büyük ölçüde lojistik süreçlerin sağladığı avantajlarla sağlanmaktadır. Türkiye ekonomisi açısından önemli bir konuma sahip olan lojistik sektörü, Hatay ili özelinde de stratejik bir öneme sahiptir. 2011 yılından sonra bölgede yaşanan jeopolitik gelişmeler bu sektörde faaliyet gösteren firmaları önemli derecede olumsuz etkilemiştir. Temel sorunların aşılmasına yönelik geliştirilecek sürdürülebilir politikaların etkin ve uzun vadeli sonuçlar üretebilmesi ancak öncelikli sorunların tespiti ve bu sorunların birbirleriyle olan ilişkilerinin tam olarak anlaşılmasıyla mümkün olabilecektir. Bu amaçla çalışmada Hatay ili lojistik sektöründe faaliyet gösteren firmaların öncelikli sorunları Delphi tekniğiyle belirlenerek, birçok karar verme durumunda etkin kullanılan çok kriterli karar verme yöntemlerinden DEMATEL yöntemi, bu sorunların önceliklerinin belirlenmesinde ve sorunların birbirleriyle olan ilişki derecelerinin analizinde uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucu elde edilen bulgular, lojistik sektörü için politika geliştirme sürecinde alternatif stratejilerin değerlendirilebilmesine imkan sağlaması açısından bu yöntemlerin etkin bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Citizen Relationship Management (CZRM) in Government-to-Citizen Services

Ulaş Akküçük

Government to Citizen (G2C) services are increasingly in use both in Turkey and around the world. E-Devlet application of Turkey has more than 36 million users as of the latest numbers. E-banking applications even have e-devlet links. This presentation takes a look at the most recent state of the art research about interpretation of CRM in e-government services and examines the papers published on this topic. It also includes government-to-citizen (G2C) perspective that links CRM into these studies. This perspective and main contributions are also listed in order to broaden CRM's utilization on CzRM. An extensive literature review is conducted and it has been observed that the past research is condensed in the first decade of the last century. The reason might be the utilization of Internet in the practical life in this period of time, which encouraged governments to establish e-government applications and thus the researchers were able to use them. The review can be used in the academic studies on CRM in e-government services, which are rapidly growing.

Vergi Uyumunun Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Belirleyicileri: Sivas İli Örneği

Serap Oktay, Coşkun Karaca

Vergi uyumu, mükelleflerin vergilerini tam ve doğru olarak beyan etmesi ve ödemesi anlamında kullanılmaktadır. Bu uyumun sağlanmasında pek çok faktörün etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bunların başında ekonomik faktörler gelmektedir. Ekonomik faktörler içerisinde vergi oranlarının yüksekliği, vergi yükünün dağılımı, rekabet eşitsizliği, denetim ve cezalar gibi faktörler bulunmaktadır. Vergi uyumunun sağlanmasında diğer önemli faktörler ise sosyal ve psikolojik faktörlerdir. Mükelleflerin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, devlete bağlılığı ve ahlaki değerleri sosyal faktörler içerisinde yer alırken psikolojik faktörler içerisinde vergi bilinci ve ahlakı yer almaktadır.

Bu çalışma ile mükelleflerin vergi uyumunu söz konusu faktörlerden hangilerinin, ne oranda etkilediği araştırılmıştır. Bu kapsamda Sivas ilindeki 569 vergi mükellefine anket uygulanmış, anketlerin değerlendirilmesi SPSS 23 istatistik programı ile yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre mükellefin vergiye uyumunu belirleyen ekonomik faktörlerin başında %70,4 ile vergi yükü gelmektedir. Bunu %66,2 ile vergi oranlarının yüksekliği takip etmektedir. Sosyo-kültürel faktörler açısından ise ilk sırayı %71,7 ile eğitim alırken, bunu %68,5 ile güven ve ulusal gurur, %66,4 ile vergi afları, %65,8 ile suçluluk ve utanç duygusu izlemektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Uyumunu, Vergi Bilinci, Vergi Ahlakı, Sivas'ta Vergi Uyumunu.

İnternet ve Mobil Platformlar Üzerinden Satın Alma Gerçekleştiren Tüketicilerin Kontrolsüz Satın Alma Eğilimlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma

Nazmiye Doğdu, Adnan Kalkan, Özlem Çetinkaya Bozkurt

In recent years, it has been seen that the internet, which we use in many areas of our lives, is also effective on the buying behavior of consumers. In the internet platform, it is seen that the consumers in the direction of their happiness and entertainment (hedonik shopping) buy the products that they do not need. The purpose of this study is to determine the uncontrolled purchasing behavior of consumers performing purchasing behavior on the internet. As a result of the study, no significant difference was found between gender, marital status, age and the uncontrolled purchasing behavior of the participants. However, there is a significant difference was found between education and the uncontrolled purchasing behavior of the participants. It is determined that the participants rarely purchase from the internet as they are not in need, and they do shopping on the internet in a planned way according to the need in general.

Digital Executive Concept and Digitalization of Business: A Qualitative Research on it Businesses

Nihat Yuva, Özlem Çetinkaya Bozkurt, Adnan Kalkan

In this study, the concept of digital executive and digitalization of IT businesses are tried to be determined by the interviews with senior executives in the IT sector. With this study, the concept of digital executive is tried to be define as a result of discourse analysis. Moreover, opinions on the digitalization of businesses have been revealed. It has been concluded that businesses must clearly determine the digital strategies within themselves before they follow the world for digitalization.

Sağlıkta Nesnelerin İnterneti: Betimleyici Bir Araştırma

Rukiye Çelik - Merve Uysal - Burhan Çetin

Sağlık endüstrisi çığır açan teknolojik gelişmelere şahit olmakta, her geçen gün giyilebilir teknoloji, yapay zekâ, nano teknoloji gibi yeniliklerle teşhis, tedavi ve hastalıklar için çeşitli çözüm seçenekleri aranmaktadır. Nesnelerin İnterneti uygulamalarının sağlıkta kullanımı bu trend seçeneklerden biridir.

IoT (Internet of Things), internete ve birbirlerine bağlanan şeyler ve nesnelere anlamına gelmektedir (Greengard, 2015: 39). IoT, farklı alan ve uygulamalarda ortak hedefler gerçekleştirmek için kendi aralarında iletişim kurabilen, verileri paylaşabilen ve bilgi kopyalayabilen birbirlerine bağlı nesnelere, hizmetlere, insanlara ve cihazlardan oluşan bir koleksiyondur (Yousuf ve ark, 2015: 608). IoT, IP tabanlı ve internet bağlantılı tüm gömülü aygıtları, ağları ve bu aygıt ve ağları denetleyen tüm internet alanlarını kapsayan bir hizmet sunmaktadır (Shelby ve Bormann, 2011: 3). Bu alanlar içerisinde insan hayatındaki en önemli hizmet sektörlerinden biri olarak ifade edilen sağlık sektörü büyük yer kaplamaktadır. Türkiye’de özellikle son yıllarda sağlık alanına teknolojinin entegre edilmesi ve sağlığı geliştirici uygulamalarda kullanılmasına paralel bir şekilde teknolojinin sağlık alanında kullanıldığı görülebilmektedir. Çelik ve arkadaşlarına (2017: 309) göre IoT; sağlık hizmetlerinde maliyetleri düşürürken etkinliği arttırmaktadır. Büyük veri gruplarının paylaşımına imkân veren IoT’un belirli bir hastalığı yönetme kabiliyeti geliştirildikçe bu alandaki yatırımların da artacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada IoT kavramı ve sağlıkta kullanımı incelenmiştir. Sağlıkta Nesnelerin İnterneti uygulamalarının etraflıca tanımlanması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışma, konunun zengin ve canlı bir şekilde alınabilmesi için özel durum araştırması şeklinde desenlenmiştir. Betimleyici modelde olan çalışmada bütüncül tek durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Konuya ilişkin elde edilen veriler kategorize edilerek sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Nesnelerin İnterneti, Mobil Sağlık Uygulamaları, Sağlık Teknolojisi.

Sosyal Belediyecilik Kapsamında Yerel Yönetimlerin Sosyal Hizmetlerine İlişkin Bir İnceleme

Rukiye Çelik - Şerife Alev Uysal

Sosyal belediyecilik, sosyal alanlarda mahalli idarelere planlama ve düzenleme yetkisi tanıyan, kamu harcamalarını sosyal amaçları gerçekleştirmeye yönlendiren, mahalli idarelerin sosyo-kültürel faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için politika üretme izni tanıyan ve sosyal adaletin güçlendirilmesi için kaynak dağılımına ilişkin yetki veren bir modeldir. Sosyal belediyecilik anlayışı ile belediyeler; dezavantajlı bireyler olan kadınlara, yaşlılara, çocuklara, engellilere, işsizlere, yoksullara, afetzedelere, gençlere ve göçmenlere yönelik hizmet üretmektedirler. Elbette bu hizmetlerin etkin bir şekilde verilebilmesi ve dağıtılabilmesi için belediyelere mali anlamda özerklik kazandırılmalıdır. Bu çalışmada belediyelerin sosyal belediyecilik anlayışı ile yürüttüğü sosyal hizmetlerin neler olduğu ve bu hizmetleri üretmek için kaynak sıkıntısı yaşayıp yaşamadıkları araştırılmıştır. Bu amaçla Antalya Büyükşehir Belediyesi sosyal hizmetlerine ilişkin veriler toplanmış ve bu veriler üzerinden ikincil veri analizi yapılmıştır. Sonuç olarak; çalışmanın yürütüldüğü belediyede sunulan sosyal hizmetlerin yaşlılara, gençlere, kadınlara, göçmenlere, engellilere ve çocuklara yönelik olduğu görülmüştür. Belediyenin en fazla bütçeyi kültür, turizm, spor ve eğitim hizmetleri için ayırdığı görülmektedir. Bu kapsamda sosyal hizmetlerin bütçesinin artırılmasına ilişkin bazı çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Belediyecilik, Yerel Yönetimler, Sosyal Hizmetler.

Tripadvisor.com Sitesinde Yer Alan Yorumların Restoran İşletmeleri Açısından İncelenmesi: Afyonkarahisar Örneği

Asilhan Semih Mutlu

Bu araştırmanın amacı Afyonkarahisar'daki restoran işletmelerine yapılan yorumları incelemektir. Restoran yorumlarının incelenmesi için Tripadvisor sosyal medya web sitesindeki ziyaretçi yorumları veri olarak alınmıştır. Araştırmada Afyonkarahisar'da en çok yorumu alan 10 yiyecek içecek işletmesi ve bu işletmelere ait toplam 1937 yorum içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. İncelenen yorumlar üç ana tema ve 44 alt tema olarak sınıflandırılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre incelenen yorumların neredeyse yarısında bir yemek veya içecek adı bulunmaktadır. Restoranlar en çok Türk Mutfağı menüleri sunmaktadır. Restoran işletmelerinin sayfalarında yer alan fotoğraflarda en çok yemek, restoran ve müşteri fotoğrafları yer almaktadır. Yorumların içinde en çok tavsiye edilen yiyecekler ise Kuzu tandır, Sucuk, Döner, Tandır Çorba ve Ekmek Kadayıfı olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afyonkarahisar, Tripadvisor.com, Restoran, Yiyecek İçecek İşletmeleri.

Gaziantep'te Gastronomi Alanında Düzenlenen Etkinliklerin Değerlendirilmesi

Asilhan Semih Mutlu, Hülya Mutlu

Bu araştırmanın amacı Gaziantep'te gastronomi alanında düzenlenen etkinliklerin belirlenmesidir. Bu doğrultuda, araştırmanın örneklemini Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin tanıtım amacıyla kullandığı www.gastroantep.com.tr sitesinde yer alan etkinlikler oluşturmaktadır. Etkinlikler düzenlenme tarihi, ulusal/uluslararası, kategori ve gastronomi parametreleri doğrultusunda ele alınmış ve içerik analizine tabi tutularak öneriler sunulmuştur.

Yapılan analizlerde etkinliklerin en fazla 2015 yılı Ekim ayında düzenlendiği, görülmüştür. Eğitim amaçlı etkinliklerin oranı %67 olup, eğitim amaçlı etkinlikler kategorisinde en fazla atölye çalışmaları yer almaktadır. Yapılan analizlerde etkinliklerin %62'si ulusal düzeyde %38'i ise uluslararası düzeyde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gaziantep, Gastronomi, Etkinlik, İçerik Analizi

Hastalıkların Önlenmesinde Fiziksel Aktivite: Epigenetik Modifikasyonların Etkisi Var mı?

Ayşe Feyda Nursal

Epigenetik modifikasyonlar DNA dizisinde değişiklik olmadan gen fonksiyonlarını değiştirebilen kalıtsal değişiklikleri ifade etmektedir. Bu değişiklikler geri dönüşümlü ve dinamik özelliktedir. Epigenetik değişiklikler farklılaşma, gen imprinting, X kromozom inaktivasyonu gibi çeşitli biyolojik olaylarda görülmektedir. Epigenetik mekanizmalar DNA metilasyonu, histon modifikasyonları, miRNA'lar olmak üzere 3 farklı tipte incelenmektedir. Bu modifikasyonların içerisinde en çok incelenen DNA metilasyonudur. Epigenetik düzenlenmedeki değişiklikler kanser, otoimmün ve nörolojik bozukluklar gibi farklı hastalıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Epigenetik değişikliklerin yaşlanma, beslenme ve fiziksel aktivite gibi çevresel faktörlerden etkilendiği gösterilmiştir. Fiziksel inaktivitenin tüm dünyada sağlık, ekonomik, çevresel ve sosyal nedenlerle oluşan ölümlerin %9'undan sorumlu olduğu gösterilmiştir. Egzersizin tipi ve süresi spesifik epigenetik etkiler oluşturmakla beraber, egzersiz ve fiziksel aktivitenin epigenetik değişikliklerle gen ekspresyonunu düzenleyebildiği kabul edilmektedir. Fiziksel aktivitenin epigenetik mekanizmalar üzerinden etkilediği hastalıklar arasında kanser, metabolik hastalık, kardiovasküler hastalıklar ve nörodejeneratif hastalıklar yer almaktadır. Birçok gözlemsel çalışmada fiziksel aktivitenin değerlendirilmesinde anket kullanılmaktadır. Ancak kişisel değerlendirme için anket yeterli olmamaktadır. Fiziksel aktivitenin belirlenmesinde objektif ölçümü sağlamada katılımcıların akselerometre kullanımı uluslararası standardize edici bir yaklaşım olacaktır. Sonuç olarak, fiziksel aktivite tek başına veya eğitimsel terapiler ile kombine olarak, hastalıkların önlenmesinde ve epigenetik modifikasyon temelli tedavi stratejilerinin geliştirilmesinde önemli bir araç olma yönünde umut vermektedir.

Anahtar kelimeler: epigenetik, fiziksel aktivite, hastalık.

Yaşlılıkta Sarkopeni ve Egzersiz

Ayşe Feyda Nursal, Serbüent Yığıt, Akın Tekcan

İskelet kas kütlesinde azalma yaşlılık, hastalık veya inaktivite sonucu olabilir. Kas kaybını tetikleyici faktörlerin bilinmesi kas dokusunun korunmasını sağlayan tedavi yöntemlerinin geliştirilmesi için önemlidir. Yaşlılık tüm bedensel fonksiyonlarda azalma ile karakterize olan fizyolojik bir süreçtir. Yaşlanma ile iskelet kas kütlesinin azalması sarkopeni olarak bilinmektedir. Sarkopeni terimi ilk defa 1989 yılında iskelet kaslarında yaygın ve ilerleyici kas kütle kaybını tanımlamak için kullanılmıştır. Sarkopeni engellilik, dayanıksızlık, diğer hastalıklara eşlik ve ölüm gibi olumsuz durumlar ile ilişkilidir. Sarkopeni multifaktöriyel bir durumdur. Protein metabolizması, hormonal faktörler ve yaşam şekli sarkopeni gelişiminde rol oynamaktadır. Protein yapımı ve yıkımı arasındaki denge, kas kütlesinin sürdürülmesi için önemlidir. Klinik çalışmalarda ileri yaşlarda testesteronun azalmasının ve kas dokularının testesterona yanıtınlığının sarkopeniye neden olduğu gösterilmiştir. Yine kas kütlesinin gelişmesini sağlayan büyüme hormonu yaşla birlikte azalmaktadır. Fiziksel inaktivitenin sarkopeni gelişimine katkıda bulunduğunu göstermiştir. Yine farklı çalışmalarda fiziksel aktivitenin yaşlılarda kas gücünü ve kas kütlesini arttırdığını gösterilmiştir. Sarkopenin önlenmesi için özellikle direnç antrenmanları en iyi önlem sayılmaktadır. Sarkopeniye yönelik direnç egzersiz programlarının bazı özel prensipleri bulunmaktadır. Buradaki amaç, kas kütle ve fonksiyonunun düzelmesi için yüklenmenin yavaş yavaş yapılmasıdır. Sarkopeni için uygulanan program dinamik olmalı ve hem konsantrik hem de eksantrik hareketler ile majör kas grupları hedeflenmelidir. Hareket, denge ve yürüyüş için önemli olduğu için diz ve kalça ekstansörleri gibi alt ekstremiteyi hedefleyen egzersiz programlarına öncelik verilmelidir. Aynı zamanda, yaşlılıkla ilişkili fizyolojik durumun korunması ve egzersizle ilişkili yaralanmalardan kaçınmak için dikkat gerekmektedir.

Adölesan Kadınlarda Dikey Sıçrama Güç Çıktısı Yoluyla Yeni Bir Bacak Gücü Tahmin Denklemi Geliştirilmesi

Aziz Güçlüöver, Mehmet Güllü, İshak Göçer, Hüseyin Tolga Esen

Güç çıktısını değerlendirmede dikey sıçrama testleri en yaygın kullanılan ölçüm yöntemlerindedir. Dikey sıçrama yüksekliği ile insan güç çıktısını tahmin etmede kullanılabilir doğru ve güvenilir yöntemlere ihtiyaç duyulur. Bu bağlamda bu çalışmanın birincil amacı lise düzeyi kız öğrencilerde kuvvet platformu kullanılarak (Accupower version 2.0 USA) dikey sıçrama kapasitesini belirlemek, ikincil amaç ise dikey sıçrama bacak kas gücünü (MP), vücut kompozisyonu ve dikey sıçrama yüksekliğine bağlı olarak tahmin etmeye yarayan güç denklemi geliştirmektir. Araştırmada 87 lise düzeyi genç sedanter kız deney grubu (yaş ortalama; 16,4 ±1,9) üzerinde dikey sıçrama bacak gücü (MP) tahmin denklemi geliştirilmiş, 30 kişilik benzer popülasyon (yaş ortalama; 16,1±1,3) kontrol grubu üzerinde ise denklemin geçerliği sınanmıştır. İstatistiksel analizlerde Gerçek MP ile adım adım (stepwise) doğrusal regresyon modelini uygulayarak yeni bir MP tahmin denklemi geliştirildi. Gerçek ve tahmini MP arasında Pearson çarpım-moment korelasyon katsayıları hesaplandı. Eşleştirilmiş t-testleri kullanılarak gerçek ve tahmin edilen MP bağımsız örnekleme karşılaştırıldı. İstatistiksel anlamlılık p <0,05 olarak belirlendi. Sonuçlarda kas kücü (MP) için regresyon analizinden elde edilen yeni tahmin denklemi: ; burada [(=Dikey sıçrama bacak gücü (MP)); Yağsız vücut kütlesi (FFM), : Dikey sıçrama yüksekliği (cm), : Yağ yüzdesi (FM)] olarak bulunmuştur. Bununla birlikte regresyon modelinin açıklayıcı gücünün (R2=%74,5) olduğu tespit edilmiştir. Gerçek ve tahmini MP'nin Pearson çarpım-moment korelasyon katsayıları arasında (deney; r = 0,863; p <0.000) ve (kontrol; r=0,898; p<0.000) grupları için kuvvetli ve yüksek bir korelasyon gözlemlendi. Bunun yanında eşleştirilmiş t-testleri kullanılarak bağımsız örnekleme gerçek ve tahmin edilen MP karşılaştırıldı ve anlamlı bir fark gözlemlenmedi (p = 0,999). Sonuç olarak dikey sıçrama bacak gücü (MP) için adölesanlarda sıçrama yüksekliği ile vücut kompozisyonu değişkenlerinden elde edilen bu yeni tahmin denklemi, gerçek bacak gücü değerlerine yakın ve geçerliği yüksek ilişki sonuçlarla literatüre yeni bir regresyon modeli sunmuştur.

Anahtar kelimeler: dikey sıçrama, regresyon, vücut kompozisyonu, adölesan

Profesyonel Futbolcularda Kafein İlavesinin Teknik Beceri Testleri Üzerine Etkisi

Sezgin Karabağ, Süleyman Patlar, Abdullah Bakum

Bu çalışmada profesyonel futbolcularda kafein ilavesinin teknik beceri testleri üzerine etkileri araştırılmıştır. Bu amaçla çalışmaya 15 profesyonel futbolcu katılmıştır. Futbolcuların yaş ortalamaları $20,67 \pm 0,72$ yıl, boy ortalamaları $179,13 \pm 7,38$ cm, vücut ağırlığı ortalamaları ise $74,27 \pm 4,68$ kg olarak belirlenmiştir. Araştırmadaki tüm testler 1 hafta arayla 3'er kez uygulanmıştır. Bu testlerin her birinde rastgele yöntemle 5 futbolcuya kafein, 5 futbolcuya placebo olarak su takviye edilmiştir. Diğer 5 futbolcu ise hiçbir ilave almadan teste tabi tutulmuştur. Kafein takviyesi testlerden 1 saat önce her bir deneğe 200 ml su içerisinde 6 mg/kg olarak, plasebo takviyesi ise yine testlerden 1 saat önce 200 ml su şeklinde verilmiştir. Futbolculara sırasıyla topu vücutla oynama testi, sürat dripling testi, uzun pas testi, kısa pas testi, duran (ölü) topla şut testi, hareketli topla şut testi, kafa vuruşu testi, Hoff testi ve sprint testi uygulanmıştır.

Çalışmada sonuç olarak, 6 gr/kg kafein takviyesinin futbolcuların topu vücutla oynama, sürat dripling, uzun pas, kısa pas, duran (ölü) topla şut, hareketli topla şut, kafa vuruşu, Hoff testi ve sprint testi skorlarını önemli düzeyde etkilemiştir. Ancak plasebo ilavesi aynı etkiyi göstermemiştir.

Anahtar Sözcükler: Futbolcu, kafein takviyesi, teknik beceri testleri.

Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

İhsan Sarı, Salih Aktürk, Gamze Deryahanoğlu

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının değerlendirilmesi ve spora yönelik tutumların farklı özellikler açısından incelenmesidir. Araştırmaya farklı bölümlerde okumakta olan üniversite öğrencileri katılmışlardır. Öğrencilerin yaş ortalamaları 21.39 ± 3.12 olarak belirlenmiştir. Araştırma grubundaki öğrenciler 102 (%63.4) erkek ve 59 (%36.6) kadından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve Spor Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 17 paket programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi ve ANOVA ile analiz edilmiştir. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Bulgular değerlendirildiğinde en düşük spora yönelik tutum puanının zihinsel gelişme alt boyutunda olduğu en yüksek puanın ise fiziksel gelişme alt boyutunda olduğu belirlenmiştir. Spora yönelik tutumun kadın ve erkekler arasında farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik olarak yapılan bağımsız gruplarda t-testi sonuçlarına göre kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > .05$). Düzenli spor/egzersiz yapanlar ve yapmayanlar arasında yapılan bağımsız gruplarda t testi analizi sonucuna göre ise düzenli spor/egzersiz yapan öğrencilerin psiko-sosyal gelişme ($t=4497.00, p < .05$), fiziksel gelişme ($t=4014.00, p < .05$), zihinsel gelişme ($t=3270.00, p < .05$) ve toplam spora yönelik tutum ($t=4348.00, p < .05$) puanlarından anlamlı olarak yüksek puan elde ettikleri görülmektedir. Gelir durumunun algılanmasına göre spora yönelik tutum puanı değerlendirildiğinde, spora yönelik tutum puanının anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, spor, cinsiyet, öğrenci, spora katılım.

Genç Voleybolcularda Kısa Dönem Pliometrik Antrenmanın Fizyolojik Parametrelerine Etkisi

Turgut Yıldırım, Turgut Kaplan, Faruk Yamaner, Tuba Denizci

Voleybolda sporcunun sahip fizyolojik özellikleri, genel ve özel dayanıklılık, reaksiyon sürati, patlayıcı kuvvet, özel çabuk kuvvet, çabuk kuvvette devamlılıktır (7,4,1). Pliometrik antrenman metodu kişinin maksimal kuvvet, sürat, patlayıcı ve anaerobik gücü geliştiren bir programdır (3). Güç veya patlayıcılık için sıçrama, atlama ve atma metotları ile hızlı eksantrik kasılma sonucunda, güçlü kas kasılmasıyla, sporcunun patlayıcı reaksiyonunu yükseltmeyi amaçlar (2,5,6).

Sekiz hafta süreyle yapılan pliometrik antrenman uygulamasının liseli erkek voleybolcularda fizyolojik parametreleri üzerindeki etkisini tespit etmektir.

Çalışmaya, Çorum'da çeşitli liselerde öğrenim gören yaşları 15-18 yaş gurubunda 24 liseli erkek voleybolcu dahil edildi. 12 Pliometrik antreman (PA), 12 kontrol (K) gurubu olarak rastgele yöntemle belirlendi. Çalışmalar öncesinde Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin ve ailelerden gönüllü olur formu alındı. PA grubu 8 hafta, haftada 3 gün, toplam 24 pliometrik antrenman, K grubuna ise normal voleybol çalışmalarına devam etti. Öntest ve son testler aynı merkezde aynı saatte tek kişi tarafından ısınma egzersizleri sonrası yapıldı ve veriler kaydedildi.

İstirahat Kalp Atım Sayısı (İKAS) farkı PA $p=0.074$ düzeyinde, K $p=0.262$ göre daha anlamlı bulunmuştur. Yatay sıçrama PA'da .002-K .003, dikey sıçrama .002-K .018, esneklik PA .002-K .003, 30 m sprint PA .002-K .071 ve anaerobik güç PA .002-K .64 olarak tespit edilmiş. PA grubunun tüm fizyolojik parametreleri K grubuna göre daha anlamlı bulunmuştur.

Pliometrik çalışmalarla desteklenen voleybol antrenmanları, daha verimli ve etkili sonuçlara ulaşmada katkı sağlayacağı, düzenli ve sistemli çalışmalar yapıldığında bu antrenman modelinin esneklik, çabuk kuvvet, patlayıcı kuvvet ve voleybolun doğasına uygun olan dikey-yatay sıçrama performansını geliştirmede etkili olacağı söylenebilir.

Bir Ahlaki Problemi Olarak Irkçılık

Yusuf Okşar

İnsanların toplumsal özelliklerini ırksal özelliklerine indirgeme ve bir ırkın öteki ırklara üstün olduğunu düşünme tarzı oldukça ilkel de olsa modern zamanlara kadar varlığını sürdürmüştür. Irkçılık yalnızca İslam tarihinin değil insanlık geçmişinin ve bugününün günahıdır. Yıllarca medeniyetin beşiği olarak gösterilen ülkelerde bile meydana gelen bu insanlık sorununun insanlığın gündeminden düşmemesi de herkesin ortak ayıbıdır. Kur'an, miladi 6. Asırda Arap Yarımadası'nda cahiliye geleneklerinin dayandığı yozlaşmış bir hayat anlayışının hâkim olduğu bir kültür dünyasında nazil olmuştur. İnsani duygulardan çok kabile ve aşiret faşizminin, bireysel onuru koruma egosunun esir aldığı bu toplum modelinde üstünlük sayılan cömertlik ve misafirperverlik gibi hasletler dahi statüye göre değer kazanmaktaydı. Güçlünün sözünün hakkı belirlediği, rengin ve kabilevi aidiyetin üstünlüğü/asaleti temsil ettiği toplumsal hayat içerisinde en zor şey köle olmaktı. Bu noktada Hz. Muhammed (sav) toplumun en derin sorunlarından biri olan kabilecilik/ırkçılık lanetini ortadan kaldırma konusunda büyük gayret sarf etmiştir. Ebu Cehil'i ve onun gibi düşünen birçok azılı Müşriki çileden çıkartan zenci! Bilallerin onlarla eşit olduğu fikri İslam'ın temel ahlaki öğretilerinden birini teşkil etmektedir. Peygamber (sav) hayatı boyunca bu yoz ve insanlık dışı davranışın yanlış olduğunu özellikle Hz. Bilal örneğinde yok etmeye gayret etmiştir. Mekke'nin fethinden sonra Kâbe'nin üstüne çıkıp ezan-ı Muhammedî'yi okuyan kişinin o olması üstünlüğün renkte ve ailede değil takvada olduğunun herkese açık bir ultiatomudur/uyarısıdır. Amacımız ırkçılık ve faşizmin ahlaki bir problem olduğunu ortaya koymaktır. Ayrıca konuyla ilgili günümüzden de örnekler vererek bu konunun dini veya dünyevi manada bir etik problem olduğunu göstermektir.

Anahtar Kelimeler: Irkçılık, İnsanlık, Kur'an, Etik, İslam.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Suriye Vatandaşları

Necla Öztürk, Güven Yazar

Türkiye coğrafi konumu itibariyle hem transfer ülke hem sığınma ülkesi olarak yabancıların ilgi gösterdiği ülkelerden biridir. Bu bağlamda örneğin 1980'li yılların sonlarında Bulgaristan'dan, 1990'lı yılların başında eski Yugoslavya ve Irak'tan çok sayıda kişi ülkemize sığınmıştır. Bunun yanı sıra, 2010 yılından itibaren Suriye'de ortaya çıkan iç karışıklıklar nedeniyle ülkeyi terk etmek zorunda kalan halkın büyük bir bölümü de Türkiye'ye sığınmak zorunda kalmıştır. Türkiye başlangıçta uyguladığı açık kapı politikası ile Suriye vatandaşlarını kabul etmiş ve onları misafir olarak adlandırmıştır. Ancak uluslararası hukukta yer almayan bu kavram tartışmalara neden olmuş ve uygulamada genellikle Suriye vatandaşları için mülteci, sığınmacı, göçmen gibi kavramlar kullanılmıştır. Oysa uluslararası hukukta tüm bu terimler farklı anlam ve kapsamı haizdir. Bu nedenle, Türkiye'ye gelen Suriye vatandaşlarının hukukî statüsünün tespit edilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak ve uluslararası koruma meselesini düzenlemek üzere 4 Nisan 2013 tarihinde kabul edilen ve hükümlerinin büyük bir bölümü 4 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) kabul edilmiştir.

YUKK'da uluslararası koruma kavramı üst kavram olarak kullanılmış ve bu kavramın kapsamına mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü dahil edilmiştir. Her ne kadar YUKK'da geçici koruma statüsü uluslararası koruma başlığı altında ele alınmamışsa da Türk Yabancılar Hukuku Doktrininde geçici koruma statüsünün de uluslararası koruma kapsamında kabul edilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Bu bildirinin amacı YUKK'ta kabul edilen uluslararası koruma türlerini -mülteci, şartlı mülteci, ikincil koruma, geçici koruma- incelemek, bunlar arasındaki farkları belirlemek ve böylelikle Suriye vatandaşlarının hukukî statüsünü, uygulama ve teoride sahip oldukları hak ve yükümlülükleri tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Suriyeli, Geçici Koruma, İkincil Koruma.

Bir Sembolik Şiddet Aracı Olarak “Kezban” Karakteri

Asena K. Kayhan

Fiziksel olmayan şiddet görünür olmadığı için toplumun genelinde şiddet olarak kabul edilmese de, topluma ve bireylere verdiği zarar ciddi boyutlardadır. Yeşilçam filmlerinin modernleşme hikâyelerinin kahramanı Kezban, 2000'lere gelindiğinde sosyal medya yoluyla artık hakaret ve aşağılama içeren bir kadın karakter, bir mizah ögesi haline almıştır. Mizah bir grupta ya da insanla ilgili alaka ve korkularımızı onun üzerinde sembolik bir kontrol sürdürerek tartışma yoludur. Güçlü durumdaki bir grubun (gülen), dışarda kalan bir grup (gülünen) üzerinde güç kurması, sembolik şiddet uygulaması demektir.

Capsler, sosyal medyada karşımıza çıkan bir görsel mizah türüdür. Üretimleri çok basittir, herhangi bir görselin altına birkaç kelime yazılarak üretilirler. İncicaps gibi siteler bir caps şablonunu site içinde sunarak herhangi bir programa ihtiyaç kalmadan birkaç dakika içinde caps üretme fırsatı tanımaktadır. Capslerin dolaşımı da Facebook, Whatsapp, Twitter gibi popüler sosyal medya platformları sayesinde çok kolaydır. Capslerin üretiminin ve dolaşımının bu kolaylığı, tekrarın çok fazla olmasını da beraberinde getirir. Bu sürekli tekrarlar toplumsal algı ve anlam inşasında önemli rol oynar.

Bu çalışma sosyal medyada doğmuş, gündelik hayatta da hakaret sözcüğü olarak kullanıma girmiş “Kezban” karakterini ve Kezban capslerini incelemektedir. Çalışmanın amacı Kezban karakteri yoluyla kadınlara uygulanan sembolik şiddete ve nefret söylemine, bu söylemlerin ne kadar sıradanlaştığına ve içselleştirildiğine dikkat çekmek ve farkındalık yaratmaktır. Sürekli aşağılama ve hakaretlere maruz bırakılan kadınların özsaygısı tahrip edilmektedir. Kadınların üzerinde “Kezban olmadığını kanıtlamak” için bir baskı oluşmaktadır. Egemen bakışın değer ve fikirleri, kadınların üstüne tekrar uygulanmış olur. Kültür güç ilişkilerinin devamlılığı sağlanır. Toplumda varolan sembolik şiddet, Kezban söylemi ve capsleriyle tekrar üretilmiş olur.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, sembolik şiddet, nefret söylemi, toplumsal cinsiyet, sosyal medya, mizah

Bademli (Ödemiş) Osmanlı Dönemi Mezar Taşları

Mehmet Top - Hatice Balta

Anadolu'nun her yerinde karşımıza çıkan tarihi mezarlıklar ve mezar taşları, diğer medeniyetlerde olduğu gibi, Türk-İslam kültür ve sanatında da büyük bir değer taşımaktadır. Kökleri Orta Asya'ya uzanan bu gelenek, Anadolu'da Selçuklularla başlayıp, Osmanlı devrinde yoğunlaşarak devam etmiştir. Böylece ölümü sevgiliye kavuşma olarak değerlendiren ecdadımız, kabristanları yüksek bir kültürün ve zarafetin ürünleri olarak mezar taşlarıyla donatmıştır.

Bademli, Küçük Menderes havzasının güney tarafında Aydın Dağları'nın kuzey eteklerinde yer almakta olup, günümüzde Ödemiş'e bağlı bir mahalle konumundadır. Bademli'nin adı; tarihte Bizans döneminden Aydınolu, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyetine uzanan süreçte *Potamia*, *Bodamya*, *Bodemya*, *Bademiye*, *Bademye* ve en son *Bademli* olarak anılmaktadır. Bu dönemlere ait tarihi özelliklere sahip, başta kale olmak üzere cami, köprü, ev, çeşme ve tarihi mezarlık ve mezar taşı gibi birçok değeri üzerinde barındıran Küçük Menderes Havzasında tarihi ve kültürel dokusunu koruyan yerleşim birimlerinden birisidir. Mahallenin doğu kesimindeki yolun ikiye ayırdığı tepe üzerinde yer alan Büyük ve Küçük Mezarlık içerisinde 800 civarında tarihi mezar taşı bulunmaktadır. Bunların tamamı Osmanlı Batılılaşma dönemine ait örneklerdir. Bunlarla ilgili "İzmir-Ödemiş'teki Türk-İslam Devri Mezar Taşları" adlı Dr. Öğr. Ü. Edip Yılmaz tarafından hazırlanan doktora tezi dışında herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Bu bildiri çerçevesinde Bademli mezar taşları, nitelik ve nicelik yönünden ele alınarak sanatımız içerisindeki yeri belirlenmeye çalışılacaktır. Ayrıca kitabe çözümlenmeleri, tipolojik ve üslup özellikleri ile süslemeleri açısından bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bademli, Kitâbe, Mezar taşı, Şahide, Sülüs

Empirical Analysis of the Financial Failure Risk of Airlines Implementing the Cost Leadership Strategy

Kasım Kiracı, Veysi Asker

The air transport sector, which is one of the most important sub-systems of the transportation system, has been used for commercial purposes after the second world war. However, the strict economic regulations and the barriers to entry into the market have transformed the air transport sector into a monopoly. This continued until the end of the 1970s. This continued until the end of the 1970s. Airline companies, especially after the deregulation that began in the US in 1978, has entered a period of intense competition. In this process, airline companies have begun to implement a number of competitive strategies in order to increase their market share and gain competitive advantage against each other and have developed different business models. The low-cost business model is the most widely used among these models. Airline companies, which adopt low-cost business model, aim to gain competitive advantage by operating with the aim of addressing passengers with low-to-medium and low-income prices. Airlines that implement a low-cost business model have to constantly review their current financial situation as they follow a cost-oriented strategy. Thus, it was important to identify the risk of financial failure of the airline companies applying low-cost business model. In this study, the financial failure risk of the airline companies applying low-cost business model was analyzed for the period of 2012-2016 by using Altman-Z Score and Springate-S Score methods. The findings of the study show that the risk of financial failure of airline companies varies according to years and the airlines differ significantly in terms of risk level. This study is thought to be different from other studies in the literature in terms of focusing on the applied business model and measuring the risk level according to the years.

Keywords: Financial failure, Airline, Altman-Z Score, Springate-S Score

Interaction between Corruption and Economic Development: An Application for MENA Countries

Cemil Serhat Akın, Gizem Erçelik

Corruption has a crucial role in the development process of countries since it affects the efficient use of resources in the economy. Therefore, the objective of this study is to examine how corruption and development are interacted concerning institutional quality for countries' development. This paper aims to investigate the association between the levels of development and corruption in Mediterranean countries -Turkey, Spain, Italy and Greece, for the period 1996-2015 by performing panel data analysis as this method provides a comprehensive econometric analysis for the data. In the research study, it is examined that the impacts of corruption on the development of the countries. In this frame, variables associated with corruption are employed as control variables. Human Development Index (HDI), Corruption Perception Index (CPI), Rule of Law Index and Property Rights Index are applied in the panel analysis and it's found that there is a causality relationship between HDI and CPI. Development indicators are expected to improve if the level of corruption in the countries declines.

Economic Value Added (Eva) and Market Value Added (Mva) Analysis: An Application in Airline Companies

Veysi Asker, Kasım Kiracı

The economic conditions related to globalization and globalization have made it necessary for enterprises to operate efficiently and effectively and this has brought performance-based management to the forefront. Especially the recent changes in technology and the acceleration of globalization have caused radical changes in the economic and financial field. With these changes, businesses focus on maximizing the value of the enterprise rather than maximizing their profits. The inadequacy of accounting practices, the problems experienced in reporting the cost of equity, not considering the time value of money and evaluating the expenditures made as investment expenditures are the main reasons for giving importance to the subject of valuation. Economic Value Added (EVA), which is an important performance criterion focused on the value creation approach and used widely in recent years, is expressed as the difference between the operating profit of an enterprise and the cost of capital that the enterprise has invested in order to obtain this profit. Market-Value-Added (MVA) is defined as the difference between the market value of the firm and the existing capital. The EVA and MVA provide important information about the performance of the enterprise and provide important information about the feasibility and operational processes of the investment. The purpose of this study is to analyze empirically whether selected airlines create value for their capital and create market value added. In this respect, the data of the last 5 years of the 10 airline companies were analyzed empirically. The findings of the study indicate that airlines differ in terms of Economic Value Added (EVA) and Market Value-Added (MVA).

Key words: Economic Value Added, Market Value Added, Airlines

Effect of Liberalization on Economic Development

Cemil Serhat Akın, Gizem Erçelik

Development has become quite significant for countries in the world. Thus, evaluation of development has a remarkable role in countries to understand their level of development. In this research study, it is focused on the relation between the level of development, foreign capital coming to the country, energy usage, government expenditure and trade openness in Turkey, India, Ukraine, Indonesia and Pakistan from 1996 to 2015 by conducting panel data analysis for extensive econometric results. This paper aims to achieve two purposes. Firstly, although the determinants of development are examined, the association between these variables are not investigated in the literature. Hence, one of the objectives of this study is to analyse the interaction among the factors affecting development. The second objective is to detect the effects of liberalization on development. Particularly, detecting these effects is very crucial for the selected countries in the analysis since they have experienced liberalization after 1980. In this regard, Human Development Index (HDI), Foreign Direct Investment (FDI) inflow, fossil fuel use out of total energy use, government spending and import and export shares out of gdp are applied, which means that it is very difficult to identify the determinants of development if these variables are not considered.

Vergi Uyumunun Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Belirleyicileri: Sivas İli Örneği

Serap Oktay, Coşkun Karaca

Vergi uyumu, mükelleflerin vergilerini tam ve doğru olarak beyan etmesi ve ödemesi anlamında kullanılmaktadır. Bu uyumun sağlanmasında pek çok faktörün etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bunların başında ekonomik faktörler gelmektedir. Ekonomik faktörler içerisinde vergi oranlarının yüksekliği, vergi yükünün dağılımı, rekabet eşitsizliği, denetim ve cezalar gibi faktörler bulunmaktadır. Vergi uyumunun sağlanmasında diğer önemli faktörler ise sosyal ve psikolojik faktörlerdir. Mükelleflerin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, devlete bağlılığı ve ahlaki değerleri sosyal faktörler içerisinde yer alırken psikolojik faktörler içerisinde vergi bilinci ve ahlaki yer almaktadır. Bu çalışma ile mükelleflerin vergi uyumunu söz konusu faktörlerden hangilerinin, ne oranda etkilediği araştırılmıştır. Bu kapsamda Sivas ilindeki 569 vergi mükellefine anket uygulanmış, anketlerin değerlendirilmesi SPSS 23 istatistik programı ile yapılmıştır. Anket sonuçlarına göre mükellefin vergiye uyumunu belirleyen ekonomik faktörlerin başında %70,4 ile vergi yükü gelmektedir. Bunu %66,2 ile vergi oranlarının yüksekliği takip etmektedir. Sosyo-kültürel faktörler açısından ise ilk sırayı %71,7 ile eğitim alırken, bunu %68,5 ile güven ve ulusal gurur, %66,4 ile vergi afları, %65,8 ile suçluluk ve utanç duygusu izlemektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Uyumunu, Vergi Bilinci, Vergi Ahlakı, Sivas'ta Vergi Uyumunu.

Psikolojik Sermaye, Örgütsel Sinizm ve İşe Gömülü Olmanın İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma²

Metin Reyhanoğlu, Evren Kıran

Örgütler için hayati önem taşıyan çalışanların örgütlerine yönelik olumlu ve olumsuz duygu, düşünce ve davranışları vardır. Olumlu duygu, düşünce ve davranışlarını ifade eden psikolojik sermaye, çalışanların sahip oldukları olumlu özellik olan işe gömülü olma ve olumsuz özellikleri olan örgütsel sinizm ile işten ayrılma durumlarını etkileyebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, psikolojik sermaye, örgütsel sinizm ve işe gömülü olmanın işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisinin tespit edilmesidir. Çalışmada demografik değişkenlerden yaş, mevcut kurumda çalışma süresi ve toplam çalışma süresinin kavramlar üzerinde etkisi ve meslek itibarıyla bir farklılık olup olmadığı da incelenmiştir. Araştırmanın evreni Hatay'da kamuda çalışan hemşire ve doktorlar ile meslek liselerinde çalışan öğretmenlerden oluşmaktadır. Anket tekniği kullanılan çalışmada geçerliliği ve güvenilirliği yüksek olan ölçekler kullanılmıştır. Yapısal geçerliliği açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılarak yapılmış, güvenilirlikler için AVE, CR ve Cronbach Alfa kullanılmıştır. Amaca bağlı olarak oluşturulan model, yapısal eşitlik modeli kullanılmış ve yol analiziyle hipotezler test edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, psikolojik sermayenin örgütsel sinizme ve işe gömülü olmaya ve bunların da işten ayrılma niyeti üzerindeki etkileri anlamlı çıkmıştır. Doktorlar, hemşireler ve öğretmenler açısından modeldeki yol katsayılarının farklılaştığı da bulunmuştur. Çalışma sonunda, akademisyen ve yöneticilere öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Sermaye, Örgütsel Sinizm, İşe Gömülü Olma, İşten Ayrılma Niyeti.

---

². Çalışma, Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Dikey Tarımın Avantajları ve Geleceği

Nevin Demirbaş

Dünya nüfusundaki artışa bağlı olarak artan gıda ihtiyacı, teknolojideki gelişmeler, doğal kaynakların hızla tükenmesi ve çevre kirliliği gibi faktörler tarımsal faaliyetleri etkilemektedir. Son yıllarda birçok ülkede tarımsal faaliyetlerde teknolojinin desteği ile alternatif üretim yöntemleri kaliteli ve güvenilir gıdaya ulaşabilmek için kullanılmaktadır. Bu kapsamda örtü altı yetiştiricilik teknolojileri, topraksız tarım, akıllı tarım, hassas tarım, Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) gibi pek çok uygulama ve yenilikler ortaya çıkmıştır. Son yıllarda, özellikle gelişmiş ülkelerde gündemde olan bir diğer alternatif üretim yöntemi ise “Dikey Tarım” uygulamalarıdır. Dikey çiftlikler, kısaca tek bir parçadan oluşan saha üzerinde, çok katlı olarak tesis edilen ve topraksız tarım başta olmak üzere diğer tarımsal yeniliklerle birim alandan daha yüksek verim alınmasını hedefleyen işletmeler olarak tanımlanabilmektedir.

Toprak ihtiyacı olmadan, daha az kimyasal girdi kullanarak ve dolayısıyla çevreyi ve doğal kaynakları koruyarak üretim yapma olanağı sağlaması dikey tarımın en belirgin avantajıdır. Gıda güvenliğini sağlamada etkinlik ve lojistik maliyetlerin azaltılması diğer önemli avantajlarıdır. Bununla birlikte dikey tarım uygulamalarının gelişimini kısıtlayan bazı özellikleri de bulunmaktadır. Bu bildiri de dikey tarımın avantajları ve dünyada ve Türkiye’de ortaya çıkan gelişmeler dikey tarımın geleceği açısından değerlendirilmiştir. Çalışma ulusal ve uluslararası literatürden yararlanılarak hazırlanan bir literatür araştırmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Dikey tarım, Dikey çiftlik, Alternatif tarım uygulamaları

Fransızca Edebi Eserlerde İstanbul Yahudileri

Hüseyin Yaşar

Daha çok Portekiz ve İspanya'dan göç eden "Sefarad Yahudileri" ile Bizans döneminden kalan "Romaniot Yahudileri"nden oluşan İstanbul Yahudileri, Fransızca eserlerde İstanbul'un diğer dini unsurları gibi önemli bir unsur olarak edebi eserlerde yer alırlar. İstanbul'daki Rum ve Ermenilere nazaran daha ziyade olumsuz bir imge şeklinde ortaya çıkan Yahudi karakterlere ciddi eleştiriler sezilir. Eleştirilerin temelinde Yahudilerin yüz kızartıcı olarak nitelenebilecek ve haksız gelir sağlayan işlerle uğraşmaları iddiası yatar. Zira incelenen eserlerde, Yahudi karakterler kadın ve erkek pazarlamacıları oldukları gibi çaba sarf etmeden kazanç elde eden fuhuş ve eşcinsellik gibi toplumun bir kusur olarak görüp affetmediği işlerler uğraşan kişilerdir. Kişisel olarak hırslı ve maddi menfaati her şeyin üstünde tutarlar.

Pierre Loti, Claude Farrère, Théophile Gautier Fransız yazarlarda, olumsuz Yahudi imgesinin egemendir. Özellikle Pierre Loti, bu negatif imajın başını çeker. Yazar, Yahudileri, dini konulardaki tutucu tutumlarına karşın zengin olmak için başkalarına zarar vermeye ve her türlü yola başvuran veya başvurabilecek kişiler olarak lanse eder. İstanbul Yahudilerinin, kanunsuz işlere giriştiklerini, zengin olmak ve amaçlarına ulaşmak için her yolu mubah saydıklarını, aleyhlerindeki çok şeyi lehlerine çevirmek için de her türlü yola başvurduklarını öne sürer. Loti de alışverişte fırsatçı bir karaktere yer vererek Yahudilerin bu özelliğine işaret eder. Buna göre Aziyadé'nin kahramanının İstanbul'dan zorunlu olarak ayrılacağına farkında olan Yahudi, kahramanın ev eşyalarını değerinden az bir fiyatla satın alarak haksız kazanç elde eder. Kahraman, satıştan memnun kalmadığı gibi satıştan az para kazandığı için hem parasız pulsuz kaldığını hem de güzelim halılarında olduğunu da belirtir. Burada Loti, Yahudilerin ticari anlaşmalarda etik kurallara uymadıklarını sezdirir. Bu çalışmada, Fransızca eserlerde yer alan İstanbul Yahudilerini "Olumsuz Kişi ve Olaylar" ile "Olumlu Kişi ve Olaylar" şeklinde iki başlık altında işlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Fransızca eserler, İstanbul, Yahudiler, Pierre Loti, Théophile Gautier, Claude Farrère.

The Constructed Masculinity and 'American Dream' In Arthur Miller's *Death of a Salesman* (1949)

Zöhre Baş Korkmaz

In the twentieth-century America consumption was engraved within the fabric of the society, that is, selling and buying was the core of the American life formed around the idea of 'American Dream. In the American Dream every goal is reachable no matter how far it is positioned from you. It is in the American Dream again that one starts with nothing but comes to have a fortune in a relatively shorter time. *Death of a Salesman* (1949) by Arthur Miller is among the leading examples of American realist plays written towards the end of the post-war 1940s shedding light directly onto the influence of 'American Dream' in financially boosting American society. American Dream leading this great Nation to a consumerist society has been the concern of not only many social critics but also prominent literary figures like Arthur Miller who problematizes it in his play, *Death of a Salesman* (1949). It was written in a traumatic decade; the world has gone through two great, devastating world wars. Within this historical background Arthur Miller, as a literary and political figure, resisted the idea of the Absurd Theatre in a time of social upheaval; he heartily believed in human responsibility particularly in such chaotic time. Masculine identity has undergone a crisis and has been smashed under the consumerist culture. What are the cures against this kind of capitalist, consumption-oriented society's diseases? Or does Arthur Miller, as a political activist, offer a sort of solution to the crisis caused by the American Dream?

Keywords: Arthur Miller, American Dream, *Death of Salesman*, Realism, American Theatre and Consumerism.

İslamcı Feminist Misin? İslamcı Feminist Söylemin İmkân ve Sınırlılıkları

Ayşe Güç

Bu makale İslamcı feminist söylemi, bu söylemle ilgili kavramsal kullanımlardaki problemleri dikkate alarak incelemektedir. Bu kullanımlardan biri İslamcı feminizmdir. Bu, 1990'lı yıllarda kadın çalışmalarında kullanılmaya başlanan tartışmalı bir kavramdır. Bununla birlikte ortaya çıkan yeni bir söyleme ve farklı yönelimlere sahip iki kadın yazınına işaret ettiği için önemlidir. İkinci kullanım İslamcı feministtir ve batılı feminist söylemin hâkim tavrını yansıttığı için daha tartışmalı bir kullanımdır. Pek çok kadın düşünür açıkça bu şekilde tanımlanmaya karşı çıkmasına rağmen İslamcı feminist olarak anılmaktan kendini kurtaramamıştır. Bu sorunları dikkate alan makale öncelikli olarak İslamcı feminist söylemin ortaya çıkış sürecini incelemektedir. Daha sonra Müslüman kadın yazınındaki iki ana eğilime işaret etmekte ve İslamcı kadın yazınındaki temel yaklaşımları değerlendirmektedir. Din ve gelenek içinde kadının konumu söz konusu olduğunda İslamcı kadın yazını seküler Müslüman kadın yazınında ayrılmaktadır. Bu, İslamcı feminist söylemdeki ana eğilimleri değerlendirebilmek için önemli bir noktadır. Son olarak makale İslamcı feminist söylemin imkân ve sınırlılıklarını değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslamcı feminizm, İslamcı feminist, feminist söylem, ataerkillik, toplumsal cinsiyet.

Spotlight Filmi Alımlama Analizi

Özden Toprak, Salih Tiryaki, Melis Karakuş

Spotlight filmi, 2016 yılında vizyona girmiş, 128 dakika süren, birçok dalda uluslararası ödüller almış, dram türünde bir film özelliğindedir. Tom McCarthy'nin yönettiği ve başrollerinde Michael Keaton, Rachel McAdams, Mark Ruffalo gibi oyuncuların yer aldığı film, Boston Globe gazetesinde çalışan muhabirlerinin bir taciz skandalı olayını aydınlatma uğraşısını konu almaktadır. Film, yerel bir taciz olayından yola çıkan gazetecilerin, araştırmacı gazetecilik örneği kapsamında olayı araştırmalarını ve bu olayın kilisenin tamamını etkileyen bir olaya doğru evrilmesini anlatmaktadır. Filmde, araştırmacı gazetecilik kadar basın etiği konuya dahil olabilmektedir. Araştırma açısından, gazetecilerin, gazetecilik mesleğini nasıl yerine getirdikleri konuya ayrıca önem katmaktadır. Çalışmanın literatür bölümü, araştırmacı gazetecilik ve basında etik konularından oluşmaktadır. Çalışma, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğrenim gören on adet Gazetecilik Bölümü öğrencisiyle yürütülmüştür. Çalışma, Alımlama Analizi yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda katılımcıların, Spotlight filminin kodlarını egemen okumayla açtıkları ve kodları açık biçimde onayladıklarını göstermiştir. Çalışmadan elde edilen diğer bir sonuç da çalışmanın katılımcılarında egemen kodların kolay açıldığını, müzakereli ve karşıt okuma oranının düşük olduğunu, sınıf ve yaş gibi özelliklerin kodaçımını çok fazla etkilemediğini göstermiştir.

Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımı ve Mahremiyet Algısı

Salih Tiryaki, Emre Vadi Balci, Melis Karakuş

Sosyal medya yapısal özellikleri itibariyle kolay kullanım ve erişim, karşılıklı etkileşim, anımsalılık, yazı ve görsel paylaşımına izin verme gibi özellikleri ile her yaşta insan grubu tarafından kullanılmaktadır. Sosyal medya özellikle gençler tarafından oldukça sık tercih edilen bir iletişim aracı olup görüntülerin paylaşıldığı bir alanı oluşturmaktadır. Bu alanda sosyal medya kullanıcıları, kendileri ve yakın çevreleri ile ilgili bilgileri paylaşmaktadırlar. Paylaşımlar içerik olarak anlık durumları belirtecek şekilde, yer bilgisi, duygu durumları, ilişki durumları gibi konularda olabilmektedir. Sosyal medya kullanıcıları bu paylaşımlarla kendileri haklarındaki mahremlerini üçüncü kişilere açmaktadırlar. Bu durum diğer kişilerin, paylaşımcıların hakkında çoğu zaman bilmeleri gerekenden daha fazla bilgiye sahip olmalarına yol açmakta ve paylaşan kişilerin mahremleri gözetim yoluyla risk altına girmekte, bu durumda yaşamlarının bir bölümünde karşılıklarına bir tehlike olarak karşılıklarına çıkabilmektedir. Özellikle, ergenler arasında paylaşımlar bazı bilinç ve bilgi eksiklikleri nedeniyle amacını aşacak sonuçlara varabilmektedir. Çünkü ergenlerde, beğenilme kaygısı, kendini kanıtlama ve kendini daha fazla gösterme isteği gibi nedenlerle bilinçsiz paylaşımlara daha fazla rastlanılmaktadır. Çalışmada, mahremiyet algısı ile ilgili olarak ergenlere derinlemesine mülakat tekniği uygulanarak yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Dünya Sağlık Örgütü'nün ergenlik yaş kriterleri kapsamında 14-17 yaş aralığında yer alan 10 ergenle çalışma yürütülmüştür. Çalışmada, mahremiyet algısı, gözetim ile ilgili farkındalıklar ve bu çerçevede sosyal medya kullanımları ile ilgili sorular sorulmuş ve cevaplar bu çerçevede kategorileştirilmiştir. Araştırma kapsamında sosyo- demografik özellikleri birbirinden farklı olan 5 kız ve 5 erkek ergen ile mülakat gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, ergenlerin mahremiyet algılarının farklı düzeylerde olduğu, ergenlerin sosyal medyada yapmış oldukları paylaşımlarından yola çıkarak mahremiyet konusunda aileleri tarafından yönlendirildikleri, ailenin gelir ve eğitim durumunun ergenlerdeki mahremiyet algısını etkilediği bulgulanmıştır. Bunun yanı sıra, yaşla beraber gelen bilinç, mahremiyet algısı düzeyinde de genel bir artışa sebep olmakta fakat bunun bazı durumlarda önemsenmediği ve istisnai durumların olduğu bulgulanmıştır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yöntemler Üzerine Bir Değerlendirme

Adem İşcan – Edanur Kanca

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılabilir ya da kullanılan yöntemleri tanıyıp bu yöntemler üzerinde bir değerlendirme yapmaktır. Günümüzde hem yabancı dil öğretiminde hem de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yöntem sorunu olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu sorunların başında da ülkemizde dil öğretiminde geleneksel yöntemlerin kullanılmaya devam edilmesi gelmektedir. Bu araştırmada yapılan alanyazın taramasında yabancı dil öğretimi ve dolayısıyla yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ya da kullanılabilir, hakkında araştırma yapılan hem geleneksel hem de yeni diyebileceğimiz 19 yönteme rastlanmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda bu yöntemlerle ilgili şu değerlendirme yapılabilir: Klasik (geleneksel) yöntemlerle verilen öğretim öğrenci belleğinde kalmamakta ve öğrenciyi dersten uzaklaştırıp motivasyonunu düşürdüğü, farklı yöntem ve tekniklerle zenginleştirilen derslerde kazanımlara ulaşılması daha kolay gerçekleşmektedir.

Günümüzde öğrenciyi merkeze alan ve öğretmeni rehber konumunda tutan yeni yöntem uygulamaları (işitsel- görsel yöntem, işitsel-dilsel yöntem, iletişimsel yöntem, doğal yöntem, bilişsel yöntem, seçmeli yöntem, telkin yöntemi...) derslerde sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerin ortak özelliği öğrencinin günlük hayatta hedef dille iletişim kurabilmesi, dile karşı önyargılarından kurtulup eğlenerek öğrenmesi ve öğrenirken de bilgilerin kalıcı bellekte saklanmasıdır. Bu yöntemler gramere ağırlık vermek yerine sözel iletişimi her zaman canlı tutmaya çalışmıştır. Bu yöntemlerle öğrenciye dil zenginliğiyle birlikte kültür bilinci de kazandırılmaktadır.

Sonuç olarak, hiçbir yöntem tek başına dil öğretimi için yeterli değildir. Dolayısıyla dil öğretiminde dört temel dil becerisinin uygun yöntemlerle kazandırılması gerekir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin de Türkçeyi öğretirken tek bir yönteme takılıp kalmamaları, dört temel dil becerisinin geliştirilmesine, öğrencinin yaş, ilgi ve dil seviyelerine uygun yöntemlere başvurması oldukça önemlidir.

Anahtar Sözcükler: yabancı dil, Türkçe, yöntem

Yenilenen Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı ile İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Izzet Şeref

Bu çalışmada yenilenen Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı ile ilgili üniversitelerin Türkçe Öğretmenliği programlarında görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılacaktır. Çalışmanın verileri Türkiye'deki farklı üniversitelerin Türkçe Öğretmenliği programlarında görev yapan öğretim elemanlarından açık uçlu sorularla toplanacaktır. Bu amaçla yarı yapılandırılmış bir form hazırlanacaktır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılıp, elde edilen veriler yüzde ve frekans değerleriyle tablolaştırılacaktır. Bu aşamada elde edilen görüşler belirli kodlara göre incelenecek ve sınıflandırılacaktır.

Dil-Kültür İlişkisi ve Türkçe Eğitiminde Spor Kültürünün Öğretimi

Özlem Gedikli – Büşra Güven

Dil eğitiminin temel amacı öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek olsa da bu amaç doğrultusunda yapılan etkinlikler, öğretim araç-gereci olarak kullanılan metinler dil ile kültürün yakın ilişkisinden dolayı bazen örtük bazen de açıktan birer öğrenme aracına dönüşürler. Bu dönüşümle birlikte okumaları veya dinlemeleri gelişen bireylerin sosyal sorumluluk bilinçleri, çevre duyarlılıkları, tarihi ve coğrafi bilgileri gibi kültürleşme süreçleri için hayati olan durumlar da gelişir. Bu çalışmada dil eğitimi yapılırken ortaokul öğrencilerin edindikleri spor kültürü ele alınmıştır.

Bu çalışmada Türkçe dersi bağlamında gerçekleşen dil eğitimi sürecinde öğrencilerin edindikleri spor kültürüne odaklanılmıştır. Bunun için 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda ders kitabı olarak kullanılan eserlerin doküman analizleri yapılmış ve hangi spor branşına, spor insanına yer verildiği, bu spor içeriğiyle öğrencilere hangi davranışın öğretilmeye çalışıldığına bakılmıştır.

Araştırma neticesinde binicilik, cirit, güreş gibi ata sporlarına yer verildiği, onların Türk kültür hayatındaki önemi ve insanlara kazandırdığı erdem işlenmiştir. Bu konulara özellikle Milli Kültür temasında çokça yer verildiği ve spor dikkat çekici yanının dil eğitiminde kullanılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, spor, dil-kültür ilişkisi

Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Özyeterlik Düzeyleri: Tokat Örneği

Tuğba Kocadağ Ünver - Murat Ünver

Bir toplumun geleceğinin şekillendiği ilk yerler okullardır. Okullarda görev yapan müdür, müdür baş yardımcısı, müdür yardımcısı ve müdür yetkili öğretmenler okul yöneticisi olarak isimlendirilmektedir ve toplumların geleceklerinin şekillendirilmesi süreçlerinde aktif rol almaktadır. Bilgi toplumlarında sürekli değişen teknolojik alt yapıları ile okullarda görev yapan yöneticilerin sahip olmaları gereken bilgi, birikim ve becerilerde değişime uğramaktadır. Günümüzde sıkça ifade edilen teknoloji liderliği de yöneticilerin sahip olmaları gereken liderlik özelliklerinin başında gelmektedir. İsmi sıkça duyulan teknoloji liderliği, kurumlarda teknolojiyi eş güdümlü, etkili, etkin, aktif ve verimli bir şekilde kullanabilen; teknoloji destekli süreçlerde gerekli işlemleri gerçekleştirebilen ve sorumluluklarını yerine getirirken çevresindeki bireyleri davranışları ile etkileyen, yönlendirebilen ya da yöneten kişilerde bulunan liderlik çeşidi olarak isimlendirilebilir. Teknoloji liderini yaşanan çağın vazgeçilmez bir unsuru olarak teknolojinin etkin, aktif ve en verimli şekli ile kullanılmasında gerekli ve yeterli yönlendirmeleri yapabilen, kurumunu etkileyebilen-yönlendiren ve yöneten kişi (Tanzer, 2004) olarak da ifade etmek mümkündür. Bu araştırmanın amacı, Tokat ilinde görev yapan okul yöneticilerinin teknoloji liderlik özyeterlik algılarının belirlenmesidir. Tarama modelinde, halen var olan ya da geçmişte var olmuş bir durumu olduğu şekli ile betimlemek (Karasar, 2008) hedeflenmektedir ki bu araştırma da tarama modeli kullanılmıştır. Alanyazında Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç (2011) tarafından Türkçeye uyarlaması gerçekleştirilen Teknoloji Liderliği Özyeterlik Ölçeği e-posta yoluyla izin alarak kullanılmıştır. Ölçek kullanıma hazırlanırken ISTE (International Society for Technology in Education- Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu) (2009) tarafından geliştirilen eğitim yöneticileri için teknoloji liderliği standartları (NETS-A) kullanılmıştır. Eğitim yöneticilerinin teknoloji konusundaki yeterliklerini ölçmek üzere hazırlanan bu ölçek 5 faktörden ve 26 maddeden oluşmaktadır. Çevrimiçi ortamda oluşturulan ölçek formu, Tokat il ve ilçelerinde görev yapan okul yöneticilerine veri toplama sürecine katkı sağlamaları için gönderilmiştir ve 4 ay süre ile formu doldurmaları beklenmiştir. Belli aralıklarla formun doldurulmasına ilişkin yapılan hatırlatmalar sonucu, eksiksiz bir şekilde formu dolduran 70 okul yöneticisinden ($N_{kadın}=6$ ve $N_{erkek}=64$) elde edilmiştir. Elde edilen veriler, istatistiksel analizlere tabi tutulması için SPSS 20.0 programına girilmiş ve analizler yapılmıştır. Katılımcıların %51,4'ü ($N=36$) müdür yardımcısı ve %48,6'sı ($N=34$) okul müdürü olarak görev yapmaktadır; büyük çoğunluğu %64,3'ü (45) ilköğretimde görev yapmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçme aracının orijinal Cronbach Alpha değeri 0.97'dir ve bu araştırma için hesaplanan Alpha değeri 0.98'dir. Yapılan araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde katılımcıların özyeterlik düzeylerinin «orta» seviyede olduğu görülmektedir. Ölçme aracında yer alan alt boyutlara göre katılımcıların teknoloji özyeterlik düzeyleri incelendiğinde; en düşük düzey Dijital Çağ Öğrenme Kültürü ve en yüksek düzey Dijital Vatandaşlık alt boyutu olduğu görülmektedir. Katılımcıların görev yaptıkları kademelere göre teknoloji özyeterlik düzeyleri incelendiğinde ortaöğretim düzeyinde görev yapanlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Katılımcıların görev türlerine göre teknoloji özyeterlik düzeyleri incelendiğinde müdür yardımcısı olarak görev yapanlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Katılımcıların cinsiyetlerine, yaşlarına ya da eğitim durumlarına göre teknoloji özyeterlik düzeyleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırma sonuçlarına dayanarak, okul yöneticilerinin birer teknoloji lideri olarak görev yapabilmeleri için nitelikli, işe dönük ve katkı sağlayıcı hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesi önerilmektedir. Teknoloji liderliği konusunda ön plana çıkan, teknoloji entegrasyonunu başarılı bir şekilde hayata geçiren okullar ve yöneticilerinin tanıtıldığı etkinlikler düzenlenebilir. Yönetici atamalarında, teknoloji liderliği konusunda özyeterlik düzeyleri tespit edilebilir ve atama kriterlerinde özel bir şart olarak yer alması sağlanabilir. Okul yöneticilerine, üniversite

destekli teknoloji liderliği özyeterlik düzeylerini artırmaya dönük eğitimler ve kullanmaya teşvik edici uygulamalar geliştirilebilir; teknoloji kullanım düzeylerini iyileştirici etkinliklerle ilgili eksiklikler tamamlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *ISTE standartları, okul yöneticileri, teknoloji liderliği, teknoloji liderliği özyeterlik düzeyi.*

Farklı Branşlarda Görev Alan Profesyonel Sporcuların Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelim Düzeylerinin İncelenmesi

Ramazan Şeker, Mahmut Gülle

Çalışma voleybol, futbol ve basketbol branşlarında profesyonel anlamda aktif spor yapan sporcuların sportmenlik düzeylerine ilişkin genel bilgi edinmek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın evrenini oluşturan veriler Hatay ilin de aktif spor yapan 1. Liğ basketbol takımında oynayan (n: 11), 2. Liğ voleybol takımında oynayan (n: 43) ve 3. Liğ de futbol takımında (n: 60) oynayan toplam 114 profesyonel sporcu oluşturmaktadır. Çalışmada ise Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği (MSOS-25) 25 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Orijinal MSOS'un alt boyutlarını; Sosyal Normlara Uyum, Kurallara ve Yönetime Saygı, Sporda Sorumluluklara Bağlılık ve Rakibe Saygı oluşturmaktadır (Balçıkanoğlu, 2010). Çok Boyutlu Sportmenlik Ölçeği alt boyutlarına ilişkin veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı alt boyutlarına ilişkin verilerin cinsiyet ve eğitim düzeyine göre karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi kullanılırken, yaş grupları, branş, spor yaşı ve liglere göre karşılaştırma yapmak için Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

Sonuç olarak; Sporcuların yaşı ve oynadıkları liglerin sporcuların çok boyutlu sportmenlik indeksleri açısından farklılık olduğu görülmüştür. Fakat cinsiyet, yaş, branş ve spor yaşı açısından herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucunda ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel Sporcu, Sportmenlik, Davranış

Geleneksel Çin Ayakkabısının Tarihsel Gelişimi: “Güzellik Anlayışı Olarak Lotus Ayak ve Ayakkabı”

H. Meryem İmre

Çin’de Sung Hanedanının hüküm sürdüğü (960-1200 MS) dönemde Çin’li kadınların küçük ayak sahibi olmak için ayak bağlama uygulaması başlamıştır. XII. yüzyılda yaygınlaşarak kadınlar arasında statü belirleyici bir sembol haline gelmiştir. “Footbinding” kimlik belirteci olarak öncelikle Sung Hanedanının üst sınıf kadınları arasında kabul görmüştür. XII. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar önemini hiç yitirmeden, toplumun her katmanına yayılarak gelişme kaydeden footbinding (ayak bağlama) çirkin ve acı veren bir uygulama olmasına karşın Çin’in hem soylu hem de köylü kadınları tarafından benimsenmesi günümüzde de çözülemeyen bir konu olarak devam etmektedir.

Sung Hanedanı döneminde dansçı kadınların egzotik hareketlerinin ve küçük adımlar ile yürümelerinin erkekler üzerindeki etkisi, dansçı kadınların ayaklarının küçük olmasına bağlanmıştır. Dans eden kadının küçük adımlar ile yürümesi ve dans etmesi erkeklerde rüzgar da uçuşan nilüfer çiçekleri hatırlatmış ve bu duygu erotizm etkisini belirginleştirmiştir. Kadının ezilmişliğinin ve erkek hakimiyetinin bir sembolü olan bu uygulama Konfüçyus’un ahlaki değerleri ve acının insanı olgunlaştırması felsefinin etkisi altında gelişmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lotus ayakkabı, Gelenek, Statüs, Güzellik, Kadın, Ayak